

T.C.
İstanbul Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Radyo Televizyon Sinema Anabilim Dalı

Doktora Tezi

GÖRSEL MEDYADA PORNOGRAFI VE
KÜLTÜREL YANSIMALARI

Ersoy SOYDAN
2502980041

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Neşe Kars

İstanbul, 2009

Görsel Medyada Pornografi ve Kültürel Yansımaları

Ersoy Soydan

ÖZ

İnsanlık tarihi kadar eski olan pornografi internet çağına kadar dar bir alana sıkışmıştı. İnternet aracılığıyla geniş kitlelere ulaşma olanağı buldu; böylece yaygınlaşan pornografi dergi ve filmlerin dışına çıkarak; günlük gazetelere, haber dergilerine, magazin programlarına, dizilere, filmlere, reklamlara yani anaakım kültür ve medyaya sızdı, hatta ona şekil vermeye başladı. Kültürün pornolaşması olarak tanımladığımız bu süreçte pornografiye cinselliğin dışında da anlamlar yüklenmeye başlandı.

Bu araştırmada özellikle pornografinin internet üzerindeki durumu incelenmiş, buradan hareketle pornografi ve suç ilişkisi de irdelenmiştir. Büyük bir sorun haline gelen çocuk pornografisinin boyutlarıyla, ona karşı yapılan ya da yapılması planlanan yasal düzenlemeler ve teknik önlemler anlatılmıştır. Bilimsel, etik ve hukuki eleştiriler çerçevesinde pornografi olgusu tartışılmış ve pornografinin anaakım medya ve kültüre sızarak, kültürü pornolaştırdığı ortaya konulmaya çalışılmıştır.

ABSTRACT

Pornography which is as old as the history of humanity was stuck in a narrow range until the age of internet. It gained the opportunity of reaching large masses by means of internet, and the pornography which became widespread in this way has penetrated and even started to shape the daily newspapers, news magazines, magazine programs, series, movies, ads, in other words the mainstream culture and media by going beyond the magazines and movies. In this process which we describe as the culture's being porn, it has been started to give new meanings to pornography apart from sexuality.

In this study, especially the status of pornography on internet has been analyzed and the relation between pornography and crime has been examined in this aspect. The dimensions of child pornography which became an important problem in society and legal regulations and technical precautions against it which were realized or planned to be realized have been told. In the framework of scientific, ethic and legal criticisms, the phenomenon of pornography has been discussed and it has been tried to be stated that pornography has made the culture being porned by penetrating in mainstream media and culture.

ÖNSÖZ

“**Görsel Medyada Pornografi ve Kültürel Yansımaları**” adlı tezin amacı kökeni antik döneme kadar uzanan, günümüzde ise kitle iletişim araçlarında yaygın olarak kullanılan pornografinin incelenerek anaakım medya ve kültüre etkileriyle, yansımalarını ortaya koymaktır. Araştırmada öne sürülen hipotez: “*internet yoluyla yaygınlaşan pornografinin anaakım medya ve kültürün pornolaşmasına neden olduğu*” dur.

Bu tezin hazırlanması bir hayli zor oldu, çünkü pornografi gibi tabu olarak kabul edilen bir kavram hakkında kalem oynatmak kolay değildir. Öncelikle çalışma metninin bizzat kendisinin pornografik bulunma tehlikesi vardır. Zira bu konu kapsamındaki bütün olgular bir şekilde pornografinin unsurları arasındadır. Öte yandan böyle bir çalışma yapmanın başka zorlukları da vardır. Pornografi birçok ülkede suç olarak kabul edildiği için düzgün bir kayıt tutulmamıştır, bu konudaki bilgi ve araştırmalar sınırlıdır. Türkiye’de de durum farklı değildir, belli dönemler dışında pornografik ürünler hakkında bilgi yoktur. Büyük ilgi gören bir olgu olmasına rağmen pornografi hakkında Türkçe hazırlanmış kapsamlı bir çalışma yoktur.

Tezin hazırlanması aşamasında büyük emeği geçen hocalarım; Prof. Dr. Suat Gezgin, Prof. Dr. Neşe Kars ve Doç. Dr. Battal Odabaş’a çok teşekkür ediyorum. Ayrıca sabır ve destekleri için aileme de teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZ-ABSTRACT.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
GİRİŞ.....	1
1.BÖLÜM: PORNOGRAFI KAVRAMI VE GÖRSEL MEDYADA	
PORNOGRAFI.....	4
1.1.Temel Kavramlar.....	4
1.1.1 Cinsellik.....	4
1.1.1.1 Cinselliğin Tanımı.....	4
1.1.1.2 Cinselliğin Tarihi.....	8
1.1.1.3 Cinsel Yasaklar ve Yasal Düzenlemeler.....	14
1.1.2 Müstehcenlik.....	19
1.1.3 Erotizm.....	22
1.1.4 Pornografi.....	27
1.2.Pornografi Kavramı.....	30
1.2.1 Erotizmden Farkı.....	30
1.2.2 Pornografinin Sınırları.....	33
1.2.3 Temel Pornografi Terimleri.....	34
1.2.4 Antik Dönemden 20. Yüzyıl Başına Kadar Pornografi.....	35
1. Görsel Medyada Pornografi.....	40
1.3.1 Fotoğraf ve Pornografi.....	40
1.3.2 Sinemada Pornografi.....	42
1.3.2.1 Dünya Sineması.....	42
1.3.2.2 Türk Sineması.....	49
1.3.3 Televizyonda Pornografi.....	53

2.BÖLÜM: İNTERNET PORNOGRAFİSİ.....	58
2.1.İnternette Pornografi.....	58
2.1.1 İnternetin Gelişimi.....	58
2.1.2 İletişim Ağları ve Pornografi (Küresel Seks Endüstrisi).....	64
2.1.3 Yaygınlık.....	66
2.1.4 Teknolojik Gelişmeler.....	70
2.2 Pornografi ve Suç.....	73
2.2.1 Bilişim Suçları.....	76
2.2.2 Çocuk Pornografisi.....	78
2.2.2.1 Çocuk Hakları ve Sömürüsü.....	85
2.2.2.2 Güncel Tartışmalar.....	89
2.2.2.3 Yasal Düzenlemeler Ve Teknik Önlemler.....	94
3. BÖLÜM: PORNOGRAFINİN KÜLTÜREL YANSIMALARI.....	109
3.1.Kitle Kültürü Olarak Pornografi.....	109
3.2 Pornografi Eleştirileri.....	116
3.2.1 Psikolojik Yaklaşımlar.....	116
3.2.1.1 Cinsel Sapkınlıklar: Voyörizm ve Egzibisyonizm.....	116
3.2.1.2 Pornografi ve Şiddet İlişkisi.....	122
3.2.1.3 Yapaylık ve Bağımlılık.....	129
3.2.2 Etik Yaklaşımlar.....	135
3.2.1.1 Kadın Hakları Açısından.....	135
3.2.1.2 Basın ve İfade Özgürlüğü Açısından.....	141
3.3 Gündelik Yaşamdaki Yansımaları.....	155
3.4 Küresel Kültür ve Pornografi.....	159
3.4.1.1 Pornografi Sektörünün Ekonomisi.....	159
3.4.1.2 Kültürün Pornolaşması.....	164
SONUÇ.....	178
KAYNAKÇA.....	186
ÖZGEÇMİŞ.....	198

GİRİŞ

Birçok insan pornografi sözcüğünü duymak bile istemez. Bununla birlikte bütün kültürlerde pornografi kapsamında değerlendirilebilecek türden yazılı ve görsel eserler üretilmiştir. Eski Roma villalarının tabanlarını süsleyen mozaiklerden, Uzakdoğu'daki tapınaklara, Halk edebiyatından Divan edebiyatına kadar içinde erotizmle, pornografinin yer almadığı hiçbir kültür yoktur. Zira cinsellik insanın en önemli işlevlerinden biridir ve cinselliğin sunumları olan erotizm ve pornografi kültürlerin şekillenmesinde belirleyici bir rol oynamıştır.

Son yıllarda sürekli medyanın gündeminde yer alan pornografi en önemli fenomenlerden biri durumuna gelmiştir. Anaakım medyada sürekli bu konuyla ilgili haberler yer almakta; ünlülerin gizlice çekilmiş görüntüleri, fotoğrafları, porno filmleri derken pornografi daha önce hiç olmadığı kadar gündelik yaşamımıza girmiş bulunmaktadır.

Pornografik görüntüler insanlık tarihi kadar eskidir, ancak kamuya açık mekânlarda gösterimi oldukça yeni sayılır. Sinemalarda gösterime giren ilk uzun metrajlı porno filmler 1970'li yıllarda çekilmiş ve videokaset teknolojisi bu tür filmlerin evlere kadar girmesini sağlamıştır. Pornografi asıl patlamayı internetle birlikte yapmıştır. İnternet porno endüstrisinin daha da büyüüp ve yaygınlaşmasını sağlamıştır. Pornografinin bu kadar hızlı yaygınlaşp, gündelik yaşamın bir parçası haline gelmesinde kapitalizmin rolünü de yadsımamak gerekir; zira kapitalizm her şeyi olduğu gibi, kadın bedeni ve cinselliği de metalaştırıp pazara sunmaktadır. İnternet de cinselliğin küresel olarak pazarlanmasına aracı olmuştur. İnternet sayesinde sıradan insanlar da pornografinin aktörleri durumuna gelmiştir. Birçok çift en mahrem anlarını hiçbir ticari kaygı taşımaksızın kayda alıp gerek fotoğraf, gerekse de video formatında milyonlarca kişiyle kendi rızalarıyla paylaşmaktadır. Öte yandan sevgilisine kızan ya da karısından ayrılan kişiler intikam amacıyla daha önce çektikleri film ya da fotoğrafları internette yayınlamaktadır. Ya da kayda alındığından haberi olmayan kişilerin gizlice çekilmiş görüntüleri internet ortamında dağıtılmaktadır.

Yakın geçmişte çeşitli nedenlerle televizyonlarda öpüşme sahneleri bile makaslanıyor, gençleri müstehcenlikten koruma kaygısıyla pornografik hatta erotik yayınlara büyük cezalar veriliyordu. Oysa şimdi diğer kitle iletişim araçları gibi yatırım gerektirmeyen, sınırları aşan ve 24 saat rahatlıkla erişilebilip sansürlenemeyen uydu ve internet teknolojisi bu tür yayınların herkes tarafından izlenebilmesini sağlamıştır. Artık pornografik yayınları yasa ya da yasaklarla engelleme olanağı kalmamıştır.

Gündelik yaşamın sıradanlığına, bir tür güç ilişkisine ve iktidarın baskı kurma sürecine evrilerek dönüşüm geçiren pornografi, son yıllarda cinsellikten öte anlamlar taşıyan bir olguya da dönüşmüştür. (Aydın, 2009: 160) Kültürün pornolaşması olarak tanımlanan bu durumun yalnızca cinsellik alanıyla sınırlı kalmadığı; artık yemekten savaşa kadar “zihinlerimizi iğfal eden ve şiddet içeren” pek çok konunun pornografinin kapsamına girdiği ve gastroporn gibi yeni kavramların icat edildiği görülmektedir.

Amaç

Bu araştırmayla kökeni antik döneme dek uzanan, günümüzde ise kitle iletişim araçlarında yaygın olarak kullanılan pornografinin incelenerek anaakım medya ve kültüre etkileriyle, yansımalarının ortaya konulması amaçlanmaktadır. Günümüzde büyük bir sorun yaşanmaktadır. Zira insanoğlunun en doğal işlevlerinden olan cinsellik pornografi yoluyla metalaştırılıp bir ürüne dönüştürülerek pazara sunulmaktadır. Pornografik ürünlerin bilimsel, etik ve hukuki eleştirilere rağmen diğer kitle kültürü ürünleri gibi büyük ilgi görmesi üzerinde durulması gereken bir sorundur.

Kimilerinin ahlaki çöküntü, kimilerinin cinselliğin istismarı olarak gördüğü pornografi artık yadsınamaz bir gerçektir. Öte yandan Türkiye’de pornografi konusunun yeterince araştırılmadığı; hatta tabu olarak kabul edildiği de bir gerçektir. Yaygın olarak tüketilen pornografik ürünlerin bireyler üzerindeki etkilerinden, yarattığı pazarın boyutlarına kadar boyutu hakkında kapsamlı bir araştırma bulunmuyor. Oysa Türkiye, Müslüman ülkeler arasında yasal olarak porno film çekilen ilk ve tek ülkedir. (Özgüç, 2005:150) Bu alanda büyük bir boşluğun olduğu görülmektedir.

Bu araştırmada özellikle pornografinin internet üzerindeki durumu incelenecek, buradan hareketle pornografi ve suç ilişkisi de irdelenecektir. Bilimsel, etik ve hukuki eleştiriler çerçevesinde pornografi olgusu tartışılmak istenmektedir. Böylece pornografinin kültürel yansımalarıyla, anaakım kültür ve medyaya etkileri ortaya konacaktır.

Kapsam

Pornografi iki kişi arasında geçen cinsel eylem üçüncü kişilere gösterildiği zaman ortaya çıkmaktadır. (Kahraman, 2005: 209) Pornografinin mutlak şartı gösterilmesidir; bu nedenle görsel niteliği ön plandadır; ses ve metin ile birlikte özellikle görüntü belirleyici olmaktadır.

Çalışmanın kapsamı pornografik görüntülerin gösterime girdiği kitle iletişim araçlarından internetle sınırlandırılmıştır. Edebiyat ve yazılı basın bütünüyle inceleme dışı tutulmuştur. Bu alışma internet üzerinde pornografi konusu ve araştırmacının ulaşabildiği kaynaklarla sınırlandırılmıştır. Pornografi ve porno kelimesi bu çalışmada aynı anlamı taşımaktadır, metinde her ikisi de kullanılmıştır.

Çalışma Planı

İlk bölümde temel kavramlarla, cinselliğin çeşitli gösterimlerinde kabul edilebilir sınır olan erotizmle, müstehcenlik ve pornografi arasında fark ortaya konarak, pornografi kavramı açıklanacaktır. Daha sonra sinema ve televizyonda pornografi anlatılacaktır.

İkinci bölümde internetin gelişimi, küresel seks endüstrisi, pornografinin yaygınlığı, teknolojik gelişmeler ve porno endüstrisinin geldiği noktayla; pornografi ve suç ilişkisi incelenecek, ocuk pornografisinin boyutlarıyla, ona karşı yapılan ya da yapılması planlanan yasal düzenlemeler ve teknik önlemler anlatılacaktır.

nc bölümde pornografiye yönelik psikolojik ve etik yaklaşımlar üzerinde durulacak; pornografinin kuramsal ereve içinde gündelik yaşamdaki yeri ve sunum biçimi tartışılacak, kültürel yansımaları ele alınarak; anaakım kültüre ve medyaya etkileri gösterilecek, pornografi kavramının artık cinsellikten öte anlamlar taşıdığı anlatılacak ve böylece kültürün pornolaşması kavramı ortaya konacaktır.

1.BÖLÜM: PORNOGRAFI KAVRAMI VE GÖRSEL MEDYADA PORNOGRAFI

1.1.Temel Kavramlar

1.1.1 Cinsellik

1.1.1.1 Cinselliğin Tanımı

Cinsellik kelimesi ilk kez 19. yüzyılda biyoloji ve zoolojinin teknik literatüründe kullanılmıştır. “Cinsel olma ve cinsiyeti olma niteliği olarak” tanımlandığı anlamda ise 19. yüzyılın sonunda kullanılmaya başlanmıştır. (Giddens, 1994: 18-19)

Cinsellik, genel anlamda bireyin hem bedensel, hem de ruhsal katılımıyla gerçekleşen doyuma ve üremeye yönelik yaşantılar olarak tanımlanmaktadır. Üremeye yönelik yaşantı için karşı cinsiyetten birinin varlığı gerekliyken, doyuma yönelik yaşantıda böyle bir zorunluluk yoktur. Bireyler, doyuma yönelik cinselliği bir eş olmadan kendi kendilerine yaşayabilecekleri gibi, kendi cinsiyetlerinden biriyle de yaşayabilmektedir. Yaşamın doğal ve sağlıklı bir parçası olan cinsellik; biyolojik, antropolojik, psikolojik, sosyal, kültürel, geleneksel, ahlaki, dini, politik ve ekonomik boyutları olan karmaşık bir bütündür. İnsanlar, diğer canlılardan farklı olarak üreme dışında yalnızca haz almaya yönelik de cinsel davranışlar sergilemektedir. Bu bağlamda insanın cinselliğini, cinsel duygular, fanteziler ve arzular şeklinde sergilemesi doğasının bir parçasıdır. Cinsellik, tüm insanlara özgüdür; her insanın cinsel organı, cinsel duyguları, cinsel dürtüleri ve cinsel davranışları bulunmaktadır.

(http://www.cetad.org.tr/doc/bilgilendirme_dosyasi_6.pdf Çevrimiçi:01.09.2009)

Bir başka tanıma göre cinsellik, cinsel yaşam olgularının tümüyle, insanda ve hayvanda üremeye temel olan ve erkekle dişiye ayıran özellik, cinsel canlılar dünyasında, cinsle ilgili edim ve soruların tümüdür. (Timuçin, 1998: 59)

Cinsellik insanların değerleri, tutumları, davranışları, fiziksel görünüşleri, inanışları, duyguları, kişilikleri, sevdikleri ve sevmedikleri şeyler ve içinde

yaşadıkları toplumlara göre şekillenmektedir. Üremeyi, cinsel zevk almayı ve zevk vermeyi içeren cinsellik doğum öncesi başlayıp yaşam boyu devam etmektedir. Cinsellik temelde duyuya dayalı bir deneyimdir ve yalnızca cinsel organları değil, tüm bedeni ve aklı kapsamaktadır. Cinsellik, erkeklik ve dişilik ile ilgili duygusal tepkileri oluşturarak türe özel davranışları belirlemektedir. Cinsiyetle ilişkili bu davranışlar kültürel miras, toplumsal kalıplar ve medyadan kaynaklanan imajlarla biçimlenmektedir. Kültürel miras, dinsel inançların ve geleneksel değerlerin toplamı, toplumsal kalıplar ise bireyin biyolojik ve duygusal gereksinimleri ile toplumda var olan kültürel kalıpların uzlaşmasının ürünüdür. Bu uzlaşma toplumlara ve zamana göre değişmektedir. Bu anlamda, cinsellik içinde toplumsal öğeleri de barındıran geniş kapsamlı bir kavramdır. Medya da cinsiyetle ilgili davranışların şekillenmesinde büyük rol oynamaktadır.

(http://www.cetad.org.tr/doc/bilgilendirme_dosyasi_4.pdf Çevrimiçi: 01.09.2009)

Eşey ve üreme, canlı yaşamın sürekliliğini sağlama yolunda cinselliğin maddi temellerini oluşturmaktadır. Bazı canlılar tomurcuklanma, bölünme gibi eşeysiz üreme yollarıyla; evrimsel olarak erkek ve dişi biçiminde ayrılaşmış canlılar ise eşeyli üremeyle çoğalmaktadırlar. Eşeysiz üreyen canlılar kendilerine benzer kuşaklar verirken, eşeyli üreyen canlılarda ana ve babanın özellikleri yarı yarıya karışarak yeni döllere geçmekte; bu da evrim açısından daha zengin bir çeşitlilik, dolayısıyla doğal seçmede türün sürmesi açısından belirgin bir üstünlük sağlamaktadır. Tüm eşeyli üreme biçimlerinde, erkek ve dişi arasında birbirini tamamlayan bir işbölümü söz konusudur. Dişiler, döllenmeden sonra dölütün beslenmesini sağlayacak maddeleri içeren büyük ve hareketsiz hücreler (yumurta) oluştururken, erkek, yumurtayı dölleme olasılığını artıracak kadar çok sayıda küçük ve hareketli hücreler (sperma) üretmektedir. Yumurtanın döllenmesi, türe özgü eşleşme ve cinsel birleşme kalıpları içinde gerçekleşir. Bu kalıplar, türün bedensel yapısı, yumurta ve sperma biçimi, yaşama ortamı, yaşama biçimi ve üreme mevsimi gibi değişkenlerle uyumlu bir çeşitlilik gösterir. Yani cinsellik, eşeyli üremeyle ilgili bedensel, ruhsal ve toplumsal deneyim, yaşantı ve ilişkiler bütünü; insanın doğasından kaynaklanan toplumsal bir sonuç ve her insanın kişiliğinin ayrılmaz bir parçasıdır. (Roloff v.d., 1996:76)

İnsanlarda da kalıtımla kuşaktan kuşağa geçen, üremeye yönelik cinsel kalıplar bulunmaktadır; toplumsal yapı, bu kalıpların yaşama aktarılmasını kendi kurallarıyla yönlendirmektedir. İnsan, cinselliği öğrenen tek canlıdır. Freud'a göre insanların ortaya koydukları bütün yoğun tutkusal çabalar cinsellikle ilgilidir ve aslında insan cinsel bir varlıktır. (Fromm, 2004:21)

Canlının varlığını sürdürebilmesi için gerekli olan beslenme, cinsellik ve korunma gibi ihtiyaçlarına içgüdü denilmektedir. Fakat bunlardan ikisi yani korunma (ego) ve beslenme, insanlarda da diğer canlılarla aynı iken cinsellik (libido) diğer canlılardan farklı yaşanmaktadır. (Kılıç, 2008:156) Freud'a göre korunma ve cinsellik insanı yönlendiren iki temel içgüdüdür. İnsanın vücudu içinde her zaman etkin olarak bulunan içgüdü; kendine yönelik ihtiyaç ortadan kalkınca durmaktadır. Korunma içgüdüğü insanın yaşamını sürdürebilmesi için sürdürdüğü çabalardır. Toplumsal yaşamda bu içgüdü inatçılık, hırslar, kavgacılık, rekabet duygusu olarak kendini göstermektedir. Uygarlığın gelişmesiyle birlikte korunma içgüdüğüün etkinliği azalmıştır. Cinsellik içgüdüğü ise, cinsel organlarla ilgili zevklerle birlikte, daha geniş anlamda insanın sevgiyle ilgili duygularını içermektedir. Freud, "*cinsellik her şeyden önce, bir üreme içgüdüğü, dolayısıyla da karşıt iki cinsten insanın karşılaşma arayışıdır*" diyerek, libidoyu insan ruhsallığının temeline yerleştirmiştir. (Canpolat, 2005: 121)

Freud bu iki temel içgüdü arasında çatışma olduğunu da ortaya koymuştur. Bunun nedeni olarak da cinsel içgüdüğülerin sürekli bastırılmasını göstermektedir. Toplumsal yaşam içinde bireyin toplumsal kurallarla bağdaşmayan cinsel içgüdüğülerini ego içgüdüğü bir koruyucu olarak engellemektedir. Ego içgüdüğü, bireyin cinsel içgüdüğülerini toplumsal koşullara uymaya zorlaması sonucunda bastırmaktadır. Bunun sonucunda içgüdüğüler tamamen yok olmamakta, bilinçdışında kalmaktadır. Cinsellik insanla doğa arasındaki buluşma noktasıdır. Bu noktada ahlak ve iyi niyetin içgüdüğüler karşısında yenik düştüğü kabul edilmektedir. (Paglia, 1996: 10-12)

İnsanda cinsel uyarım yaratan her durum, yaşanan kültürün izin verdiği ölçü ve biçimler çerçevesinde ele alınmaktadır. Günlük yaşamda kişiler arası ilişkiler, iletişim araçları, reklamlar ve benzer yollardan, kişi sürekli olarak cinsel uyarılarla karşı karşıyadır. Ancak her cinsel uyarı cinsel eyleme yol açmaz; kişi, uyarıyı eyleme

dökmek ile baskılamak arasında denge kurmak durumundadır. Bu konuda toplumun koyduğu sınırlar ve koşullar belirleyici rol oynamaktadır. Toplum içinde erkeklik ve kadınlık rolleri, beklentiler, yaşantılar, öğrenme ve özdeşleşim yoluyla bu sınırlar belirlenmektedir. Çocukluk cinselliği içindeki oyunlar, cinsel uyanış ve ilgi, ergenlik çağındaki cinsel yönelişler, evlilik kurumu ve evlilik dışı cinsel ilişkilere yönelik tutumlar kültüre bağlı olarak değişmektedir. Bu konuda tekeşlilik-çokeşlilik seçimi, erkek-kadın rolleri, dinsel inanışlar ve gelenekler belirleyici olmaktadır. Bir davranışın cinsellik içerip içermemesi amacına bağlı olarak değişmekte; genelde cinsel çağrışım taşıyan soyunma eylemi, tıbbi amaçlarla yapıldığında ya da çıplaklar kampında gerçekleştiğinde aynı çağrışımı yaratmamaktadır.

(<http://ansiklopedi.turkcebilgi.com/Cinsellik> Çevrimiçi:28.02.2009)

Psikanaliz kuramına göre cinsellik, yalnızca cinsel birleşme ya da cinsel eş doğrultusunda boşalım gösteren bir dürtü değildir ve üreme içgüdüsüne de indirgenemez. Bebeklikten başlayarak, açlık, dışkılama gibi temel gereksinimlerin doyumundan öte haz veren birçok uyarım ve eylem, cinselliğin bir parçası olarak nitelenir ve bunlar ileride cinsel sevginin bileşenlerini oluşturmaktadır. Bu bağlamda tüm yaşamsal enerji bir cinsel enerjidir (libido). Bu alanda ilk çalışmaları yapan ve psikanaliz kuramını geliştiren Freud, insanda cinsellik ve üremenin ayrı ayrı şeyler olduğunu belirtmiştir. Freud'a göre insandaki cinsel dürtüler bebeklik döneminden başlayarak gelişmekte; bu süreç oral, anal, fallik, uyuma ve üreme olmak üzere beş döneme ayrılmaktadır. Cinsel dürtüler değişik haz bölgeleri üzerinde yoğunlaştıktan sonra, yeterli bedensel olgunlaşmaya ulaşıldığında üremeye odaklanmaktadır.

(<http://ansiklopedi.turkcebilgi.com/Cinsellik> Çevrimiçi:28.02.2009)

Bireyde cinsellik çocukluk, ergenlik ve erişkin dönemi olmak üzere üç dönemde gelişmektedir. (Gervaso-Mirone, 2007:16) Yaşamın ilk yılında çocuk cinselliği ağız bölgesinin çevresinde yoğunlaşmaktadır. Ağız yalnızca beslenme yolu değil, aynı zamanda dünyayı tanıma, duyu ve haz alma organıdır. Sonraki dönemde anüs ve dışkılama işlevi önem kazanmakta; çocuk, içte tutma ve bırakma kiplerini dış çevrenin isteklerine uyarlamaktadır. Bu denetim kaçınılmaz olarak utanma ve özerklik duygularının gelişmesini sağlamaktadır. Ana babalar, akranlar ve bütün toplum, çocuğu cinsellik konusunda koşullandırıp, eğitmektedir. Yeni doğmuş bebekler yalnızca dokunma yoluyla alınan uyarılara cinsel tepki verme yetisine

sahiptir. Çocuk büyüdükçe öbür uyarıları algılama, tepki verme, dişi ya da erkeklere karşı çekicilik kazanma, cinsel olan ve olmayan uyarıları anlamlandırma yetilerini kazanarak kendi cinsel tepkilerini yönlendirip denetlemeyi öğrenmektedir. Bunu izleyen dönemde cinsel istek ve dürtülerle uyarılmış olan üreme organlarını yitirme korkusu yaşamakta ve bu süreç Oedipus kompleksi denilen çocuğun ana ya da babasıyla özdeşleşmesiyle sonuçlanmaktadır.

(<http://ansiklopedi.turkcebilgi.com/Cinsellik> Çevrimiçi:28.02.2009)

Ergenlik döneminde cinsel kimlik büyük ölçüde oturmakta; bu süreçte yakınlık kurma, eş bulma arayışı gelişmektedir. Bunun amacı, karşı cinsten, sevilen bir eşle karşılıklı haz almaya ve döl vermeye yönelik cinsel bir uyum kurmaktır. Bu süreçteki herhangi bir aksaklık cinsel işlev bozukluğuna yol açmakta, cinsel yönelim ve haz alma, bastırılmayan bir tutku biçiminde, toplumun onaylamadığı doğrultuda gelişebilmektedir.

(<http://ansiklopedi.turkcebilgi.com/Cinsellik> Çevrimiçi:28.02.2009)

Her insanın cinsel yönelimine göre sahip olduğu bir cinsel kimliği bulunmaktadır. Cinsel yönelim kişinin düşünce, duygu ve davranışsal olarak cinsel çekim duyduğu cinsiyete göre, tanımlanan bir özelliktir. Karşı cinsiyete cinsel ilgi duyanlar “*heteroseksüel*”; kendi cinsiyetine cinsel ilgi duyanlar “*homoseksüel ya da eşcinsel*” (erkek eşcinseller için gey, kadın eşcinseller için lezbiyen terimleri de kullanılmaktadır); her iki cinsiyetten olanlara cinsel ilgi duyanlar “*biseksüel*”; karşı cinsiyete özgü davranış ve giyimi sürdürmekten zevk alanlar “*travesti*”; cinsiyetini değiştirmesi gerektiğine, ruhsal ve bedensel olarak diğer cinsiyete sahip olması gerektiğine inananlar “*transseksüel*” olarak tanımlanmaktadır.

(http://www.cetad.org.tr/doc/bilgilendirme_dosyasi_4.pdf 01.09.2009)

1.1.1.2 Cinselliğin Tarihi

Yazının keşfi beş bin yıl öncesine dayanmasına rağmen, cinsellikle ilgili ilk yazılı belgeler milattan bin yıl öncesine tarihlenmektedir. Bu belgelere göre, aile bireyleri arasında cinsel ilişki anlamına gelen ensest o zamanda da tabuydu, fahişelik yaygındı, erkek pek çok kişiyle cinsel ilişkide bulunabilirdi, kadının üreten ve cinsel değerlere sahip yönü vurgulanmaktaydı ve eşcinsellik normal görülüyordu; yani cinsellik yaşamın bir gerçeği olarak kabul ediliyordu. (Ekşi, 1993: 9) Bu durum tek

tanrılı dinlerle birlikte kökten değişmiş, kutsal kitaplar cinsel davranışı kısıtlamış, evlilik dışı ilişkiler yasaklanıp, eşcinsellik lânetlenmiştir. (Ekşi, 1993: 10)

Batı toplumlarındaki cinsel düzenlemelerin temeli, Eski Yunan ve Roma kültürlerinin üstünde gelişen Musevilik ve Hıristiyanlığın etkilerine dayanmaktadır. Hıristiyanlığın etkisiyle, Roma imparatorluğunda, gelenek ve ahlâk önemli değişikliklere uğramıştır. Cinsel özgürlük yok olmamıştır ancak yeni inancın hem kadınlarda, hem de erkeklerde iffete verdiği önem sanatçıların eserlerinde de görülmektedir. Yunanlılar gibi eski Romalılar da cinselliği yaşamın bir gerçeği olarak kabul etmişlerdir. *Ovidius, Juvenalis, Petronius, Martial* gibi yazarların, özellikle taşlamaya yönelik yazıları dışında, klasik Roma edebiyatında pornografiye rastlanmaz. Hıristiyanlığın ilk yıllarında cinsellik konusunda Musevilikten ve Yunan uygarlığından çok etkilenilmiştir. Hıristiyanlığın 313 yılında resmi din olarak kabul edilmesinden sonra yeni dinin değer yargıları tüm Avrupa'ya yayılmıştır. (Hyde, 1986: 58)

Yunan uygarlığında eros sözüyle cinsel bedensel aşk anlaşılmaktaydı ve bu cinsel aşk ile ruhsal-spiritüel aşkın farklı olduğu kabul ediliyordu. Bu temel fark Hıristiyanlığa da aynen geçmiş, aşkın erotik olmayan, ruhsal yönü önemsenmiş, kilise katı kurallar koyarak cinselliğe taviz vermemiştir. Hıristiyanlık cinselliği, öbür dünyanın nimetlerine kavuşmayı engelleyen dünyevi bir zaaf olarak görmüştür. Zira Hıristiyan geleneğine göre ne Tanrı'nın ne de Hz. İsa'nın bir eşi vardır; cinsellik ancak evlilik içinde ve soyun devamı için katlanılması gereken bir zorunluluktur. Bu nedenle Hıristiyanlıkta cinselliğe karşı gelişen tutum özellikle kadınlar üzerinde yoğunlaşmış, Âdem'e yasak elmayı sunan Havva'nın soyundan gelen kadınlar dünya zevklerine kapılan zayıf yaratıklar olarak görülmüştür. (Tannahill, 2003: 371)

Cinsellik ilk Hıristiyanlarda adeta bir saplantı durumuna gelmiştir. Hatta *Aziz Augustinus*, gençliğinde cinsel deneyimler yaşadığı halde sonradan tövbe etmiş ve “*İtiraflarım*” adlı kitaplarında cinselliğin her şeklini ayıplamış ve eleştirmiştir. Onun itirafları ve baskıları, kiliseye ve dolayısıyla insanların cinsel yaşamına büyük ölçüde yön vermiştir. (Ekşi, 1993: 10)

Batıda bunlar yaşanırken Doğu toplumlarında cinsel konulara karşı büyük bir hoşgörü gösterilmekteydi. Hindistan'da *Vatsayana*, Augustinus'un “*İtiraflarım*” adlı kitabı yazdığı yıllarda, ayrıntılı bilgilerin yer aldığı “*Cinsel İlişkide Metotlar*” el

kitabını yayınlamış, Çin ve Japonya’da yayınlanan benzer kitaplarda cinsel doyuma ulaşmanın yolları anlatılmıştır. (Ekşi, 1993:13)

Kama Sutra kadar eski olmasa da İslam ülkelerinde de “Bahname” adı verilen “cinsel konulardan söz eden kitap”lar kaleme alınmıştır. Bahname yazarları arasında ünlü tıp bilgini İbni Sina’dan, astronominin öncülerinden Nasreddin-i Tusi’ye kadar çok sayıda bilim adamı bulunmaktadır. Özellikle Tusi’nin kitabı Bahname-i Şahi klasikler arasına girmiş ve aynı zamanda Türkçeye çevrilen ilk cinsel içerikli kitap olmuştur. Yazıldıktan sonra yaklaşık 300 yıl kadar sonra 15. yüzyılda Türkçe’ye çevrilen kitap on sekiz bölümden oluşmaktadır. (Bardakçı, 2005: 55-57)

Cinsellik olgusuna diğer tek tanrılı dinler gibi yaklaşan İslam dini de yalnızca evlilik içi cinsel ilişkiye izin vermiş, bunun dışındaki her tür ilişkiyi önlemek için kadınların örtünmesi (tesettür), günlük yaşamda kadın ile erkeğin bir arada bulunmaması, evlilik dışı cinsel ilişkide taşıyarak öldürme (recm) cezası gibi katı kurallar koymuştur. (Ekşi, 1993: 11)

Kilisenin baskısı 12. ve 13. yüzyıllarda artarak devam etmiş, dini kurallar adeta gündelik yaşamın kuralları ve kanunlarıyla eşanlamlı duruma gelmiştir. Diğer yandan iffetsizlik ve evlilik dışı cinsel ilişkilerin yaygınlaştığı da bilinmektedir. Dönemin kaynaklarında zengin kocaların eşlerinin bekâret kemerlerini kilitleyip anahtarları da yanlarında taşıdıkları anlatılmaktadır. (Ekşi, 1993: 10-11)

Ortaçağ’ın en ünlü ve yaygın sansür sistemini Katolik Kilisesi uygulamaktaydı. Kilisenin yayınladığı listedeki kitapların okunması kesinlikle yasaklanmıştı. Yasak kapsamına dini kurallara aykırı kitaplar, ahlakdışı kitaplar ve büyü ile ilgili kitaplar olmak üzere üç tür kitap girmekte; yazar ve kitap adlarının alfabetik listesi yayınlanmaktaydı. Katolik Kilisesi yasak kitap listeleri 20. yüzyılın ortalarına kadar yayınlanmıştır. Bu listeler Protestanlık ve matbaa için panzehir olarak görmüş ve listedeki kitapların yayınlanması için matbaalar birbirleriyle yarışmıştır. (Briggs- Burke, 2004: 63)

Osmanlı’da ise cinsel içerik taşıyan kitaplar yasaklanmıyordu. Bu eserlerden biri de 16. yüzyılda yaşadığı bilinen şair ve din adamı Gazali’nin yazdığı “*Daifu’l-Gumum ve Raifu’l-Humum*” adlı pornografik bir kitaptır. Kitapta cinsel ilişkiyle ilgili detaylar anlatılmaktadır. (Bardakçı, 2005:33-34)

Cinsellik toplum içinde çoğu kez lanetli, yasaklı ve kirli bir dünya olarak görülüyordu. Foucault'ya göre, 16. yüzyılda bir patlama içine giren cinsellik, 18. yüzyıldan başlayarak denetlenmesi ve yönetilmesi gereken bir şey olarak görülmeye başlanmıştı. Toplumsal ahlakı da yanına alan bu olgu giderek etkinleşmiştir. (Spargo, 2000: 15)

Foucault'ya göre 17. yüzyılın sonuna kadar cinsellikten kaçınılmamış ve saklanılmamıştır. Hatta daha sonraları cinselliğin en çok kapatıldığı alan olan çocuklar bile cinselliğin içine alınmıştır. Kendini dışlama üzerine kuran cinsel ahlaktan 18. yüzyılda söz edilmeye başlanmıştır. Cinsel ahlak ve cinsellik yatak odasına kapatılmış yasak bir alan durumuna gelmiştir. Artık cinsellik üreme ve çoğalma üstüne oturtulmuş, özgür cinsellik ortadan kalkmıştır. Batı Protestanlığının cinselliği yasaklayan mantığı, cinsellekle yalan arasındaki ilişkiyi, cinselliği üzerinde konuşulmayan bir konuya dönüştürerek aşmıştır. (Spargo, 2000: 11-12)

Foucault cinselliğin gerçekliğini üretmek için iki büyük yöntem olduğunu öne sürmüştür. Bir tarafa ars erotica (erotik sanat) yaratmış Çin, Japonya, Hindistan, Arap ve Müslüman Doğu toplumlarını; diğer tarafa da cinselliği bilimsel bir gerçeklik olarak kabul edip, gözlemleyerek onunla ilgili kural ve kuramları belirleyen Batı uygarlığını koymuştur. Doğu, cinselliği bir sanat olarak benimsediği için parçalanmadan, olduğu gibi kabul ediyordu. Batı uygarlığı ise erotik sanata sahip değildi, ancak cinsel bilimi uygulayan tek uygarlıktı. Erotik sanat hazzı çoğaltma üzerine kuruluyken, Batı'nın cinsellik bilimi cinselliğin utandırıcı gerçeğini açığa çıkarmaya odaklanmış, bunu keşfetmenin yolu olarak da itirafa dayalı bir yöntem izlemiştir. İtirafı bulunan kişinin kendi cinselliği hakkında anlattıkları otorite ve güç sahibi bir kişi ya da uzman tarafından yorumlanmakta, böylece iktidar ve güçle çepeçevre sarılı gerçek ortaya çıkmaktaydı. (Foucault, 2007: 48-49)

Batı erotizmi kapatıp gizlerken, Doğu'da cinsel eylem tüm çıplaklığıyla gösterilmiştir. Çünkü Doğu dinlerinde cinsel eylem insanın Tanrıyla kaynaşması olarak görülmekteydi; bu yüzden yüceltilerek, kutsallaştırılmaktaydı. Bu nedenle cinsel eylemler tüm ayrıntılarıyla gösterilmiş hatta tapınakların duvarlarına kazınmıştır. (Dümen, 1983: 50) Batı'da cinselliğin saklanması, cinselliğin ve erotizmin gizi onun izlenmesini de sorunlu bir duruma getirmiştir. Cinselliği yakalamak onu perdeleyen engeller aşıldığında olanaklı oluyordu. Bu gizlilik

erotizmi doğurmuştur. Gizliliği yaşamak için dikizlemek daha çekici bulunuyordu. Açıkça gösterilen cinsellik ise pornografi olarak adlandırılmıştır. (Kahraman, 2005: 6-7)

Reform ve Karşı Reform hareketlerinden sonra itiraf mekanizması cinsellikte çok daha önemli bir yere sahip olmuştur. Reform 16. yüzyılın başlarında Avrupa Hıristiyanlığının bir bölümünün Martin Luther önderliğinde Katolik Kilisesine karşı Protestan kiliselerinin kurulmasına öncülük eden bir harekettir. Karşı Reform ise aynı yüzyılın ortalarında Katolik Kilisesi'nin, Protestan yenilenmeciliğine karşı başlattığı reform hareketidir. Karşı reformun başlangıcı olarak görülen Trento Konsili, günah çıkarmanın tüm Hıristiyanlar arasında yaygınlaştırılmasını öngörmüş, özellikle bedene ilişkin itiraflar önemsenmiştir. Cinsellik ilk günahın kaynağı olarak algılandığı için, günah çıkartma geleneğinde ilk sırayı almıştır. Foucault, uyarılmış cinselliğin, Tanrıya başkaldırmış insanın simgesi olduğu üzerinde durmuştur. Çünkü ona göre ilk günahattan önce insanın bedeni, tümüyle Tanrısallığa bağlıydı. Yani insan bedenin ancak yaratıcısının istemleri doğrultusunda hareket ettirebiliyordu. Ve insanoğlu ilk günahla birlikte, Tanrısız istemlerden kurtularak, cinselliğini kendi istemleri altına almıştır. Böylece cinsellik bir itiraf olan günah çıkarma işleminin temel dayanağı durumuna gelmiştir. Bu görüşe göre beden tüm günahların kaynağıydı; bu yüzden bedenin hareket ve etkinlikleri en ince ayrıntısına kadar izlenmeliydi. (Canpolat, 2005: 122-123)

16. ve 17. yüzyıllarda Reform ve Karşı Reformlar sonrasında Avrupa'da dinsel baskılar azalmaya ve cinsel yasaklar gevşemeğe başlamıştır. İngiltere ve Fransa'da cinsellik alanında büyük bir hoşgörü yaşanırken püriten ahlak kuralları bu kez Kuzey Amerika'yı etkisi altına almış, buna rağmen fahişelik artmıştır. Bu nedenle 1840'larda fahişeliğe karşı büyük mücadeleler verilmiş, genelevler kapatılmış, evlilik dışı cinsel ilişkiye girenler dövülmüş, pornografi ve alkol yasaklanmıştır. Baskı arttıkça pornografi özellikle seçkinler arasında el altından yayılmıştır. (Ekşi, 1993: 11)

19. yüzyılın ortalarında Avrupa'da Viktorya dönemi denilen tutucu süreç yaşanmaktaydı. Viktorya döneminin temel özelliği cinselliğin baskıya alınmasıydı. Cinsellik daha önce kendi halinde yaşanan bir olguyken, Viktorya döneminde

yalnızca kadın-erkek ilişkisine indirgenmiş, yatak odasına kapatılan ve salt üreme amacına hizmet eden bir yaklaşım esas alınmıştır. (Kahraman, 2005: 120)

Viktorya döneminde çocuk ve kadınlarda saflık ve masumluk vurgulanıyor, söz ve düşüncelerin cinselliği çağrıştırmamasından korkuluyordu. Tutuculuk öylesine artmıştı ki, evli olmayan kadın bir yazarla, erkek yazarın kitaplarının yan yana konması bile hoş karşılanmıyor, bir kadına pilicin budunu sunmak bile kaba bir davranış olarak görülüyor, kadınlar topuklarından kollarına kadar uzanan etekler giyiyordu. Evrim kuramının babası Darwin bile, erkeğin fiziksel ve entelektüel anlamda kadından üstün olduğunu, hatta kadının cinsel yaşamdan zevk alma yeteneğinin olmadığını öne sürmüştür. (Ekşi, 1993: 11-12)

Freud'un 1880'li yıllarda çocukta cinselliğin varlığını ortaya koyması, psikoseksüel gelişim kuramını geliştirerek, psikanalizi kurması cinsellekle ilgili bütün ezberleri bozmuş ve yeni bir dönemin başlamasını sağlamıştır. Freud'u Kinsey'in cinsellik üzerine yaptığı çalışmalar izlemiştir. Gerek Kinsey, gerek Freud küçük kız ve erkek çocuklarındaki mastürbasyon yeteneğini ortaya koymuş ve cinsellik gerçeği bu araştırmalarla ortaya çıkmıştır. (Ekşi, 1993: 13)

Bu gerçekler, "iyi kadın cinsel istekleri olmayan kadındır" diye özetlenen Viktoryen düşünceyi tümüyle yıkmış; cinsellik üzerine yapılan araştırmalar sonucunda kadın ve çocuk cinselliği keşfedilmiştir. Normal cinselliği patolojik alanlardan ayıran araştırmalar çoğaldıkça erotik zevk cinsellik olarak görülmeye başlamıştır. (Giddens, 1994: 25)

Dr. Alfred C. Kinsey'in "*Erkeğin Cinsel Davranışları (1948)*" ve "*Kadının Cinsel Davranışları (1953)*" adlı iki raporu ise cinselliği çok farklı bir noktaya taşımıştır. Kinsey raporlarını hazırlarken on yıl içinde on binden fazla kadın ve erkekle görüşmüş, birçok insanın, o zamana kadar bilinenin aksine, cinsel bakımdan çok daha aktif olduğu ortaya çıkmıştır. (Selkirk- Rosenblatt, t.y.:92)

Kinsey, Amerikan erkeklerinin yüzde 50'sinin tümüyle heteroseksüel olduğunu saptamıştır. Araştırmalara göre erkeklerin yüzde 18'inin tümüyle homoseksüel olduğu ya da iki cinsiyetle de ilişkiye girdiği ortaya çıkmıştır. Kadınların ise yüzde 2'si tümüyle eşcinseldi, diğer yüzde 13'ü eşcinsel etkinliklere katılmıştı. Kinsey'in bulgularıyla eşcinselliğin ortaya farkına varılması klinik literatürde de büyük değişikliklere neden olmuştur. Bu araştırmalara kadar

röntgencilik, fetişizm ve travestilik gibi cinsel sapkınlık olarak görülen eşcinsellik klinik psikoloji tarafından artık böyle tanımlanmamaya başlanmıştır. (Giddens, 1994: 18-19)

Kinsey Raporu mastürbasyon konusunda da ilginç sonuçlara ulaşmıştır. Rapora göre erkeklerin yüzde 90'ının, kadınların ise yüzde 40'ının yaşamlarının belli dönemlerinde mastürbasyon yaptıkları ortaya çıkmıştır. Daha sonraki dönemlerde yapılan araştırmalarda bu oran erkeklerde yüzde 100'e, kadınlarda yüzde 70'e kadar çıkmıştır. (Giddens, 1994: 21)

1.1.1.3 Cinsel Yasaklar ve Yasal Düzenlemeler

İnsanlığın varoluşuyla birlikte birtakım cinsel yasakların oluştuğu da kabul edilmektedir. Bunlardan ilkinin ensestini yasaklanması olduğu sanılmaktadır. (Ekşi, 1993:9) Cinsellik alanındaki ilk yasal düzenlemelere MÖ 2000 yılında Ortadoğu'da rastlanmaktadır. Tek tanrılı dinlerin doğuşuyla değişen bu yasaların özünde şu ilkeler yer almaktadır: Kişinin cinselliğinin korunması; onayı olmaksızın cinsel ilişkiye zorlamanın ve karar veremeyecek durumda olan (zihinsel özürlü gibi) kişilerle cinsel ilişkiye girmenin suç sayılması; topluluk içinde aleni cinsel ilişki ve gösterilerin yasaklanması; evlilik dışı cinsel ilişki, fahişelik ve cinsel sapma konularını ele alan özel hükümlerle cinsel ahlakın yasal yoldan düzenlenmesi. (Tannahill, 2003: 27-28)

Toplumlar, cinsel ilişkilere bir düzen getirerek, devletin istikrarına katkıda bulunan aile üzerinde denetim kurabileceklerini keşfetmişlerdi. Yine de, cinsel konulara kamusal kaygı alanlarıyla bağlantılı oldukları sürece yani meşruiyet, miras ve nüfus kontrolü gibi durumlarda müdahale etmişlerdir. Cinsellik devletin çıkarlarını etkilemediği sürece, bu konudaki yegâne ahlak, insan ilişkileri ahlakı olarak kalmıştır. (Tannahill, 2003: 371)

Toplumlarda cinselliği denetleme konusunda dört ana eğilim gözlenmiştir. Bunlardan ilki, insanları sürekli eş arama sıkıntısından kurtararak başka etkinliklere yöneltmek üzere evlilik kurumunun desteklenmesidir. İkincisi, toplumda saldırganlık, kin ve öfkenin önlenmesi için, zor kullanımına dayanan cinsel ilişkinin kesinlikle denetim altına alınmasıdır. Üçüncüsü, her toplum evlenecek ya da eş seçecek adaylar üzerinde belli bir denetim uygulama eğilimindedir. Aynı toplum içinden seçilmiş bir eşle evlenme (endogami) birliği güçlendirir, ama grubun

yalıtılmasına ve siyasal gücünün kısıtlanmasına yol açar; toplum dışından seçilmiş bir eşle evlenme (egzogami), bireyin kendi toplumuyla bağlarını azaltmakla birlikte, toplumu genişletir ve yeni ilişkilerle gücünü artırır. Hemen her toplumda karma bir endogami egzogami bileşimi görülür, ama kan bağı olan kişilerle cinsel ilişki kurmayı (ensest) bütün toplumlar yasaklamıştır. Bunun temelinde akraba evliliğinin genetiksel sakıncaları değil, büyük olasılıkla toplumsal yapının getirdiği zorunluluklar (bireyler arası hak, ödev, yükümlülük, miras konularını düzenleyebilme kaygısı) yatmaktadır. Dördüncü eğilim, boşanma, belli koşullarda bazı akrabalararası (baldız, kayınbirader) evliliklere izin verme gibi kaçamak yollarla bireyler üzerinde denetim kurmaktır. Dini ve laik yasalar yüzyıllar boyunca çağdaş toplumlarda öylesine iç içe geçmiştir ki, cinsellik ahlakı günümüzde bile toplumdaki uyumu belirleyen güçlü bir silahtır. (Tannahill, 2003: 371)

Antropolojik araştırmalar, evrensel bir cinsel davranış biçiminin olmadığını göstermiştir; her cinsel davranış o toplumun içinde değerlendirilmektedir. Hatta aynı toplumun değişik sınıfları arasında bile ayrımlar olduğu, örneğin Avrupa ve ABD’de en üst ve en alt sınıfların daha hoşgörülü, orta sınıfların daha tutucu oldukları saptanmıştır. Ekonomik yapıdaki değişiklikler, özellikle yoğun sanayileşme ve hızlı nüfus artışı, çekirdek aile yapısının benimsenmesi, kadının iş dünyasına atılması, çocukların bakımını ev dışında sürdürme zorunluluğu, başka kültürleri tanıma olanağının artması, cinsellik anlayışında büyük değişikliklere yol açmıştır. Kadının, kendisine biçilen cinsel rolden uzaklaşarak özgürleşmesine ortam hazırlayan bu hızlı değişim, değer yargılarında da önemli dönüşümlere yol açmış, cinsel özgürlük ve sapkınlıklar karşısında daha hoşgörülü tutumlar geliştirilmeye başlanmıştır. Foucault, cinselliğin toplumda nasıl işlev gördüğü yani nasıl kurgulanıp üretildiğini araştırıp, incelemiştir; cinselliğin biyolojik olmaktan çok, tarihsel, toplumsal ve kültürel kökenlere sahip olduğu sonucuna varmıştır. Foucault cinselliği farklı dönemlere ayırarak, cinselliğe her dönemde farklı özellikler yüklemiştir; bu bakış açısıyla cinselliğin bir iktidar aracı durumuna geldiğini kanıtlamaya çalışmıştır. (Foucault, 2007: 20)

Antik Yunan’da cinsellik ahlak sorunu, denetim sorunu ve kendini denetlemenin ve erdemli olmanın bir ölçütüydü. Platon, “Devlet”i ölçülülüğü, zevklere ve arzulara vurulmuş bir düzen ve denetim biçimi olarak tanımlamaktadır.

Aristo'nun "*Nikomakhos Etiği*", enkrateia'nın (cinsellik) müdahaleci yapısını vurgular; bu anlamda enkrateia, insanın serinkanlı, akla göre eylemlerini belirlediği, yumuşak bir erdem olan sağduyudan farklıdır. Bu erdeme sahip olan insanlar her şeyden önce kendi üzerlerinde bir zafer kazanmaktadırlar. (Canpolat, 2005: 122)

Ortaçağ'da, günahkârları cinsel yaşamlarıyla ilgili ayrıntılı bilgiler vermeye zorlayan papazların söylemi, Reform ve Karşı Reform hareketleriyle birlikte değişime uğratmıştır. Kilise düzenli günah çıkarmada ısrarcı olmuş; yalnızca cinsel eylemle değil; arzularla da ilgilenilmeye başlanılmıştır. (Giddens, 1994: 24)

Böylelikle de kişinin bedeninin yanı sıra düşünsel etkinlikleri de denetlenmeye başlanmıştır. Buna göre cinsellik, gözetlenmek ve denetim altına alınmak için dile getirilmeli, cinselliğe ilişkin her şey söylenmelidir. Çünkü söylem alanı genişletilip, yayıldığı koşulda cinsellik düzenlenebilecektir. Böylece bir iktidar cinselliği ya da cinsellik iktidarı kurulmuş; cinselliğe ilişkin söylemler bu iktidarın etkili olduğu yerde ve bu etkinin aracı olarak gelişmiştir. (Canpolat, 2005: 123)

Foucault cinselliğe yönelik baskı ve yasakların 17. yüzyılda başladığını belirtmiştir. Cinselliğin hangi zamanda, nasıl ve nerede konuşulacağı toplumdaki ahlak kuralları aracılığıyla belirlenmiştir. Böylelikle de iktidarın kendi alanında cinsellekle ilgili söylemlerinin kullanımı artmıştır. 18. yüzyılda ise, cinsellik kamu düzeni tarafından teşvik edilmiştir. Yani bu dönemde cinsellik üzerine konuşmak kamusal söylemi dile getirmekle eş tutulmaktadır. Kamu düzenleyicileri, cinselliğin toplum yararı için kullanılabileceğini savunmaktadırlar. Böylelikle de cinselliğin yönetilebilecek bir değer olduğu ortaya çıkmıştır. Ve cinsellik üreme ve nüfusu artırma çizgisine çekilmiştir. Cinsellekle ilgili söylemler nüfusu artırma tasarısına yöneliktir. Nüfusu artırmaya yönelik bu cinsel söylem devletlerin zenginlik siyasetiyle de ilişkilidir. Çünkü devletlerin zengin ve güçlü olabilmeleri nüfus artışına bağlıdır. Nüfus ancak düzenli olarak arttığında emek gücü artmakta ve zenginliklere katkıda bulunmaktadır. (Canpolat, 2005: 123-124)

19. ve 20. yüzyıldan bu yana da cinselliğe ilişkin söylemler, tıp, psikiyatri ve pedagoji üzerine kurulmuş bilgi ve güç sistemlerinin birbiriyle karışımı sonucu açık bir biçimde ortaya konulmuştur. Foucault'ya göre her biri kendi içinde cinselliği farklı açılardan çözümleyip, kendine özgü bir cinsel söylem geliştiren bu disiplinlerin hepsi cinsellik üzerinde iktidar kurmaya çalışan kurumsal denetleme biçimleridir.

Buradan da anlaşılacağı gibi, iktidar Foucault'nun söylediği gibi her yerdedir. İktidar cinsel söylemler üretmekte, cinselliği toplum adına düzenlemekte ve belirlemektedir, bu iktidarın temel amaçlarından birini oluşturmaktadır. (Canpolat, 2005: 124)

Cinsellik Freud'un konuyu psikanalizle açıklamaya çalıştığı döneme dek yasaklarla bastırılmaya çalışılmıştır. Freud, cinselliğe kötü gözle bakılmasının, insanlarda suçluluk duygusu oluşturarak nevrozlara yol açtığını kanıtlamıştır. Ayrıca normal cinsel davranışlardan sapan davranışların, pek az insanın yaşadığı bir rezillik olmadığını; erken çocukluk döneminden ergenlik dönemine geçişin, yani normal gelişimin bir parçası olduğunu; erişkinlerde karşılaşılan cinsel anormalliklerin ise, kendi geçmişlerindeki cinsel davranış biçimlerinin bir uzantısı olduğunu ve bunların ahlâki açıdan yargılanmaması gereken nevrotik belirtiler olarak karşılanması gerektiği kabul ettirmiştir. (Fromm, 2004:89)

Bedenin ve cinselliğin varlığı yüzyıllar boyunca neredeyse yok sayılmış, entelektüel dünyada bile insanların cinsel organlara sahip olmadıkları gibi bir varsayım kabul edilmiştir. Beden, tarihin onun üzerine kültürel değerleri yazdığı ya da bastırdığı bir yüzey gibi kabul görmüştür. (Spargo, 2000:56) Geçtiğimiz yüzyıldaki akademik çalışmalar sonrası cinsellik insan kültürünün belli başlı unsurlarından biri olarak kabul edilmiştir. Tarihsellik ve toplumsallık bağlamlarını göz önüne alarak kökensel çalışmalar gerçekleştiren Michel Foucault'dan, Haz İlkesi'ni temellendiren Freud'a, arzu ile arzu nesnesi arasındaki ilişkileri ortaya koyan Lacan'ın önermelerine kadar göz önüne alınması gereken gelişim süreci, cinsellik ve beden üzerine oluşturulmuş kuramsal bağlamı genişletmiştir. (Aydın, 2009: 78-79)

Cinsel ilişkilerin, yasal açıdan, diğer insan ilişkilerinden farklı ölçütlere göre değerlendirilmesi gerektiği görüşü 1970'li yıllarda silinmeye başlamıştır; yine de binlerce yıldır kabul gören cinsel ahlakın bir anda değişmesi kolay olmamıştır. Eski yasalar, kaldırılmaları için ne kadar uzun süre mücadele edilmiş olursa olsun, birkaç saat içinde yeniden yürürlüğe sokulabilmektedir. Örneğin Amerikan Anayasasının ilk ek maddesinin vatandaşın mahremiyet hakkının son derece kutsal olduğu yönünde güçlü bir ifade bulunmasına karşın, 1986 yılında Amerikan Anayasa Mahkemesi devletin eşcinselliği yasadışı ilan etme yetkisini yeniden diriltiren bir karar yayınlamıştır. Mahkeme Başkanı Warren Burger bu kararı, "*Eşcinsel sodomi eyleminin bir şekilde temel bir hak olarak korunmasının savunmak, binlerce yıllık*

ahlaki öğretiyi bir kenara atmak demektir” diyerek savunmuştur. 1973 yılında Amerikan Anayasa Mahkemesi, Amerikalı kadınların kürtaj yaptırabilmelerinin anayasal bir hak olduğuna karar vermiştir. Ardından, Temmuz 1989’da, başka bir dava hakkında hüküm verirken, eyaletlere, kürtaj hakkını pek çok kadın için kullanılması olanaksız duruma getirecek yetkiler tanıyarak, bu kararın anlamını büyük oranda yitirmesine neden olmuştur. 1965 yılına kadar, Connecticut’ta evli çiftlerin gebelik önleyici yöntemlere başvurmaları yasalara aykırıydı. Kilise, evliliğin amacının üreme olduğunu öne sürdüğü için, gebeliğin önlenmesine de karşı çıkıyordu. (Tannahill, 2003: 371-372)

Batı toplumları cinselliği masum, zararsız bir olgu gibi algılayıp sunmuş, koşullara ve isteklere uygun, çalışma koşullarına göre ayarlanmış, dolayısıyla boş zamanı hoşça geçirmeye yönelik, bir anlamda toplumsal yapının işleyişiyle çelişmeyen ve bu koşulların izin verdiği bir olgu olarak görülmüştür. Ancak bütün bu hedef ve isteklerle çelişmeyen cinsellik, izin verilen ve göz yumulan cinselliktir. İşte bu evcilleştirilmiş, uysallaştırılmış cinsellik ister istemez kendi muhalefetini de birlikte getirmiştir. (Roloff v.d., 1996:31-32)

Günümüzde cinsellik denildiğinde akla hemen kadın bedeni gelmektedir. Haftalık ya da aylık dergilerin kapaklarıyla gazetelerin arka sayfalarını kaplayan, reklamlarda ise neredeyse ürünün önüne çıkarılan kadın bedeni artık metalaşmıştır. *“Sex sells (cinsellik sattırır)”* sözü kapitalist girişimcilerin rehberi durumuna gelmiştir. Cinsellik bu nedenle artık doğal olmayan bir şekilde her yere girmiştir. İdeoloji alanından reklam dünyasına, hatta bireyler arası iktidar ilişkilerini düzenleyici araca dönüşmesi cinselliğin içinde yaşadığımız çağda diğer çağlarda karşılaşmadığımız farklı bir işleve bürünmesine neden olmuştur. (Roloff v.d., 1996:78)

Anthony Giddens’a göre cinsellik haz üretmekte; haz ise kapitalist toplumlarda ürünlerin pazarlanması önemli rol oynamaktadır. Cinsel imgeler büyük bir satış aracı olarak pazarın her yerinde görülmektedir. (Giddens, 1994: 163)

Kapitalist toplumların temelini meta dolaşımı oluşturmaktadır. İnsanın doğal üretim gücünün yanı sıra, cinsiyetlerin birbirleriyle olan ilişkileri de bu dolaşımın yasalarına uygun olarak şekillenmektedir. Kimin, kiminle hangi tarz ve yollardan ve hangi amaçla cinsel bağlantılara girip cinsel haz duyacağı kendi iradesine ve

rastlantıya bırakılmamıştır. Karşı cinsle olan ilişkiler ve fanteziler büyük ölçüde toplum tarafından düzenlenmekte, bunun biçimi de kapitalizmin yasalarına göre belirlenmektedir. (Roloff v.d., 1996: 20-21)

Cinsellik, bu erotik sanayide cinselliğin özü olan ergenlik (genital) cinselliği ve erotik eğlence olarak ikiye ayrılmıştır. Erotik eğlence erotik sembolizminden, boş zaman kültürünü her türlü biçimi içinde yer alan cinsellikle ve karşı cinsiyetle ilintili alışkanlık ve davranışlarımıza, buradan insanlar arası ilişkilere kadar uzanmaktadır. Eğlencenin işlevine uygun olarak, cinsel gerçeklik içinde yaşama geçmesi olanaksız olanı, bu yüzden de yalnızca biçim olarak varlığını sürdürülebileni temsil etmektedir. Erotik eğlencenin bütün biçimlerinin ortak yanı, bu biçimlerin yalnızca meta tüketimi üzerinden şu ya da bu tarzda kendilerini varedebilmeleridir. Eğlence sanayinde biçimleşmiş, gerçeklikle tüm bağlarını yitirmiş cinsellik, artık yalnızca meta tüketim alanının ögesi olarak vardır. Bu biçimleşmiş ve meta tüketimine eklenmiş cinselliğin düzenlenip yönlendirilmesi, uygarlık anlamına gelmektedir. Bütün cinselliği hiçbir zaman kapsamamakla birlikte, oldukça değişiklik gösteren, birbirinin yerine geçebilen, izin verilmiş, toplumca göz yumulmuş biçimlerinin dışında kalan erotik de, ancak parayla elde edilmektedir. (Roloff v.d., 1996: 29-30)

1.1.2 Müstehcenlik

Müstehcen sözcüğü Türkçede ise edep dışı, açık saçık, terbiyesizce, iğrenç olarak tanımlanmakta, edep ise söz ve davranışta beğenilen yol, terbiye anlamında kullanılmaktadır. Edep etmenin utanma belirtisine eşdeğer diğer anlamı ise örtülmesi gerekli ayıp yerler ya da insanlarda açıkta görünmesi ayıp sayılan vücuttaki yerler olup, kadın ve erkek cinselliğinin utanç duygusu uyandıracak tarzdaki çıplaklığı ve birlikteki eylemi olan seks müstehcen sözcüğüyle çakışmaktadır. (İşçibaşı, 1998: 5)

Hukuk dilinde pornografi yerine de kullanılan “müstehcen” sözcüğü Arapça’da “soysuzluk, bayağılık, söz ve dil ayıbı” anlamına gelen hücnat kökünden gelmektedir. Müstehcenin İngilizce karşılığı opscene’dir. Bu sözcüğün Latince kökeni ise sahneleme anlamına gelen scene’dir. Dolayısıyla müstehcenin sahne dışında olan, normal olarak yaşam sahnesinde sergilenmeyen davranışlar olduğu da

söylenbilir. Pornografinin müstehcen olduğu rahatlıkla söylenbilir, ancak her müstehcen olgunun pornografik olduğu söylenemez. (İşçibaşı, 1998: 15)

Erotizmin ilkelerini aşır, bayağılığa, çirkinliğe, edep dışına, ahlak dışına, estetik ölçülerin ve sanatsal kaygıların ötesine taşan gösterimler müstehcen olarak kabul edilmektedir. (Öngören, 1982:117)

Bir başka görüşe göre hareketsiz çıplaklık erotik, hatta estetik kabul edilmekte; hareket halindeki çıplaklık ise müstehcen olarak görülmektedir. (Scognamillo- Demirhan, 2002:8)

Bir diğer görüşe göre müstehcen, kadına, dişiye yönelik hazzın özgürleştirilmesini kendi aracına dönüştürmüş erkeklerin erkeklere karşı bir kışkırtmasından başka bir şey değildir. Müstehcen sanat yapıtlarının ve müstehcen eğlence ürünlerinin hemen hemen tamamının erkeklerce yaratılması bu tezi desteklemektedir. (Roloff v.d., 1996: 71-72)

Bazı insanlar seksi, yaşamın müstehcen bir yönü olarak gördüğünden, mümkün olduğunca gizlemek ya da bastırmak düşüncesindedir. Bu tür bir müstehcenlik anlayışı edeplilikten seksüel olan tüm şeylere ilişkin korkuyu aşağılamaya kadar uzanmaktadır. İngiltere’de Kraliçe Viktorya döneminde insanlar cinsel çağrışımlar yaptığı kabul edilen masaların ayaklarını ve evcil hayvanlarının genital bölgelerini örtmüşlerdir. (İşçibaşı, 1998: 10)

Müstehcen kavramı geçmişte büyüklük ve çirkinliği anımsatmakta ve son derece şişman ya da aşırı derecede zenginliği anlatmak için kullanılmaktaymış. Çağımızda ise müstehcenlik kavramı pornografiyle kaynaşmış ve yalnızca çirkin bir şekilde sunulan cinsellikle ilgili malzeme için kullanılmaya başlanmıştır. (Faust, 1986: 25)

İnsanlık tarihinde müstehcenlik kabul edilebilir cinsel ahlakı zorlayan her şey olarak görülmüştür. Ancak kabul edilebilir cinsel davranış ve buna bağlı olarak müstehcenlik anlayışı ülkeden ülkeye, topluluktan topluluğa hatta kişiden kişiye değişiklik göstermektedir. (Yalom, 2002: 203)

Bu farklılıklar yüzünden müstehcenliğin kesin bir tanımı yapılamamaktadır. Ancak belirli bir dönemde, belirli bir yerdeki toplumsal değerlere bakarak bu kavramın içeriği saptanabilmektedir. Sınırlarının nerede başlayıp bittiği belli değildir, ama genel olarak kamu otoritesi kendini toplumsal bireyi kollamakla

yükümlü saymakta, çoğu kez cinselliğin sözel ya da görsel olarak dile getirilmesinin ortak ahlâk anlayışına ters düştüğü kabul ederek sakıncalı bulabilmektedir. (Kahraman, 2005: 233)

İkinci Dünya savaşından önce Cenova’da “Müstehcen Yayınların Dolaşım ve Ticaretinin Engellenmesi” konulu uluslararası bir konferans düzenlenmişti. Katılımcılar uzun tartışmaların yapmış, buna rağmen müstehcen sözcüğünün anlamı üzerinde anlaşamamıştır. Bu nedenle konferansın sonuç bildirgesinde de böyle bir tanım yer almamıştır. Konferans sekreteri bu durumu şöyle açıklamıştır:

“Gündemdeki sözcüğün her dilde farklı bir tanımı olduğunu kavriyorum. Daha da ötesi, ne kadar ülke, bakış açısı, kavram ve huy varsa, bu sözcüğün de bir o kadar anlamı vardır. Demek ki, evrensel destek görececek bir çözüm bulmak imkânsızdır.”(Hyde, 1986:10-11)

1950’lere kadar İngiliz mahkemelerinde kabul edilen ve ABD’de de uygulanan ölçüte göre müstehcen olduğu ileri sürülen resim ya da yazı için “Okullu bir kızı baştan çıkarıp yozlaştırabilir mi?” sorusuna yanıt aranıyordu. 1868’de açılan ve adını yargıncından alan Hicklin davası, dava konusu eserin ve yazarının tüm edebi ve bilimsel değerlerini ya da eğitsel amaçlarını dışlayan bu kurala da adını vermişti. ABD’de de katı bir biçimde uygulanan Hicklin kuralına göre tek bir paragraf ya da birkaç müstehcen kelime için bütün bir kitap yasaklanabilmekteydi. (Hyde, 1986: 11)

Ancak zaman içinde özellikle de erotik yayınlar yaygınlaştıkça yasalarda da değişikliğe gidilmiştir. Örneğin ABD’de Müstehcen Yayınlar Yasasında 1959 yılında yapılan değişikliğe göre içeriğini görme, duyma ve okuma olasılığı olan insanları alçaltıp yozlaştırma etkisi bulunmadığı takdirde, hiçbir eser müstehcen sayılmayacaktı. (Hyde, 1986: 17)

Hukuk dilinde “müstehcen” olarak nitelendirilen şeyin hangi özellikler taşıdığı belirsizdir. Geçmişte müstehcen olarak kabul edilen şeyler günümüzde son derece doğal karşılanmaktadır. Müstehcenliğin genel özelliği, hâlâ insanı tahrik etmesi, ona adeta meydan okuması ve zevklilik dediğimiz şeye saldırmasıdır. Müstehcen olan açıkça ortaya çıkabildiği ve kamusal alana zorla girebildiği yerde, erotik bir muhalefete; cinselliği bastıran kültüre karşı bir protesto girişimine dönüşmektedir. Erotik eğlencenin içinde müstehcen olan, Eros’un evcilleştirilmesine karşı isyan eden parçadır; karşı yandan aşılması gereken engeller durduğu sürece var

olabilen bir cinsel mutluluk talebidir. Sansürle mücadele, erotik eğlencenin tamamlayıcı bir ögesidir. (Roloff v.d., 1996: 70-71)

Baudrillard'a göre, cinsellik ve arzu ölmüş ve bunların yerini haz ve müstehcenlik almıştır. Baudrillard postmodern toplumda müstehcenliğin cinsellikle sınırlı olmadığını günümüzde iletişim ve bilginin pornografisi var olduğunu kabul eder; artık gizli, bastırılmış olanın değil görünenin müstehcenliğinin söz konusu olduğunu öne sürmektedir. (İşcan-Demirergi, 1994:127)

1.1.3 Erotizm

Erotizm kavramının Yunan mitolojisindeki aşk tanrısı Eros'tan türediği kabul edilir. Yunanca'da Eros'la karşılanan aşktan gelen erotikos ya da erotik, cinsel duygularla ya da arzularla ilgili ya da onları harekete geçiren, cinsel aşk, cinsel aşkla ilgili olan, cinsel arzu uyandırma eğiliminde olan gibi anlamlara sahiptir. (Marzano, 2003:32)

Erotik sözcüğünün anlamı her ne kadar cinsel aşkla ilgili, cinsel duygular uyandırıcı, seksi aşk ya da arzu ise de, öncelikle çıplaklık çağrışımı yapmaktadır. Erotizm soyunmayla başlayan, öpüşme, koklaşma ve cinsel ilişkiye geçişin ritüel davranışlarını kapsamaktadır. Cinsel ilişkiyi dolaylı yoldan ve çıplaklığı estetik değerler içinde göstermektedir. Erotik kavramı genellikle şiddet içermeyen ve kişileri alçaltmayan cinsel davranışların yararlı ve olağan olduğunu vurgulayan yapıtlar için kullanılmaktadır. (İşçibaşı, 1998: 11)

Erotizm bedensel duyular aracılığıyla iletişimsel bağlamda ifade edilen duyguların işlenmesi, bir zevk verme ve alma sanatıdır. Erotizm, aralarında en önemlisinin iletişim olduğu daha geniş duygusal amaçlarla yeniden bütünleştirilmiş cinselliktir. (Giddens, 1994: 185)

Erotizm kavramı, geniş anlamda, hem iki cinsin birbiriyle olan ilişkisinde, hem de insanlar arası dostluk ifadesinde ortaya çıktığı şekliyle aşkın çeşitli görünümelerini içermektedir. Cinselliğin karşılaştığı entelektüel duruş ya da tavır olarak değerlendirilmektedir. (Gervaso-Mirone, 2007:19)

Erotizm insanın cinselliğini yaşamasının bir yoludur. Erotizmde cinsiyet farkı yoktur, her iki taraf da cinselliklerinin öznesi olabilir, kendi istekleriyle erotizme yön

verebilir. Kişiyne neyin erotik geldiğini ise bir dizi bireysel ve kültürel farklılık belirlemektedir. Erotizmin kaynağı cinselliktir, ancak cinselliği de aşan bir olgudur; çeşitli kültürel ve kişisel tarz ve dengelere göre, tensel, varoluşsal, sanatsal, felsefi, politik ya da dinsel deneyim, ifade ve bakışlardan kaynaklı her şeyi kapsayacak şekilde genişletilebilir. Erotizm, beden, sınırları, farklı işlev ve rolleriyle organlar, beşeri alanın tümünü sulayan cinsel enerji olan libido ve beşeri faaliyetlerin temelini simgeleyen arzuyu vazgeçilmez görmekte, insan varlığının oluşturucusu olan tüm bu alanlarda çeşitli biçim ve değişikliklerle ele alıp, göz önüne sermektedir. Kendi içinde yakın ilişki kuran bu dört unsur (beden, organlar, libido ve arzu) erotizmin dokusunu oluşturan ilişkilerdir. (Dadoun, 2007: 13-14)

Georges Bataille'e göre erotizm insanın cinsel devinimini hayvanın cinsel deviniminden farklı olduğu noktada ortaya çıkmaktadır. İnsanların cinsel deviniminin mutlaka erotik olmayabileceğini ancak ilkel haliyle ve hayvansal içgüdülerıyla yapılmadığı durumlarda erotik olacağını da öne sürmektedir. (Bataille, 2006:33)

Octavio Paz erotizmi şöyle tanımlamaktadır:

“Erotizm, her şeyden önce insana özgüdür: İnsanoğullarının imgelemi ve istemi sonucu toplumsallaştırılmış, değişime uğramış cinselliktir. Erotizmi cinsellikten ayıran en önemli şey, kendini açığa vurduğu kalıpların sonsuz çeşitliliğidir. Erotizm yaratıdır, hiç durmayan bir değişmedir; cinsellik ise hep aynıdır. Erotik edimin kahramanı cinselliktir, daha doğrusu cinsiyetler. Çoğul kullanmak şart, çünkü tek başına alınan hazlarda bile cinsel istek hep düşsel bir öteki yaratır, ya da bir sürü öteki... Ayrıca her erotik karşılaşmada gözle görülmez, durmak bilmez bir katılımcı görülür: Düş gücü, tutku. Erotik edimde hep iki ya da daha fazlası –asla tek değil– yer alır. Burada hayvan cinselliğiyle insan erotizmi arasındaki fark belirginleşiyor: İnsan erotizminde oyuncuların biri ya da birkaçı, imgelem ürünü olabilir; düş ürünleri ve şeytanlarla yalnız insanlar cinsel ilişki kurabilir.” (Paz, 2002: 18)

Tüm eski ve ilkel kültürlerde insanlar, duygularını ve eylemlerini, doğayı denetlediklerini düşündükleri doğaüstü güçlere mal ederek, yaşadıkları evreni insanlaştırmaya ve cinselleştirmeye çalışmışlardır. İlkel dinlerin başlıca kaygısı, insan doğurganlığını ve bunların yiyecek ihtiyacını sağlamak ve arttırmaktır. Kötü

güçlere karşı korunmak için de cinsel büyülere başvurulurdu. Toplumda kabul görmeyen erotik güdüler, cinsel cinlere mal edilip, onlarda canlandırılmaktaydı. Bütün kültürler erkek ve kadının cinsel rollerini tanımlamıştır. Doğum, cinsel olgunlaşma, evlilik, çocuk büyütme, ölüm ve ölümden sonraki yaşam ya da yeniden doğuş edimlerinden oluşan çembere olan inanç ve bununla bağlantılı töreler yine cinsellik aracılığıyla sürdürülmektedir. Avlanma, kafatası avcılığı, ateş yakma, sulama, çömlekçilik, madencilik gibi çok çeşitli kültürel eylemler de genellikle cinsel bir simgesellik içermektedir. Tüm bunlar dolayısıyla, eski ve ilkel kültürlerin mitleri, dinsel törenleri ve sanatları cinsel temalar açısından çok geniş bir çeşitlilik göstermektedir. Yunan mitolojisinde, hem güçlü bir erotik ilham kaynağı olarak, hem de doğudaki doğurganlığın sembolik bir ifadesi olarak, tanrılara ilişkin aşk öyküleri büyük önem taşımaktadır. Cinsellik, din ve büyü iç içe girmiş durumdadır. Cinsel eylemler vazolardan, resim ve heykellere kadar çeşitli sanat ürünlerinde tamamen sansürsüz olarak sergilenmektedir. Eski Yunan'da din, tüm cinsel aşkı gerekçelemekte, Dionysos tarikatıyla olan ilişkisinden dolayı, erotik coşkulanmaya kutsal bir nitelik yakıştırmaktadır. Büyü, Dionysos'a tapınmada önemli bir boyut olmuştur; bu özellik en belirgin olarak "fallus" (erkeklik organı) töresinde ortaya çıkmaktadır. Fallusa tapma, eski zamanlardan beri birçok dinin ritüellerinden olmuştur. Yunanlılar da bunu, büyük olasılıkla Mısır'ın Fallus tanrısı Min'den almıştır. Eski Roma kültürü, Yunan düşünce ve göreneklerinden etkilendiği halde, Yunanlıların sanatta ve yaşamda cinselliğe karşı benimsedikleri tavır Roma'da görülmemiştir. Roma sanatındaki erotik anlatımın temelinde Eski Yunan'dakine benzer bir felsefe olmamasına rağmen, erotik sanat konusunda kendilerine özgü ürünler vermiştir. (<http://ansiklopedi.turkcebilgi.com/erotizm> Çevrimiçi:28.02.2009)

Hıristiyanlığın ilk dönemlerine ve Ortaçağ'a özgü sanat ürünlerinde erotizme çok ender rastlanmaktadır. Bunun başlıca nedeni ise Kilisenin fiziksel aşkı kınaması, ruhsal yücelmeye önem vermesidir. Kilise, 8. yüzyılda tüm Ortaçağ'a egemen olan ve uzantıları günümüze kadar gelen katı kuralları benimseyerek cinsel davranışa ilişkin anlayışını ortaya koymuştur. Bu katı kurallar, seks konusundaki yoğun endişe duygusundan kaynaklanmıştır. Âdem ve Havva'nın ilk günahından dolayı herkesin günahkâr doğduğu kabul edilmekte ve bu nedenle cinsel eylemlerin hepsi suç kavramıyla bağdaştırılmıştır. Cinsel birleşmeyle günahın arttığı düşünülmüş; onun

için cinsellik tamamen günah sayılmıştır. Ortaçağ'da erotik görüntüler, temel olarak, zenginlerce sahiplenilen değerli nesnelere sınırlı kalmıştır: bunların başında mücevherler, süslemeli mobilyalar ve el yazması kitaplar gelmektedir. Antik döneme olan ilgiyi yeniden canlandıran Rönesans, 15. yüzyıl İtalya'sının sanat anlayışında büyük değişim sağlamıştır. Çıplaklığa yakıştırılan utanç çağrışımları kaybolmaya başlamış ve Medici gibi sanatsever aileler sayesinde sanatçılar korumaya alınmıştır. Böylece kilisenin sanat üzerindeki baskısı gevşemiş, eski Yunan ve Roma Kültürüne geri dönmüştür. Venüs ya da Afrodite adeta yeniden doğmuş, aşk tanrıçalarının çıplak görüntüleri Rönesans sanatının belirgin özelliklerinden biri durumuna gelmiştir. Bu erotizm, dinsel kişiliklere de yansımıştır; Mikelanj'ın ünlü Pieta'sı bile Meryem'i, Hz. İsa'nın annesi değil de gelini olarak göstermiştir.

(<http://ansiklopedi.turkcebilgi.com/erotizm> Çevrimiçi:28.02.2009)

16. yüzyılla birlikte Havva ve Venüslerde idealizm yerini, natüralizme bırakmıştır. 18. yüzyılda özellikle Fransız resminin ahlak dışı ve zevke düşkün bir saray yaşamını dile getirdiği söylenebilir. Zarif bir şıklık ve ince bir şehvet düşkünlüğü her alana egemen olmuştur. Bu gelişmeyle tutarlı olarak, Venüs ve Diana o zamana kadar olduklarından çok daha kolay erişilebilir, seks sembolleri haline gelmiştir. Goya'nın Çıplak Maya'sı bunun en iyi örneklerinden biridir. 19. yüzyılın sanat eserleri daha önceki dönemlerden çok daha yoğun bir şekilde cinsellik içermektedir. 19. yüzyıl, erotik basmaların son derece moda olduğu bir dönemdir. Basma resim ya da çizimler, çoğunlukla kralların ve soyluların cinsel yaşantılarını konu almaktaydı. Bu yüzyıl, aynı zamanda Neoklasizmin, Romantizm akımı tarafından aşılmasına da tanık olmuştur. Mitolojik aşk öykülerinden yola çıkan Neoklasik yapıtlar tutkudan yoksun değildir, ancak Romantizmin Delacroix'da özellikle ifadesini bulan erotik anlayışında şiddet boyutu da bulunmaktadır.

(<http://ansiklopedi.turkcebilgi.com/erotizm> Çevrimiçi:28.02.2009)

19. yüzyılın ikinci yarısında cinselliği mitolojik kahramanların arkasına saklama ikiyüzlülüğünü gösterdikleri için hem akademi tarafından, hem de sarayca desteklenen sanatçılarla, çıplaklığı ve cinselliği Monet ya da Courbet gibi bir fahişe ya da gerçek yaşamdan alınan bir kadınla sergileyen ressamlar arasında kesin bir ayrım ortaya çıkmıştır. Ancak her şeye rağmen akademik ressamların, cinsellikten

korkmaya koşullanmış erkek ve kadınların bastırılmış duygularına bir boşalım yolu sağlamıştır. Bunu yaparken, bol miktarda Klasizme ve mitolojiye dayandıkları için, yansıttıkları erotizm, zararsız ve güvenilir sayılmıştır. Çıplak kadın vücutları, güzellik kaynağı olarak sunularak yüceltilmiştir. 19. yüzyılın sonunda ortaya çıkan Sürrealizm ise ağırlıkla düş dünyasından esinlenmekte, düşlerin cinsel içeriği bu okulun temel dayanağını oluşturmaktadır. Erotizm bu akımın öncülerinden Picasso'nun vazgeçilmez tutkusu olmuş, erotizm ve sanatın ayrı şeyler olmadığını kendi sözleriyle de ifade etmiştir.

(<http://ansiklopedi.turkcebilgi.com/erotizm> Çevrimiçi:28.02.2009)

Erotizmin temelinde bir sevgi ve aşk tutkusu yatmaktadır. İnsanın ruhsal ve bedensel varlığının ayrılmaz bir boyutu olan bu duygu, çağlar boyunca sanat eserlerine esin kaynağı olmuştur. Tarihsel süreçte cinselliğin her türlü boyutu baskı altına alınmaya çalışılmış, bu yüzden erotizm tabu ve yasaklarla özdeşleşmiştir. Erotizm tabu ve yasakların engellediği görüntüleri hatırlatmakta, ama iş doğrudan göstermeye geldiğinde devreye fantezi gibi metaforları sokmaktadır. Erotizm, iklim, coğrafyaya, toplumlara ve tarihe, bireylere ve mizaçlara göre de değişmektedir. (Paz, 2002: 19)

20. yüzyılın ikinci yarısında sanatı ticarileştiren ve kitleselleştiren açılımlar sayesinde erotizm sanatı kuşatmıştır. Bu gelişimin arkasında cinselliğin toplumsal bir içerik kazanması ve bireysel bir özgürlük durumuna gelmesi yatmaktadır. (Kahraman, 2005: 215-216)

Octavio Paz cinsellik, aşk ve erotizm arasındaki ilişkiyi şöyle açıklamaktadır:

“Cinsellikten aşka geçiş, gitgide artan bir karmaşıklıktan çok, güzel bir Yunan prensesinin adını taşıyan bir etkenin, Psykhe'nin işe karışmasıyla belirleniyor. Cinsellik hayvandır; erotizm ise insan. Kendini bir toplumda açığa vuran ve üreme içgüdüsünü saptıran ya da simgeye dönüştüren bir olgudur erotizm. Aşk da bir tören ve simgedir, ama bir özelliği daha vardır: Bir arınmadır, Provans şairlerini dediği gibi cinsel birleşmenin öznesiyle nesnesini benzersiz kişilere dönüştüren bir arınma. Aşk, cinselliğin nihai eğretilemesidir. Aşkın temeli, özgürlüktür: Kişinin gizemi. Erotizm olmadan aşk olmaz, tıpkı cinsellik olmadan erotizmin olmayacağı gibi.” (Paz, 2002: 102)

Günümüzde erotizm denildiğinde akla gelen, bir yandan cinselliğin zihinsel ve ruhsal gelişimi, bir yandan da cinsellik coşkusuyla yapılan oyunlar ve bunun sosyalleşme, moda, sanat ve reklamcılık gibi alanlara yaptığı etkilerdir. Bu bağlamda toplumun ya da kişinin erotikleşmesinden ya da erotizminden söz edilebilir. Bu şekilde kullanıldığında erotizm, cinsellik kavramının sınırlarını aşmaktadır. Görsel medya ve reklamcılık sektörü cinselliği ve erotizmi gerek bir haber türü olarak, gerekse de pazarlama tekniği olarak sürekli artan bir şekilde kullanmaktadır; erotizm bu nedenle gündelik yaşamımızın bir parçası durumuna gelmiştir. Günümüzde baleden modern dansa, modadan reklamcılığa kadar birbirinden son derece farklı alanlarda erotizmin açık ya da örtülü izleri görülmekte, erotizm gündelik yaşamımıza her geçen gün daha da fazla girmektedir.

1.1.4 Pornografi

Pornografi sözcüğü Yunanca “pornographos” sözcüğünden türetilmiştir ve fahişelik edebiyatı anlamına gelmektedir. Pornografi Dünyanın en eski mesleği olarak kabul edilen fahişelik hakkında yazı ve çizimleri anlatmak için kullanılan bir kavramdır. (Hyde, 1986:9) Günümüzde kısaca porno olarak bilinen olgunun yıllar içinde değişmesi ve şekillenmesi gerek teknolojiyle gerekse toplumların kültürel yapılanmalarıyla iç içe olmuştur. (Ogien, 2003: 43)

18. yüzyılda pornografi terimi cinsel eylemlerin ya da cinsel organların temsilini açıkça belirtmek için kullanılmaya başlanmıştır. “Pornographe” sözcüğüne ilk kez Restif de la Bretonne’nin 1769 yılında yazdığı “*Le Pornographe*” adlı eserinde etimolojik anlamda yer verilmiştir. (Folco, 2005:156)

19. yüzyılın ortalarından itibaren, pornografi sözcüğü müstehcen olan, halkın tüketimine sunulmuş olan müstehcen yayın biçiminde tanımlanmaya başlanmış; fahişelik üzerine yazılmış yazılar anlamını ve müstehcenliğin temsili yazılar, fotoğraflar, resimler ile olma niteliğini yitirmiştir. Anlamı genişleyerek, hem edebiyatta hem gösterilerde cinselliğin somut ve doğrudan temsilini ifade etmeye başlamıştır. (Ovidie, 2006: 10)

Pornografi; cinsel nesnelere, cinsel anlamda tahrik etmek amacıyla, yazılı ya da görsel olarak gösterilmesi ve sergilenmesidir. Yani, cinselliğin akla gelebilecek her türlüşünün, imalar ve gölgelerin arkasına saklama gereği duymaksızın açıkça

işlenmesidir. (Hyde, 1986:9) Yeni Oxford sözlüğünde pornografi kavramı “*estetik ve hissel duygulardan çok, erotik duyguları uyarmayı amaçlayan cinsel organ ve eylemlerin görüntüsünü veya tanımın açık bir şekilde içeren materyaller*” olarak tanımlanmaktadır. (Acar, 2009: 79)

Bir başka tanıma göre pornografi; “Seks ya da genital organların suiistimal ve bayağılaştırılmayla birlikte teşhirini birleştiren ve bunu yaparken böylesi bir davranışı onaylayan, hoşgören veya teşvik eden materyal” anlamına gelmektedir. (Yalom, 2002: 203)

Ünsal Oskay’a göre pornografi cinselliği hiçbir sanatsal, estetik endişe taşımadan kullanan, sergilediği cinsellikle ilgili insan davranışlarında eşitsizliği vurgulayan, kabalığı ve estetikten yoksunluğu temel almış filmler ve yayınlardır. (Oskay, 1998: 94)

Pornografinin asıl özelliğinin cinsellik olduğu kabul edilmektedir. Kimilerine göre pornografi olgusu sağlıklı cinselliği kirletmekte ve yaratıcılığı öldürmektedir. (Ergüven, 2006:171-172)

Feminist yaklaşıma göre ise pornografinin tanımlayıcı unsuru cinsel organlar ve birleşmenin gösterilmesi değil, pornografik materyalin içeriğinin ne ölçüde kadınları aşağılayarak sömürdüğü ve erkek egemen sistemin bir ürünü olduğudur. (Folco, 2005:149)

Pornografi, 1945 sonrasında kendini gösteren, 1960’lı yıllarda da önce popüler kültürün, sonra kitle kültürünün verileriyle bütünleşerek bir dönüşüm geçiren bir kavramdır. Bu patlamanın teknolojik gelişme ile de büyük ilişkisi bulunmaktadır. Pornografi yazı, fotoğraf, çizim, film gibi iletişim araçlarından herhangi birini ya da yalnızca sesi kullanabilir. Pornografik filmler, genelde erotik seslerle bezeli iken, dergilerde yazı ve fotoğraf birlikte kullanılmaktadır.

(<http://tr.wikipedia.org/wiki/Pornografi> Çevrimiçi: 06.04.2009)

Neyin müstehcen, neyin erotik, neyin pornografik olduğu dönemden döneme, kültürden kültüre değişiklik göstermektedir. Günümüzde pornografik materyal, cinsel eylemleri söz, yazı ve görüntüyle açık biçimde gösteren, cinsel organları ya da cinsel ilişkiyi ayrıntılarıyla gösteren, grup seks, sadomazoşist ve fetişlere odaklanan seks, tecavüzü, ensesti, çocuklarla, hayvanlarla cinsel ilişkiyi betimleyen ve çoğunlukla şiddet içeren yapıtlar için kullanılmaktadır. Bu tür teşhir ve betimlemeler,

ahlaka aykırı olmaları nedeniyle müstehcen sayılmaktadırlar. Başka bir deyişle, pornografi müstehcenlik demek değildir, ama pornografi müstehcendir. (Kejanlıoğlu, 2001: 320) Dahası pornografi, müstehcen cinselliktir. Pornografi toplumun kabul ettiği seks ya da ahlaki davranış ölçütlerine karşı saldırı ya da aykırı bir hareket tarzıdır. Cinsel eylem estetik bir kaygı taşımaksızın, olabildiğince aleni bir şekilde gösterilmektedir. (İşçibaşı, 1998: 12)

Ken Baynes çağdaş pornografinin yumuşatıcı bir kaçış sanatı olduğunu öne sürmüştür. Bireyin yasaların üstünde ve ötesinde her şeyi tadacağı görüşüyle beslenen pornografinin yatağı Avrupa'dır. Pornografi Avrupa dışavurumculuğunun bir görünümü olarak da kabul edilmektedir. (Baynes, 2004: 118)

Ünsal Oskay'a göre pornonun ölçütleri, tek yanlılık, dominasyon ilişkisi ve alt konumdaki insanını dilediği gibi yaşayamamasıdır. Cinsel ilişkide erkek egemenliği söz konusudur. Cinselliğin yaşanması, başlama zamanı, biçimi, süresi erkeğe göre belirlenmektedir. Pornodaki ilişki biçimi, televizyon programlarından uluslararası ilişkilere kadar yaşamımızın bütününe kaplamaktadır. (Oskay-Çelebi, 2004:139)

Baudrillard'a göre pornografi, cinsellik alanını daha gerçek kılmış, bunu yaparken de cinsellik alanının baştan çıkartıcılık yeteneğini ondan çalmıştır. İzleyicisine cinsel şiddet uygulayan pornografik film, tensel deneyimin yerine teknolojik deneyimin, gözün yerine kamera-objektifin, mikroskobun, dürbünün geçtiği bir alanda arzunun imajiner bir sınırı geçmektedir. Pornografik film cinsel ilişkiyi hiçbir insan gözünün doğal yoldan algılamadığı ve hiçbir zaman görülmemiş bir biçimde göstermektedir. (Atayman (Der.); 2008: 39-40)

Zizek'e göre pornografi, gösterilecek her şeyi gösterdiği, hiçbir şeyi gizlemediği ve her şeyi kaydedip bakışımıza sunduğu varsayılan bir türdür. (Zizek, 2008: 149-150) Pornografinin birincil özelliği ise bakışın görülen nesne tarafında yer alacağına seyirciye ait olması, ama bakışı yönlendiren tarafın seyirci olduğu yanılısamasını sunmasıdır. Pornografi cinsel organları ve cinsel ilişkiyi her tür ayrıntısıyla göze getiren temsil biçimi değildir. Kişiye ait bir gözden hareketle arzu nesnesine yönelen bir bakış değildir pornografik bakış; tam tersine kendine ait gözü yitirmek ve ona bakmakta olan ötekinin bakışına indirgenmiş olmak anlamına

gelmektedir. Göz ile bakış arasında oluşan bakışım alanın yok ettiği ya da kendine özgü oyunla perdelediği için pornografik olarak değerlendirilir. (Sayın, 2003: 28-31)

Pornografik olmayan bir filmde, sevişme sahnelerinde her şey gösterilmez. Belli bir noktada görüntü bulanır, kamera uzaklaşır, sahne kesilir, cinsel organların birleşmesi gibi eylemler asla doğrudan doğruya görülmez. Normal aşk öyküsünü ya da melodramı tanımlayan bu temsil sınırının tersine, pornografi öteye giderek her şeyi göstermektedir. Ancak pornografi sınırı ihlal ederken her zaman fazla ileri gitmekte, yani normal, pornografik olmayan bir sevişme sahnesinde gizli kalan şeyi ıskalamaktadır. (Zizek, 2008: 150-151)

Pornografinin röntgenciliğin bir başka türü olduğu da kabul edilir. Dış dünya karşısında mahremiyet koşullarını sağlamış bir çiftin sevişmesini üçüncü bir göz izlemiyorsa pornografi değildir. Çünkü eylem değil, eylemin gösterimi pornografiyi ortaya çıkarmaktadır. Zira pornografinin en önemli unsuru onun bir “gösteri” olmasıdır. Burada izleyici ister istemez röntgenci pozisyonuna itilmiştir. Aslında sinema (dolayısıyla görsel medya) diğer gösteri sanatlarından farklı olarak seyirciyi bir tür mutlak röntgencilğe davet etmektedir. (Pezzella, 2006:63-64)

Baudrillard’a göre pornodaki röntgencilik cinselliğe yönelik değil, gösterime ve onun yitirilmesine yönelik bir röntgenciliktir; bunun sahnenin yitirilmesinin ve müstehcenliğin akın etmesinin yarattığı bir sarhoşluk durumu olduğunu da öne sürmüştür. (Baudrillard, 2005:41)

Nasıl ki izleyen röntgenci oluyorsa, oyuncularında teşhirci olduğundan söz edilebilir. Özellikle son yıllarda yaygınlaşan amatör pornolar ve webcam üzerinden yapılan teşhirler pornografinin teşhircilikle ilgili yönünü de ortaya koymaktadır.

1.2.Pornografi Kavramı

1.2.1 Erotizmden Farkı

Erotizmin de, pornografinin de olmadığı kültür, ülke ve çağ yoktur, bazı farklılıklar gösterse de her iki kavramda kültürel olgulardır. (Aktunç, 2002: 79)

Erotizm de, pornografi de cinsel birleşmenin anlatılması ya da yansıtılmasını amaçlamaktadır. Benzer olmasına rağmen pornografide herhangi bir sınırın olmaması onu erotizmden farklılaştırır. En temel ayrım pornografide cinsel

birleşmenin açık olarak gösterilmesi ve cinsel organların ön planda olmasıdır. Erotizmin olmadığı, bedenlerin bulunduğu ama aynı zamanda kaybolduğu bir cinsellik pornografi olarak tanımlanır. (Marzano, 2003:26-29) Kadına uygulanan bir cinsel zorlama ya da aşağılama söz konusu olduğunda da pornografinin başladığı kabul edilmektedir. (Yalom, 2002: 203)

UNESCO 1986 yılında yaptığı bir tanımla pornografiyle erotizm arasındaki farkı şöyle açıklamıştır:

“Pornografi, aşksız, sevgisiz, sevecenlikten yoksun ya da sorumsuz bir cinselliğin ticari amaçlarla, kışkırtıcı bir biçimde sunulmasıdır. Erotizm ise aşkın edebi ya da sanatsal anlatıdır.” (Özön, 2008: 244)

Barthes pornografinin cinsel organları temsil ettiğini; erotik fotoğrafın ise cinsel organları ana konu durumuna getirmediğini, hatta hiç göstermeyeceğini belirtmiştir. (Barthes, 2000: 74)

Tüm açık saçık fotoğraflar pornografik olarak görülmez, pornografik fotoğraflarda esas olarak şehvet uyandırma amacı güdülmektedir. (Price, 2004: 113) Barthes ise *“pornografik beden kendini gösterir, ama vermez”* demiştir. Ürün olarak tüketilen ve bakışları doyuran imgenin kendisi varoluşu gereği pornografiktir. Pornografik imgeler onlara çıplak bir bedene bakar gibi bakmayı önermektedir. Oysa pornografik beden kendini gösterse bile vermemekte; çıplaklığın ötesinde sunabileceği bir şey bulunmamaktadır. (Barthes, 2000: 77)

Ünsal Oskay’a göre porno, erotik olandan farklıdır, cinselliği hiçbir sanatsal, estetik kaygı taşımadan kullanmaktadır. (Oskay, 1998: 94) Oskay erotizmle pornografi arasındaki tek farkın açık saçıklık olmadığını; bu tür yayınlarda ya da gösterimlerde sergilenen cinsellik ilişkilerinde inisiyatif eşitliğinin, ara dolayımı ile elde edilen cinselliğin ya da metalaşmış cinselliğin bulunması ya da bulunmayışının olduğunu öne sürmektedir. İçinde şiddet olan, ama bu şiddetin uygulanmasında inisiyatifin hep aynı tarafın elinde bulunduğu gösterimler de erotik değil porno olarak sayılmaktadır. (Oskay, 1998: 207-208)

Türk Ceza Hukukuna göre pornografi suçtur; ancak erotik yayınlar suç sayılmamaktadır. Bir yayının erotik mi pornografik mi olduğunun ayırımının iyi yapılması gerekmektedir, bu konuda yaşanan karmaşa günümüzde de sürmektedir.

Zira bir dönem pornografik sayılan bir şey başka bir dönemde erotik sayılabilmektedir. (Aktunç, 2002: 79)

Pornografide dolayımın ortadan kalkmış olması ve doğrudanlığın belirleyici etkisi oldukça önemlidir. Erotizm ile pornografi arasındaki en önemli farkta bu nitelikten kaynaklanmaktadır. Erotik olan, dolayımın egemen olduğu bir sunumdur. Oysa pornografide dolayım hiçbir zaman söz konusu değildir, doğrudanlık mutlak olarak öne çıkmaktadır. (Aydın, 2009: 171)

Pornografinin sanat dışı bir alan olduğu genellikle kabul görmektedir. Ancak Paglia'ya göre pornografi, sanattan ayrı tutulamaz, zira kabul edilenin çok ötesinde birbiriyle kaynaşmıştır. (Paglia, 1996: 64)

Pornografi sanatın dışında bir kavram olarak görülse de erotizm sanatın içinde kabul edilmektedir. Pornografik olanın kaba ve incelikten yoksun, erotik olanın güzel ve estetik bulunması bu anlayışın bir sonucudur. Bu bakış açısıyla erotik olan meşru kabul edilmekte; pornografik olan ise gayri meşru ve kabul edilemez olduğu öne sürülmektedir. Bu anlayışa göre erotizm statükoyu ve ahlaki olanı simgelerken, pornografi statükonun ve ahlakın dışındakini temsil etmektedir. Oysa sanat yapıtları için kesin yargılar belirlemek olanaksızdır; erotik ile pornografik, meşru ile gayri meşru arasındaki sınır zaman içinde değişmektedir. Yıllar önce eserleri pornografik bulunarak toplanan, sergileri yasaklanan ressamın eserleri günümüzde resim sanatının başyapıtları olarak görülmektedir. (Aydın, 2007: 21-22)

Pornografinin yalnızca açık saçık yazılmış cinsellikle yüklü bir metin ya da fotoğraf olduğu sanılır, oysa pornografi yaşamın her alanında karşımıza çıkmaktadır. Hasan Bülent Kahraman'da bu duruma işaret etmekte ve pornografinin insanın kendisiyle ilgili değil, daima kendi dışında kalanlarla ilgili bir şey olduğunu öne sürmektedir:

“Salt, insan, yaptığını, ben diye anlatınca ve onu yalnızca kendisiyle sınırlı tutunca oluşmaz, pornografi. Fakat yaptığını başkasına göstermeye çalıştığında pornografi olur. İki kişi arasında cereyan eden bir şey üçüncü kişilere ‘gösterildiğinde’ pornografi ortaya çıkar. Dolayısıyla pornografi görüntüyle ilgili bir şeydir.” (Kahraman, 2005: 208-209)

1.2.2 Pornografinin Sınırları

Cinselliğin açıkça sergilendiği yapıtlar yalnızca modern toplumlara özgü bir olgu değildir. Ancak, pornografik malzeme üretiminin ve tüketiminin günümüzde insanlığın geçmişteki hiçbir dönemiyle karşılaştırılmayacak boyutlara ulaşması ve teknolojinin olağanüstü gelişimine paralel olarak kendine ulaşılmasına sağlayacak yeni kanallar ve kolaylıklar bulması, pornografiyi modern zamanlara özgü bir olgu durumuna getirmiştir. (Yürüşen, 1996: 260)

Cinsellik; insanın mutluluk, başarı ve ilişkilerini derinden etkileyen yaşam gerçeğidir. Sağlıklı cinsellik ise bireyin ailenin, toplumun güçlü olmasındaki önemli faktörlerden biridir. Genel anlamda çağımızdaki abartılı ve saptırılmış cinsellik ile geçmiş dönemlerin cinselliği karşılaştırıldığında büyük farklar olduğu görülmektedir. Geçmişte yaşanan ahlaki baskı, din ve töre aracılığıyla bireyi baskı altına almış ancak, cinselliği günümüzdeki kadar olumsuz etkilememiştir. Geçmişte din, töre ve geleneğin bütün çabalarına rağmen yapamadığını, modern toplumun yaşam dünyasına dayattığı koşullarla kolayca elde etmiş ve günümüzde cinselliğin çeşitli gösterimlerinde kabul edilebilir boyutu olan erotizmin sınırları aşılmıştır. Artık erotizm, pornografi ve müstehcenlik kavramlarının birbirleriyle sınırları tartışmalı duruma gelmiştir. (İşçibaşı, 1998: 9)

D.H. Lawrence pornografinin sınırlarının ne olduğunu şöyle açıklamıştır: *“Bunların anlamı, her zamanki gibi, tamamen kişilerin onları nasıl algıladıklarına bağlıdır; birine pornografik görünen, bir başkası için dehanın kahkahasıdır.”* (Hyde, 1986:10)

Araştırmacı Robert Jensen bu konu hakkında *“duygusal değişiklik olmayan pornografi esasen mastürbasyon yapmak için izleyen erkeklere bile birbirinin tekrarı ve sıkıcı gelir. Bu yüzden pornografinin bir sınır noktasına ihtiyacı vardır”* demiştir. Jensen 1970 ve 1980’lerde bu sınırın anal seksle yaratıldığını, bu yöntem işe yaramaz duruma gelince de ikili ilişkiler ve birden fazla oral seks gösterisiyle gonzo porno olarak bilinen türün yeni sınır durumuna geldiğini anlatmaktadır. Öte yandan pornografi yaygınlaştıkça ve sınırları değiştikçe meşru görülen ilişki biçimlerinin değiştiği anlaşılmaktadır. (Paul, 2007: 112-113)

Pornografi kavramının anlamı bir hayli değişmiş ve dönüşmüştür. Pornografi artık yalnızca kadının cinselliğini öne çıkarmamakta; uluslararası ilişkilerden televizyon programlarına kadar tüm yaşamımızı kaplamaktadır. Hasan Bülent Kahraman'a göre pornografi cinsellik değil, cinselliği de içeren bir mahremiyet dolayımıdır:

“Herhangi bir özneliğin “zorla” açıklanması bu süreci başlatabilir. Daha da önemli olanı “göstermek” değildir. Bir kişinin karar verip gizliliğini sergilemesiyle pornografya oluşmaz. “Gösterilen” kişinin bu olaya maruz bırakılmasıdır eylemi başlatan. Tabii, izlemeyi seçmek de aynı bağlama yerleştirilebilir. Dolayısıyla, gösterenin gizliliğinin açığa vurulması değil, gösterilerinin mahremiyetinin ihlalidir pornografi ve bu yanıyla da bir tecavüz sorunudur, kısacası.” (Kahraman, 2005: 195)

İnternetin yaygınlaşmasıyla birlikte pornografi bambaşka bir düzleme sıçramıştır. Pornografinin sınırlarını 20-30 yıl öncesinin dar kalıplarının içine sığdırmak olanaksız duruma gelmiştir. Her şeyin içine sızmış ve bütünleşmiş bir pornografi çağı başlamıştır. Günümüzde pornografinin kesin sınırları olduğu söylenemez. Zira pornografi anaakım medya ve kültüre sızdıka ve yaygınlaştıkça sınırları da değişmekte, cinsellikten öte anlamlar taşıyan bir olguya dönüşmektedir. Örneğin internet ve diğer teknolojiler çok daha hızlı kullanım olanağı sağladığı için softcore ve hardcore pornografi arasındaki sınırlar kaybolmakta; artık pornografi denildiğinde akla yalnızca hardcore pornografi gelmektedir. (Paul, 2007: 314)

1.2.3 Temel Pornografi Terimleri

Pornografi denildiğinde iki ana başlıktan söz etmek olanaklıdır; Softcore ve Hardcore.

a-Softcore: Estetik ölçüler içinde kalınır, bu tarzda gerçek cinsel eylem yoktur. Cinsel bölgeler ve organlar görüntülenmez. Günümüzde softcore pornografi anaakım medyanın bir parçası durumuna gelmiştir ve toplumun büyük kesimince normal karşılanmakta, neredeyse pornodan sayılmamaktadır. (Marzano, 2003:182)

b-Hardcore: Gerçek cinsel eylem ve organlar olduğu gibi görüntülenmektedir. (Marzano, 2003: 183) Artık pornografi değinildiğinde akla yalnızca sansürsüz olanı yani hardcore pornografi gelmektedir. (Paul, 2007: 34)

Daha çok hardcore pornografi kapsamında değerlendirilen pornografinin alt türleri ise şöyle sıralanmaktadır: (http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_pornographic_sub-genres Çevrimiçi:06.04.2009)

- 1- Fiziksel özelliklere göre üretilen pornografi kapsamına oyuncuların yaşları, vücutsal özellikleri, ırkları (kıtaları) ve alt kültürleri girmektedir.
- 2- Fetişizm içeren pornografi. Bu kapsama sadomazoşist ilişkiler, şiddet içeren çeşitli cinsel eylemler ve snuff film denilen tür girmektedir.
- 3- Biseksüel, lezbiyen, gay ve transeksüellerin rol aldığı pornografi bu alt türe girmektedir.
- 4- Reality olarak tanımlanan pornografide ise gerçeklik olgusunun oluşmasına önem verilir. Gerçek ya da sahte amatör filmler, ünlülerin internete düşmüş seks kasetleri, röntgencilik ya da voyörizm kapsamındaki kayıtlar ve gizli kamera çekimleri bu kapsama girmektedir.
- 5- Cinsel eylemlere göre tanımlanan pornografi. Bu kapsama anal, oral gibi çeşitli cinsel eylemler girmektedir.
- 6- Diğer kategoriler olarak tanımlanan alt türe ise animasyon olarak üretilen pornografi, Japonların Hentai gibi çizgi pornosu ve etkileşimli pornografi gibi başlıklar girmektedir.

1.2.4 Antik Dönemden 20. Yüzyıl Başına Kadar Pornografi

İlk insanların mağara duvarlarına çizdiği resimler arasında hayvanların avlanmasını gösteren resimler kadar insan cinselliğini betimleyen resimler de bulunuyordu. Fakat bu görüntüler insanı tahrik etme amacından çok mistik nitelikler taşıyordu. Antik dönemde Yunan ve Roma heykellerinde, duvar resimlerinde, mozaiklerde, kap-kacak desenlerinde cinsellik son derece açık bir şekilde sergileniyordu. (Ogien, 2003: 35-36)

Ortaçağ'da Kilisenin mutlak egemenliği altındaki Batı uygarlığında pornografik materyellerin sergilenmesi yasaklanmıştı. Buna karşın Doğu'daki minyatürlerde ve kitaplarda cinsellik serbestçe yer bulmaktaydı. (Ogien, 2003: 37)

Doğu toplumları, aşk sanatını daima özel bir inceleme alanı olarak almıştır. Pornografi üzerine ilk önemli eser olarak kabul edilen “*Kama Sutra*” Vatsayana

tarafından MS 4. yüzyılda Hindistan'da kaleme alınmıştır. On altı yüzyıl sonra bile, aşk sanatı üzerine yazılmış en ayrıntılı sosyal ve psikolojik inceleme olma niteliğini koruyan eserin Hindistan'daki etkisi büyük olmuştur. Hintliler bu kitaptaki bilgilerin gelecek nesillere aktarılamadan kaybolmasından korkmuş, Kajuharo tapınağının duvarlarına cinsel ilişkiye giren insanların figürlerini kazımıştır. Vatsayana'nın eseri yaşamdaki en büyük üç amaçtan biri olarak kabul ettiği kamanın yani cinsel zevkin incelenmesidir. Diğer iki amaç ise dharma (din ve ahlak) ve arthadır (zenginlik ve refah). Cinsel doyumun, tıpkı gıda gibi sağlık için gerekli ve bu nedenle de din ve refah kadar vazgeçilmez olduğunu savunan Vatsayana yaşamın her üç amacına da önem verilmesi gerektiğini, ancak diğer ikisine zarar verecek biçimde bunlardan herhangi birinde aşırıya kaçılmaması gerektiğini anlatmıştır. (Hyde, 1986: 84-85)

Cinsellik Rönesansla birlikte Roma ve Yunan uygarlıklarının estetik değerleri gözetilerek yeniden işlenmeye başlanmıştır. Bu eserlerin yaratılış sürecinde zekâ ve yaratıcılık gibi değerler hemen fark edildiği için pornografik karakter taşıdığı düşünülüyordu. Estetik değerleri gözetilen bir sanatçının elinden çıkma eserle, sokaktaki adamın duvarlara çizdiği vulgar şekiller arasındaki estetik fark zamanla pornografik olanla erotik olanı ayırt etmekte kullanılacak bir kavram olarak alınmıştır. (Ogien, 2003: 38)

Ortaçağda Batı'da iffetsizliğin arttığı, manastırların bile geneleve dönüştüğü söylenmektedir. Cinsel ahlakın hem sivil, hem de dini topluluk arasında azaldığı bu dönemde modern pornografinin ilk eseri doğmuştur. Giovanni Boccaccio'nun 1348-1353 yılları arasında yazdığı "*Decameron*" ilk kez 1371'de Venedik'te basılmıştır. Kitabın önemi yalnızca gerçekçi anlatımında değil, basılan ilk kitaplardan biri olmasından kaynaklanmaktadır. Böylece Decameron, daha önce yayınlanmış erotik, ya da pornografik eserlerin ulaşamadığı kadar geniş bir okuyucu kitlesine ulaşmıştır. Tek roman çerçevesinde çeşitli öyküler içeren Decameron kendine özgü tarzıyla İngiltere'deki "*Canterbury Masalları*", Fransa'daki "*Heptameron*" ve İran'daki "*Binbir Gece Masalları*" gibi pornografik ya da pornografiye yakın diğer eserlere de öncülük etmiştir. (Hyde, 1986: 64-65)

Pornografik olarak kabul edilip, yasaklanmış eserlerin listesine ilk kez 1563 yılında Katolik Kilisesi tarafından bastırılan Index Librorum Prohibitorum adlı

kitapta rastlanmıştır. ABD’de pornografik eserlere ilk yasaklama ise Massachusetts kolonisinde 1711 yılında getirilmiştir.

(http://www.law.stanford.edu/display/images/dynamic/events_media/Kendall%20cover%20+%20paper.pdf Çevrimiçi:10.01.2009)

Osmanlı döneminde cinsel içerikli kitapların yasaklanmadığı görülmektedir. Altı yüz yıllık Osmanlı tarihi boyunca genel ahlaka aykırı bulunarak toplatılan yalnızca iki kitap olduğu bilinmektedir. Bu kitaplar 19. yüzyılda yayınlanmış Enderunlu Fazıl’ın yazdığı “Zenanname” ile Mehmed Rauf’un yazdığı “Bir Zanbağın Hikayesi” adlı kitaplardır. Üstelik Zenanname müstehcen olduğu için değil evliliğe karşı olduğu için toplatılmıştır. (Bardakçı, 2005:195)

Cinselliği konu alan basılı yayınların ilk ortaya çıkışı ise 2.Abdülhamid dönemine rastlamaktadır. Bu kitapların furyaya dönüştüğü ve cinsel yayın özgürlüğünün yaşandığı yıllar ise, Abdülhamid’i deviren İttihat ve Terakki Partisinin iktidarı dönemine rastlamaktadır. (Bardakçı, 2005:195)

18. yüzyılın sonundan itibaren başta Fransa ve İtalya olmak üzere Avrupa’da porno resimler yayılmaya başlamıştır. Oyun kartlarında, posterlerde, kartpostallarda bu resimlere rastlanmaktaydı. Bu tarz pornografik ürünlere ilk muhalefet de 19. yüzyılda başlamıştır. Pornografik ürünleri dağıtan insanlar mahkemeye çıkarılmış ve para cezaları verilmiştir. Hatta günümüzde eserleri klasik olarak kabul edilen Flaubert, Zola ve Baudelaire gibi Fransız edebiyatçılar bile eserlerinde müstehcen unsurlara yer verdikleri gerekçesiyle yargılanmıştır. (Hyde, 1986: 106)

İnsanın doyumsuzluğu, acımasızlığı ve röntgenciliği pornografide açığa çıkmış, bununla yüzleşmemek için pornografi lanetlenip, yasaklanmıştır. Cinselliği üreme ve soyun devamı için bir araç olarak gören Ortodoks cinsellik anlayışı, üreme yerine hazzı yücelten pornografiyi lanetlemiştir. Ancak pornografinin yasaklanıp, yeraltına sürüldüğünde daha da güçlendiği kabul edilmektedir. (Aydın, 2009: 90-93)

İngiliz pornografisinin ilk başyapıtı ve kimilerine göre bu dildeki en iyi erotik roman ise “*Fanny Hill’in Yaşamının Anıları*”dır. İlk baskısı 1749 yılında yapıldığı bilinen romanı John Cleland yazmıştır. İngiliz pornografisinin başyapıtı sayılmasına rağmen; romanda ilk sayfadan sonuna kadar bir tek müstehcen sözcük ya da kavram bulunmaması da dikkat çekicidir. (Hyde, 1986: 90)

Pornografinin bir türüne de adını veren sapma ise iki farklı yazarın adıyla anılmaktadır. Fransız Marquis De Sade'nin adıyla anılan sadizm acı çektirme ve aşağılama isteğiyle ilişkili olan cinsel duygu anlamına gelirken, Avusturyalı Sacher-Masoch'un adıyla anılan mazoşizm bir başkasının üstünlüğüne boyun eğmeyi isteyen cinsel duygu anlamına gelmektedir. (Hyde, 1986: 106)

Olağandışı cinsel davranış biçimleri arasında eşcinselliğin kırbaçlamadan çok daha yaygın olduğu rahatlıkla söylenebilir. Ancak eşcinsel edebiyatı kırbaçlama edebiyatı o kadar gelişkin olmadığı görülmektedir. Buna pornografi okurunun daha çok heteroseksüel erkeklerden oluşmasının neden olduğu sanılmaktadır. (Hyde, 1986: 114-115)

1938 yılında New York Sansür Kurulu, içinde hamilelik, zührevi hastalıklar, doğum kontrolü, kürtaj, gayri meşruluk, fuhuş, ırklar arası cinsellik ve boşanma geçen tüm filmleri yasaklamıştır. Ancak 1957 yılında ABD Danıştayını görsel ve yazılı basında sansürü değiştiren bir karar almıştır. Bu karara göre çocukları bu yayınlardan koruma gerekçesiyle, yetişkinler için yayınlanan kitap ve dergilere yasak konamayacaktı. Yalnızca hiçbir toplumsal yararı olmayan müstehcen yayınlar yasaklanabilecekti. Bu kararlar edebi eserler, erotik sanat ve softcore pornografi soruşturmaya uğramaktan kurtulmuştur. Hâkim William O.Douglas kararın gerekçesini şöyle açıklamıştır:

“Müstehcenliği bahane ederek cinsel konuları yasaklamak tehlikelidir. Cinselliği olmayan bir insan anormaldir. Cinsel düşünceler cinsel yaşamı teşvik eder, bunun sonucunda daha iyi evlilik ilişkileri doğar. Aşkı cazip kılan cinsel düşünceler kesinlikle yasa dışı sayılmamalıdır.” (Selkirk-Rosenblatt, t.y.:93)

1960'larda ortaya çıkan hippie hareketi, cinsel özgürlük arayışıyla bütünleşmiş; kitlesel, siyasal ve toplumsal bir boyut kazanmıştır. Bu dönemde feminist kadın hareketi de gelişmiştir. 1970'li yıllarda başta ABD olmak üzere birçok batı ülkesinde cinsel devrim olarak tanımlanan toplumsal bir dönüşüm yaşanmıştır. Mary Quant'ın mini eteği bulması, kadınların pantolon giymesi, doğum kontrol hapının keşfi, ABD'de eşcinselliğin yasallaşması, cinselliğin gündelik yaşamın bir parçası durumuna gelmesini sağlamıştır. Okullarda cinsel eğitim verilmeye başlanmış, evlilik öncesi ve dışı cinsel ilişkiler daha kabul edilebilir duruma gelmiş, boşanma daha kolay gerçekleşmeye başlamıştır. (Kahraman, 2005: 216)

Ardından kültür endüstrisi devreye girmiş ve Playboy ve Modern Man gibi erkek dergileri yayınlanmaya başlanmıştır. Çıplak ya da yarı çıplak kadınların resimlerinin basıldığı bu dergilerde üreme organları gözükmüyordu. 1953 yılında yayın yaşamına başlayan Playboy'un pornografiyi yeraltından çıkarma girişimi olduğu da öne sürülmüştür. Playboy'u aralarında Penthouse ve Hustler'in bulunduğu çok sayıda dergi izlemiştir. (Altman, 2003:153)

Bu süreçte Batı'da pornografik ürünler meşruluk kazanmış ve serbestçe satılmaya başlanmıştır. Danimarka 1968'de pornoyu yasallaştıran ilk ülke olurken, Dünyada porno dalgasını ilk başlatan film 1972 yılında Amerika'da gösterime giren "Deep Throat" olmuştur. 1975 yılında Sony firmasının geliştirdiği videokaset teknolojisi pornografik filmlerin evlerde seyredilebilmesini sağlamıştır. 1950'li yıllara kadar kütüphanelerin raflarında ve yetişkin sinemalarında görülebilen pornografi bu gelişmelerin ardından, geniş kitlelere ulaşarak, popüler kültürün bir parçası durumuna gelmiştir. 1982 yılında yalnızca Fransa'da 1 milyon video cihazı ve 2000 porno film satan dükkân bulunmaktaydı. 1987 yılına gelindiğinde Fransa'da yaklaşık 3 milyon porno içerikli film kasetinin satıldığı sanılıyordu. 1992 yılına gelindiğinde videokaset pazarının büyüklüğü dünya genelinde 490 milyon doları bulmuştur. (Faligot, 1987: 252-277)

Pornografinin altın çağı 19. yüzyılın ilk yıllarında başlamış, sözcük ve kavram bu dönemde ortaya çıkmıştır. Temel düşüncenin varlıklı sınıflara ait eğitimli bir erkek sınıfının tüketimine sunulan gizli bir üretim düşüncesi olduğu kabul edilmektedir. 1970'li yıllara gelindiğinde ise pornografide demokratikleşme başlamış ve o zamana kadar gizli, saklı tutulan her şey kamuya iletişim toplumunun gelişimiyle bağlantılı olarak eşitlikçi ve özgürlükçü bir görünümle sunulmuştur. (Perniola, 2006:33-34)

Günümüzde popüler kültürle birleşen pornografiye internet sayesinde daha kolay erişilmektedir. Teknolojik gelişmelerden beslenen pornografi günümüzde DVD ve video satışı, otellerde gösterilen porno filmler, telefon hatları, uydu ve kablolu televizyon ile internet üzerinde var olan milyarlarca dolarlık bir sektör haline gelmiştir. İnternet üzerindeki içeriğin önemli bir bölümünün pornografik içerikli olduğu sanılmaktadır.

1.3. Görsel Medyada Pornografi

1.3.1 Fotoğraf ve Pornografi

19. yüzyılda fotoğrafın keşfiyle birlikte önce erotik, sonra da pornografik fotoğraflar çekilmeye başlamıştır. Hatta çağdaş pornografinin fotoğrafın keşfiyle geliştiğini söylenebilir. Pornografik betimler kadınların vücuduna daha dolaysız ulaşma olanağı sağlamaktaydı. Seri olarak üretilen taşbaskı resimler, ağaç oymalar ve daha sonra fotoğraflar yüksek sanatın idealleştirmelerini ortadan kaldırmış ve kamuya açık görsel cinsellik teşhirlerini sağlamıştır.

Fotoğraf, Benjamin'in deyimiyle gerçek bir devrim niteliği taşıyan ilk yeniden üretim aracıydı. (Benjamin, 1995:52) Cinsel içerikli sanat, çok eski dönemlerden beri biliniyordu. 19. yüzyılın ortasında fotoğrafın keşfi erotik gerçekçiliğin anlatımında çoğaltılabilirlik olanağını sağlamıştır. Fotoğrafın keşfi ve yaygınlaşması, erotik ve açık-saçık fotoğrafların geniş kitlelere ulaşmasını sağladı. Üstelik fotoğraf çekmekle yağlıboya bir tablo ya da heykel yapmak arasında büyük bir fark vardı. Deklanşöre basmak için ressam ya da heykeltıraşların yeteneklerine sahip olmak gerekmiyordu.

Fotoğraf, kendi erotizmini ve pornografisini yaratmıştır. Eski fotoğraf baskı türlerinde kullanılan pozlar ve temalar yeniden kullanıma sokulmuş, fakat yeni araç ima edilen hareketi ya da duygu uyandırıcı ortamı daha az vurgulayıp ayrıntılı genital pozları da sunmuştur. Fotoğraf ve sinema sanatının ortaya çıkmasıyla birlikte pornografi patlama yapmıştır. Görsel ürünlerin çeşitlenmesi ve baskı tekniklerinin gelişmesiyle birlikte porno endüstrisi de büyümeye başlamıştır. Önceleri yalnızca belli bir kesim tarafından izlenebilen cinsel içerikli görsel malzemeler, teknolojinin gelişmesiyle birlikte kitleleşmiştir. Fotoğraf pornografiye bu olanağı sağlamıştır ancak uzun bir süre daha yeraltında kalmaya devam etmiştir. Fotoğrafın keşfinden hemen sonra ilk pornografik fotoğraflar elden ele dolaşmaya başlamıştır. Örneğin 1860'larda ve 1870'lerde fotoğrafçı Henry Hayler, Londra Polisinin evine düzenlediği baskına kadar çalışmalarını sürdürebilmiştir. 1874 yılında polisin yaptığı baskında evinde tam 130248 adet müstehcen resim ve 5000 adet saydam yakalanınca Hayler tutuklanmaktan kurtulmak için Avrupa'ya kaçmıştır. (Hyde, 1986: 98)

Daha sonraki yıllarda birkaç ülkenin dışında bu tür fotoğrafların üretimi ve satışı yasaklanmış, buna rağmen pornografi varlığını yeraltında sürdürmüştür. 1953 yılında kimilerine göre pornografiyi yeraltından çıkaran Playboy dergisi yayınlanmaya başlamıştır. Playboy’u Penthouse ve Hustler gibi dergiler izlemiştir. Playboy ve onu taklit eden dergilerde softcore olarak tanımlanan cinsel eylemlerin açıkça gösterilmediği fotoğraflar yayınlıyordu. 1970’li yıllara kadar fotoğraf başlıca pornografik materyaldi. Hardcore filmlerin yasal gösterime girmesiyle birlikte porno dergilerde de sınırlar aşılmış, grup seks ve lezbiyenlik dâhil kadar birçok farklı türün işlendiği dergiler yayınlanmaya başlanmıştır. (Altman, 2003: 153)

Türkiye’de Playboy 1986 yılında yayınlanmaya başlamıştır. Bunu Bravo, Erkekçe gibi dergiler izlemiş, aynı süreçte Tan gibi gazetelerde de çıplak kadın fotoğrafları yayınlanmıştır. Bu dönemde kadın bedeni estetik ölçüler içerisinde sergileniyordu. Ancak ilerleyen yıllarda hardcore fotoğrafların yer aldığı dergiler de piyasaya çıkmıştır. Bu dergiler bir süre sonra çıkarılan “Muzır Yasası” gereğince poşete konulup, satılmak zorunda bırakılmıştır. Günümüzde Türkiye’de hem yerli, hem de başka ülkelerden alınmış hardcore fotoğrafların yer aldığı çok sayıda dergi yayınlanmakta, bu dergiler içi gözükmeyen poşetlere konularak satılmaktadır. Ayrıca FHM, Esquire ve Cosmopolitan gibi erkek ve kadın dergilerinde estetik sayılabilecek softcore türünde fotoğraflar bulunmaktadır. Hatta bu tür fotoğraflara magazin ve haber dergilerinde de sıkça rastlanmakta, gazeteler bile arka sayfalarında çıplak kadın fotoğraflarına yer vermektedir. Özellikle kapağa konan çıplak bir kadın fotoğrafının tiraj artışında büyük rol oynadığı bilindiği için bu eğilim giderek güçlenmektedir.

İnternette softcore ve hardcore pornografik fotoğrafların yer aldığı çok sayıda site bulunmaktadır. Pornografik içerikli web sitelerinde yer alan fotoğraflar çeşitli kategorilerde sınıflandırılmıştır. Yabancı ülkelerde hazırlanmış sitelerin yanı sıra erotik ve pornografik fotoğraflarının yayımlandığı Türkçe içerikli web siteleri de bulunmaktadır. Bu sitelerden bazılarında üyelik ücreti ödeyerek girilmektedir. Fotoğraf paylaşımı, webcam iletişimi ve forumların yer aldığı böyle bir sitenin tanıtım sayfasında üzerlerinde Türkçe yazıların görüldüğü birçok erotik fotoğraf yer almaktadır. Ancak sitenin içeriği üye olunması durumunda görülebilmektedir. (<http://www.tr-delights.com/site/index.php> Çevrimiçi:12.08.2009)

Türkçe hazırlanmış birçok sitenin içeriği ücretsiz olarak görülebilmektedir. 5651 Sayılı Kanundan sonra TİB (Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı) bu sitelerin çoğuna erişimi engellemiştir, buna rağmen pornografik içerikli web siteleri internetteki varlıklarını ve işlevlerini sürdürmektedirler. Örneğin pornografik içerikli fotoğraf ve videoların yer aldığı bir forum sitesinde (üstelik TİB tarafından yasaklanmış bir sitede), “Yerli Resimler” bölümünde 1104 ayrı kişi tarafından eklenmiş binlerce farklı resim yer almaktadır. Bu fotoğrafların büyük bölümünün amatörlerce çekildiği anlaşılmaktadır. Fotoğraflardaki kişilerin Türk olduğunun anlaşılması için çeşitli işaretler konulmuştur. Bu işaret Türkçe bir gazete ya da üzerinde Türkçe yazıların bulunduğu herhangi bir ürün şeklinde olabilmektedir. Fotoğraflar bu siteye üye olan kişilerce gönderilmekte, yine üyelere bu fotoğrafların altına yorumlar yapılmaktadır. Bu forum sitesindeki pornografik içerik bu bölümden ibaret değildir; “Yabancı Resimler”, “Online Porno İzleme” ve “Yerli ve Yabancı Porno Filmler” gibi ana başlıklar yer almakta; üstelik her bölümün alt başlıkları bulunmaktadır.

(<http://www.kudurgun.net/forumdisplay.php?f=152> Çevrimiçi:28.07.2009)

1.3.2 Sinemada Pornografi

1.3.2.1 Dünya Sineması

Pornografik filmler sinema icadından kısa süre sonra ortaya çıkmış, sinemanın geçirdiği tüm teknik evrimleri yaşamış ve yasal sinemaya paralel olarak yeraltında kendi sektörünü oluşturmuştur. İlk başlarda Paris’in ünlü randevuevlerinde çekilen ve gizlice izlenen bu filmler, kısa sürede seçkin kesimler arasında yaygınlaşmıştır. Bu döneme ait film ve fotoğraf koleksiyonları, sanat tarihçileri tarafından “dedemin pornosu” olarak adlandırılmaktadır. Eugene Pirou’nun 1896 yılında çektiği “*Coucher de la Mariée*” adlı filmde yer alan striptiz sahnesinin pornografik filmlerin yolunu açtığı kabul edilmektedir. (Pezzella, 2006:65)

Pornografik içerikli ilk filmin 1915 yılında ABD’de çekilen “*A Free Ride*” olduğu kabul edilmektedir. Bu dönemde Arjantin, Küba, İspanya, ABD ve özellikle de Fransa’da bu tür filmlerin üretildiği bilinmektedir. (Folco, 2005:98)

Fransız yapımı ilk pornografik film ise 1928 yılında çekilen “*Nudist Bar*” adlı kısa filmidir. Cinsel ilişkinin aleni olarak gösterildiği bu tür filmler Paris’in randevuevlerinde çekilip, gösterilmiştir. Oyuncuları da buralarda çalışan fahişeler, mamalar, pezevenkler ve bodyguardlardı. Bazı kaynaklarda ise günümüzde kayıp olan 1907 yapımı “*Le Voyeur (Röntgenci)*” adlı film ilk porno film olduğu belirtilmektedir. Avrupa’nın teknik yönden en iyi erotik ve pornografik filmlerini Fransız sineması üretmişti. Fransız filmleri, sonraki yıllarda ABD’de olduğu gibi yoksulların ve altkültürlerin dünyasındaki fuhuşu değil de, burjuvazinin mekânlarını ve fuhuş dünyasını kullanmaktaydı. Fransız filmleri, 1905 yılında Amerikan pazarına ulaşarak orada da gösterilmeye başlamıştır. (Atayman (Der.), 2008: 45-47.)

Bu dönemde çekilen Alman ve İngiliz porno filmleri ise şiddet ve fetişizmin izini taşıyordu; özellikle Alman ve Avusturya filmleri, sansürün etkilerini taşıyordu. Almanya’da erotik filmin öncüsü Oskar Messter 1896’da kendi prodüksiyonunu kurmuş, yakın planlar, sinema hileleri, gerçek reel zamanı kısaltıcı teknikler kullanarak kısa filmler çekmiştir. 1911 yılından sonra İtalya’da da burjuvazinin ve soyluların yozlaşmış, çürümüş zevklerine seslenen porno filmleri çekilmeye başlamıştır. (Atayman (Der.), 2008: 52-53)

1930-1938 arasında yılda yaklaşık 40 pornografik filmin yapıldığı Fransa’da porno filmler çok lüks kabul ediliyor, ancak belli mekânlarda ve seçkinlerce izlenebiliyordu. Fransız denemeci Adou Kyrou bu durumu şöyle açıklamıştı:

“Bir gün gelecek porno film lüksü bitecek. Tüm insanlık dilediği zaman, dilediği gibi kolayca izleyebilecek bu tür filmleri.” (Altan, 2000: 91)

Çeşitli sosyal mekânlarda gösterilmek üzere üretilen porno filmler 1950’li yılların başında nitelik değiştirmiş, evlerde özel gösterimlere yönelik yapımlar ağırlık kazanmıştır. (Atayman (Der.), 2008: 116)

Bu dönemde gelişen erotik sinema, 1970’li yılların başında yasallaşan pornografik filmlerinde yolunu açmıştır. Erotik filmlerde pornografik filmlerden farklı olarak, ahlaki öyküler anlatılmaya çalışılıyordu. 1930’lu yıllarda gelişmeye başlayan “*seks sömürüsü (sexploitation)*” filmleri bu akımın öncüsüydü. Cinsel sömürüye bel bağlamış bu filmlerde, çıplak kadın vücudu ve cinsel birleşme sahneleri gösteriliyor; ancak cinsel organlar gösterilmiyordu. Cinsel ilişki ya taklit ediliyor ya da dolaylı yoldan gösterilip, ima ediliyordu.

1950'li yılların ikinci yarısında görülmeye başlanan çıplak beden filmleri bedenın serbest kalması gibi bir duruma işaret ediyordu. Beden doğal yönüyle öne çıkartılıyor, bu çıplaklık karşısında röntgencilik ya da teşhircilik öne çıkarılmıyor; kadın bedeni saf, temiz, cinselliğinden arındırılarak keşfediliyordu. (Atayman (Der.), 2008: 125-128)

1960 öncesi Amerikan filmlerinde sansürün etkisi açıkça görülüyordu. Kahramanların kan dökmeden vurulmalarını, küfretmeden tartışmalarını ve çiftleşmeden bebek sahibi olmalarını isteniyor, cinsellik gizleniyordu. Avrupa ve özellikle İskandinavya ülkelerinde ise cinsellik daima daha az sansürlenmiştir. Ülkeler arasındaki farklılıklara rağmen gelişen akımlar sayesinde 1960'lı yıllarda sinemada daha önce sansürün engellediği konularda belirgin bir gevşeme yaşanmıştır. (Williams, 2002: 556)

1960'lı yılların başında Danimarka ve İsveç'te üretilen cinsel içerikli ürünler tüm dünyaya yayılmıştır. ABD'de "*marriage manuel movies*" denen aydınlatıcı, öğretici filmler, çıplak filmleri ile İskandinav filmlerinin yerini doldurmaya çalışmıştır. Bu filmlerde doktorlar aşk yaşamının sağlıklı ve mutlu yürümesi ve zorlukların aşılabilmesi için önerilerde bulunuyor, birkaç çift de doktorun söylediklerini uygulamaya çalışıyordu. Doktorlar ve hemşireler beyaz önlüklerle seyirci karşısına çıktıkları için bu filmlere "*beyaz önlüklüler*" denilmiştir. Bir süre sonra bu filmler belgesel tarzda verilen porno görüntülerle birleştirilmiş ve doktorların yerini gerçek oyuncular almıştır. Bu filmlerin yapımcı ve yönetmenleri "*beaver movies*" türüne ya da pornografik film üretimine geçmiştir. 1960'ların sonunda yükselen cinsel özgürlük dalgasıyla birlikte seks filmi olarak da bilinen düşük bütçeli softcore porno filmlerinin sayısı da artmıştır. 1970 yılında yalnızca ABD'de softcore film oynatan 800'den fazla salon vardı. (Atayman (Der.), 2008: 140-149)

Seks filmlerini kadın organının tüyleri anlamına gelen "*beaver*" filmler izledi, bu filmlerde kamera kadın bedenini bölge bölge inceliyor, sonra belden aşağıya inerek beaver'a odaklanıyordu. Ancak bu filmlerde cinsel bir çağrışım yoktu. Porno filmler sinemada beaver filmlerin açtığı yolla kendine yer bulmuştur. Beaver filmler sinemalarda gösterilmeye başladıktan bir süre sonra 1969'da San Fransisco'da büyük

bir sinema salonunda ilk uzun metrajlı porno film yasal olarak gösterime girmiştir. (Atayman (Der.), 2008: 160-164)

1968'de Danimarka pornografiyi tamamen serbest bırakan ilk devlet olmuştur. Dünyaya her türlü pornografik malzemeyi sunan Danimarka Avrupa seks turizminin merkezi haline de gelmiştir. (Atayman (Der.), 2008: 165)

1968 yılında Hollywood Yapımcılık Yasası'nın kaldırılarak eserleri cinsel gösteriler, dil ya da şiddet derecesine göre etiketlemek için MPAA sınıflandırma sistemine geçilmiştir. Bu sistem bir süre sonra önemli bir pazarlama tekniğine dönüşmüştür. Filmler "G" (genel izleyici), "PG" (17 yaş altındaki çocuklar için ebeveyn rehberliği önerilen), "PG-13 (13 yaş altındaki çocuklar için uygunsuz) ve "R" (sınırlı-17 yaş altındaki kişilere bir yetişkin eşlik etmeli) ve "X" (17 yaşın altındaki herkes için yasak, 1990 yılından sonra "NC-17" denildi) gibi kategorilerde sınıflandırılmıştır. Amerikan müstehcenlik yasası ve sınıflandırma sistemiyle birlikte cinsellik, sinema endüstrisinin yeni itici gücü olarak görülmeye başlanmıştır. Yönetmenler, pornografik "X" durumuna düşmeden "R" sınıflamasına ulaşmak için uğraşmıştır. (Williams, 2002: 552)

1970'li yıllarda Amerika'da eyaletlerin bazılarında porno film üretimi yasaklanırken, bazı yalnızca gösterimi yasaklanmıştı, bu nedenle pornografi yeraltında kalmaya devam etmişti. Bu süreçte gizlice porno filmler çekiliyordu, ancak çok sınırlı bir kesim tarafından izlenebiliyordu. Çok geçmeden ilk porno filmde çekilmiştir. 1972 yılında gösterime giren "*Deep Throat (Derin Gırtlak)*" filmi genel izleyici tarafından seyredilen ilk pornografik filmidir. (Williams, 2002: 559-562)

1972 yılında Gerard Damiano'nun 25 bin dolarlık bir bütçe ile çektiği ve başrollerini Harry Reems ile Linda Lovelace'in paylaştığı Deep Throat'ın adı Nixon hükümetinin devrilmesine yol açan Watergate skandalında da geçmiştir. 83 ülkede gösterime giren Deep Throat 600 milyon dolarlık cirosuyla sinema tarihinin oran olarak (bire otuz) en iyi ciro yapan filmi olmuştur. (Deep Throat unvanı hâlâ elinde tutmaktadır.)

(http://w9.gazetevatan.com/haberdetay.asp?detay=Pornonun_babasi_ordu_206172_8&tarikh=27.12.2009&Newsid=206172&Categoryid=8 Çevrimiçi: 27.12.2009)

Filme mafyayla ilişkisi nedeniyle şaibe düşmüştür. Filmin 2005 yılında çekilen belgeselinde bu konuya değinilmiş, mafyanın salonlara gözcüler dikerek hâsılatı topladığı ve bu paranın nereye nasıl dağıtıldığı sorusunun cevapsız kaldığı öne sürülmüştür. Deep Throat Amerikan halkının tüm kesimlerinin izleyip, tartıştığı büyük bir kültürel olaya dönüşmüş, medyanın ve toplumun birlikte kültürel onay verdiği ilk porno film olmuştur. (Atayman (Der.), 2008: 197-198)

1970'lerin başında özellikle kentlerin varoşlarını önce seks filmleri, sonrada porno filmleri oynatan sinemalar sarmıştır. Bu sinemalarda film izlemek isteyenlerin üyelik aidatı ödemesi ve bir sansür kuruluşu ya da polisle işbirliği yapmadıklarına dair bir belgeyi imzalaması gerekiyordu. Bütün ABD'ye yayılan bu tarz sinemaların talebini karşılayabilmek için porno film üretimi de artmıştır. 1915 ile 1970 arasında yaklaşık 1800 porno film çekilmişti, 1970'ten sonra ise yılda 500 ile 700 arası film çekilmeye başlamıştır. Deep Throat sonrası porno film oynatan sinemaların standardı yükselmiş ve daha konforlu mekânlara dönüşmüştür. (Atayman (Der.), 2008: 209-211)

1973 yılında ABD'de pahalı ve kaliteli pornografik filmlerin hızını kesen bir engel hukuk alanından gelmiştir. ABD'de Supreme Court (Üst Mahkeme) pornografinin tanımını yapmanın ve onu kovuşturmanın ulusal hukukun işi olmadığına, bu konuda kararın bölgesel mahkemelere bırakılması gerektiğine karar vermişti. Yüksek Mahkemenin kararı, pornografik filmlerin önünü kesmiştir. Zira neyin pornografik ve yasaklanabilir olduğu hakkında alınan karar eyaletten, eyalete değişebiliyordu, bu yüzden yatırımcılar bu tarz filmlere büyük bütçeler ayırmaktan vazgeçti. Deep Throat sonrasında porno film üretimi hem Amerika'da, hem de Avrupa'da büyük artış göstermiştir. Öte yandan Yüksek Mahkemenin kararı ve seri üretime geçilmesi nedeniyle yapımcıların filmlere ayırdıkları bütçeler küçülmüştür. (Atayman (Der.), 2008: 225-227)

Porno filmler kısa süre içinde Dünyanın dört bir yanına yayılmıştır. Yalnızca Fransa'da 1973 yılında 200, 1974 yılında ise 223 uzun metrajlı porno film yapılmış, 1974 yılında gişe hâsılatının yüzde 15'i porno filmlerden elde edilmiştir. (Kutlar, 2004: 150) Porno filmler Fransız film endüstrisini ele geçirmiş, ancak sinemaya gidenlerin sayısı neredeyse yarı yarıya düşmüştür. (Tohill-Thombs, 2005:79-85)

Deep Throat'tan birkaç yıl sonra porno filmlerde kadına yönelik şiddetin dozu artmaya başlamıştır. 1975 yılında çekilen kadınların öldürülme sahnelerinin de yer aldığı Snuff adlı film büyük tepki toplamıştır. Feministlerin başını çektiği gruplar kadına yönelik şiddetin doruğa ulaştığı bu filmin gösterimini engellemiştir. (Atayman (Der.), 2008: 229-233)

1980'lerden itibaren pornografik film üretimi video piyasasının da talebi nedeniyle daha da artmıştır. Bu dönemde kadınlara yönelik porno filmler de üretilmeye başlamıştır. Bu yıllarda Amerikan sineması krizi atlattıysın, Avrupa sineması ekonomik sorunlarla boğuşuyordu. Almanya'da olduğu gibi İtalya'da da porno film sinemanın cankurtaranı olmuştur. (Atayman (Der.), 2008: 242)

Japonya, Tayland ve Hong Kong gibi Uzak Doğu ülkelerinde de porno film üretimi yapılmaktadır. Japonya'da pornografik filmin gelişimi İkinci Dünya Savaşının sonuna rastlamaktadır. Bu yıllarda çekilen filmlerle erotizm Japon sinemasının içine girmiş, 1966 yılında da ilk softcore pornografik film çekilmiştir. 1970'li yıllarda Japon sinemasının üretiminin büyük bölümünü softcore pornografik filmler oluşturmaktaydı. 1981 yılında da ilk hardcore pornografik film olan Daydream gösterime girmiştir.

(http://en.wikipedia.org/wiki/Pornography_by_region Çevrimiçi: 06.04.2009)

Pornografik film üretiminde profesyoneller kadar amatörler de rol almaktadır. Zaten profesyonel porno film yapımı ile amatör film üretimi arasında kesin bir ayrım bulunmamaktadır. Amatör filmlerin doğuşu İkinci Dünya Savaşı sonrasına denk düşmektedir. Bu dönemde yaygınlaşan süper 8 milimetre teknolojisiyle birlikte amatör porno sektörü de gelişmiş, bu filmler evlere girmiş ve eve teslim satıcılardan kolayca temin edilen porno filmlerle birlikte önemli bir pazar oluşmuştur. Süper 8 milimetre filmler yerini videolara bırakmadan önce Avrupa'nın kimi ülkelerindeki gösterici sayısı, milyonlarla ifade ediliyordu. Elbette kamera sayısı, bu rakamların bir hayli altındaydı. Süper 8 milimetre amatör filmleri, pornografik türün ticari sektöründe önemli bir yer tutmakla birlikte, ev pornoları asıl olarak video patlamasıyla birlikte önemli bir pazar oluşturmuştur. 80'li yıllarda video pornoları çekenlerde genellikle amatörlerdi. (Atayman (Der.), 2008: 271-272)

1986 yılında çekilen her beş videodan biri pornografik içerikliydi, o yıl yaklaşık 1500 porno film üretilmişti. Video teknolojisi, porno film pazarının hızla

büyümesine yol açmıştır. 1985 yılında 75 milyon dolar olan pazarın büyüklüğü 1992 yılında 490 milyon doları bulmuştur. Günümüzde Hollywood'da yaklaşık 400 normal film üretilirken, ABD'de de yaklaşık 11000 pornografik film üretmektedir. (Paul, 2007: 73)

Porno yapımcıları ABD'den Brezilya'ya Hollanda'dan İspanya'ya kadar yayılmıştır. Bu şirketler dünyanın dört bir köşesinde pornografik materyaller üretilip, dağıtmakta, hatta fuarlar ve ödül törenleri düzenlemektedirler. Vivid, Private, Hustler, Playboy gibi şirketlerin binlerce çalışanı vardır ve karları milyonlarca doları bulmaktadır. (<http://internet-filter-review.toptenreviews.com/internet-pornography-statistics.html> Çevrimiçi: 25.05.2007)

Porno yapımcıları Hollywood'a da öncülük etmektedir. 2006 yılında önde gelen porno yapımcılarından Vivid, çevrimiçi film sitesi CinemaNow aracılığıyla pornografik filmlerin satışına başlamıştır. Kullanıcılar internetten DVD'ye indirdikleri filmleri evlerinde izleyebiliyordu. Hollywood yapımcıları ise DVD satışlarından gelen gelirleri bırakmak istemiyordu. Pornografik film yapımcıları videokasetlerin popüler olduğu daha önceki yıllarda filmlerin kiralanması yerine, satın alınmasının da öncülüğünü yapmıştı. Pornografi yapımcılarının tüketiciye ulaşmakta sorunlar yaşamaktadır, zira kamuya açık mağazalarda bu ürünlerin satışının yapılamaması nedeniyle porno yapımcıları film indirmeye öncülük etmiştir.

(www.ntvmsnbc.com/news/373358.asp Çevrimiçi: 06.07.2006)

Ancak daha sonraki bölümlerde de görüleceği gibi internetten film indirmeyi avantaj olarak gören porno yapımcılarının hayalleri kısa sürede suya düşmüştür. Ücretsiz film yayınlayan video paylaşım siteleri porno film yapımcılarının cirolarının ciddi bir şekilde düşmesine neden olmuştur. Hatta Playboy gibi sektörün öncüsü sayılan bir firma, internette ücretsiz olarak izlenebilen pornografik içerikle baş edemediği için sıkıntıya düşmüş ve şirketin cirosu 2008 yılında neredeyse yarı yarıya düşünce satışa çıkarılmıştır.

(<http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/12949963.asp?gid=254> Çevrimiçi:21.11.2009)

1.3.2.2 Türk Sineması

Türk sinemasında erotizm ya da genel tanımıyla cinsellik 1917 yılından bu yana günün koşullarına göre sürekli biçim değiştirmiş ve çeşitli dönemler geçirmiştir. Ağâh Özgüç'e göre, Türk sinemasında cinsellik teması kronolojik açıdan sekiz ana bölümde değerlendirilmektedir. Buna göre Türk Sinemasında cinsellik olgusunun başlangıç yılı 1917'dir, bu olgunun ilk işlendiği film ise Sedat Simavi'nin çektiği "Pençe" adlı filmidir. (Özgüç, 2005:145)

Batı'da sinemanın keşfiyle birlikte ortaya çıkan seks filmlerinin Osmanlı'da ilk olarak nerede ve ne zaman gösterildiği kesin olarak bilinmemekte, ancak gizlice gösterimlerin yapıldığı sanılmaktadır. Daha 1922 yılında bazı yabancı filmler gençleri zehirledikleri gerekçesiyle yasaklamıştır. Himaye-i Etfal Cemiyeti Başkanı Dr. Besim Ömer Paşa'nın uyarısıyla harekete geçen İstanbul Polis Müdüriyeti bu filmlerin gösterildiği Kadıköy ve Odeon sinemalarını kapatmıştır. O yıllardaki film ve resimler günümüzde yeterince tahrik edici olarak görülmeyebilir ama ahlaka aykırı ve muzır neşriyatın Türkiye'deki geçmişinin neredeyse sinemanın gelişine kadar uzandığı anlaşılmaktadır. Türk sinemasının ilk yıllarında Türk kadınlarının filmlerde rol alması yasaktı, bu yüzden ilk filmlerde Beyaz Rus, Ermeni, Rum kökenli tiyatro oyuncularını rol almıştır. 1919 yılında Ahmet Fehim tarafından çekilen "Mürebbiye" ise bütünüyle cinselliğin işlendiği ilk filmidir. Bu filmde işlenen cinsellik Fransız işgal kuvvetlerini rahatsız etmiş ve filmin Anadolu'da gösterilmesi yasaklanmıştır. Bu yasak Türk sinemasındaki ilk sansür olarak da tarihe geçmiştir. Türk kadın oyuncular Bedia Muvahhit ile Neyire Neyir ancak 1923'te, Muhsin Ertuğrul'un yönettiği "Ateşten Gömlek"te rol almıştır. (Demirci, 2004: 20)

Cahide Sonku Türk sinemasının ilk erotik kadın oyuncusu olarak kabul edilmektedir. 1940'da çevirdiği "Şehvet Kurbanı" filminde oynadığı cinsel çekiciliğini öne çıkaran kadın karakteri Türk sinemasında cinselliğin önemli bir kilometre taşı olarak görülmektedir. 1942'de çekilen "Sürtük" filmiyle ilk kez bir banyo sahnesi beyaz perdeye taşınmış, sonraki filmlerde fahişeler, harem görüntüleri, çıplak göğüslü kızlar, tecavüz sahneleri, havuzda yıkanmalar, tarihi filmlerde cariyeler, göl sahneleri ve giderek oryantal dansözler ve pavyon sahneleri görülmeye başlanmıştır. (Demirci, 2004: 21)

Türk sinemasında erotizm rüzgârı 1950’li yıllarda başlamış, 1960’larda masum bir erotizmin görüldüğü vamp kadınlar dönemine girilmiştir. Bu dönemde Leyla Sayar “*Ölüm Perdesi*” adlı filmde striptiz yaparken; “*Sayılı Dakikalar*” adlı filmde Aysel Tanju ile Talat Gözbak bir odanın ortasına gerili çarşafın arkasında sevişirken; “*İki Gemi Yanyana*” adlı filmde Suzan Avcı ile Sevda Nur erotizmin sınırları içinde kadın kadına sevişmiştir. (Demirci, 2004: 21-22)

1960’lı yılların ikinci yarısında ve 1970’li yılların başlarında bazı macera, süper kahramanlı filmlerde çıplaklığın dozu artmış, çıplak kadın bedenlerinin, en azından çıplak göğüslerin sayısı kabarmıştı. Zira bir filme eklenen bir çıplak sahne o filmin gişe hâsılatını etkiliyordu. Kuşkusuz bu yeni bir keşif değildi, ama çıplaklığın dozu artınca müşteri sayısı da artıyordu. Bu sahneler geldiğinde salon doluyor, bittiğinde bir dahaki sahneye kadar salon boşalıyordu. (Scognamillo- Demirhan, 2002:144-145)

1972 yılında Türk sineması yıllık çevrilmiş 298 filmle kendi rekorunu kırmış, dünyanın dördüncü büyük sineması olmuştur. Bunun en önemli nedeni küçük bütçeli “B” sinemasıydı. Türk sinemasında seks filmleri dönemi başlamadan önce kadın oyuncular soyunmaya başlamış, en azından çıplak göğüslerin görüldüğü macera filmlerinde cinsellik kendisine yer bulmuştur. (Scognamillo- Demirhan, 2002:142)

Televizyon yayınlarının başladığı ve giderek ailelerin evlere kapandığı dönemde Türk sineması da kendine yeni bir çıkış aramıştır. Melih Gülgen’in 1972’de çektiği ve Behçet Nacar serisinin ilki olan “*Parçala Behçet*” filminin ‘seks filmleri furyasını’ başlatan film olduğu kabul edilmiştir. Bu filmlerin yayılması, Batı’daki yayılmaya benzer biçimde 1970’lerden sonra gerçekleşmiştir. Televizyonun veremediğini, yani şiddet ve seksi vermeye başlayan sinemanın o yıllardaki hedef kitlesi televizyon izleyemeyen, gelir düzeyi düşük kesimlerdi.

Türk sinemasında bunalımın yaşandığı bu dönemde ortaya çıkan seks furyası kimi yapımcılar, yönetmenler ve oyuncular için bir alternatif olmuştur. Sinemanın içinde cinselliğe ve cinsel görüntülere dayalı farklı bir sektör kurulmuş, 1960’lı yıllarda üstü örtülü başlayan seks olgusu, 1970’lerin sonlarına doğru porno filmlerin çekilmesiyle sonuçlanmıştı. 1974 yılında çekilen “*Beş Tavuk Bir Horoz*” adlı filmle seks komedileri dönemi başlamıştır. (Özgüç, 2005: 145-150)

Ekonomik sıkıntılar ve televizyonun yaygınlaşması seks filmlerinin giderek sınırları zorlamasına neden olmuş, bu yüzden aileler sinema salonlarına gitmemeye başlamıştır. 1979 yılında Trakya bölgesinde seks filmi dışında film gösteren tek bir sinema kalmamıştır. Popüler mizah dergisi Gırgır'ın da etkisiyle artık sokaklarda yepyeni ve canlı bir argo dili konuşulmaya başlamıştır. Gençlerin de hızla benimsediği bu dil seks filmlerinin adlarına da yansımıştır. Bu dönemde çekilen filmlere “*Ah Deme Oh De, Beş Dakikada Beşiktaş, Dam Budalası, Fırçana Bayıldım Boyacı, Hasan Almaz Basan Alır, Kartal Pendik Gittik Geldik, Cıvciv Çıkacak Kuş Çıkacak, Kendin Pişir Kendin Ye*” gibi ilginç ve argo sayılabilecek adlar konulmuştur. (Demirci, 2004:32)

1979 yılında Naki Yurter'in yönettiği “*Öyle Bir Kadın ki*” adlı film Türkiye’de çekilen ilk uzun metrajlı porno film olmuş, bunu diğer filmler izlemiştir. Seks komedilerin aksine bu filmlerde oyuncular gerçekten sevişmiş, kamerada bunu tüm ayrıntılarıyla kaydetmiştir. Böylece Türkiye, Müslüman ülkeler arasında porno film çekilen ilk ve tek ülke olmuştur. (Özgüç, 2005:150)

Aslında çok daha önceki yıllarda gizlice çekilmiş 8 milimetrelik amatör porno filmlerin olduğu sanılmaktadır. Ancak bu konuda bir araştırma olmadığı için porno filmlerin Türkiye’deki başlangıcı olarak 1979 yılı gösterilmektedir. (Scognamillo-Demirhan, 2002:221) 1979 yılında çekilen 195 filmde, 131’i seks, 19’u türkü ve 45’i farklı içeriklidir. Seks furyası cinsel eylemlerin açıkça sergilendiği “*Öyle Bir Kadın ki*” adlı porno filmle son noktasına varmıştır. Aslında 1979 yılında seks salgını son günlerini yaşamaktaydı ve 1980 sonrasında da yerini arabesk türüne bırakmıştır. (Scognamillo, 1998:215)

“Blok-seks”, “dönme film” ve “döşemecilik” deyimleri de bu dönemde ortaya çıkmıştır. Aslında cinsel eylemlerin gösterilmediği filmlerin arasına “blok-seks” adı verilen 3-5 dakikalık porno parçalar eklenmeye başlanmıştır. Film oynarken araya bu parçalar konulmakta, sonra film kaldığı yerden devam etmekteydi. “Döşemecilik” olarak adlandırılan montaj türünde ise yerli seks filmlerinde oynayan kadın ya da erkek oyuncuların alt bölümlerine, başka vücutlar montajlanmakta, izleyici filmlerdeki eylemleri, gerçekten o filmde oynayan yerli oyuncuların yaptığını sanmaktaydı. Araya giren porno film parçaları başlarda yabancı filmlerden alınmış,

bir süre sonra yerli oyuncuların rol aldığı porno parçaları da çekilip, gösterilmiştir. (Demirci, 2004: 106-108)

Eski filmlere eklemeler yaparak, adını değiştirip yeni bir filmmiş gibi çoğaltmaya da “dönme film” deniyordu. Zerrin Egeliler seks furçasında en fazla seks filmde adı geçen kadın oyuncuydu. Öyle ki oynadığı filmlerin sayısını dönme filmler nedeniyle kendisi de bilmemektedir. Kendisiyle yapılan bir röportajda 62 filmde oynadığını, ama belki de 462 filmde oynamış olabileceğini söylemiştir. (Demirci, 2004: 80) Montaj hileleri öylesine ilerlemişti ki 1979 yapımı “*Canım Benim*” adlı filmde Zerrin Egeliler’i 1976 yılında ölen Sermet Serdengeçti ile aynı filmde başrol oynatmayı bile başarmışlardı.(!) (Demirci, 2004: 85)

Bu süreç 12 Eylül 1980 askeri darbesine kadar sürmüştür. 1970’li yıllarda yapılan Türk seks filmleri VCD ya da DVD formatına aktararak yasal yollardan satılmakta ve hala büyük ilgi görmektedir. 1980’li yıllarda videoyla birlikte özellikle yabancı filmler evlere kadar girmeye başlamıştır. 1990’lı yılların sonunda video yerini bilgisayara bırakmıştır. VCD, DVD formatı ve internetle birlikte yeni bir döneme girilmiştir. (Demirci, 2004: 46-47)

12 Eylül’den sonra yasal olarak çekilmiş ya da gösterime girmiş hardcore porno film yoktur, ancak yeraltında çekilip, pazarlanan porno filmlerden söz edilmektedir. Osman Cavcı da kitabında 1980 sonrası çekilmiş “*Köylü Kızı*” ve “*İkili Oyun*” gibi cinsel eylem içermeyen softcore Türk filmlerini de anlatmaktadır. Bu filmler resmen gösterime girmeseler de büyük ilgi görmüştür. Örneğin 2000 yılında çekilen “*Köylü Kızı*” adlı filmin VCD’sinin 100 binden fazla sattığı iddia edilmektedir. 2000 yılından sonra tıpkı 1970’li yıllarda olduğu gibi çok sayıda softcore film çekildiği bilinmektedir. Kürtçe çekilmiş ilk softcore porno filmin oyuncusu da Köylü Kızı’nın başrol oyuncusu Yasemin Ünlü’dür. “*Xaşiki Kaliki (Dedenin Fantezileri)*” adlı film Türkçe dublajla satılmaktadır. (Cavcı, 2006: 69-72)

Yakın dönemin erotik ya da pornografik filmleri çoğunlukla amatör oyuncularla ve düşük teknik kalitede çekilmiştir. Bu filmlerin jenerikleri yasal nedenlerle kısıtlı ya da sahte olduğu belgelenme ve birbirinden ayırt edilme olanağı sınırlıdır. Bazı filmler Türk oyuncularla Almanya’da çekilip Türkiye’ye getirilmekte, bazılarıysa (özellikle hardcore olan filmler) burada gizlice üretilmektedir. (Scognamillo- Demirhan, 2002: 257-258)

İnternette yer alan bir listeye göre 2000’li yıllarda “*Körebe, Köylü Kızı, Sokak Kızları, Manken, Tutku, İkimizde Sevmiştik ve Çılgın Kızlar*” gibi softcore porno Türk filmleri çekilmiştir. Aynı kaynağa göre “*Fortçular, Üniversiteli Kızlar, Kahyanın Karısı, Ne Umdum Ne Buldum, Gerdek Gecesi, Çapkın Koca, Çılgın Sekreter Jale, Sekreter Jale Almanya’da*” ve başka adlar taşıyan otuzdan fazla hardcore porno filmin de çekildiği anlaşılmaktadır.

(<http://www.cikolata.de/sinema/erotikliste.htm> Çevrimiçi:18.02.2009)

Türkiye’de yasal olarak pornografik üretim yapılmamaktadır, ancak az önce de değinildiği gibi yeraltında üretim yapıldığı anlaşılmaktadır. Yasal engeller nedeniyle hardcore filmlerin ne kadar satıldığı ya da izlendiği de bilinmemektedir. Ancak pornografik ürünlerin oldukça ilgi gördüğü anlaşılmaktadır. Yurtdışında yaşayan Türklerin özellikle Almanya’da kurduğu şirketler aracılığıyla Türkçe porno filmler çekip, pazarladıkları bilinmektedir. Aksaraylı bir Türk işçisi olan Şahin K.’nin çektiği filmler büyük cirolar yapmış ve kendi alanında ödüller kazanmıştır. Artık porno film çevirmediğini söyleyen Şahin K. gazetecilere verdiği demeçte yüzün üzerinde filme katkı sağladığını, yetmiş filmde bizzat oynadığını, diğerlerinin ya senaryosunu yazdığını ya da yönetmenliğini yaptığını anlatmıştır.

(<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=7847734&tarikh=2007-12-12>

Çevrimiçi:30.11.2008)

İnternet yoluyla 1980 öncesi çekilmiş porno filmlerle, Sibel Kekilli, Şahin K. gibi yurtdışında yaşayan Türklerin rol aldığı porno filmlere kolaylıkla ulaşılabilmektedir. Üstelik video ya da dosya paylaşım siteleri sayesinde bu filmler ücretsiz olarak da seyredilebilmektedir.

1.3.3 Televizyonda Pornografi

Cinsellik ve erotizm, televizyon yayınlarına sinema filmleri yoluyla aktarılmış ve daha sonra televizyonun kendine özgü eğlence programlarında da (show, talk show, pembe diziler gibi) sözlü ya da imalı görüntü anlatımları ile prime-time saatlerine kadar taşınmıştır. Televizyonun yaygınlaşmasıyla boşalan sinema salonlarını yeniden doldurmayı amaçlayan film endüstrisinin 1970’li yıllarda seks

ağırlıklı yapımlara yönelmesi porno filmlere giden yolu açarken, özellikle ailelerin ve kadınların sinema salonlarını terk etmesine de neden olmuştur.

1980'li yıllarda batı ülkelerinin televizyonlarında porno filmler de gösterilmeye başlanmıştır. Örneğin Fransa'da ilk porno film 1985 yılında Canal+ kanalında gösterilmiştir. (Marzano, 2003: 180-181)

Porno yayınlar kablo televizyonlarda şifreli olarak, otellerde ödeme sistemiyle ve nihayet uydu yayıncılığı aracılığıyla televizyon ekranlarına taşınmıştır. Bu yayınlar Amerika'da ve Avrupa'da ödemeli televizyon, video satışı ve kiralaması endüstrisi içinde sınırlanıp, kişinin özgür iradesine bırakılmıştır. Öte yandan pornografik filmler sınır ötesi yayınlar aracılığıyla bu tür filmlerin yasaklandığı ülkelerde de izlenebilmekte, örneğin İngiltere ve Almanya'da yasalara aykırı olarak dekoderler (şifre çözme kutuları) satılmaktadır. Bu kutuları alanlar uydu üzerinden yayınlanan porno yayınları seyretmektedir. Pornografi hakkında ortak bir görüş bulunmadığı; yasa ve yaklaşımlar ülkeden ülkeye değiştiği için bu tür yayınları engelleme olanağı yoktur. Örneğin İskandinav ülkelerinde bu yayınlar eğitici olarak görülmekte, buna gerekçe olarak da devletin halkın evinde ne seyretmek istediğine karışma hakkı olmadığı öne sürülmektedir. (Erdoğan, 1995:207-208)

Günümüzde pornografik yayınların büyük bölümü şifrelidir ve uydu üzerinden yayınlanmaktadır. Türkiye'de oldukça yaygın olan çanak antenler aracılığıyla pornografik kanallar izlenebilmektedir. Uydu yayıncılığı hakkında bilgiler veren çeşitli sitelerde bu kanalların frekansları yayınlanmakta ve izleyiciye bu kanallar hakkında bilgiler verilmektedir. Buna göre Türkiye'den de izlenebilen çok sayıda kanal bulunduğu anlaşılmaktadır.

(<http://www.uydu.info/erotik-tv-kanallari/> Çevrimiçi:01.09.2009)

Porno yayın yapan kanalların çoğuna günümüzde internet üzerinden de erişmek olanaklıdır. Hatta internet üzerinden yayın yapan ve çevrimiçi olarak izlenebilen televizyon kanallarının sayısı uydu üzerinden yayın yapan kanalları geçmiştir. Hardcore yayınların uydu aracılığıyla yaygın bir şekilde izlendiği de anlaşılmaktadır. Zira Türkiye'deki evlerin çoğunda uydu alıcıları bulunmaktadır ve bu alıcıların büyük çoğunluğu da şifre çözücüdür. Şifre çözücülü ve kart girişi bulunan cihazlar diğerine göre iki kat pahalıdır. Maç yayını yapan kuruluşlar dışında yalnızca porno yayınlar için şifreleme yapıldığı hatırlandığında, şifre çözücülerin ne

işe yaradığı rahatlıkla anlaşılabilir. Ancak ne üretici, ne satıcı firmalar kataloglarında bu durumdan söz etmemektedir. Bu cihazları satan firmalar resmen açıklamaları da ikili görüşmelerde daha çok şifre çözücülü, hatta kart girişi olan cihazları sattıklarını ve tüketicilerin bu cihazları porno yayınları izlemek için aldıklarını ifade etmektedirler.

Tüm Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de beş yıldızlı otellerin büyük bölümünde televizyonlardan hardcore pornografik yayınlar izlenebilmektedir. Bu yayınlar ya otel lobisinden PayTV adı verilen kartlar satın alarak ya da oda numarası girip faturaya yansıtılarak ücretlendirilmektedir. Yapılmış bir araştırma olmamasına rağmen otel gelirlerinin ciddi bir bölümünün bu yoldan sağlandığı söylenebilir. Örneğin beş yıldızlı otellerden birinin sitesinde odalarında PayTV’nin bulunduğu belirtilmekte ve bu durum müşterilere otelin cazibe unsurlarından biri olarak gösterilmektedir. (http://www.dedeman.com/Istanbul_TR.aspx Çevrimiçi:28.09.2009)

Tek kanallı devlet tekeli yayıncılığı döneminde TRT’de filmlerde ve dizilerde oyuncuların cinsel yaşamları yokmuş gibi sunuluyor, öpüşme sahneleri bile makaslanıyor ya da böyle bir sahnede anında reklamlara geçiliyordu. 1990’lı yılların başında önce uydu antenleri olanlar ile uydu yayınlarını ileten çanak antenler kuran çeşitli belediyelere bağlı yerleşim birimlerinde yaşayanlar televizyonlarından erotik hatta porno yayınları izlemeye başlamıştır. Aynı dönemde yayına başlayan özel Türk televizyonlarını izleyenler artık basılı materyalle ve videokasetlerle sınırlı olamayan bir erotik patlamayla karşı karşıya kalmıştır. Kırmızı noktalı filmler, 900’lü telefon hatları tanıtımları, Tutti Frutti ve Colpo Grosso gibi çıplak kızların dans ettiği soyunmalı yarışma programlarıyla Türk televizyonlarında erotik yayınlar dönemi başlamıştır. (Kejanlıoğlu, 2001: 332-333)

Erotik filmler Türkiye’de ilk kez “Teleon” adlı özel kanalda televizyon ekranında görülmeye başladı. (Demirci, 2004: 253) 10 Aralık 1993 günü yayına başlayan Türkiye’nin ilk şifreli özel televizyon kanalı Cine 5 kanalına üye olanlar erotik yayınları sansürsüz olarak izlemeye başladı. (Özgüç, 2000:264)

Cine 5’in gece yarısından sonraki yayınında ikinci bir şifrelemeyle yayınladığı Playboy TV ya da Playboy kuşağı adı verilen erotik kuşak dizi ve şovlardan oluşuyordu. 1997 yılında RTÜK Playboy TV’nin yayınına durdurunca; Cine 5

yetkilileri, Playboy TV'nin 'TV'sini kaldırıp, Playboy TV'yi Playboy kuşağına dönüştürerek sorunu çözmüştür. (Kejanlıoğlu, 2001: 344)

Türkiye'de karasal yayın yapan hardcore ya da softcore porno televizyon kanalı bulunmamaktadır. Ancak dijital yayın platformlarında softcore yayın yapan yabancı kanallar üye olmak kaydıyla, şifresiz olarak izlenebilmektedir. Özel televizyonların ilk yıllarında Cine5 gibi bazı kanallar şifreli yayın yapmakta ve yayımlar büyük tartışmalar yaratmaktaydı. Hardcore porno yayınlarının uydu aracılığıyla izlenebilmesi tartışmalara son verdi ve şifresiz softcore yayınlarında rahatlıkla yapılmasının önünü açmıştır.

2009 yılı itibariyle dijital yayın platformu Digiturk üzerinde üç erotik kanal bulunmaktaydı. Bu yayınları izleyebilmek için sunulan yayın paketlerinden birine üye olmak gerekmektedir.

(<http://www.digiturk.com.tr/theme/erotic.aspx> Çevrimiçi:01.09.2009)

Bir diğer dijital yayın platformu D-Smart'ta ise beş erotik kanal bulunmakta, bunlardan birinde yalnızca erotik Türk filmleri, diğerlerinde yabancı filmler gösterilmektedir. (<http://extra.dsmart.com.tr/full.asp> Çevrimiçi:01.09.2009)

Batı ülkelerinde de müstehcen ve pornografik yayınların yapılıp yapılmaması hakkında büyük tartışmalar yaşanmış, çoğu ülke bu tarz yayınların yapılmasını ya yasaklamış, ya da belli şartlara bağlamıştır. Bu şartların başında geç saatlerde yayına girmesi ve şifreli olması zorunluluğu gelmektedir. (İşçibaşı, 1998: 180-183)

Türkiye'de özel televizyonculuğun ortaya çıkışıyla birlikte gündeme gelen bu tür yayınların denetimi RTÜK (Radyo ve Televizyon Üst Kurulu) tarafından yapılmaktadır. 3984 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanununun Yayın İlkeleri Başlıklı 4.Maddesinde radyo, televizyon ve veri yayınlarında uyulması gereken yayın ilkeleri arasında yayınların müstehcen olmaması ve gençlerin ve çocukların fiziksel, zihinsel ve ahlakî gelişimini zedeleyecek türden programların, bunların seyredilebileceği zaman ve saatlerde yayınlanmaması gerektiği belirtilmiştir.

(http://www.rtuk.gov.tr/sayfalar/IcerikGoster.aspx?icerik_id=8e56c98d-e0fd-4c25-a9c4-1c615a431b71 Çevrimiçi: 22.09.2009)

Bu yayınların yapılmasına ve denetimine ilişkin usul ve esaslar, Üst Kurulca çıkarılmış yönetmelikle düzenlenmiştir. Radyo ve Televizyon Yayınlarının Esas ve

Usulleri Hakkında Yönetmeliğin 4. maddesinde “zararlı içerik” deyiimiyle radyo ve televizyon yayınlarında, korunması gereken izleyici kitle (çocuklar/gençler) için zararlı olabilecek cinsellik, şiddet ve kötü dil kullanımı gibi olumsuz örnek alınabilecek davranışların gerçekleştiği yayın içeriğinin tanımlandığı belirtilmiştir.

Yönetmeliğin Yayın İlkeleri Başlıklı 5. Maddesinin T fıkrasında da cinsellikle ilgili düzenlemeler yapılmıştır:

“Cinsel duyguları sömürmeye yönelik, bireyleri cinsel meta olarak gösteren, insan bedenini cinsel tahrik unsuruna indirgeyen, toplumsal yaşam alanı içinde sergilenemeyecek mahrem söz ve davranışlar içeren yayınlar yapılmamalıdır.

Tür ve içerik gereği cinselliğin yer aldığı yapımlar, gençlerin ve çocukların zihinsel, duygusal, sosyal ve ahlaki gelişimini korumak amacıyla sesli/yazılı uyarılar yapılarak, saat 23.00 ile 05.00 arasında yayınlanmalı, bu tür programların tanıtım duyurularında, cinselliğin teşhir edildiği bölümler kullanılmamalı ve bu duyurular saat 21.30’dan sonra yapılmalıdır.”

(http://www.rtuk.gov.tr/sayfalar/IcerikGoster.aspx?icerik_id=c0962d2a-0248-4fd1-8755-593949538046 Çevrimiçi: 22.09.2009)

Türkiye’nin de imzaladığı Avrupa Sınırötesi Televizyon Sözleşmesi’nde televizyon programlarının genel ahlak kuralları ve edebe aykırı olmaması, saldırgan davranışları ve şiddet eylemlerini kışkırtmaması, pornografi içermemesine dair ilkeler yer almıştır. Sözleşmenin ”Yayıncının Sorumlulukları” başlıklı bölümünün 7. maddesinin ilk fıkrası; “*program hizmetleri, özellikle; edebe aykırı olmayacak ve pornografi içermeyecektir*” şeklinde düzenlenmiştir.

(http://www.rtuk.gov.tr/sayfalar/DosyaIndir.aspx?icerik_id=f162e436-5b37-4630-bf42-b955d4cfa3e3 Çevrimiçi: 22.09.2009)

Teknolojik gelişmeler nedeniyle RTÜK birçok mecrada denetim yapamaz duruma gelmiştir. Örneğin uydu ya da internet üzerinden yapılan porno televizyon yayınlarını engelleme şansı yoktur; ancak karasal, kablolu ve dijital platformları denetleyebilmektedir.

2.BÖLÜM: İNTERNET PORNOGRAFİSİ

2.1.İnternette Pornografi

2.1.1 İnternetin Gelişimi

İnternet 2008 yılı rakamlarıyla 1,3 milyar kullanıcı, 550 milyon bilgisayar, 165 milyon web, 100 milyon civarında video, 60 milyon kişisel web-blog, ve 100 milyar web sayfasını kapsamaktadır. Mustafa Akgül internetin tüm dünyaya, yaşamın her alanına, tüm toplum kesimlerine yayılmış, insanlığı bilgi toplumuna taşıyan değişimi simgeleyen bir teknolojinin ötesinde sosyal bir ağ olduğunu belirtmekte ve şöyle devam etmektedir:

“İnternet bireyi özgürleştiren, ona kendini geliştirme olanakları sunan, geniş kitlelerin kolayca sosyal ağlar oluşturabildiği bir ortam. Katılımcılık, saydamlık ve yönetişimin öne çıktığı, demokrasiyi geliştiren yeni bir paradigmayı temsil ediyor.”
(Akgül, 2008:7)

Sanayi toplumundan bilişim toplumuna geçişin habercisi olarak görülen internet, birden fazla haberleşme ağının birlikte meydana getirdikleri bir iletişim ortamıdır. Ağların ağı olan internet, Dünya çapında milyonlarca bilgisayarı birbirine bağlayan bir sistem olarak tanımlanmaktadır. Ağı oluşturan bilgisayarların birbirine bağlanması için ortak bir dil kullanılmaktadır; bu dilin adı TCP/IP yani internet protokolüdür. TCP/IP uyumlu olması koşuluyla dünyanın herhangi bir yerindeki bilgisayar ağı internete katılabileceği gibi, haberleşme menzili elverdiği ölçüde uzaydaki bir bilgisayardan da internete bağlanmak olanaklıdır. İnternet üzerindeki her şey küreseldir, bir kullanıcının eriştiği bir sayfaya aynı anda dünyanın herhangi bir köşesindeki insanlar ulaşabilmektedir. Bu alt yapının yani internetin bir sahibi yoktur; onu işleten, denetleyen merkezi bir otorite söz konusu değildir. Zaman ve mekân farklılıklarını azaltan bir çalışma ortamı; büyük, canlı, dağınık bir kütüphane; esnek ve yetenekli bir haberleşme ortamı; her vatandaşın kendi radyo, gazete ve televizyonunu kurabileceği bir yayın ortamı; tüm dünyayı kapsayan bir tanıtım ve pazarlama ortamı ve alım satımın yapılabileceği bir elektronik ticaret ortamıdır. (Ersöz-Meral, 2007: 248)

İnternetin başlangıç noktasını, ABD Savunma Bakanlığı'nın 1957 yılında Rusya'nın Sputnik'i uzaya göndermesinin ardından kurduğu Advanced Research Project Agency (ARPA) oluşturmaktadır. ARPA, savaş sırasında ya da savaştan önce, geleneksel haberleşme kanallarının kullanılmayacak duruma gelmesi halinde bile, ulusal komuta merkezinden balistik füze üslerine gereken emirlerin verilmesinin ve savaşın yönetilmesini sağlayacak bir haberleşme sistemi yaratılması için kurulmuştur. ARPA çerçevesinde kurulmuş olan networkun adına ARPANET denilmiştir. ARPANET çerçevesinde ilk bağlantı 1969 yılında dört merkez arasında yapılmıştır. (University of California at Los Angeles-UCLA, Stanford Research Institute-SRI, University of Utah ve University of California at Santa Barbara-UCSB) Ana bilgisayarlar arası bağlantılarıyla internetin ilk şekli ortaya çıkmıştır. 1971'de ARPANET, ağ kontrol protokolü verilen (NCP) bir protokolle çalışmaya başlamıştır. 1972 yılında e-mail kullanılmaya başlanmıştır. 1980'li yılların ortasında Amerikan Savunma Bakanlığı'na bağlı Askeri Bilgisayar Ağı (DOD), ARPANET'ten ayrılarak Military Net adıyla kendi ağını kurmuştur. 1983'te tüm ARPANET kullanıcıları İletim Kontrol Protokolü (TCP/IP Transmission Control Protocol/Internet Protocol) olarak bilinen yeni protokole geçiş yapmıştır. 1986 yılında ARPANET, Amerikan hükümetinin sübvansiyonuyla NSFNET olarak düzenlenmiş ve ARPANET 1990 Haziran ayında kullanımdan kaldırılmıştır. Yerini ABD, Avrupa, Japonya ve Pasifik ülkelerinde ticari ve hükümet işletimindeki omurgalar almıştır. ARPANET'in kaldırılmasına rağmen, TCP/IP protokolü kullanılmaya devam etmiştir. 1990'lara kadar askeri ve akademik çevrelerin kullandığı internet, hızla yaygınlaşarak ticari bir araç haline gelmiştir. 1994 yılı sonuna kadar 110 ülke, 10,000 bilgisayar ağı, 3 milyondan fazla bilgisayar ve 25 milyon kullanıcıya ulaşılmıştır. Web sayfası kavramının kullanıma girmesiyle birlikte 1995 yılında kullanıcı sayısında büyük bir patlama yaşanmıştır. (Ersöz-Meral, 2007: 249)

Türkiye internete Nisan 1993'ten beri bağlıdır. İlk bağlantı ODTÜ'den gerçekleştirilmiştir. 64 bit/san hızında olan bu hat, çok uzun bir süre, Türkiye'nin tek çıkışı olmuştur. Ege Üniversitesi'nden olan bağlantı ise, 1994 başlarında, 64bit/sn hızla gerçekleştirilmiştir. Ardından sırayla, Bilkent Üniversitesi (1995 Eylül),

Boğaziçi Üniversitesi (1995 Kasım) ve İTÜ (1996 Şubat) bağlantıları yapılmıştır. (Ersöz-Meral, 2007: 249-250)

30 Haziran 2009 tarihi itibarıyla Dünya genelinde 1.668.870.408 internet kullanıcısı bulunmaktaydı, bu rakam dünya nüfusunun dörtte birine denk düşmektedir. İnternetin ne kadar hızlı yaygınlaştığı bu istatistikten çok iyi anlaşılmaktadır. 31 Aralık 2000 tarihinde Dünya genelinde 360.985.492 internet kullanıcısı varken sekiz yıl içinde kullanıcı sayısı yüzde 362,3 oranında artmıştır. Bu istatistiğe göre nüfusa göre en çok internet kullanıcısının bulunduğu bölge yüzde 73,9 ile Kuzey Amerika kıtasıdır; onu yüzde 60,1 ile Avustralya, yüzde 50,1 ile Avrupa izlemektedir. Kullanıcı oranının yüzde 6,7 olduğu Afrika ile yüzde 18,5 olduğu Asya'nın henüz internetle yeterince tanışmadığı anlaşılmaktadır.

(<http://www.internetworldstats.com/stats.htm> Çevrimiçi:28.09.2009)

Aynı istatistiğin Avrupa kıtasıyla ilgili rakamlarına göre 803.850.858 nüfusa sahip olan Avrupa'da 402.380.474 internet kullanıcısı bulunmaktadır. Kullanıcı sayısı 2000 yılına göre yüzde 282,9 oranında artmış ve kıtadaki toplam nüfusun yüzde 50,1'i internet kullanıcısı olmuştur. Dünya nüfusunun yalnızca yüzde 11'ini oluşturan Avrupa'daki internet kullanıcıları toplam kullanıcıların dörtte birini oluşturmaktadır.

Aynı istatistiğe göre Türkiye'de 26.500.000 internet kullanıcısı bulunmaktadır, bu rakam Türkiye nüfusunun yüzde 34,5'ine, Avrupa'daki toplam internet kullanıcısı sayısının yüzde 6,6'na denk düşmektedir. Sekiz yıl içinde internet kullanıcısı yüzde 1225 oranında artmıştır. Türkiye internet kullanıcısı sayısı açısından Almanya, İngiltere, Fransa, Rusya, İtalya ve İspanya'dan sonra gelmektedir; ancak toplam nüfusa göre internet kullanıcı sayısı hala düşüktür. Zira nüfusa göre internet kullanım oranı İzlanda'da yüzde 89,3'ü, Norveç'te yüzde 85,7'yi, Hollanda'da yüzde 84,4'ü ve Danimarka'da 84,2'yi bulmaktadır.

(<http://www.internetworldstats.com/stats4.htm> Çevrimiçi:28.09.2009)

TÜİK'in 2009 yılı Nisan ayı içinde gerçekleştirdiği bir araştırmaya göre Türkiye'deki evlerin yüzde 30'u internet erişimine sahiptir. Bu araştırmaya göre bireylerin yüzde 57,6'sı evden, yüzde 32,4'ü işyerinden, yüzde 24,1 ile internet kafeden internete bağlanmaktadır. Bireylerin yüzde 72,4'ü e-posta göndermek-almak, yüzde 70'i gazete ya da dergi okumak, yüzde 57,8'i sohbet odalarına mesaj

ve anlık ileti göndermek, yüzde 56,3'ü oyun, müzik, film, görüntü indirmek ya da oynatmak için interneti kullanmaktadır.

Bilgisayar ve internet kullanım oranlarının en yüksek olduğu yaş grubu 16-24'tür. Bu oranlar tüm yaş gruplarında erkeklerde daha yüksektir. Eğitim durumuna göre yüksekokul mezunları en yüksek bilgisayar ve internet kullanım oranlarına sahiptir.

(<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=4104> Çevrimiçi:31.08.2009)

On yıldan kısa bir süre içinde her üç evden birine girmeyi başaran internet kitle iletişim araçları içinde çok farklı bir yer edinmiştir. Sinema, televizyon, radyo ya da fotoğraf hep başkalarının ürettiği içeriği ulaştıran tek yönlü araçlardır. İnternet ise girilen, ziyaret edilen, gezilen, sörf yapılan hatta konuşulan interaktif bir iletişim aracıdır. İnternet; güvenilir, kolay ulaşılabilir ve sürekli yenilebilir olması nedeniyle pornografik içeriğin yoğun bir şekilde yer aldığı bir araç durumuna gelmiştir. Bu ortam pornografinin internet pornografisi olarak adlandırılan alt türünün doğmasına yol açmıştır.

İnternet pornografisi, internet üzerindeki web siteleri, dosya paylaşım programları ve forumlar üzerinden dünyaya yayılan pornografi türüdür. 1980'li yıllarda, internet henüz yaygınlaşmamışken, pornografi internet üzerinden kısıtlı bir biçimde dağıtmaya başlanmıştır. İlk dağıtım biçimi dergilerden bilgisayara aktarılan fotoğrafların ücretsiz olarak Usenet gruplarına yollanması şeklindeydi. Daha sonra bulletin board system aracılığıyla pornografik resimler dağıtmaya başlandı, bu internet üzerindeki bilinen ilk ticari yöntemdir. World Wide Web'in bulunarak internetin genel kullanıma açılmasıyla birlikte pornografi hızla yaygınlaşmıştır.

(http://tr.wikipedia.org/wiki/İnternet_pornografisi Çevrimiçi: 06.04.2009)

İnternet pornografisi formatları arasında en yaygın olanı resim dosyalarıdır. JPEG ve diğer formatlar pornografik resimlerin internet ortamında dağılımı için kullanılmaktadır. Pornografik içerikli videoların dağıtımını içinse MPEG, WMV QuikTime, WMV HD ve FLV gibi formatlar kullanılmaktadır. İnternet hızının artmasıyla bile görüntülerin aktarılması da kolaylaşmış, birçok internet sitesinden video ve film seyretmek olanaklı duruma gelmiştir. FLV gibi yeni teknolojiler sayesinde video yükleme, paylaşma ve izleme kolaylaşmıştır. Bu yeni teknoloji 2006 yılında Porn 2.0 olarak tanımlanan web sitelerinin doğuşunu sağlamıştır. Bu web

sitelerinde bizzat kullanıcılar tarafından yüklenen videolar yer almakta; bu videolar ücretsiz olarak seyredilebilmektedir. Bir diğer pornografi formatı ise webcam'dır. Bu format seks gösterileri ve vöyor için kullanılmaktadır, bu amaçla kurulmuş çok sayıda site bulunmaktadır. Diğer internet pornografisi formatları arasında ise metin ve ses dosyaları yer almaktadır. Kimi sitelerde erotik ve pornografik öyküler metin olarak yer almaktadır.

(http://en.wikipedia.org/wiki/Internet_pornography Çevrimiçi: 06.04.2009)

İnternette pornografik içerikli çok sayıda web sitesi bulunmaktadır. Bunlardan kimi video paylaşımı, kimi cinsel fantezilerin anlatıldığı hikâye ağırlıklı, webcam ve cinsel amaçlı arkadaşlık içeren siteler başı çekmektedir. Bazı sitelerde video chat, tanışma, oyun, canlı seks, webcam ve DVD satışı birleştirilmiştir, bu durumda her türlü fanteziye seslenen sitelerin varlığından söz edilebilir. Bu sitelerin bazılarının içeriğini üye olarak görmek olanaklıyken, bazı siteler ücretsiz olarak görülebilmektedir.

İnternet üzerinden yayın yapan haber siteleri ve yazılı basının internet sürümleri bile pornografiyle rekabet edebilmek için, okuyucularına cinsel içerikli haberlere eşlik eden video görüntüleri de sunmaya başlamıştır.

Alexa.com'un açıkladığı dünyanın en çok ziyaret edilen ilk 100 sitesi arasında porno içerikli sitelerden livejasmin.com 47., youporn.com 51., redtube.com 68., tube8.com 71., xhamster.com 94. sıradan kendisine yer bulmuştur.

(<http://www.alex.com/topsites/global;2> Çevrimiçi: 19.09.2009)

5651 sayılı kanundan sonra bu ünlü sitelerin tamamına erişim engellenmiştir, buna rağmen her gün yenileri açılan bu sitelere internet kullanıcıları TİB fark edene kadar erişilebilmektedir.

Pornografik içerikli sitelerden biri de 2 Nisan 2007 tarihinde kurulan Xhamster.com adlı web sitesidir. İlk zamanlarında pek ziyaretçisi olmayan bu site 2008 yılında büyük bir çıkış yakalamıştır. Xhamster.com'da ana bölümler video, arkadaşlık, sohbet, webcam, oyunlar ve DVD satışlarıdır. Bütünüyle pornografik içerikli olan sitedeki her ana bölümün onlarca alt başlığı bulunmaktadır. En çok ilgi gören bölümün sitenin de ana sayfası olan videoların ücretsiz seyredilebildiği bölüm olduğu anlaşılmaktadır. Buradaki videolar Amatör, Asyalı, Latin, sarışın, zenci, ünlüler ve hardcore gibi 42 farklı kategoride sınıflandırılmıştır. Sitedeki bilgilere

göre en çok izlenen video tam 1 milyar 251 milyon 825 bin 155 kez izlenmiştir. En çok izlenen 21. video ise kötü bir görüntü ve ses kalitesine sahiptir. Cep telefonuyla çekildiği anlaşılan Türkçe bir video en çok izlenene yakın oranda, yani tam 1.251.670.219 kez izlenmiştir. (www.xhamster.com Çevrimiçi:09.09.2009)

TİB tarafından 21.05.2008 günü erişime kapatılan Xhamster.com bu engellemeye rağmen 19.09.2009 tarihi itibarıyla Alexa.com'un Türkiye'den en çok erişilen 100 site arasında 64.sıradan kendisine yer bulmuştur.

(<http://www.alexacom/topsites/countries/2/TR> Çevrimiçi: 19.09.2009)

Türklerce kurulduğu anlaşılan bir başka sitede TİB tarafından erişime kapatılan bu siteye nasıl ulaşılabileceğini anlatılmaktadır. Birinci yöntem olarak proxy'den bağlanma, ikinci yöntem olarak DNS ayarlarını değiştirmeyi önerilmekte, bu işlemlerin nasıl yapılacağı gösterilmektedir. (<http://www.hasturk.net/xhamster-xhamster-giris-x-hamster-sitesine-giris.html> Çevrimiçi:07.09.2009)

23 Ağustos 2009 günü iki ayrı bilgisayardan internete bağlanılmıştır. İlk bilgisayardan bağlanıldığında www.terbiyem.net adlı siteye 28.07.2009 günü, www.kudurgun.net adlı siteye 09.01.2009 günü erişimin engellediğine dair TİB tarafından konulmuş ibareler görülmüştür. DNS ayarları değiştirilmiş başka bir bilgisayardan her iki siteye de girilebilmiştir. TİB tarafından erişimi engellenmiş bu sitelerden biri olan www.kudurgun.net sitesine yeni fotoğraf ve videolar eklenmeye devam ediliyordu ve sitedeki bilgiye göre o anda 966 kişi siteyi gezmekteydi. Yani erişimin engellenmesi pek işe yaramamıştı ve site işlevini büyük ölçüde sürdürüyordu. Birkaç gün sonra bu siteye DNS ayarları değiştirilmiş bilgisayar yoluyla giriş engellenmişti. Ancak teknoloji hızla ilerlemekte, gerek TİB, gerekse de yasağı delmeye çalışanlar birbiriyle yarışmaktadır. Yasaklanmış sitelere DNS ayarlarını değiştirerek erişmek de olanaksız hale gelince başka bir yol bulunmuştur. Navige.com adresinden ücretsiz olarak yüklenen otomatik vekil sunucu engelli sitelere erişimi sağlamaktadır. (<http://www.navige.com> Çevrimiçi:10.10.2009)

Cihan Demirci'ye göre Türkçe içerikli pornografik sitelerde 1990'ların sonlarından itibaren porno hikâyeler yayınlamaya başlamıştır. Demirci başlangıçta bu hikâyeleri siteyi hazırlayanların uydurup yazdığını ya da dergilerde çıkan hikâyelerin konulduğunu belirtmektedir. Daha sonra okuyucuların ilgisi artınca, siteyi hazırlayanları bile şaşkına çevirecek hikâyeler gelmeye başlamıştır. Üstelik bu

okurlar hikâyenin gerçek olduğunu gösteren fotoğraf ve video gibi kanıtlar da göndermiştir. Yine aynı araştırmaya göre bu sitelerde en çok okunan bölümlerin başında ensest yani akrabalar arasında yaşanan ilişkilerin anlatıldığı hikâyeler gelmektedir. (Demirci, 2004:286)

İnternette yapılan araştırmalarda Türkçe içerikli çok sayıda porno-seks hikâyelerinin yer aldığı siteye rastlanmıştır. Türkçe içerikli sitelerin büyük bölümüne 5651 sayılı kanundan sonra erişim engellenmiştir, ancak DNS ayarları değiştirilmiş bilgisayarlardan bu sitelere de girilebilmektedir. Bu sitelerde en azından 10-15 kategori bulunmakta ve her kategoride yüzlerce hikâye yer almaktadır. Bazı hikâyelerin altında kişilerin adları (büyük olasılıkla uydurma) ve e-mail adresleri de yer almaktadır.

2.1.2 İletişim Ağları ve Pornografi (Küresel Seks Endüstrisi)

Pornografi sektörü seks endüstrisinin özel bir biçimi olarak görülmektedir. Bundan 20-30 yıl öncesine kadar marjinal bir alan olan seks endüstrisi, artık uluslararası ekonominin önemli bir parçası olmuştur. 1970’li yıllarda hızla gelişen küresel seks endüstrisinin müşterilerinin çoğunu erkekler oluşturmaktadır. Son yıllarda endüstrinin kolları, ürünleri ve ürünlerin satışa sunulduğu yerler de bir hayli çeşitlenmiştir. Sokakta ve genelevde seks, kucak dansı, striptiz, telefonda seks, internette ve uydu kanallarında canlı yayın seks şovları, eskort servisleri, pornografik filmler, cep telefonu ve internet pornografisi, seks ürünleri satan dükkânlar, vb. Endüstrinin birçok kolu turizm ve eğlence sektörleriyle bütünleşmiş durumdadır. Bütün iletişim araçları şu ya da bu şekilde seks endüstrisine hizmet etmekte; böylece endüstrinin küreselleşmesine katkı sağlamaktadır. Pornografi de küresel bir endüstridir; bu endüstrinin kâr eden patronları, sömürülen işçileri ve endüstrinin ürünlerine talep yaratmak için kullanılan pazarlama stratejileri bulunmaktadır.

Kitle iletişim araçları kadın bedenini cinsel metaya dönüştürerek seks endüstrisine talep oluştururken, bir yandan da yayınlarıyla seks endüstrisinde müşteri ya da hizmet sunan olarak yer almayı normalleştirip ve meşrulaştırmaktadır. İnternet pornografisi seks endüstrisinin önemli bir kolunu oluşturmaktadır. Yapılan araştırmalara göre internet üzerindeki içeriğin önemli bir bölümü pornografik içeriklidir. İnternet doğası gereği küresel bir araçtır, seks endüstrisinde sınırların

ortadan kalkmasında büyük bir rol oynamaktadır. Amerikalılar Japonların manga pornosunu izlerken, Kanadalı bir erkek ofisinden Bangkok'taki genelevlerini gezebilmekte, herhangi bir yerden webcamla dünyanın diğer ucundaki kadınların canlı seks gösterileri izlenebilmektedir. (Paul, 2007: 79)

Pornografinin küresel bir pazar durumuna geldiği söylenebilir. Video, televizyon, sinema, dergi, kitap, telefon, seks shop ve internet gibi birçok aracı kullanan pornografi sektörünün 2005 yılında dünya genelindeki cirosu 50 Milyar Euro'yu bulmuştur. Yalnızca yılda 8000-9000 arasında porno filmin üretildiği ABD'de 1997 yılında porno sektörünün cirosu 4,2 milyar dolara ulaşmıştır. (Altman, 2003: 151) Pornografik üretim ABD'yle sınırlı değildir; dünyanın birçok ülkesinde pornografi yapımcıları bulunmaktadır.

(<http://internet-filter-review.toptenreviews.com/internet-pornography-statistics.html>

Çevrimiçi:25.05.2007)

Sektördeki kar oranının yüksek oluşu birçok firmanın bu alana yatırım yapmasına neden olmaktadır. İnternet pornografisinin malzemesini büyük ölçüde seks endüstrisi sağlamaktadır. Bu nedenle işin içine kadın sömürüsü ve ticareti de girmektedir. Küresel seks endüstrisinin yıllık kârı milyarlarca doları bulmakta, bu kârın büyük bölümü fuhuş sektöründen gelmektedir. Brezilya'dan Tayland'a kadar uzanan geniş bir coğrafyada kadınlar ve kız çocukları erkeklere organize suç örgütleri aracılığıyla pazarlanmaktadır. İşte bu noktada pornografinin organize suç örgütleriyle ilişkisi dikkat çekmektedir. Zira Dünyanın birçok ülkesinde porno yapımcılarının mafyayla işbirliği yaptığı bilinmektedir. (Faligot, 1987: 218-226)

İşin ilginç tarafı küresel seks ticaretinin uluslararası kuruluşların bilgisi dâhilinde yapılmasıdır. IMF ve Dünya Bankası programlarını uygulayan birçok Asya, Latin Amerika ve Afrika ülkesinde seks ticareti bu ülkelerin kalkınma stratejisi durumuna gelmiştir. Uluslararası ekonomik örgütler, bu ülkelere dış borçlarını ödeyebilmeleri için turizm ve eğlence sektörlerini geliştirmeleri önerisinde bulunmaktadır. Fuhuş sektörü, Endonezya, Malezya, Tayland ve Filipinler'de GSMH'nin yüzde 2 ile 14'ünü oluşturmaktadır. ILO'ya göre, bu ülkelerde seks endüstrisi bu ülkelerin ekonomik, sosyal ve siyasi yaşamıyla bütünleşmiştir.

(<http://www.bianet.org/bianet/kadin/86376-pornografiye-ve-seks-endustrisine-hayir>

Çevrimiçi:23.08.2007)

2.1.3 Yaygınlık

Pornografi yaygınlaşmasını son yirmi yıldaki teknolojik gelişimlere borçludur. Teknolojik gelişmeler özellikle de bu çalışmanın konusunu oluşturan internet bu gelişimde en büyük pay sahibi olan araçtır. İnternetin getirdiği kolay ulaşım ve kimliğini gizleme olanağı pornografinin daha da yaygınlaşmasını sağlamıştır. Ünlü duyuru servisi Usenet'in 1980'lerde devreye girmesinden beri porno internette ziyaret edilen alanlardan olmuştur ve her geçen gün kapasitesi artmaktadır.

Çeşitli araştırmaların verdiği sonuçlar pornografinin internette ne kadar hızlı yayıldığını ve yaygınlaştığını kanıtlamaktadır.

2000 yılında yapılan başka bir ankete göre erkeklerin yüzde 32'si ve kadınların yüzde 11'i cinsel içerikli internet sitelerini ziyaret etmektedir. 18-24 yaş arasındakilerin yüzde 37'si, 35-54 arasındakilerin yüzde 22'si porno sitelere girmektedir. (Paul, 2007: 25)

2001'de yapılan bir araştırmaya göre paylaşım programlarında 25 binden fazla porno dosyası bulunmaktaydı. Kazaa gibi bireysel paylaşım ağları üzerinde bütün filmlerin yüzde 73'ü pornografikti. (yüzde 24'ü çocuk pornosu) 22 milyon çocuğun düzenli olarak bu ağları ziyaret ettiği sanılıyordu ve özellikle ücretsiz porno siteleri arttıkça ziyaretçi sayısı da katlanarak artmaktaydı. Bir başka araştırmaya göre 2004 yılında bireysel paylaşım ağındaki dosyaların yüzde 51'i pornografikti. Bu oran 2003 Eylül ayında yüzde 42'di. (Paul, 2007: 79-80)

2004 yılında yapılan bir araştırmaya göre Amerika'da tüm arama motorlarının kullanım oranı yüzde 13,8'di. Eğlence siteleri yüzde 8, iş ve finans yüzde 7, alışveriş ve ilanlar yüzde 7 oranında tıklanıyorlardı. Porno ise yüzde 18 ile açık ara öndeydi.

(<http://www.internetajans.com/default.asp?t=wa&wid=27&aid=1421> Çevrimiçi:13.11.2007)

2006 yılında tüm dünyada 4,2 milyon pornografik site vardı, bu internetteki tüm sitelerin yüzde 12'siydi. Pornografik sayfa sayısı ise 420 milyonu buluyordu. İnternet kullanıcılarının yüzde 42,7'si pornografik sayfaları geziyordu ve ziyaretçilerin sayısı günde 72 milyon kişiydi. Ayda indirilen pornografik sayfa sayısı 1,5 milyonu buluyordu. Bu indirilen tüm sayfaların yüzde 35'i idi. Tüm aramaların yüzde 25'i pornografik sitelerle ilgiliydi. İnternet kullanıcıları günde ortalama 4,5

adet pornografik içerikli e-mail alıyordu, tüm maillerin yüzde 8'ini oluşturan pornografik içerikli e-maillerin sayısı günlük 2,5 milyonu bulmaktaydı.

(http://www.familysafemedia.com/pornography_statistics.html Çevrimiçi:03.08.2009)

2006 yılında Türkiye “sex” kelimesini en çok arayan 4. ülke; pornografik filmleri seyretmenin ölümlerle cezalandırıldığı İran ise 9. ülke olmuştu. “porno” kelimesini en çok arayan ilk beş ülke ise Güney Afrika, İrlanda, Yeni Zelanda, İngiltere ve Avustralya olarak sıralanmıştır. “sex” kelimesini en çok arayan ilk beş ülke ise Pakistan, Hindistan, Mısır, Türkiye ve Cezayir'dir. Bu araştırmaya göre her saniye 28.258 internet kullanıcısı pornografik içeriğe bakıyordu, 372 kişi pornografik kelimeler arıyordu ve 3075 Dolar harcanıyordu.

(<http://internet-filter-review.toptenreviews.com/internet-pornography-statistics.html> Çevrimiçi:25.05.2007)

Arama motoru Google'ın verilerine göre Türkiye 2009 yılında “porno” kelimesinin en çok arandığı üçüncü ülke olmuştur. Sıralama Ermenistan, Arnavutluk ve Türkiye şeklindedir. Türkiye 2008 yılında ise ikinciydi; sıralama Ermenistan, Türkiye ve Burkina Faso şeklindedir. Aynı kaynağa göre 2009 yılında porno kelimesinin en çok arandığı kentler arasında İzmir dünya birincisi, Ankara ikincisi, İstanbul ise Peru'nun başkenti Lima'dan sonra dünya dördüncüsü olmuştur. 2008 yılında ise İzmir üçüncü, Ankara dördüncü, İstanbul beşinciydi.

(www.google.com/insights/search Çevrimiçi:16.09.2009)

Bütün bu farklı veriler pornografinin internette ne denli hızlı yayıldığı ve rağbet gördüğünün kanıtları olarak görülebilir. Aynı durumu izlenme oranlarıyla ilgili araştırmalarda da görmek olanaklıdır. Bu araştırmalardan pornografinin hızla yaygınlaştığı anlaşılmaktadır.

Kinsey Enstitüsü'nün yaptığı 10543 kişiyi kapsayan araştırmada, katılanların yalnızca yüzde 3'ü hiç porno izlemediklerini belirtmiştir. Ankete katılanların büyük çoğunluğu özellikle internet pornosu izlemektedir. Ankete katılanların yüzde 77'si, son bir ay içinde en az bir kez porno izlemiştir; bunların yüzde 58'si haftada en az bir, yüzde 19'luk kısım ise günde en az bir kez porno izlemiştir. Son bir ayda en az bir kez izlediklerini belirten grubun dörtte biri, bunun için en az altı saat harcamıştır. (Paul, 2007: 24-25)

MSNBC.com ve Elle dergisinin 2004 yılında 15246 kadın ve erkek arasında yapmış olduğu ankete göre, erkeklerin dörtte üçü, kadınları ise yüzde 41'i internet üzerinden erotik film izlemiş ya da indirdiğini belirtmiştir. Erkeklerin beşte biri web kamerasından canlı olarak birini seyretmiş ya da cinsel olarak etkileşime girmiştir. On kişiden üçü porno sitelerden, internet buluşmalarından, seks sohbet odalarından internete girerek; eşlerini ya da kız arkadaşlarını aldattıklarını itiraf etmiştir. Aynı ankette, erkeklerin yalnızca yüzde 20'si internet pornosu izlemediğini söylemiştir. (Paul, 2007: 26-27)

Nielsen Net/Rating şirketinin raporuna göre Kasım 2003'te, internet kullanıcılarının dörtte biri ayda ortalama 74 saati, pornografik sitelere girerek harcamıştır. Comscore adlı internet akışı ölçme servisine göre ise bir ayda, 18-24 yaş grubundaki erkeklerin yüzde 70'i porno sitelere girmektedir. Bu oran ortalama kullanımdan yüzde 39 daha fazla ve genç erkekler pornografik site ziyaretçilerinin dörtte birini oluşturmaktadır. Aynı şirketin verilerine göre 18-34 yaş arasındaki tüm erkeklerin yüzde 66'sı her ay internet pornosu izlemektedir. (Paul, 2007: 27)

2009 yılında yapılan bir araştırma ise Kanada'da porno film izlememiş tek bir erkeğin kalmadığını ortaya koymuştur. Montreal Üniversitesinde, cinsel içerikli filmlerin erkeklerin cinselliği üzerine etkilerini konu eden bir araştırma yapılmıştır. Psikoloji bölümü tarafından yürütülecek araştırmada, erkekler "porno film izleyenler" ve "hiç porno film izlemeyenler" diye iki gruba ayrılmıştır. Ancak araştırmacılar, sahaya çıktıklarında ülkede hiç porno film izlememiş tek bir erkek bile bulamamıştır, bu gerçekten de çok çarpıcı bir sonuçtur. Aynı araştırmaya göre bekâr erkekler haftada ortalama 40 dakika porno film izlerken, evli erkekler haftada 34 dakika porno film izlemektedir.

(<http://w9.gazetevatan.com/haberdetay.asp?tarih=04.12.2009&Newsid=274129&Categoryid=7> Çevrimiçi:04.12.2009)

Bir başka araştırmaya göre pornografik siteleri ziyaret edenlerin yüzde 72'si erkek, yüzde 28'i kadındır. Erkeklerin yüzde 20'si, kadınların yüzde 13'ü işyerlerinde porno sitelere girmektedir.

(<http://internet-filter-review.toptenreviews.com/internet-pornography-statistics.html>

Çevrimiçi:25.05.2007)

Quendoom.com adlı bir internet sitesinin 10000 kişi üzerinde yaptığı pornografi konulu bir ankete göre erkeklerin yalnızca yüzde 1'i pornoya maruz kalmazken, bu oran kadınlarda yüzde 6'dır. Katılımcı erkeklerin yüzde 28'i her gün, yüzde 27'si haftada birkaç kez, yüzde 24'ü ise ayda birkaç kez porno ile ilgilendiklerini belirtmiştir. Kadınların yüzde 6'sı her gün, yüzde 23'ü ayda birkaç kez ve yüzde 33'ü yılda birkaç kez pornoyla ilgilenmiştir. Bu ankete göre erkekler 13, kadınlar 15 yaşında ilk kez pornoyla tanışmaktadır.

(<http://www.internetajans.com/default.asp?t=wa&wid=27&aid=1416> Çevrimiçi:13.11.2007)

2004 yılında yapılan bir araştırmaya göre insanların yüzde 75'i iş yerinde yanlışlıkla bir porno sitesi açmıştır ve yüzde 15'i bunu on defadan fazla yapmıştır. Yüzde 40'ı iş arkadaşlarını porno sitelerinde dolaşırken görmüştür. Aynı yıl yapılan bir başka araştırmaya göre dört işçiden biri kendilerinin ya da iş arkadaşlarının çalışma saatleri sırasında iş yeri bilgisayarlarından porno sitelerine girdiğini, cinsellikle ilgili konuşmalar yaptığını ya da internetten cinsellikle ilgili başka eylemlerde bulunduğunu söylemiştir. Yüzde 20'si kendilerinin ya da iş arkadaşlarının ofisteki diğer arkadaşlarına cinsel içerikli bir mail gönderdiğini belirtmiştir. (Paul, 2007: 43)

Amerika'da 2003 yılında yapılan bir araştırmaya göre porno siteleri ayda 34 milyon kez tıklanıyordu, her dört Amerikalıdan biri bu sitelere giriyordu. Porno sitesi kullanıcıları her ay 121 sayfayı gözden geçiriyor, sonra 6 kez bu sayfaların üzerinden geçiyor ve ayda toplam 1 saat 7 dakikasını internette porno materyali arayarak harcıyordu.

(<http://www.internetajans.com/default.asp?t=wa&wid=27&aid=1421> Çevrimiçi:13.11.2007)

Türkiye'de pornografinin yaygınlığı konusunda yapılmış bilimsel bir araştırma bulunmamaktadır. Nokta Dergisinin 1990 yılında yaptırdığı bir araştırmaya göre İstanbul'da porno film izlemiş olanların oranı yüzde 58,5'ti. (O yıllarda daha internet yoktu, yalnızca videokasetlerle film izleniyordu.) Sürekli porno izlediklerini söyleyenlerin oranı ise yüzde 2,5'ti. (Demirci, 2004: 246-247)

Türkiye'de cinsellik hakkında yapılan bir araştırmaya göre kadınların yüzde 14'ü, erkeklerin de yüzde 20'si cinsel bilgilerini kitap, dergi ve internet üzerinden almaktadır. Prof. Dr. Şahika Yüksel cinsel bilgiyi internetteki porno sitelerinden

almanın çok yanlış sonuçlara yol açacağını, çünkü internet ortamında gerçeği yansıtmayan bilgilerin de bulunduğunu belirtmiştir. (Armutçu (haz.), 2006: 31)

2.1.4 Teknolojik Gelişmeler

Pornografinin, tekniğin gelişmesiyle yaygınlaştığı kabul edilmektedir. Tekniğin olanaklarıyla doğan yeniden-üretilebilirlik sayesinde hem yazılı, hem görsel pornografik materyalin yayılımı hızlanmıştır. Sinema, video, kablo televizyon ve uydu yayıncılığı gibi araçları kullanan pornografi günümüzde önemli bir endüstri haline gelmiştir. Porno endüstrisi internet sayesinde yeni olanaklara sahip olmuştur. İnternet pornografisi kolay erişimi, düşük maliyeti ve anonimliği sayesinde diğer bütün araçları kendisiyle rekabet edemeyecek hale getirmiştir. İnsanlar artık hayal ettikleri ya da hayal edemeyecekleri her şeye internetle ulaşabilmektedir. (Paul, 2007: 282)

Yeni teknolojiler, özellikle de görüntülerin indirilme hızı ve kalitesi artınca video izlemek daha da kolaylaştı, diğer yandan azalan üretim giderleri ve filmleri ev içi kullanımına açarak pornografide büyük bir dönüşüme neden oldu. İnternette sohbet odaları ve porno sitelerinin ortaya çıkması, devletin ve ailenin denetleme girişimlerine rağmen, cinsel arzuların küreselleşebildiğinin göstergesi olmuştur. (Altman, 2003: 151)

Günümüzde Dünya nüfusunun dörtte biri internet kullanıcısıdır. Kullanıcı oranı sekiz yıl içinde tam yüzde 362,3 oranında artmıştır. Avrupa yaşayan insanların yarısı artık internet kullanıcısıdır. (<http://www.internetworldstats.com/stats.htm> Çevrimiçi:28.09.2009)

Türkiye’de de internet kullanımı hızla artmaktadır; sekiz yıl içinde internet kullanıcılarının sayısı yüzde 1225 oranında artarak nüfusun yüzde 34,5’ine ulaşmıştır. (<http://www.internetworldstats.com/stats4.htm> Çevrimiçi:28.09.2009)

Bu rakam henüz Avrupa ortalamasının altındadır, ancak hızlı artış Türk insanın teknolojik gelişmeleri ne kadar yakından izlediğinin ve ne kadar hızlı gelişen bir pazar olduğunun kanıtıdır. Aynı eğilim cep telefonu içinde geçerlidir. Uluslararası Telekomünikasyon Birliğinin (ITU) verilerine göre tüm Dünyada cep telefonu sayısının nüfusa oranı yüzde 60,6 iken, Türkiye’de bu oran yüzde 89’tur, yani 66 milyon adet cep telefonu bulunmaktadır. Cep telefonundaki artış eğilimi çok

önemlidir; zira yakın gelecekte internete en çok cep telefondan erişilmesi beklenilmektedir.

(<http://www.itu.int/ITU-D/ICTEYE/Indicators/Indicators.aspx#> Çevrimiçi:28.09.2009)

Metne dayalı ve basit çizimlerden oluşan pornografik ürünler Amerika'da 1990'ların sonundan beri cep telefonlarında bulunmaktadır. Günümüzde renkli ekranlarla, dijital kameralarla, web browserlarla donatılan telefonlar sayesinde firmalar, pornografik video klipler, ekran koruyucuları, seksi oyunlar ve inilti gibi özel ses efektlerinin bulunduğu daha gelişmiş ve zengin içerik sağlamaktadır. Yetişkin filmlerini, sitelerini, diğer ilgili servis ve ürünleri tanıtmak ve promosyonlar için porno şirketleri kablosuz telefon teknolojisini kullanmaktadır. Teknolojik gelişmelere her gün bir yenisi eklenmekte, pornoya ulaşılabilirlik mobil araçlarda gittikçe artmaktadır. 2008 yılında kablosuz porno kullanıcılarının Amerika'da 500 bine ve dünyada ise 8 milyon kişiye ulaşması öngörülmekteydi. (Paul, 2007: 84-85)

Önceleri pornografik materyale erişebilmek için sabit bilgisayar ve telefon hattı olması şarttı, son birkaç yıl içinde kablosuz teknolojide pornografinin hizmetine girmiştir. Cep telefonlarıyla her yerden internete bağlanılabilmekte, cep telefonlarında var olan fotoğraf ve video olanakları, her türlü materyali kolaylıkla gönderebilmesi ya da alınmasını sağlamaktadır.

Araçlarını kullanırken konuşmayı tercih edenler için porno satıcılarının çözümü ise cep telefonu pornoculuğu olmuştur. 2004 yılında büyük telefon şirketleri de cep telefonu pornoculuğu başlamış, bütün telefon sektörünün yüzde 5'ini oluşturan cep telefonu pornoculuğunun cirosu 2005 yılında 1,5 milyar dolara ulaşmıştır. (Paul, 2007: 87)

Gece geç saatlerde televizyon kanallarında cep telefonlarından izlenebilen pornografik videoların reklamları yayınlanmakta, bu videolar bir hayli rağbet görüp, yaygınlaştığı anlaşılmaktadır.

Kameralı cep telefonları pornografik görüntülerin daha da yaygınlaşmasına ve gündelik yaşamın içine girmesine neden olmuştur. Artık herkeste bir kamera bulunmaktadır; bu yolla çekilen görüntüler son yıllara damgasını vurmuştur. İnternete “düşen” bazı görüntüler büyük sansasyon yaratmıştır. Gamze Özçelik'in cep telefonu ile çekilmiş tecavüz görüntülerinin internette yayılması bunun en bilinen

ve güncel örneğidir. (<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=353518>
Çevrimiçi: 28.04.2008)

Yeni bir dönemin habercisi olan bu olayın bir benzeri de Bodrum'da yaşanmıştır, 26 yaşındaki S.Ç., kendisinden ayrılmak isteyen 16 yaşındaki liseli sevgilisinin çıplak görüntülerini intikam için porno sitelerinde yayınlamıştır. (<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=3511945> Çevrimiçi: 03.09.2009)

Teknolojik gelişmeler sayesinde her köşede farkında olunan ya da olunmayan bir göz (kamera) yaşamımıza girmiştir. İnsanlar cep telefonlarının kamerasını, amatör kameralarını ya da bilgisayarların kameralarını (webcam) canlı seks, teşhir, röntgencilik ve pornografik filmler çekmek amacıyla kullanılmaya başlamıştır.

Kimileri internette çevrimiçi bağlantıyla evlerini hatta yatak odalarını teşhire başladı. Bir süre sonra Cam4.com gibi yalnızca kamera yayını yapan siteler kuruldu. Önceleri paralı olan bu sitelerin çoğu şimdi ücretsiz olarak izlenebilmektedir. Cam4.com gibi sitelere girenler kamera yoluyla çevrimiçi olarak kendilerini sergileyip, cinsel ilişkiye girmekte, on binlerce kişi bu yolla kendini teşhir etmekte ya da başkalarını izlemektedir.

Cep telefonlarında kullanılmaya başlayan 3G teknolojisinin ise webcam teknolojisinin pabucunu dama atacağı sanılmaktadır. Cep telefonlarıyla bir süredir fotoğraf ve video çekilebilip, izlenebiliyordu. 3G ile görüntülü konuşma dönemine geçildi, internete mobil ve daha hızlı bağlanma olanağı ve televizyon kanallarına üye olarak izleyebilme olanağı doğdu. 2009 yılının Eylül ayında açıklanan verilere göre Türkiye'de yaklaşık 6,4 milyon internet abonesi bulunuyordu. Türkiye 2009 yazında 3G teknolojisi ile tanıştı, birkaç ay içinde 218.812 kişi cep telefonu üzerinden internete bağlanmaya başlamıştır ve bu grup internet abonelerinin yüzde 3,4'ünü oluşturmuştur. (http://www.tk.gov.tr/Yayin/pv/ucaylik09_3.pdf Çevrimiçi: 21.09.2009)

Ucuz internetin cenneti Japonya bile porno trafiği yüzünden sorunlar yaşanmaktadır. Dünyanın her yanından insanlar resimler ama özellikle de filmler indirip duruyor. Yalnızca indirilen filmler de değil, YouTube'a benzer porno siteleri ve bunların Japonya'ya özgü alternatifleri de bant genişliğinin zorlanmasına sebep olmaktadır.

(http://www.chip.com.tr/konu/3g-de-porno-sorunu_14034.html Çevrimiçi: 30.08.2009)

Yapılan araştırmalara göre bir zamanların 900'l hatlar furyası bu sefer 3G'yi saracaktır. 2012 yılında erotik ya da porno içerikli mobil video sohbet pazarının 1,5 milyar doları bulması bekleniyor. Bir zamanların 900'l hatları gibi büyük patlama yapması beklenen sektörde görüntülü sanal seks pazarlanacak. 2012 yılında, yetişkinlere hitap eden porno türü içerik içeriğin toplamı içerisinde, görüntülü erotik sohbet gibi mobil hizmetlerin üçte bir orana erişmesi bekleniyor. Geçen yılki oranın yüzde 8 olduğu düşünülürse inanılmaz bir büyüme yaşanacağı anlaşılmaktadır.

(<http://www.kanaldhaber.com.tr/haberdetay.aspx?haberid=48591&catid=36>

Çevrimiçi:30.08.2009)

2.2 Pornografi ve Suç

Bir eylemin suç olarak kabul edilmesi için kanun koyucu tarafından tanımlanması gerekmektedir. Suçun birçok tanımı vardır. Bir görüşe göre suç toplum halinde yaşama şartlarına yönelmiş her türlü saldırdır. Bir başka görüşe göre ise suç; kolektif bilincin kuvvetli ve belirlenmiş tutumlarını ihll eden eylemlerdir. Suçun en önemli niteliği ise göreceli oluşudur. Suçu oluşturan eylemler zaman ve mekna göre değişmektedir. Günümüzde suç sayılan eylemler geçmişte erdem olarak görülürken; suç sayılmayan bazı eylemler geçmişte en ahlâk dışı hareketler olarak görülebilmektedir.

(<http://www.kriminoloji.com/Krminolojide%20Suc.htm> evrimii:21.09.2009)

Pornografinin suçla olan ilişkisi konusunda ortak bir anlayış ve hukuki bir ereve yoktur. Bazı ülkelerde pornografi yasal kabul edilirken, bazı ülkelerde suç olarak kabul edilmekte; hatta üreten ve yayanlar idam edilmektedir. Yetişkin pornografisi birçok ülkede anayasal güvence altındadır ve suç olarak kabul edilmez. Bu kural da kesin olmayıp çeşitli ülkelerin kanunlarına göre değişiklik göstermektedir.

Ancak ocuk pornografisi hemen hemen tüm ülkelerin kabul ettiği bir suçtur. ocuk pornografisi, ocuk fuhuşu ve uyuşturucuyla birlikte paralel sürdürülen suçlardır. ocuk pornografisi temel olarak iki suçu kapsar: Çocukların cinsel amaçlı olarak kötüye kullanımı ve çocukların cinsel amaçlı olarak kötüye kullanımının temsil edilmesi. (Acar, 2009: 80)

Uzun yıllar boyunca pornografi cinsel suçları kışkırtmakla suçlanmıştır. Bu iddialar tahminlere dayanıyordu. Sansürün pornografik malzemenin dolaşımını önlediği sürece araştırma yapmak olanak dışıydı. Pornografik malzemenin kolayca bulunabilmesine neden olan toplumsal değişimler sayesinde deneysel çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. (Faust,1986: 21)

Kitle iletişim araçlarında seks ve şiddetin yer almasının hayalleri, tutum ve davranışları değiştirmesi hakkındaki deneysel çalışmalar son derece gereklidir. Ancak yaygın düşüncenin aksine adli işlem görmüş seks suçları incelendiğinde, pornografinin işe nadiren karıştığı görülmektedir. Bazı suçlularda pornografik malzeme bulunabilir ya da taklit suçlara rastlanabilir, ama suçluların büyük bir çoğunluğu pornografiye karşı duyarsızdır. Yapılan bir araştırmaya göre; erişkin erkeklerin, yüzde 98'i yaşamları boyunca pornografiyle karşılaşacak ve bunların büyük bir çoğunluğu pornografiyle defalarca karşılaşacak, yalnızca çok küçük bir bölümü seks suçlusu olacak ve bu suçlulardan bazıları da pornografiye karşı duyarsız olacaktır. (Faust,1986: 89-90)

1970 yılında ABD'de Müstehcenlik ve Pornografi Komisyonu (Commission on Obscenity Pornography), iki yıl süren araştırma sonucunda pornografinin toplum ve özellikle reşit olmayanlar üzerindeki etkilerini, suç ve diğer anti-sosyal davranışlarla olan ilişkisi hakkında bir rapor hazırlamıştır. Pornografik resimlerin yayımlandığı dergiler ortada yokken hazırlanan bu raporda; soruna açıklık getirmek için tasarlanan deneye dayalı araştırma sonucunda müstehcen cinsel materyallere maruz kalmanın, gençler ve yetişkinler arasındaki yasa dışı davranışlarda önemli bir rol oynadığına dair hiçbir kanıt bulunamamıştır. Erotik materyallere maruz kalmanın, cinsel suçlara ya da çocuklarda cinsel suçlara neden olan bir faktör olduğu sonucuna varılamayabilinir denilmiştir. O yıl seçilen Nixon hükümeti liberal yaklaşımla hazırlanan bu raporu işbaşına gelir gelmez geçersiz ilan etmiştir. 1986 yılında, Ronald Reagan hükümeti, tam karşıtı sonuçlara ulaşılan Meese Raporunu yayınlamıştır. Meese Raporu'nda pornografinin cinsel şiddete, tecavüze, yoldan çıkmaya ve aile kurumunun yıkılmasına yol açtığı öne sürülmüştür. Ancak, pornografiyi suçsuz çıkaran daha önceki rapor, ticari bir yayınevi tarafından büyük miktarlarda basılıp ve her tarafa dağıtılırken, Meese Raporunu ticari olarak yayımlanmamıştır. (Williams, 1999:16-17) Gerek 1970 raporu, gerekse de Meese

Raporu kablolu televizyon, video ve özellikle internet sayesinde pornografi bu kadar yaygınlaşmadan önce yazılmıştır. Özetle pornografinin etkileri konusunda tutucu ve liberal yaklaşımla hazırlanmış iki ayrı raporda iki farklı sonuca varılmıştır.

Bir başka araştırmaya göre porno izlemek tek başına cinsel suça yol açmamaktadır. Ancak şiddet içeriği yüksek pornolar ile cinsel suçlar arasında bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca, kadın düşmanlığı gibi tutumlara sahip insanlar içerisinden porno izleyenlerin cinsel suç eğilimi taşıdıkları ortaya çıkmıştır. Aynı araştırmacılar, daha önceki bir çalışmalarında, tecavüz etme ve cinsel zorbalığa başvurma eğilimlerinin, kişilerarası şiddet uygulamaya yönelik tutumların yokluğunda, tek başına porno izlemeyle ilişkili olmadığını sonucuna varmıştır. 1964-1984 arasında, porno ürünlerin oldukça yaygınlık kazandığı, ABD, Danimarka, İsveç ve Batı Almanya'daki cinsel suç oranları incelenmiş ve istatistiklere göre tecavüz benzeri cinsel suçlarda bir artış görülmemiştir.

(http://ulas.teori.org/index.php?option=com_content&task=view&id=362&Itemid=2
8 Çevrimiçi: 06.07.2006)

Bütün bu araştırmalar sonucu pornografinin cinsel suçlara yol açtığı konusunda kesin bir yargıya varılamamıştır. Bazı araştırmalar pornografinin cinsel suçların artmasında etkisi olduğunu, bazıları etkisi olmadığını, bazıları ise azalmasına neden olduğunu öne sürmüştür.

(<http://en.wikipedia.org/wiki/Pornography> Çevrimiçi: 06.04.2009)

Hızla gelişen internet teknolojisi, yeni suçlarında doğmasına neden olmuştur. Suçun hızla yeniden üretilebilmesi niteliği ve uluslararası boyutları gibi pek çok etken, mücadeleyi olumsuz etkileyen etkenlerdendir. Bazı araştırmacılar ise artan tecavüz ve özellikle pedofili vakalarıyla, pornografinin yayılması arasında bir bağlantı olduğunu öne sürmektedir.

(<http://haber.sol.org.tr/mansetler/mansetalt/7158.html> Çevrimiçi: 28.02.2009)

Japonya'da şiddet, zorbalık pornoları yaygın olduğu halde tecavüz ve cinsel saldırılar Batı ülkelerine göre çok düşüktür. Japonya'da oran milyonda 24 iken Amerika'da bunun tam on bir katıdır. (Atayman (Der.), 2008: 245) Aynı şekilde 1968 yılında pornografiyi serbest bırakan Danimarka'da da cinsel suçların artmadığı görülmüştür. (Gans, 2005: 58)

Bir başka araştırmada da benzer sonuçlara ulaşılmış; internet ve pornografi kullanımının yüzde 10'luk artışında tecavüz suçlarında yüzde 7,3'lk bir azalma olduğu görülmüştür.

(http://www.law.stanford.edu/display/images/dynamic/events_media/Kendall%20cover%20+%20paper.pdf evrimii: 10.01.2009)

2.2.1 Bilişim Suçları

Bilişim suçları; *“Bilgileri otomatik işleme tabi tutan veya verilerin nakline yarayan bir sistemde gayri kanuni, gayri ahlaki veya yetki dışı gerçekleştirilen her türlü davranış”* olarak tanımlanmaktadır. Bilişim suunun işlenebilmesi için gereken ana unsurlardan biri de bilgisayardır. Bilgisayar internet kullanımı için de gereklidir. Bilişim suçu olarak tanımlanan eylemler artık çoğunlukla internet aracılığıyla da işlenmektedir.

Bilişim suçu kavramı Türk Ceza Hukukuna ilk defa 1991 yılında 3756 sayılı Kanunla girmiş, “Bilişim Alanında Suçlar” başlığı altında Türk Ceza Kanunu'nun 525. Maddesinde düzenlenmiş ve beş ayrı bilişim suçu tipi tanımlanmıştır.

(http://www.hukukcu.com/bilimsel/kitaplar/bilisim_internet_suclari.htm evrimii:17.04.2009)

Bilişim Alanındaki Suçlar 2004 yılında çıkarılan 5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanununun ise 243. ve 244. maddelerinde düzenlenmiştir.

(<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Asp?MevzuatKod=1.5.5237&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=> evrimii: 17.04.2009)

İnternet yoluyla TCK 226.maddesini ihlal eden suçlardan, cep telefonuyla çekilmiş tecavüz görüntülerine kadar gündemi oluşturan pek çok suç bu kategoride değerlendirilmekte, gerek ulusal, gerek uluslararası yasalarla bu suçlara karşı mücadele edilmektedir. Bu çalışmada ele alınan bilişim suçları kapsam gereği internet ortamında işlenen suçlardan pornografiyle sınırlandırılmıştır.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü Bilişim Suçları Amirliğinin verilerine göre, 2009 yılının ilk 11 ayında ocuk pornografisi, müstehcenlik, kumar, hakaret, tehdit, şantaj gibi başlıkları kapsayan sanal suçlarda patlama yaşanmıştır. 2009 yılında geçen yıla göre yüzde 50 artış yaşanmış, 11 ayda toplam 1488 sanal ortam şikyeti yapılmıştır. Yani ortam sanal olsa da işlenen suçlar gerçektir. Merkeze, bu yıl

elektronik posta adresi çalınmasıyla ilgili 521 şikâyet gelirken, internet yoluyla tehditle ilgili 430 adet, facebook üzerinden çalınan kişisel bilgilerle ilgili 481 şikâyet gelmiştir. Türkiye’de çok yaygın olmadığı söylenmesine rağmen, web cam aracılığıyla kandırılıp, çıplak görüntüleri kaydedilen çocuklar ile yasak çocuk pornosu sitelerine giriş yapan 12 ayrı çocuk pornosu olayı da emniyete yansımıştır.

(<http://www.milliyet.com.tr/Guncel/HaberDetay.aspx?aType=HaberDetay&KategoriID=24&ArticleID=1169449&Date=04.12.2009&b=Iste%20Istanbulun%20sanal%20suc%20tablosu> Çevrimiçi: 04.12.2009)

Bu verilerden de görüleceği gibi sanal ortamda işlenen suçlar ciddi boyutlara ulaşmıştır. Bu nedenle kimilerince internet günah keçisi olarak görülmekte ve her türlü suçun öğrenildiği ve işlendiği bir araç gibi gösterilmektedir. Oysa suç her zaman vardı, olmaya da devam edecek. Yalnızca teknolojinin gelişmesiyle birlikte yeni suçlar çıkmıştır. İnternet ortamında işlenen suçlar da bunlardan biridir. Türkiye’de beş yıl öncesine göre internetle ilgili suç oranı yüzde 100’lerin üzerinde artış göstermiştir. Beş yıl öncesine kadar rastlanmayan yeni suç türleri de türemiştir. Bilgisayar ya da internetin olmadığı dönemlerde de işlenen çocuk pornografisi suçu da internetin yaygınlaşmasıyla daha rahat işlenen bir suç durumuna gelmiştir. (Acar, 2009: 176-177)

Çoğu ülkede yasal güvence altında olan yetişkin pornografisi bazı durumlarda suç kapsamında değerlendirilmektedir. Bunların başında gizli kamerayla elde edilen görüntüler gelmektedir. Özellikle amatör porno kategorisindeki filmlerin çoğu bu yolla elde edilmiş görüntülerden oluşmakta ve bu durum yeni bir suç türüne işaret etmektedir. (Atayman (Der.), 2008: 273)

Son yıllarda yaygınlaşan bu irade dışı kayıtların ticari amaçlarla üretilen pornografik ürünlerde olduğu kadar şantaj, intikam gibi durumlarda da kullanıldığı görülmektedir. Birçok ünlünün internet sitelerine düşen “skandal” görüntüleri de bu kapsamda değerlendirilmektedir. Örneğin 2005 yılında dizi oyuncusu Gamze Özçelik’in görüntüleri internete “düşmüş”tür. Gamze Özçelik bu görüntülerden eski sevgilisi Mehmet Demirkol’u sorumlu tutmuş ve kendisine tecavüz etmekle suçlamıştır. Yapılan incelemelerde Demirkol’un bilgisayarında bu görüntülere rastlanmış, görüntülerdeki erkeğin Demirkol olduğu anlaşılmış ve zanlı

tutuklanmıştır. (<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=353518> Çevrimiçi: 28.04.2008)

2.2.2 Çocuk Pornografisi

Çocuk pornografisi ile çocukların pornografi ile ilgilenmeleri birbiriyle karıştırılmaması gereken iki ayrı kavramdır. Çocuk pornografisi tek bir tanımı bulunmayan ancak çocukların cinsel bir obje olarak teşhirini ifade eden bir kavramdır. Çocukların pornografiyle ilgilenmesi ya da maruz kalması ise internetin yaygınlaşmasıyla ortaya çıkan bir sorundur.

Bu konuyla uğraşan bilim adamları ya da kolluk kuvvetleri yetişkin pornografisi ile karıştırılmaması ve meşruluk kazanmaması için “çocuk pornografisi” yerine “çocuk istismarı görüntüleri” ya da “taciz görüntüleri” terimlerini kullanmayı tercih etmektedir.

(http://en.wikipedia.org/wiki/Child_pornography Çevrimiçi: 06.04.2009)

UNESCO 1999 yılında Paris’te yaptığı toplantıda çocuk pornografisini “çocuğun cinsel davranışı ya da organları merkez alan yazılı ve işitsel araçlar da çocukların cinsel istismarını göstermenin ya da teşvik etmenin her türlü yolu” olarak tanımlanmıştır. (<http://unesdoc.unesco.org/images/0011/001147/114734eo.pdf> Çevrimiçi: 23.09.2009)

Çocuk Hakları Sözleşmesi ek protokolünde çocuk pornografisi şöyle tanımlanmaktadır: “Çocuğun gerçekte veya taklit suretiyle bariz cinsel faaliyetlerde bulunur şekilde herhangi bir yolla teşhir edilmesi veya çocuğun cinsel uzuvlarının, ağırlıklı olarak cinsel amaç güden bir şekilde gösterilmesidir.” (Acar, 2009: 79)

Avrupa Konseyi tarafından bilgisayar suçları üzerine; 2001 yılında Budapeşte’de yapılan toplantıda, “Çocuk Pornografisiyle İlgili Suçlar” şöyle tanımlanmıştır. Çocuk Pornografisi;

- a) Çok az bile olsa açık-saçık çocuk cinselliğini içeren,
- b) Bu materyallerle ilgilenen kişileri kapsayan,
- c) Gerçek bazı görüntülerini tanımlayan pornografik materyallerin görsel olarak teşhirini içermektedir. (Polat, 2007: 24)

Çocuk pornografisinin tanımı konusunda organizasyonlar ve ülkeler arasında benzerlikler olmasına karşın bu tanımın anlamı; ülkeler, organizasyonlar ve eyaletler

arasında farklılıklar göstermektedir. Hatta “çocuk” ve “pornografi” kavramları aynı ülke içinde bile farklı şekilde tanımlanabilmektedir. Bunun nedeni toplumların içinde ve toplumlar arasında farklılıklar gösteren ahlaki, kültürel, sosyal ve dini inanışlara dayanmaktadır. Büyük bir bölümü, belirli yaşın altındaki gerçek çocuklarla cinsel eylemleri bu kapsamda değerlendirirken, bir bölümü daha da ileriye giderek, belli bir yaşın altındakilerin, yalnızca erotik bir pozda ya da cinsel eylem sırasında değil, her türlü çıplak görünümünü de yasaklamaktadır. Kimi ülkelerde, resimler, çizimler, bilgisayar programlarıyla oluşturulan sanal görüntüler de bu kapsamda değerlendirilmektedir. Örneğin Japon çizgi romanı manga stilinde çizilmiş, cinsellik içeren çocuksu tipler lolikon (kız) ve şotakonların (erkek) yer aldığı grafik ürünler ve videolar, Kanada, İsveç, Norveç ve Güney Afrika'da yasaktır. Bazı ülkelerin yasaları, görsel materyallerin yanında yazılı belgeleri de çocuk pornografisi kapsamında değerlendirmektedir. (<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=5624449&yazarid=145> Çevrimiçi: 12.05.2008)

İnternette önce de sübyancılık ve çocuk pornografisi vardı. Ancak internetin hızlı gelişimi, gerek çocukların pornografik sitelere girişini ve gerekse pornografik sitelerde çocukların kullanılmasını yaygınlaştırmış ve kolaylaştırmıştır.

Çocuk pornografisinde kullanılan materyallerde çocuklar cinsel zevk, uyarma ve tahrik etme amacıyla kullanılmaktadır. Hardcore materyallerde, çocukların gerçek ya da taklit olarak cinsel bir eylem açıkça sergilenirken; softcore materyallerde çıplak ve baştan çıkarıcı görüntüler yer almaktadır. Çocuk pornografisi yalnızca çocukların kullanımı değil, ayrıca dijital ortamda hazırlanmış yapay (taklit) olarak gösterimler şeklinde de olabilmektedir. Bu materyallerde ya çocuklarla yetişkinler yer değiştirilmiş ya da karıştırılmış olarak yer almaktadır. (Polat, 2007:24-25)

Çocuk pornosunda cinsel doyum diğer cinsel istismar türlerinden farklı olarak çocukla cinsel bir eylemde bulunmak yerine, çocuklarla ilgili materyale bakma ya da izlemeyle de sağlanmaktadır. Çocuk pornosu, çocuğun cinsel istismar ve sömürsünü de kapsamaktadır. Çocuk fahişeliğiyle, çocuk seks turizmiyle ve çocuğun cinsel amaçlı karaborsacılığıyla yakından ilgilidir.

(http://www.0-18.org/raporlar/cocuk_cinsel_somuru_rapor_01.doc Çevrimiçi: 01.08.2009)

Çocuk pornografisinde en çok kullanılan kavramlardan biri de pedofili (sübyancılık) parafilisidir (cinsel sapkınlığı). Amerikan Psikoloji Derneği pedofili

kavramını şöyle tanımlamaktadır: “*Pedofili; erişkin bir kimsenin küçük çocukları cinsel açıdan çekici bulması ve onlara cinsel eğilim duymasıdır.*” Ergenlik çağına henüz girmemiş çocuk ya da çocuklara (genellikle 13 yaş ve altı) karşı cinsel fantezi duyma, cinsel eylemde ya da zorlamada bulunma; kişinin psikolojik sorunları nedeniyle bu tür bir eylemde bulunması; eylemi gerçekleştiren kişinin en az 16 yaşında olması ve çocuktan en az 5 yaş büyük olması durumu pedofiliye işaret etmektedir. (Acar, 2009: 79-80),

Dünya Sağlık Örgütü’ne göre, pedofili eylemleri yoğunlukla erkeklere olmak üzere, bir yetişkin (18 yaş üzeri) tarafından bir çocuğa yönlendirilmiş cinsel davranışlardır. (Polat, 2007: 90)

İki tür pedofil vardır. İlk grup pedofiller yalnızca çocuklara, ikinci gruptaki pedofiller hem yetişkinlere hem de çocuklara ilgi duymaktadır. Pedofilik kişiler için cinsiyet fark etmez. Bütün pedofilikler cinsel olarak çocukları istismar etmez ya da tahrik etmez. Bazılarının çocuklarla ilgili seks fantezileri vardır; ama onlar bu isteklerini çocuklarla yapmaz yalnızca çocuk pornosunu izlerler. Diğer pedofiller de çocuğu farklı şekillerde kullanırlar ki, bunun içinde fiziksel olmayan cinsel istismar ile cinsel sömürü vardır. Çocuklara cinsel istismarı çoğunlukla aile çevresinden biri, arkadaş çevresinden yakınardan biri yapmaktadır. Pedofillerin büyük bölümü erkektir. Genel olarak pedofiller cinsel isteklerine çocuklara şiddet uygulayarak değil, çocuğu ikna ederek ulaşırlar. Tıbbi olarak kişilik bozukluğu olarak görülen pedofiller çocuklara yönelik cinsel dürtüleriyle teşhis edilirler. Pedofiller kendilerini suçlu olarak kabul etmez, ancak çocuğa karşı cinsel istismar ve çocuk pornografisi gibi suçları sürekli olarak işlemektedirler. Bu kişiler ergenlik dönemindeki çocukları cinsel eş olarak seçmektedir. (Polat, 2007: 34)

Çocuk pornografisiyle pedofilin ilgisini, çocuğun köleleştirme yönteminin bir parçasına hizmet etmesi için kullanılmasıdır. Böylece istismarcı, kendine hizmet etmesi ve cinsel temasa geçmesi için çocuğu kullanmaktadır. Bu yöntem sayesinde çocuğu pornografinin içine itmektir. Pornografi paylaşımı pedofilik ağların önemli bir kaynağıdır. Bu sitelerin üyeleri büyük olasılıkla pedofilik olanların cinsel tercih anlayışlarının normalleşmesine ve akla yatkın duruma gelmesine neden olmaktadır. Elleriindeki bilgileri birbirileriyle paylaşan pedofilik gruplar, uluslararası çocuk istismarı şebekelerini de yönetmektedirler. Yeni teknolojiler çocuk

pornografinin ve bununla ilgili bilgilerin paylaşımının yayılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Pedofiller internetle birçok çocuğa ulaşarak suç işlemektedirler. (Polat, 2007: 35)

Oğuz Polat'a göre çocuk pornografisi, çocukları birçok yolla kullanmaktadır. Birinci olarak, çocuk cinsel istismar ve sömürü yoluyla bu işi yapmak zorunda bırakılmaktadır. Çocukların pornografik görüntüleri birçok kez kopyalanmakta ve istismar yıllar boyu sürmektedir. Böylece çocuk, görüntülerin kayda alınmasından yıllar sonra bile kurban olarak kalmaktadır. İkinci olarak, elinde çocuğun pornografik görüntüleri bulunan ya da bunları satan kişi, bu çocukları teşhir etmektedir. Bu görüntüleri izleyen kişiler mutlaka pedofilik ya da istismarcı değildir. Ancak izleyici olmak bile çocuk pornografisini teşvik etmektedir. Öte yandan çocuk pornografisinin, pornografiyle ilgisi olmayan diğer kişileri de cinsel istismara yönelttiği öne sürülmektedir. Zira birçok olayda istismarcılar, çocuk pornografisi izledikten sonra çocuğu cinsel olarak istismar etmeye başlamıştır. Çocuk istismarı görüntülerini seyreden ya da bu görüntüleri menfaat elde etmek için kullanan kişi pornografiye bulaşmasa ve çocuklarla cinsel ilişkiye girmese bile, istismarcı olarak kabul edilmektedir. Üçüncü olarak cinsel sömürü ve istismar yapan kişi, bu görüntüleri çocuğa karşı kullanarak ve onu kandırarak onları uygun olmayan cinsel davranışlara çekmektedirler. (Polat, 2007: 25-26)

Çocuk pornografisi, çocuk istismarcısı tarafından yapılmaktadır. Bazen ticari bir kazanç olmadan pornografik materyaller dağıtılmaktadır. Böylece yapılan çalışmalarını paylaşarak çocuklara karşı olan cinsel isteğin toplumda yaygınlaşması amaçlanmaktadır. Pornografik görüntülerin internet yoluyla yayılması, ticari kazancı daha çok arttırmaktadır. Böylece daha çok çocuk pornografisi üretilmekte ve yine internet üzerinden kazanç sağlamak amacıyla pazarlanmaktadır. Bu görüntülere bakan, ticaretini yapan ve çevrimiçi olarak bağlanan kişiler pedofil olarak tanımlanmaz. Bunlar olaya ticari amaçlı yaklaşan sömürücülerdir. (Polat, 2007: 27)

Son yıllarda görülmeye başlanan çok yeni bir olay da internet tarafından uşaklaştırmadır. Bu bir yetişkin tarafından sohbet (chat) odalarının kullanılmasıyla yapılmakta, çocuk cinsel anlamda istismar etmek amacıyla uşaklaştırmaya ya da cinsel istismar olaylarına hazırlanmaya çalışılmaktadır. Birçok ülke bunun çok büyük bir suç olduğunu kabul etmiştir. İnternet yoluyla bir çocuğu köleleştirmenin

arkadaşlık, bağlantı, risk değerlendirmesi, ayrıcalık oluşturma ve cinsel içerikli konuşmalar olmak üzere beş evresi olduğu kabul edilmektedir. (Polat, 2007: 33)

Çocuk pornosu tarafından çocuklara potansiyel olarak ulaşılabilmesi ve yine çocukların zarar görmesi iki yolla gerçekleşmektedir. İstenmeden bu sayfalara giren çocukların bu sayfaları izlemesi ya da internette yayınlanan bu tür film ve fotoğraflara kendilerinin ulaşması şeklindedir. Chat, MSN gibi iletişim teknikleri de çocuklar için tehlike taşımaktadır, çünkü bunlar kullanıcının kimliğini ya da yaşını saklamasına olanak vermektedir, bu yüzden çocuk kolaylıkla kandırılmaktadır. Bu ise çocuğun fahişelik ya da pornografi tuzağına düşmesine neden olmaktadır. Çocuk pornosu, sömürücüler tarafından çocukları ayartmak ya da fahişelik ya da pornografide serbestçe yer almalarını sağlamak için çocukların çekingenliklerini azaltmak amacıyla kullanılmaktadır. Çocukların açık saçık görüntüleri, çocuk kurbanların istismarcılara itaat etmeleri ya da bu konuda suskun kalmaları için şantaj yapmak amacıyla da kullanılabilir. Pornografik malzemenin üretimi ve dağıtımı, toplumu duyarsız hale getirmek ve çocukların meşru seks eşleri olduğu mesajını vermek için kullanılmaktadır. Oğuz Polat'a göre bu strateji toplumu çocukların pornografide yer almalarına dayanmaya alıştırmakta ve normal şartlar altında hissedilecek kızgınlığı azaltmaya çalışmaktadır. (Polat, 2007: 54-57)

Son yıllarda internete bağlı suçlarda, özellikle de çocuk istismarı yönelik görüntülerde büyük bir artış görülmektedir. İnternette kimliğin gizlenebilmesinin, yetişkinlerin çocuklara yönelik cinsel ilgisinin artışı da beraberinde getirdiği öne sürülmektedir. Pornografik içerikli sitelerin yüzde 30'unda, Pokemon, Action Man, My Little Pony gibi popüler çocuk karakterlerinin kullanılması yapılan bir çalışmanın çarpıcı sonucudur. Dünyada çocuk pornografisi milyon dolarla ifade edilen bir iş sahası konumundadır. ABD'de pornografi endüstrisinin yüzde 7'sinin çocuk pornosuyla ilgili olduğu, 300.000 ila 600.000 arasında 16 yaşından küçük çocuğun bu amaçla kullanıldığı sanılmaktadır. Çocuk pornografisi içerikli sitelerin yüzde 40'ı ABD merkezlidir. İnternetteki çocuk pornografisi cirosunun yaklaşık 3 milyon dolar civarında olduğu, farklı ülkelere dağılmış 300 bin kişinin web sitelerinden kredi kartı kullanarak çocuk pornografisi görüntüleri satın aldığı söylenmektedir. Çocuk pornografisi içerikli site sayısı da hızla artmaktadır, 1998 yılında 3267 iken 2004 yılında 106119'e çıkmıştır. (Polat, 2007: 66-67)

Araştırmalara göre 1997 yılından sonra internetteki çocuk pornografisi görüntülerinin sayısı yüzde 1500 artmıştır. Çocuk porno sitelerinde günde 20 binden fazla çocuk görüntülenmektedir. 2004 yılında Emniyet Genel Müdürlüğü'ne bağlı Bilişim Suçları ve Araştırma Büro Amirliği tarafından hazırlanan rapora göre Türkiye'de çocuk pornografisi yüzde 40'lık payla en çok işlenen suçtur.

(www.milliyet.com/2006/10/18/pazar/paz02.htm Çevrimiçi:01.07.2008)

İngiltere'de 2005 yılında yayınlanan bir rapora göre 2004'te ele geçirilen çocuk pornosu materyali 17 bin iken 2005 yılında yüzde 40 artışla 25 bini bulmuştur. 2004 yılında çocuk pornosu içerikli 3348 siteye erişim engellenirken; 2005 yılında erişimi engellenen site sayısı yüzde 75 artarak 6000'i geçmiştir.

(<http://www.internetajans.com/default.asp?t=wa&wid=27&aid=1421> Çevrimiçi:13.11.2007)

2007 yılında yapılan bir araştırmaya göre internetteki çocuk pornografisi 2003 yılına göre tam dört kat artmıştır.

(http://en.wikipedia.org/wiki/Child_pornography Çevrimiçi: 06.04.2009)

Pornografi çocuk ve yetişkin olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Çocuk pornografisi neredeyse tüm ülkelerde suç olarak kabul edilmektedir. Bazı ülkelerde yetişkin pornografisi suç olarak kabul edilmezken, bazı ülkelerde cezalandırılmaktadır. Ancak yetişkin pornografisinde, yetişkin erkeklerle kız çocuklarının cinsel ilişkisine sıkça rastlanmaktadır. Liseli, öğrenci, lolita, bebek bakıcısı gibi alt başlıklarda yasal zorunluluk nedeniyle 18 yaş üstü kadınlar kullanılırken, bu kadınlar kız çocuğu görüntüsüne sahip olanlar arasında seçilmekte ve 18 yaş altı izlenimi veren kıyafetlerle görüntülenmektedir. Bu tarz pornografik materyallerde yer alan kadınlar yasal olarak 18 yaş üstü oldukları için bu görüntüler teknik olarak çocuk pornografisi sayılmasa da, alenen çocuklarla cinsel ilişkiyi çağrıştırmaya ve olumsuz mesajlar içermektedir.

(<http://www.bianet.org/kadin/medya/95706-pornografi-siddet-ve-kapitalizm---2--2>

Çevrimiçi:15.05.2007)

Bir başka sorun ise bu filmlerde yer alan oyuncuların çocuk olarak mı yoksa yetişkin olarak mı kabul edileceği konusudur. 18 yaş sınırına uyulduğu söylenece de bu çok inandırıcı değildir. Pornografik içerikli bir imajdaki çocuk fiziki özellikleri bakımından büyük gösteriyorsa yetişkin olarak kabul edilmektedir. Fakat bir kişinin yetişkin mi yoksa çocuk mu gösterdiği çok görecelidir. Ülkelerin bir kısmında 12-15

gibi çok küçük yaşlar sınır olarak kabul edilirken kimi ülkelerde bu sınır 16, kimisinde ise 17-18'dir. Bazı ülkelerde herhangi bir yaş sınıflandırılması getirmeyip "ergenliğe henüz girmemiş olan herkes çocuktur" şeklinde tanımlanmıştır. Cinsel yetişkinlik yaşı Amerika İngiltere ve Norveç'te 16, Danimarka ve Polonya'da 15, Kanada'da 14 ve Japonya 13'tür. Yaş sorunu nedeniyle çocuk pornografisi olaylarının çoğu sonuçsuz kalmaktadır. Örneğin Japonya üzerindeki bir sunucudan yayın yapan ve 15 yaşındaki çocukların resimlerinin yer aldığı çocuk pornosu sitesine Amerika'dan müdahale edilememektedir. Amerika'da 16 yaş ve altı çocuk pornografisi olarak kabul edilse de Japonya'da yaş sınırı 13 olduğu için herhangi bir işlem yapılamamaktadır. (Acar, 2009: 81)

Türkiye'de ise Türk Medeni Kanununun 11.Maddesine göre erginlik yaşı 18'dir. Ancak evlilik yaşı 15 olarak kabul edilmektedir ve kanunda evlenmenin kişiyi ergin kılacağı belirtilmiştir. Ayrıca on beş yaşını dolduran küçük, kendi isteği ve velisinin rızasıyla mahkemece ergin kılınabilmektedir.

(<http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/medeni/4721.doc> Çevrimiçi: 21.09.2009)

Yapılan araştırmalar çocuk pornografisinde olduğu gibi, çocukların pornografiye ilgisinin de arttığını göstermektedir. Özellikle erkek çocukların yaşamında pornografi çok daha önemli bir yer kaplamaktadır; zira kadın bedeni ve cinsellikle ilk tanışmaları genellikle pornografi yoluyla olmaktadır. Pornografi yoluyla öğrenilen cinselliğin erkek çocukların cinsel davranışlarını olumsuz yönde etkileyeceği kabul edilmektedir.

(<http://www.bianet.org/bianet/kadin/41026-pornografi-kuramsa-irza-gecmek-uygulamadir> Çevrimiçi:15.05.2007)

2005 yılında yapılan bir araştırmaya göre ABD'de çocukların yüzde 42'si son bir yıl içinde porno sitelerine girdiğini belirtmiştir. Çocukların üçte ikisi sitelere istemeyerek, yüzde 21'i ise bilinçli olarak girdiklerini söylemiştir. Erkek çocuklar kızlara göre 9 kat daha fazla porno sitelerine girmekte, 16-17 yaş arası gençlerin büyük çoğunluğu internet üzerindeki canlı porno yayınlarını izlemekteymiş. Çocukların birçoğu gördükleri şeylerden olumsuz yönde etkilenmediklerini söylerken; başkalarının ezilen ve depresyon yaşayan gençler internet pornosundan daha çok etkilendiklerini söylemiştir.

(<http://www.internetajans.com/default.asp?t=wa&wid=27&aid=1421> Çevrimiçi:13.11.2007)

2003 yılı verilerine göre ABD’de 12-18 yaş arası çocukların yüzde 90’ı internet kullanmakta, bunların yüzde 21’i her gün pornografi içerikli sitelere girdiğini belirtmiştir. Yapılan başka bir araştırmaya göre 2005 yılında 44 milyon çocuk internette sörf yapmış, her dört çocuktan biri en az bir defa sakıncalı sitelere girmişti. Başka bir rapora göre çocuklar ilk kez 11 yaşında pornografik görüntülerle karşılaşmakta ve pornografik sitelere en çok 12-17 yaş grubundaki çocuklar girmektedir.

(http://www.familysafemedia.com/pornography_statistics.html Çevrimiçi:03.08.2009)

2.2.2.1 Çocuk Hakları ve Sömürüsü

Günümüzde toplumda ve aile içinde çocuk, haklarının temel ilkeleri açısından bile gerektiği şekilde eğitim ve sağlık hizmetlerinden faydalandırılmadığı gibi, çocuğun her türlü sömürüsü ve istismarı da giderek yaygınlaşmaktadır. Toplum ve çocukların henüz çocuk hakları konusunda yeterince bilinçlenmediği görülmektedir.

1989 yılında imzalanan Birleşmiş Milletler’in Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi (ÇHS), Dünyanın hemen hemen tüm ülkeleri tarafından kabul görmüş, 0-18 yaş grubunun haklarını tanımlayan, uygulanması için ilkeler belirleyen temel kaynaktır. Türkiye ÇHS’ni ilk imzalayan devletler arasındadır. Türkiye 2002 yılında ÇHS’nin Çocuk Satışı, Çocuk Fuhuşu ve Çocuk Pornografisi Ek Protokolünü de imzalamıştır. (Polat, 2007: 68-69)

BM Çocuk Hakları Sözleşmesinin 1.Maddesine göre her insan on sekiz yaşına kadar çocuk sayılmaktadır. (http://www.unicef.org/turkey/crc/_cr23c.html Çevrimiçi: 14.09.2009) Ancak ülkeden ülkeye değişen kanunlara göre çocuk daha erken yaşta da reşit sayılabilmektedir.

Çocuk Hakları Sözleşmesinin 34.Maddesine göre taraf devletler; çocuğu her türlü cinsel sömürüye ve cinsel istismara karşı koruma güvencesi vermektedir. Bu amaçla taraf devletler özellikle; çocuğun yasadışı bir cinsel faaliyete girişmek üzere kandırılması ya da zorlanması, çocukların fuhuş ya da diğer yasadışı cinsel faaliyette bulundurulması, çocukların pornografik nitelikli gösterilerde ve malzeme olarak kullanılarak sömürülmesini engellemek amacıyla ulusal düzeyde ve ikili ile çok taraflı ilişkilerde gerekli her türlü önlemi almak durumundadır. (http://www.unicef.org/turkey/crc/_cr23e.html Çevrimiçi: 14.09.2009)

Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanan Çocuk Hakları Sözleşmesi ve Avrupa Konseyi tarafından hazırlanan Siber Suç Sözleşmesi, Dünya ülkelerinin çocuk istismarını önlemek için yapacakları işbirliklerini içermektedir. Türk Ceza Yasasında çocuk pornografisine dair suçlar Müstehcenlik başlıklı 226.maddesinde düzenlenmiştir. 226. Madde, çocuk pornosu görüntülerini yayan, izleyen, dağıtanlarla, bunlara uygulanan yaptırımları içermektedir.

(<http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5237.html> Çevrimiçi: 23.08.2009)

Çocuğun cinsel istismarının ticareti, insan haklarının ve çocuk haklarının en üst noktadaki ihlalidir. Buradaki temel konu, bazı kişilerin ticari kazanç elde etmek için çocuğun ve haklarının çiğnenmesidir. Cinsel sömürü ve seks ticareti; 18 yaş altında bulunan çocukların cinsel amaçlar uğruna para ya da buna benzer bir yarar karşılığı alıcı, arabulucu ya da ajans ve diğer bir kısım çocuğun ticaretinden yarar sağlayan kişiler arasında değiş tokuş için kullanılmasıdır. (Polat, 2007: 21)

Cinsel istismar, ortada ikincil kazançlar olduğu zaman cinsel sömürü boyutuna dönüşmektedir. Çocuğun yalnızca cinsel açıdan kullanılmaları değil bunun yanı sıra çocuktan cinsel amaçlı kullanım yoluyla para kazanılması cinsel sömürü olarak tanımlanmaktadır. İstismardan sorumlu olan kişi kendi cinsel doyumundan çok parasal kazanç için bu tür faaliyette bulunmaktadır.

(http://www.0-18.org/raporlar/cocuk_cinsel_somuru_rapor_01.doc Çevrimiçi: 01.08.2008)

Çocukların Cinsel İstismarı TCK'nın 103.Maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismar deyiminden;

- a) On beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte hukukî anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış,
- b) Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar, anlaşılmaktadır.

(<http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5237.html> Çevrimiçi: 23.08.2009)

Dünya Çocuk Sağlık Örgütü çocuk istismarını önleme amacıyla 1999 yılında Cenova'da yaptığı toplantıda çocuğun cinsel istismarını şöyle tanımlamıştır:

“Yaptığı işlerde tam bir rıza veremeyen, olayları tam anlayamayan, gelişimini tam tamamlamamış, yasaları ve sosyal tabuları yıktığının farkında

olmayan çocuğun cinsel aktiviteler içinde kullanılmasına çocuğun cinsel istismarı denir.” (Polat, 2007: 44-45)

Çocukların cinsel sömürü aracı olarak kullanılmaları 1996 yılında yapılan Çocukların Cinsel Açıdan Sömürülmesine Karşı Dünya Kongresinde şöyle tanımlanmıştır:

“Çocukların cinsel açıdan sömürülmesi çocuk haklarının çok ciddi bir ihlalidir. Çocuğa veya üçüncü kişilere para ve benzeri verilmesi karşılığında çocuğun yetişkin tarafından cinsel olarak taciz edilmesidir. Çocuk cinsel ve ticari bir obje olarak görülür. Çocukların cinsel açıdan sömürülmesi çocuğa bir çeşit şiddet uygulamaktır ve günümüzde köleliğin bir çeşidi sayılır.”

(http://www.0-18.org/raporlar/cocuk_cinsel_somuru_rapor_01.doc Çevrimiçi: 01.08.2008)

Çocuğun sömürüsü ya da ticaretinin anlamı, çocuğun bir işte ya da aktivitelerde diğerlerinin çıkarı için kullanılmasıdır. Bu aktiviteler çocuğun fiziksel ve ruhsal sağlığının, eğitiminin ya da manevi yaşamının, ahlaki ve sosyal duygularının gelişmesine zarar vermektedir. Birbirleriyle ilişkili olgular olan pornografi, fahişelik ve çocuk seks turizmi çocuğun cinsel sömürüsünün türleri arasındadır. (Polat, 2007: 21-22)

Çocuğun cinsel istismarında mutlaka bir vücut temasının olması gerekmemekte, teşhircilik ve röntgencilik de bu kapsama girmektedir. Yetişkinlerin, çocuğu banyo yaparken ya da çıırılıçplak izlemesi ya da iki ya da daha fazla çocuğu birbiriyle cinsel eylemlerde bulunmaya zorlaması ve onları izlemesi ya da kayda alması da cinsel istismardır. Çocuğun cinsel istismarı, çocuk ya da ergenlik çağındaki çocukla yaşlıca bir kişi arasında olan değişik tipteki cinsel eylemleri kapsamaktadır. Bu eylem fiziksel güç uygulayarak ya da baskı altında tutan taktiklerle gerçekleşmektedir. Tek amacı cinsel isteklerini tatmin olan bir ya da birkaç kişinin çocuklarla ilgilendikleri zaman 18 yaş altı erkek ve kız çocukları cinsel olarak istismara uğramaktadırlar. Cinsel istismar, cinsel şiddetle eş anlamı değildir. İstismarcının güç kullanması gerekli değildir; ama hilekârlıkla, baskı ve zorlamayla çocuğu kendisine itaat ettirebilmektedir. Cinsel istismar, yetişkinle çocuk arasında olan herhangi bir cinsel beraberliktir. Çocuğun cinsel istismarı, bir yetişkinle bir çocuk arasında çocuğun elle, ağızla ya da genital ilişkiyle yetişkinin çocuğa yaptığı ve çocuğun durumu değiştirecek ve anlayacak fiziksel güç ve tam psikolojik

gelişmesinden yoksun olduğu durumdur. Okşama, cinsel ilişki, cinsel sömürü, pornografi, teşhircilik, çocuk fahişeliği, grup seks, oral seks ya da cinsel eylemlere bakma gibi davranışları kapsamaktadır. (Polat, 2007: 41)

Suç işleyenler genellikle kurbanlarını ödüllerle kontrol etmekte, buna grooming (uşaklaştırmak) denilmektedir. Çocuklar korkmadan ve suçluluk duygusuna kapılmadan istismarcıyla birlikte olmaya zorlanmakta ya da bunun için baskı altında tutulmaktadır. İstismarcı bu çocukları ödüllerle kontrol altında tutmaktadır. Bazı durumlarda şiddetle ya da tehditle çocuğu istismar etmek isteyenle uyum sağlanması istenebilmektedir. Uşaklaştırma ve kontrol çocukla istismarcı arasında gelişen güvene dayanmakta, istismarcılar genellikle çocukların güvenliğini ve durumlarının iyileştirilmesini sağlamakla yükümlü yani tanıdık kişilerdir. Çünkü istismarcının yaşlarından ve çocukla olan ilişkilerinden dolayı aralarındaki iletişim, suçlu için potansiyel bir güçtür. İstismar edilen çocuk yaşça ne kadar küçük olursa, istismar edildiğini anlaması da o kadar zordur. Birçok çocuk, cinsel istismarı kendilerine olabilir ya da yapılabılır bir şeymiş gibi görmektedirler. Bu hem istismarın uzun sürmesine neden olmakta, hem de çocukta fiziksel ve ruhsal rahatsızlıkların oluşmasına yol açmaktadır. (Polat, 2007: 42-43)

Ebeveynlerin de kendi çocuklarının pornografik filmlerini çektikleri ve bunların ticaretini yaptıkları da görülmüştür. Çocuk pornosunda, kurban sömürüldüğünün farkına varmayabilir ya da utanç ve korkuyla bu konuda sessiz kalmayı tercih edebilmektedir. Ayrıca tehdit ve korkutma yoluyla da konuşmamayı tercih etme sıklıkla gözlenen bir olaydır. Son yıllarda bebeklerin bile bu tarz cinsel sömürde kullanıldıkları saptanmıştır.

(http://www.0-18.org/raporlar/cocuk_cinsel_somuru_rapor_01.doc Çevrimiçi:01.08.2008)

İnternet üzerinde pornografik fotoğraflarının dağıtıldığı saptanan 800 çocukla yapılan bir araştırmaya göre bu fotoğraflarda yer alan çocuklardan yalnızca yüzde 30'u yaşadıklarını bir yetkiliye bildirmiştir. Bir bölümü zaten olanları anlatamayacak kadar küçüktür. Bu çocukların dışındakiler ise, kendilerinin ya da sevdiklerinin başına çok kötü şeyler geleceğinden korkarak açıklama yapmamıştır. Çocukların yüzde 36'sı, ebeveynlerinin, yüzde 10-15 kadarı bir akrabalarının, yüzde 30'u yabancıların istismarına uğramıştır. Yüzde 10'u yabancılar tarafından çıplak fotoğraflarını internete yüklemeye ikna edilmiş, yüzde 5'i ise bir başka kişinin talebi

olmaksızın, tamamen kendi iradesiyle fotoğraflarını bir siteye yüklemiştir. Bilgisayarlarında çocuk pornografisine rastlandığı için tutuklananların neredeyse tamamı erkektir. (Acar, 2009: 151-152)

2001 yılında polisin Amerika'da yapılan operasyonlarda ele geçen pornografik materyalin yüzde 83'ünde 6-12 yaş arasındaki çocuklar, yüzde 39'ünde 3-5 yaş arasındaki çocuklar, yüzde 19'unda ise 3 yaşın altındaki çocukların yer aldığı görülmüştür. (http://www.ncmec.org/missingkids/servlet/NewsEventServlet?LanguageCountry=en_US&PageId=2064 Çevrimiçi: 24.08.2009)

2.2.2.2 Güncel Tartışmalar

İnternet çocuk pornosu malzemelerine ulaşılmasını ve bu tür malzemelerin dünyada serbest dolaşımını çok kolay hale getirmiştir. Pornografinin internet üzerinde yirmi yılı aşkın bir geçmişi bulunmaktadır. Farkına varılması ve mücadelenin başlaması ise 2000'lerin başına denk düşmektedir. Çocuk pornografisinin başlangıcı da yeni değildir. 1980'lerin başında ortaya çıkan bu suç son yıllarda kamuoyunun gündemine iyice oturmuştur.

İnternet teknolojisinin ilerlemesi, pedofillere diğer pedofillere anında ulaşma, cinsel arzuları hakkında açık bir tartışma yapma, kurbanlara tuzak kurma yolları hakkındaki fikirleri paylaşma, yetişkin ve çocuklar arasındaki seks felsefeleri için birbirlerini destekleme ve dünyanın her yerindeki potansiyel çocuk kurbanlara anında ulaşma olanağı vermektedir. Anonim e-posta adreslerinin ve anonim sörf yapmanın verdiği rahatlık ile de deyim yerindeyse açık yerde gizlenmektedirler. Her ne kadar web siteleri izlense ve sunuculardan çıkarılsa da pedofiller yine de web siteleri, forumlar ve chat odaları oluşturmanın bir yolunu bulmaktadırlar. (Polat, 2007: 76)

Cinsel tacize uğramış çocuk fotoğrafları 20. yüzyılın başlarında itibaren medyanın her alanında boy göstermeye başlamıştır. Yalnızca erişkin içerikli olduğu iddia edilen dergilerde yapılan bir araştırmada; 373 adet Playboy, 184 adet Penthouse ve 126 adet Hustler adlı dergide, 1953-1984 yılları arasında 6004 çocuk resmi kullandığı saptanmıştır. (Polat, 2007: 154)

İnternetin takip edilemezlik ve sınırları aşan özelliği de eklenince çocuk pornosu engellenmesi çok zorlaşmıştır. Ayrıca, günümüzde dijital grafik programları

iki görüntüyü birleştirme ya da fotoğrafları bozarak ve değiştirerek yeni görüntüler elde etme becerisine sahiptir. Bu durumda, aslında pornografik olmayan fotoğraflar pornografik hale getirilebilmekte, böylece sanal çocuklar yaratılmaktadır.

(http://www.0-18.org/raporlar/cocuk_cinsel_somuru_rapor_01.doc Çevrimiçi:01.08.2008)

Türkiye son yıllarda çocuk pornografisi kavramıyla tanışmış, yaşanan olaylar toplumu dehşete düşürmüştür. 2001 yılında, bir okulda öğretmenlik ve psikolojik danışmanlık yapan bir kişinin onlarca çocuğa tecavüz ettiği, fotoğraflarını çektiği ve bunları internet yoluyla yaydığı belirlenmiştir. Sanık yalnızca “ırza tecavüz ve ırza tasaddi” suçlarından ceza almış, TCK’da çocuk pornografisi yaymayla ilgili düzenleme olmadığı için beraat etmiştir. Almanya ve İspanya emniyet birimlerinden gelen ihbar üzerine Bilişim Suçları Büro Amirliği, 10 zanlıyı gözaltına almıştır. 16 bilgisayardan 8’inde çocuk pornosuna rastlanmıştır, bulunan filmler arasında iki yaşındaki çocuklara tecavüz edildiğini gösteren sahneler de bulunmuştur. Çocuk pornosu indirdiği anlaşılan özel bir okulda öğretmenlik yapan Kanadalı Claude Fortin ise FBI ile yapılan ortak operasyon sonucu yakalanmıştır. Fortin’in evinde yapılan aramada çocuk pornografisi içerikli 12110 fotoğraf ile 144 adet CD ele geçirilmiştir.(www.milliyet.com/2006/10/18/pazar/paz02.htm Çevrimiçi:01.07.2008)

2006 yılında Türk Polisi 51 farklı yere operasyon düzenlemiştir. 46 kişi tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılırken, 5 kişi tutuklanmıştır. Teknik inceleme sonucu 15752 çocuk pornografisi içeren resim, 5210 video görüntüsü ve 2128 CD ele geçirilmiştir. Müstehcen içerikli olduğu belirlenen 50 site hakkında da inceleme başlatılmıştır. (Acar, 2009: 136)

2009 yılında bir kız çocuğuna tecavüzden gözaltına alındığı polis merkezinin 3. kattan atlayıp intihar eden Orhan Leflef’in evinde onlarca kız çocuğuna ait porno görüntüler bulundu. Ele geçirilen fotoğrafların 12 kız çocuğuna ait olduğu ve evin çeşitli mekânlarında çekildiği anlaşıldı. Evde ayrıca 30 adet porno CD ve 2400 fotoğraf ele geçirildi. Yapılan incelemelerde Leflef’in 8 yıldır bu işi yaptığı, fotoğrafını çektiği kız çocuklarına 50 ile 100 TL arasında para verdiği ortaya çıktı. Çocukların ifadelerinde Orhan Leflef’in kendileriyle herhangi bir ilişkiye girmediğini yalnızca fotoğraf çektiğini söyledikleri öğrenilmiştir.

(http://w9.gazetevatan.com/Leflefin_arsivinden_2_bin_400_porno_fotograf_ve_CD_cikti/258350/7/Yasam Çevrimiçi:09.09.2009)

Son olarak yaşanan bir olay bir önceki maddede anlatılan pedofili ve cinsel istismarcı tanımına tam denk düşmektedir. İstanbul Emniyetine gelen bir ihbar maili sonucu 12-14 yaşları arasındaki erkek çocuklarıyla MSN’de tanışıp çıplak görüntülerini çeken ve daha sonra da “görüntüleri yayımlarım” tehdidiyle çocuklara tecavüz edip porno tuzağına sürükleyen Tayfun Doğukan P. (38) yakalanmıştır. P.’nin evinde yapılan aramalarda tecavüz görüntülerini de içeren 226 film ile 2126 adet fotoğraf bulunmuştur.

Polisin verdiği bilgiye göre P., çocuklarla önce MSN’de tanışıyor, bir süre sohbet ettikten sonra kamera karşısında soyunuyor, sonra da çocukların soyunmasını istiyormuş. Çocuklardan habersiz görüntüleri kaydeden P., çocukları “görüntülerini çektim. Ya yanıma gelirsin ya da bunları internette yayarım” diye tehdit ediyormuş. P., bu yolla çocuklarla birlikte olmuş ve onları görüntülemişti.

<http://www.milliyet.com.tr/Yasam/HaberDetay.aspx?aType=HaberDetay&ArticleID=1155346&Date=28.10.2009&b=MSNde%20sapik%20dehseti&KategoriID=5>

Çevrimiçi:28.10.2009)

Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu’nun (SHÇEK) verilerine göre, resmi internet sağlayıcılarına kayıtlı, 900 bin civarında içeriği çocuk pornosu olan internet sitesi bulunmaktadır. İki bini amatör olan bu sitelerde 2 milyon çocuğun fotoğraf ve filmi yer almakta, yani 2 milyon çocuk ticari meta olarak pazarlanmaktadır. (Acar, 2009: 84-85)

Yapılan bir araştırmaya göre her dört çocuktan biri en az bir defa çocuklar için sakıncalı içeriği olan seks sitelerine girmektedir. Bunların beşte biri erişkinlerin cinsel tekliflerine maruz kalmaktadır. 7650 adet sansürlenmiş pedofili sitesi vardır. Dünya çapında çocukların istismar edildiği porno sitelerinin yarısından fazlası 1996 yılında “Çocuk Pornografisinin Önlenmesi Yasası”nın çıkarıldığı ABD’de bulunuyor. Bu yasayla çocukların görüntülendiği pornografik yayın ve materyallerin bulundurulması ya da internette yayınlanması yasaklanmıştı. Buna rağmen çocuk pornografisinin merkezinin ABD olmasının izahı güçtür. Ancak mücadelenin etkili bir biçimde sürdüğü de görülmektedir. Zira ABD’de yalnızca 2003 yılı içinde 1000 kişi çocuk pornosu nedeniyle tutuklanmış ve 7000 kişi de arananlar listesine geçmiştir. (Acar, 2009: 88)

ABD’de yapılan bir araştırmaya göre pornografi sektörünün yüzde 20’sinin ocuk pornosundan oluştuğu bildirilmiştir. Buna göre 1997’den itibaren internet üzerindeki ocuk pornografisi fotoğraflarının yüzde 1500 arttığı sanılmaktadır.

(http://www.ncmec.org/missingkids/servlet/NewsEventServlet?LanguageCountry=en_US&PageId=2064 evrimiçi: 24.08.2009)

Başka bir araştırmaya göre 2003 yılından 2007 yılına kadar geçen dört yıllık sürede internetteki ocuk pornografisinin tam dört kat arttığı ne sürülmektedir.

(http://en.wikipedia.org/wiki/Child_pornography evrimiçi: 06.04.2009)

Türk Emniyeti Türkiye’de ocuk pornosunun çekilmediğini; Türkiye’de satılan ocuk pornolarının eski Doğu Bloku lkelerinde çekildiğini iddia etmektedir. Prof. Dr. Oğuz Polat ise polisin iddiasını doğru bulmamakta, buna dayanak olarak, Dünyada yapılan araştırmaları göstermektedir. Yaklaşık bir yıl srdğu belirtilen araştırmaya göre; Adana ve Mersin’den Diyarbakır’a, diğer illerden de İstanbul ve Antalya’ya porno filmde oynatılmak için çocuklar getiriliyormuş. Çekilen filmler yurtdışına gnderilmekteymiş. Sokaklara itilen çocukların kullanıldığı filmler “Liseli, ıtır, Lolita” adları altında pazarlanmaktaymış. (Acar, 2009: 96-97)

ocuk pornosuna karşı mücadele eden Bilgisayar Yazılımcısı Bülent Sevinç ise Türkiye’nin ocuk pornosunda ilk sırada yer aldığı, ikinci Rusya, nc ise Endonezya ve Tayland olduğunu öne sürmektedir. (Acar, 2009:158-159)

ocuk istismarı konularında çalışmalar yapan Doç. Dr. Neylan Ziyalar ise ocuk pornosuyla ilgili haberlerin abartılarak verildiğini bunun nedeninin ise filtre programları satan şirketlerin yaptığı lobi olduğunu öne sürmektedir. Ziyalar yasakların pornografiyi daha cazip duruma getireceğini filtre programlarında işe yaramayacağını belirtmektedir. Tek çözümün bireyin iradesine hâkim olması ve kendini denetlemesi olduğunu söylemiştir. (Acar, 2009: 168-169)

Türkiye Bilişim Derneği Başkanı Turhan Menteş ise interneti suçluların cirit attığı bir araç olarak göstermenin hatalı bir yaklaşım olduğunu belirtmiştir. Menteş de Türk polisi gibi düşünmekte ve ocuk pornosunun kaynağının Türkiye olmadığını ve Türkiye’de ocuk pornosu sektörünün bulunmadığını ne sürmektedir. Bu işi yapanların sayıca çok az olduğunu ve Emniyet bunları yakalamakta bir güçlük çekmediğini; interneti suçlu ilan etmek yerine interneti kullanan suçluyu takip etmek gerektiğini belirtmektedir. (Acar, 2009: 128-129)

İstanbul Emniyet Müdürlüğü Güvenlik Şubesi'nin 2006 yılında hazırladığı “Türkiye’de İnternet Ortamında Pornografik Suçlar ve Mücadele Yöntemleri” başlıklı raporda, internet pornocularının yöntemleri şöyle anlatılmaktadır:

“Öğretmeni çocuğunuza Atatürk’ün hayatı başlıklı bir ödev verdiğinde çocuk internette arama yapıyor. Ancak Atatürk’ün hayatıyla ilgili bilgilere ulaşmaya çalışırken, porno tuzağına düşmüş oluyor. Pornocular internet ortamında en çok aranan konuları tespit ederek bunu gizlice, hatta kimi zaman görünmez yazıyla porno sitesine yerleştiriyor. Böylece arama motorunda Atatürk ya da Kur’an-ı Kerim arandığında, motor farkına varmadan o kişiyi porno sitelerine yönlendiriyor.”

Bu rapora göre internette aranan ilk sekiz başlık şöyle sıralanmaktadır: Atatürk, yemek, hack, mobilya, Kur’an-ı Kerim, Fenerbahçe, Galatasaray ve fal. (<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=5509050> Çevrimiçi:12.09.2009)

Yetkililer, internetten çocuk pornosu indirenleri takip ettiklerini belirtmektedir. Bunun için çocuk pornosu video ve resimlerinin yer aldığı sitelerin takip edildiğini anlatan yetkililer, arama yapıldığında, evdeki bilgisayardan silinse bile tespit edebildiklerini anlatıyorlar:

“Arama için kapı çalındığında gelen görevlilere yardımcı olmak daha iyi olur. Cezada indirime, yanlışlıkla ya da merakla yapılmışsa, para cezası ya da takipsizlik kararına gidilebilir. Aksi takdirde suçun bilerek işlendiği sonucuna varılabilir.” (Acar, 2009: 130)

Emniyet yetkililerine göre çocuk pornocuları internette aralarında şifre değişimi yapmakta ve konuşmalarını şifreli olarak yapmaktaymış. Yetkililer, Türkiye’de çocuk pornosu yayını yapan sitenin olmadığını ancak farklı şekillerde görüntülerin oluşturulduğunu belirtmiştir. Forum sitelerinde zaman zaman liseli öğrencilerin görüntülerinin yer aldığını, bunların özellikle kameralı cep telefonu ile çekilmiş görüntüler olduğu, bunun da çocuk pornosu olarak görülebileceği söylenmektedir. Yetkililere göre Türk pedofillerinin tercihi, Almanya, ABD ve İngiltere’de kurulan sitelere girmek ya da bu iki ülke üzerinden site kurmuş. Bu nedenle Türk polisi, daha çok Alman ve İngiliz polisiyle ortak operasyon yapıyormuş. Türkiye’den bu tür sitelere girilme nedeni ise genellikle meraktanmış. Çoğu insan suç işlediğinin farkında değilmiş. Sübyancılık eğilimi varsa, devamı

geliyormuş. İnterpol'ün arşivinde, ele geçirilen çocuk pornosuna ait 500 bin fotoğraf ve film görüntüsü bulunuyormuş. Bu arşivde çalışan Türk uzmanlar, Türkiye'de çekilmiş film ve fotoğraflara rastlamamıştır. (Acar, 2009:132-134)

Dünyada çocuk pornografisi karşıtı halk hareketleri gelişmektedir. ABD başta olmak üzere Avrupa'nın birçok ülkesi çocuk pornografisi suçuyla mücadele etmek için kararlı ve istikrarlı politikalar oluşturmaktadır. Avrupa Birliği'ne üye ülkeler ve ABD, bu suçla mücadele etmek için, ülkelerinin siyasi tercihlerinden uzak ve büyük destek gören sivil kampanyalar yapmaktadır. İnternetteki zararlı içeriklerden korunmak için toplantılar, seminerler düzenlenmekte, eğitici broşürler dağıtılmaktadır. Ayrıca çocuk pornografisi içerikli yayın yapan sitelere ilişkin ihbar merkezleri etkin bir biçimde çalışmaktadır. (Acar, 2009: 88-89)

Türkiye'de de çocuğa karşı şiddet, cinsel taciz ve çocuk pornosu haberleri artınca Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk kez bir Cumhurbaşkanı, çocuk pornosuna karşı bir bildiri yayınlayarak halkı uyarmıştır. Sivil toplum kuruluşları da harekete geçmiş, 'Çocuklar Temiz Kalsın' adlı bir imza kampanyası ve internet üzerinde "Siz de Bir Mum Yakın" adlı bir kampanyası başlatılmıştır. (Acar, 2009: 180-181)

2.2.2.3 Yasal Düzenlemeler Ve Teknik Önlemler

Tarih boyunca yeni kitle iletişim araçları kuşkuyla karşılanmış ve topluma zarar verebileceği endişesiyle devletlerce yasal düzenlemelere tabi tutulmuştur. Çağımızın fenomeni internet, toplumsal, kültürel, ticari, eğitsel ve eğlendirici küresel bir iletişim sistemidir. Bu sistemin meşru amacı, yaratıcılığın engellerini çevrimiçi kullanıcıların yararına ve onları güçlendirecek biçimde azaltarak, duygu ve düşüncelerin bütün dünyaya yayılımını sağlamaktadır. İnternet bir yandan, bilgiye erişim, haberleşme, ifade özgürlüğü, toplantı ve gösteri özgürlüğü gibi temel hak ve özgürlüklerinin kullanımını güçlendirmekte; diğer yandan özel yaşama saygı, haberleşmenin gizliliği ve insanlık onuru gibi diğer özgürlük ve değerlerin aleyhine etkiler yaratmaktadır. (Akdeniz-Altıparmak, 2008:1)

Geleneksel iletişim yöntemleriyle benzer yönleri olmasına rağmen internet pek çok açıdan farklıdır. İnternet, Dünyadaki en geniş ve küresel iletişim ağı olarak içindeki gözle görülemeyen ulusal sınırlarla birlikte merkezi olmayan bir yapıya

sahiptir. İnternetin mülkiyeti kimseye ait olamaz ve ne tek başına bir kurum ne de tek bir devlet onu yönetebilir. Ancak hiçbir şekilde düzenlenemez, görüşü de doğru değildir. En azından internet kullanıcıları gerçek kişilerdir ve bu dünyada ülkelerinin sınırları içinde yaşamaktadırlar. Faillerin kimliği tespit edilir ve ülke sınırları içinde yakalanabilirlerse kurallar uygulanabilir. İnternette devlet sınırları da yoktur. Ancak internetin devletler tarafından düzenlenmesi ya işlevsiz kalma, ya da diğer devletlerin egemenlik alanlarına tecavüz etme gibi sonuçlara neden olmaktadır. (Akdeniz-Altıparmak, 2008:1)

İnternetin gelişmesiyle birlikte kolayca ulaşılabilen bazı içerik türleri, genellikle hukuka aykırı ve zararlı diye tanımlanarak, birçok devlet ve düzenleyici kurumun ve uluslararası kuruluşun hedefi olmuştur. Ülke dışında bulunan ya da yayımlanan hukuk dışı ve zararlı internet içeriğinin ulaşılabilirliği bakımından, bu yayının o ülkenin hukukuna nasıl tabi kılınacağı konusu içerikle ilgili düzenleme girişimlerinde büyük bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Zaman içinde internetin diğer araçlara benzemediği ve diğer yayın türlerinden ayrı yönetilmesi gerektiği anlaşılmıştır. Aynı zamanda devletlerin internette ulaşılabilen belli içerik türlerine ilişkin endişelerinin, devletlerin içerik düzenleme konusundaki geleneksel yaklaşımları ve ifade özgürlüğüyle paraleldir. Kültürel, hukuk, ahlaki, dini, tarihi ve toplumsal-siyasal farklılıklar nedeniyle farklı toplumlarda internetin gelişimi ve yönetim yaklaşımları kaçınılmaz olarak birbirlerinden farklılaşmaktadır. (Akdeniz-Altıparmak, 2008:2-3)

Kimilerine göre internet teknolojik gelişmeden başka bir şey değildir ve var olan kurallara göre düzenlenmelidir. Kimilerine göre ise anonimlik ve yargı yetkisi sınırlarının belli olmaması gibi internetin kendine has özellikleri nedeniyle gerçek dünya hukuk düzeniyle düzenlenemeyeceğini, sanal ortam için yeni bir hukuk düzen gerektiğini öne sürmektedir. (Batur, 2005: 157-159)

İnternet üzerindeki pornografik içerikten yakınılmaya başlamasıyla birlikte; hukuk, toplum ve kültür, ruh ve beden sağlığı ve ekonomi alanlarında internet üzerindeki zararlı içerikle nasıl baş edilebileceği konusunda devletlerin düzenleme ve teknik önlemler alma çabası girmiştir. Öte yandan bu düzenlemelerle birlikte ifade özgürlüğü, özel yaşam ve mahremiyet, kişi hakları gibi konularda da ciddi kaygılar başlamıştır. (Nalçaoğlu, 2005: 58)

Pornografi konusunda tüm ülkeler çıkardıkları yasalarla sansür ve yasaklama getirmeye çalışmaktadır. Üstelik bu çabalar bir hayli eskiye dayanmaktadır. Yüzlerce yıldır şehvet uyardığı kabul edilen metin ve çizimler engellenmeye çalışılmaktadır. 16. yüzyılın başında Guilio Romano tarafından çizilen cinsel pozların görüntüleri, Marcantonio Raimondo tarafından yapılan oymalar ve Pietro Aretino tarafından yazılan dizeler bulunup yasaklanmadan önce Roma'da elden ele dolaşıyor, Fransa'da da sansürlenmiş kitaplar gizlice üretilerek okura ulaştırılıyordu. (Briggs- Burke, 2004: 66-118)

Devletler pornografiye yalnızca kısıtlı alanlarda izin vermiş ve onun dışında kalan kamusal alanda yasaklamış, erkek egemen düzenin belirlediği ahlâk anlayışından yola çıkmışlardır. (Kahraman, 2005: 197-198)

İnsanlar, bir eylem ya da etkinliğin yasal sınırlamalara ya da yasaklamalara tabi olup olmaması gerektiğini düşünürlerken, söz konusu eylemin ya da etkinliğin zararlı olup olmadığını değerlendirmektedirler. Yani, yasal sınırlamaların ve yasakların ölçütü olarak büyük ölçüde zarar kavramına başvurulmaktadır. Bununla birlikte, hangi etkinliklerin zararlı olduğu konusu da karışıktır, ama esas alınacak ölçüt başkalarına zarar verip, vermemesidir. Büyük çoğunluk pornografinin şu ya da bu ölçüde zararlı olduğunu kabul etmektedir. Pornografik malzeme üretimi ve dağıtımının içinde yer alanlar ise pornografinin hiçbir zararı olmadığı görüşündedir. Onlara göre, pornografinin hiçbir zararlı etkisi yoktur ve hatta insan varoluşunun çok önemli bir boyutu olarak cinselliğin daha iyi anlaşılması için yararlıdır. Bu konuda farklı yaklaşımlar bulunduğu için pornografinin tümüyle yasaklanmasından, belli bir yaşın altında olanlar için erişilmez kılınmasını öneren yaklaşımlara kadar değişik düşünceler bulunmaktadır. (Yürüşen, 1996:251)

Özellikle özel hukuk sistemleri uzun yılların hukuksal-demokratik deneyimleri ile yerleşmiş Batı toplumlarında anayasal koruma altındaki internet pornografisi sorunu âdeta bir açmaz niteliğine bürünmüştür. (Nalçaoğlu, 2005: 59)

Demokratik bir toplumda hukukun rolü toplumu ahlaklı yapmak değil, her bireye, diğer bireylere saygı göstererek, kendini en iyi şekilde ifade edebileceği ortamı yaratmaktır. İnterneti düzenleme amacıyla devletlerin bireysel çabalarının etkili olmadığı görülmesiyle birlikte bu konunun uluslararası örgütlerin gündemlerinde yer alması ve çözüme kavuşturulması yönünde talepler artmıştır.

Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği bu alanda en çok çalışma yapan iki örgüttür. (Batur, 2005:171)

Avrupa Birliğinin içerik düzenlemesine ilişkin çabaları 1996 yılında başlamıştır. Avrupa Birliği ye devletler içindeki kadınların sömürülmesi, çocukların cinsel sömürüsü, ırkçılık ve yabancı düşmanlığı, terörizm ve ileri teknolojik suçlarla mücadele için işbirliğinin yönetiminde rol almaktadır. Ekim 1996’da AB Komisyonu “İnternetteki Hukuka Aykırı ve Zararlı İçerik” tebliğini kabul etmiştir. Tebliğde farklı içerik kategorilerinin yol açtığı ilkesel sorunlar birbirlerinden köklü biçimde farklı olduğuna ve bunlara çok farklı hukuki ve teknolojik cevaplar bulunması gerektiğine işaret edilmiş ve çocukların yetişkinler için olan pornografik içeriğe erişimiyle, yetişkinlerin çocuklar hakkındaki pornografiye erişimi gibi farklı konuları birbirine karıştırmanın tehlikeli olacağına vurgu yapılmıştır. Komisyon 1998 yılında bu kaygıların giderilerek internetin daha güvenli kullanımı amacıyla bir eylem planı geliştirmiş ve zararlı içeriğe, hukuka aykırı içerikten farklı muamele edilmelidir önerisinde bulunmuştur. (Akdeniz-Altıparmak, 2008:135-136)

İçerik düzenlemesi konusunda ilk uluslararası sözleşmeyi de Avrupa Konseyi gerçekleştirmiştir. Siber Suç Sözleşmesi; aralarında Konsey yesi olmayan ABD, Kanada, Japonya ve Güney Afrika’nın da katılımıyla imzalanmıştır. ABD’nin bu sözleşmeye taraf olması sözleşmenin uygulanabilirliği açısından çok önemliydi. Zira internet üzerindeki içeriğin yüzde 60’a yakın bir kısmı ABD’deki sunucularda host edilmektedir. Siber Suç Sözleşmesi internet içerik düzenlemesi konusunda atılmış en somut adımlardan biridir. (Batur, 2005:171)

Avrupa Konseyi 2001 Siber Suç Sözleşmesi, ocuk pornografisi gibi içerik sularına ek olarak bilgisayar sistemleri, ağlar ya da veriler aleyhine işlenen çeşitli davranışları ceza ve usul hukuku açısından ele alan ilk uluslararası antlaşmadır. Sözleşme genel olarak, bu alandaki ulusal mevzuatın uyumlaştırılması ile soruşturmaların kolaylaştırılmasını amaçlamakta ve Avrupa Konseyi yesi devletlerle ulusal düzeyde yapılacak i hukuka uygulama sürecinden sonra Sözleşmeye taraf olabilecek diğer nc grup devletlerin farklı yetkili makamları arasında etkin düzeylerde işbirliği firsatı vermektedir. Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi’nde, bilgisayar veri ve sistemlerinin gizliliğine, bütünlüğüne ve kullanımına açık bulunmasına yönelik suçlar bağlamında hukuka aykırı erişim,

yasadışı müdahale, verilere müdahale, sistemlere müdahale, aletin kötüyü kullanımı fiilleri; bilgisayarla ilişkili olarak çocuk pornografisine yönelik fiiller, cezalandırma konuları arasında sayılmış; bu hususlarda ulusal ve uluslararası alanda gerekli etkin yaptırım ve işbirliğine ilişkin düzenlemeler belirtilmiştir. (Atamer, 2004: 703-733)

Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesinin 9.maddesinde Çocuk Pornografisiyle İlişkili Suçları düzenlenmiştir.

1. *Taraflardan her biri, aşağıdaki fiillerin, kasıtlı olarak yapıldığında kendi ulusal mevzuatı kapsamında cezaî bir suç olarak tanımlanması için gerekli olabilecek yasama işlemlerini ve diğer işlemleri yapacaktır:*
 - a. *Bir bilgisayar sistemi üzerinden dağıtmak amacıyla çocuk pornografisi üretmek;*
 - b. *Bir bilgisayar sistemi üzerinden çocuk pornografisi sunmak ya da çocuk pornografisine erişim sağlamak;*
 - c. *Bir bilgisayar sistemi üzerinden çocuk pornografisi dağıtmak ya da yaymak;*
 - d. *Kişinin, bir bilgisayara sistemi üzerinden kendisi ya da başkası için çocuk pornografisi temin etmesi;*
 - e. *Bir bilgisayar sisteminde ya da bilgisayar verilerinin saklandığı başka cihazlarda çocuk pornografisi bulundurmak.*
2. *Yukarıdaki paragraf 1’de geçen “çocuk pornografisi” terimi aşağıdakileri görsel anlamda teşhir eden pornografik malzemeler anlamına gelmektedir:*
 - a. *Cinsel anlamda müstehcen bir eyleme reşit olmayan bir kişinin katılımı;*
 - b. *Cinsel anlamda müstehcen bir eyleme reşit görünmeyen bir kişinin katılımı;*
 - c. *Cinsel anlamda müstehcen bir eyleme reşit olmayan bir kişinin katılımını gösteren görüntüler;*
3. *Yukarıdaki paragraf 1’de geçen “reşit olmayan kişi” terimi, 18 yaşından küçük kişiler anlamına gelmektedir. Ancak, Taraflardan herhangi biri, daha düşük bir yaş sınırı belirleyebilir. Söz konusu yaş sınırı 16’dan az olmayacaktır.*

Taraflardan her biri, paragraf 1 (d) ve 1 (e), ayrıca 2 (b) ve 2(c)’yi kısmen uygulamaya ya da hiç uygulama haklarını saklı tutar. Dördüncü paragraftaki düzenlemeye göre ise; taraflardan her biri birinci paragrafta zikredilen; bir bilgisayar sistemi üzerinden kendisi ya da başkası için çocuk pornografisi temin etme, çocuk

pornografisi bulundurma eylemlerini kısmen ya da tamamen suç olarak kabul etmeyebilecekleri gibi, ikinci paragrafta zikredilen; cinsel anlamda müstehcen bir eyleme reşit görülmeyen bir kişinin katılımı ve cinsel anlamda müstehcen bir eyleme reşit olmayan bir kişinin katılımını gösteren görüntüleri içeren malzemeyi kısmen ya da tamamen pornografik malzeme olarak kabul etmeyebilir. (Atamer, 2004: 708-709)

İçerikle ilgili suçlar başlığı altında yalnızca çocuk pornografisine yer verilmiştir. ABD anayasası çocuk pornografisini koruma kapsamındaki ifade özgürlüğü olarak görmemekte, ancak yetişkin pornografisi ırkçılık, yabancı düşmanlığı gibi nefret uyandıran ifadelerle birlikte ABD anayasası tarafından korunan ifade özgürlüğünün kapsamına girmektedir. Bu alanı düzenleyen bir uluslararası sözleşmeye ABD taraf olamayacaktır. İnternet içeriğinin büyük bölümünü sağlayan ABD'nin kapsam dışı kalması pratikte sözleşmenin işlememesi sonucunu doğuracağı için içerikle ilişkili suçlar yalnızca çocuk pornografisiyle sınırlı tutulmuştur. (Batur, 2005: 172-173)

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi 28 Mayıs 2003 günlü Delegation Komitesi toplantısında "İnternette İletişim Özgürlüğü Deklarasyonu"nu kabul etmiştir. Avrupa Konseyi'nin üye devletleri, internette iletişim özgürlüğünün ana ilkesi olarak AİHS 10. Maddesinde güvence altına alınan temel hak ve özgürlüklerden düşünce ve ifade özgürlüğünü esas almıştır. Bu temel hak ve özgürlüğün diğer yasal hak ve özgürlüklerle dengelenmesi gerekliliğini kabul etmişlerdir. Kabul edilen ilkeye göre internette iletişim özgürlüğü; insanın saygınlığına, insan hakları ve başkalarının temel hak ve özgürlüklerine, özellikle küçüklerin haklarına zarar vermeyecek biçimde olmalıdır. (Batur, 2005: 173)

Avrupa Birliği üye devletleri, yasadışı içerik ve zararlı içerik arasında ayırım yapmaktadır. Yasadışı içerik, mevcut hukuki ve polisiye kurumların sorumluluk alanına girmektedir. Polis ve kamu otoritelerinin görevini kolaylaştırmak için, endüstrinin uygun şekilde işlev gören kendini düzenleme sistemleri edinmesi teşvik edilmektedir. Zararlı içeriği izlememek içinse, kullanıcıların bu malzemeyi filtrelemeleri için teknik araçlar kullanmalarına olanak veren çabalara öncelik vermektedir. İçeriğin niteliğini test eden sistemler, ebeveynler için bilinçlendirme girişimleri ve gençlerin kendilerini düzenleyici yöntemler geliştirmelerini teşvik etme, Avrupa Birliği programının birer parçasıdır. (Polat, 2007: 77-79)

Pornografiyle ilgili düzenlemeler ülkeden ülkeye değişmektedir. Avrupa ülkeleri arasında da çocuk pornografisinin yasaklanması dışında görüş birliği yoktur. İrlanda, İzlanda, Norveç ve Bulgaristan gibi ülkelerde pornografi üretmek ve yaymak suçtur. Danimarka’da ise pornografi 1969 yılından bu yana yasaldır. İspanya, Portekiz, Fransa, Almanya, Hollanda, Belçika, İtalya, İsviçre, Macaristan, Çek Cumhuriyeti ve Romanya gibi ülkelerde pornografi üretimi yasaldır. Pornografik ürünler birçok ülkede yetişkinlerin girebildiği özel mağazalarda, bazı ülkelerde de benzin istasyonları ve gazete bayileri gibi kamuya açık mekânlarda satılabilmektedir.

Asya ülkelerinde de pornografi hakkında ortak bir görüş yoktur. Japonya, İsrail, Hong Kong ve Tayland’da pornografi üretimi yasaldır ve bu ülkelerdeki porno endüstrisi son derece gelişmiştir.

(http://en.wikipedia.org/wiki/Pornography_by_region Çevrimiçi: 06.04.2009)

Çin, Hindistan, Suudi Arabistan, Singapur ve Vietnam gibi ülkelerde pornografi üretimi yasaktır, hatta internetten pornografik içeriğe erişim de engellenmektedir. İran’da pornografik içerikli dokümanları üreten ve satanlar idam edilmektedir.

(<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=6696919> Çevrimiçi:14.04.2008)

Avrupa’da tam tersi bir durum yaşanmaktadır. Pornografiye karşı hoşgörülü yaklaşımıyla bilinen İsveç’te hükümet cep telefonuyla porno film çekenlere devlet desteği verilmektedir. Porno filmlere karşı alternatif olarak ön görülen “*Dirty Diaries* (Kirlili Günlükler)” adı verilen projeye İsveç Film Enstitüsü tarafından 250 bin İsveç kronu (67 bin TL) maddi yardım verilmiştir. Proje, normal insanların cinsel ilişki sırasında kendilerini cep telefonlarıyla kayda almalarını öngörmektedir. Projenin sahibi Mia Engberg, temel düşüncelerinin porno endüstrisine baş kaldırmak olduğunu öne sürerken, çekimlerde yer alanların en az 18 yaşında olması gerekmektedir. (<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=10480888>)

Yasalarımıza göre erotik yayınlar suç sayılmamaktadır, pornografi ise suçtur. Öncelikle bir yayının erotik mi yoksa pornografik mi olduğunun saptanması gerekir, buna göre suç sayılacak ya da sayılmayacaktır. İnternet öncesi Türkiye’de kitle iletişim araçlarında yapılan müstehcen yayınlarla ilgili düzenlemeler şunlardır: Bu düzenlemelerin ilki Türk Ceza Kanununun 426.maddesidir. Buna göre halkın ar ve

hayâ duygularını incitici, cinsi arzuları tahrik ve istismar edici nitelikte genel ahlaka aykırı bir yayın yapılması yasaktır.

İkinci düzenleme 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanundur. 3984 sayılı Kanunun yönetmeliklerinde reklamlarda ve programlarda pornografinin yer almaması gerektiği belirtilmiştir.

Üçüncü düzenleme 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun 11.maddesidir. Buna göre polis genel ahlak ve edep kurallarına aykırı olarak utanç verici ve toplum düzeni bakımından tasvip edilmeyen tavır ve davranışta bulunanlarla bu nitelikte gösterim ve eserleri herhangi bir müracaat ya da şikâyet olmasa bile engellemekte ve yasaklamaktadır. Benzer hükümler 5681 sayılı Matbaalar Kanununda, 5680 sayılı Basın Kanunu'nda da bulunmaktadır.

Türkiye'nin imzaladığı uluslararası antlaşmalar da bağlayıcı niteliktedir. 3915 sayılı Kanunla kabul edilen Avrupa Sınırötesi Televizyon Sözleşmesinin Yayıncının sorumlulukları başlıklı 7.maddesinde “yayın programları edebe aykırı olmamalı, pornografi içermemeli, gençlerin ve çocukların fiziksel, zihinsel ve ahlaki gelişimini zedeleyecek türden program hizmetleri, bunların seyredebileceği zaman ve saatlerde yayınlanmamalıdır” denilmektedir.

(<http://www.hukukcu.com/bilimsel/kitaplar/mustehcenlik.htm> Çevrimiçi:17.04.2009)

Türkiye’de internet üzerinde pornografik görüntülerin nasıl engellenmesi gerektiği konusu uzun zamandır tartışılıyor. Türkiye 2001 yılına kadar interneti düzenleme konusunda müdahaleci olmayan bir yaklaşımı benimsemişti ve interneti düzenleyen özel bir kanun bulunmuyordu. İnternetin ülkemizdeki yapısal ilişkileri Ulaştırma Bakanlığı, Haberleşme Yüksek Kurulu, Haberleşme Genel Müdürlüğü, İnternet Kurulu, Telekomünikasyon Kurulu ve Radyo Televizyon Üst Kurulu ile bağlantılı olarak kurulmuştur. (Avşar-Demir, 2005: 227)

2002 yılında çıkarılan 4676 sayılı kanun, Türkiye’deki basın mevzuatının internete de uygulanmasını olanaklı kılan hükümler içeriyordu. Buna göre, yalan beyan, hakaret ve benzeri eylemlerden doğan maddi ve manevi tazminat davalarıyla ilgili hükümler, internete de uygulanabilecekti. (Akdeniz-Altıparmak, 2008:11-12)

Türkiye’de ifade özgürlüğünü denetlemek için kullanılan geleneksel idari ve cezai önlemlerin, interneti denetlemeye yetmeyeceği anlaşılınca, bu durumu aşmak için 4 Mayıs 2007 tarihinde “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi

ve bu Yayınların Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun”u (5651 Sayılı Kanun) çıkarılmıştır. Kanunun 23 Kasım 2007 tarihinde yürürlüğe girmesinden sonra, yurtdışından yayın yapan YouTube, Geocities gibi siteler başta olmak üzere çok sayıda web sitesine Türkiye’den erişim engellemeleri başlamıştır. Web sitesi engellemesi aslında 2000’li yıllardan beri uygulanan bir yöntemdir. Henüz 2000 başlarında kimi web siteleri kapatılmış ya da erişimleri engellenmiş, bu şekilde verilmiş çeşitli mahkeme kararları o zamanki çevirmeli internet servis sağlayıcıları eliyle uygulanmıştır. (Akdeniz-Altıparmak, 2008:14)

5651 Sayılı Kanunun 8.Maddesinde erişimin engelleneceği katalog suçlar tanımlanmıştır. İnternet ortamında yapılan ve içeriği aşağıdaki suçları oluşturduğu konusunda yeterli şüphe sebebi bulunan yayınlarla ilgili olarak erişimin engellenmesine karar verilmektedir:

a) 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan;

1) İntihara yönlendirme (madde 84),

2) Çocukların cinsel istismarı (madde 103, birinci fıkra),

3) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma (madde 190),

4) Sağlık için tehlikeli madde temini (madde 194),

5) Müstehcenlik (madde 226),

6) Fuhuş (madde 227),

7) Kumar oynanması için yer ve imkân sağlama (madde 228),

suçları.

b) 25.7.1951 tarihli ve 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanunda yer alan suçlar.

Bu tür içerik taşıyan web siteleri, Türkiye’de iseler kapatılabilir ya da sitelere erişim engellenir, yurt dışında iseler erişim sağlayıcılar aracılığıyla filtrelenebilirler.

Erişimin engellenmesi kararı, soruşturma evresinde hâkim, kovuşturma evresinde ise mahkeme tarafından verilir. Soruşturma evresinde, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısı tarafından da erişimin engellenmesine karar verilebilir. Bu durumda Cumhuriyet savcısı kararını 24 saat içinde hâkimin onayına sunar ve hâkim, kararını en geç 24 saat içinde verir. Bu süre içinde kararın onaylanmaması halinde tedbir, Cumhuriyet savcısı tarafından derhal kaldırılır ve engellenen

web sitesine erişim sağlanır. Koruma tedbiri olarak verilen erişimin engellenmesine ilişkin karara itiraz edilebilir.

(<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=1.5.5651&MevzuatIli ski=0&sourceXmlSearch=> Çevrimiçi: 10.09.2009)

Ayrıca, eğer bir soruşturmada sonra cezai kovuşturmaya gerek görülmemişse koruma tedbiri olarak alınan erişim engelleme kararı kendiliğinden kaldırılır. Benzer biçimde eğer kovuşturma sırasında beraat kararı verilirse, mahkemenin verdiği erişimi engelleme kararı da kaldırılır. Son olarak, konusu suç sayılan ve erişimi engellenen içeriğin yayından çıkarılması halinde; erişimin engellenmesi kararı, soruşturma aşamasında Cumhuriyet Savcısı, kovuşturma aşamasında mahkeme tarafından kaldırılır. Hâkim, mahkeme ya da Cumhuriyet Savcısı tarafından verilen erişimin engellenmesi kararının birer örneği, gereği yapılmak üzere Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'na gönderilir.

(<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=1.5.5651&MevzuatIli ski=0&sourceXmlSearch=> Çevrimiçi: 10.09.2009)

Kanunun, 8.Maddesinin 4.fıkrası ile Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına (TİB) re'sen "idari erişim engelleme kararı" alma yetkisi verilmektedir. Bu kararlar içeriği aynı maddenin 1.fıkrasında sayılan suçlarla ilgili olarak, suçları oluşturan yayınların içerik ya da yer sağlayıcısının Türk yargı alanı dışında bulunması halinde alınabilecektir. İçeriği birinci fıkrada belirtilen ya da içerik ya da yer sağlayıcısı yurt içinde bulursa bile, içeriği birinci fıkranın (a) bendinin (2) ve (5) numaralı alt bentlerinde yazılı suçları oluşturan yayınlara ilişkin olarak erişimin engellenmesi karar re'sen Başkanlık tarafından verilecektir. Bu karar, erişim sağlayıcısına bildirilerek gereğinin yerine getirilmesi istenecektir.

TİB, içerik ya da yer sağlayıcısı yurt içinde bulursa bile eğer içerik çocukların cinsel istismarı ve müstehcenlik suçlarını oluşturuyorsa idari kararlar erişimi engelleme yapabilmektedir. Çocukların cinsel istismarı ya da müstehcenlik suçlarını oluşturan yayınlara ilişkin olarak içerik ya da yer sağlayıcısının yurt içinde bulunması durumunda TİB tarafından alınan bu kararın, 24 saat içinde bir hâkim onayına sunulması gereklidir. Hâkim bu idari karar hakkında en geç 24 saat içinde hüküm verecektir. Bu süre içinde kararın onaylanmaması halinde tedbir, Başkanlık

tarafından derhal kaldırılır ve erişim sağlayıcılara bildirilerek gereğinin yerine getirilmesi istenir.

(<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspix?MevzuatKod=1.5.5651&MevzuatIli ski=0&sourceXmlSearch=> Çevrimiçi: 10.09.2009)

TİB, Telekomünikasyon Kurumu içinde 2005 yılının Ağustos ayında kurulmuştur. Böyle bir birimin oluşturulmasındaki temel amaç, 2559, 2803, 2937 ve 5271 sayılı Kanunlara tabi olan iletişimin izlenmesi ve tespit edilmesi uygulamalarında yetkileri merkezileştirmek ve tek bir birimde toplamaktır. 5651 Sayılı Kanuna göre TİB, İnternet içeriğinin izlenmesi, denetlenmesi, hâkim, mahkeme ve cumhuriyet savcılar tarafından verilmiş erişim engelleme kararlarının uygulanmasından sorumludur. TİB, Türkiye’de barındırılan belli bazı internet içeriklerine ve 8.maddede sayılan suçlar bağlamında Türkiye dışında barındırılan içeriğe erişimi, idari kararlar engelleme yetkisine de sahiptir. TİB’in ayrıca internetteki içerik izleme sistemlerinin yapısı, zamanlaması ve yöntemlerini, filtreleme, engelleme ve izleme için kullanılacak yazılım ya da donanımın üretimine ilişkin asgari ölçütleri belirleme yetkisi bulunmaktadır.

(<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspix?MevzuatKod=1.5.5651&MevzuatIli ski=0&sourceXmlSearch=> Çevrimiçi: 10.09.2009)

5651 Sayılı Kanun gereğince TİB bünyesinde vatandaşların internette gördükleri “zararlı” içeriği bildirecekleri bir “İhbar Merkezi” kurulmuş, İhbar Merkezine 1 Ekim 2008 tarihine kadar 25159 ihbarda bulunulmuştur. (11740’ı web sitesindeki form, 467’si e-posta ve 308’i telefonla yapılan) bu ihbarların 12515 adedi, geçerli ihbar kabul edilerek ihbar merkezi operatörleri tarafından işleme alınmıştır. 5761 ihbar mükerrer olduğu ve 6883 ihbar da geçerli sayılmadığı için dikkate alınmamıştır. İncelemeye alınan 12515 ihbar içinde toplamda 6566 adet alan adı olduğu görülmüştür. Yapılan ihbarların çoğunluğu (%55), 6911 ihbarla müstehcenlik hakkındadır. Bunu 1498 (%11) ihbarla çocukların cinsel istismarı, 1499 ihbarla (%11) Atatürk’e karşı işlenen suçlar ve 1335 ihbarla (%10) fuhuş izlemiştir. Diğerleri ise 668 ihbarla kumar, 279 ihbarla intiharı teşvik ve kolaylaştırma, 84 ihbarla uyuşturucu ya da yasaklanmış uyarıcı madde kullanımını kolaylaştırma, 69 ihbarla futbol ve diğer sporlarla ilgili müşterek bahis ve 60 ihbarla da sağlık için

tehlikeli madde sağlanması hakkındadır. Kalan 112 ihbarın neler hakkında olduğu İhbar Merkezi tarafından belirtilmemiştir. (Akdeniz-Altıparmak, 2008:46-47)

TİB verilerine göre, 1 Ekim 2008 tarihine kadar Türkiye’de 5651 Sayılı Kanun hükümlerine göre mahkemeler ve TİB tarafından verilen idari engelleme kararlarıyla erişime kapatılan web sitesi sayısı 1115’tir. Bu web sitelerinden 252’si (%23) mahkeme kararıyla engellenirken çoğunluk, 863 site (%77) TİB tarafından verilen idari kararlarla erişime engellenmiştir. 252 mahkeme kararı gerekçelerine göre şöyle sıralanmıştır. 38 web sitesi müstehcenlik (TCK, madde 226), 4 web sitesi çocukların cinsel istismarı (TCK, madde 103/1), 17 web sitesi kumar (TCK, madde 228), 2 web sitesi müşterek bahis suçlarıyla ilgili içerik taşıdıklarından, 49 web sitesi de Atatürk aleyhine işlenen 5816 sayılı Kanunla ilintili suçlarla ilgili olarak erişime engellenmiştir. Bu 49 siteyle ilgili kararlardan 32’si aslında ülkenin farklı yerlerindeki mahkemeler tarafından 17 web sitesi hakkında olup, (çoğu YouTube’dan kaynaklanan) yinelenerek verilen kararlardır. (Akdeniz-Altıparmak, 2008:50-51)

Atatürk aleyhinde suç içeren 158 hukuka aykırı içerik ile ilgili olarak TİB, içerik ve yer sağlayıcılardan bu içerikleri sunucularından çıkarmalarını istemiş ve işbirliği sonucunda ilgili web sitelerine erişim engelleme kararı uygulanmamıştır. 139 web sitesine erişim 5651 Sayılı Kanun kapsamı dışında kalan gerekçelerle mahkemeler tarafından engellenmiştir. (Akdeniz-Altıparmak, 2008:52)

1 Ekim 2008’e kadar TİB tarafından verilmiş 863 idari engelleme kararının çoğunluğunu (%47) 411 karar ile çocukların cinsel istismarı (TCK, madde 103/1) oluşturmaktadır. Bu suç diğer suçlar şu şekilde takip etmektedir: 352 (%40) müstehcenlik (TCK, madde 103/1), 64 (%7) kumar siteleri (TCK, madde 228), 23 futbol ve diğer sporlarla ilgili müşterek bahis web siteleri (5728 sayılı Kanun, madde 256), 10 fuhuşla ilgili site (TCK, madde 227), 2 Atatürk aleyhine işlenen suç (5728 sayılı Kanun), ve bir de intiharı teşvik ve kolaylaştırma (TCK, madde 84). TİB tarafından verilen bilgiye göre (genellikle Türkiye’de yerleşik ve yetişkin ya da çocuk herkese ücretsiz erişim sağlayan pornografik içerikli) 25 web sitesine yazılı uyarıda bulunulup, bu sitelerin 5651 Sayılı Kanun’a uygun hale gelmeleri sağlanmıştır. Bunların yanı sıra, tümüyle hukuka aykırı bulunmayan fakat 8.madde bağlamında içinde bir kısım hukuka aykırı içerik taşıyan web sitelerine, suç

niteliğindeki içeriğin çıkarılması için 380 uyarı yollanmıştır. Bu uyarılardan 300'ü Atatürk aleyhine işlenen suçlara ilişkin olup (madde 8 (1) (b)) bunların da önemli bir bölümü YouTube üzerindeki video kliplerle ilintili olanlardır. Kalan 80 uyarı da (madde 8(1) (a) (5)) müstehcenlikle ilintili içeriklere aittir. 40 web sitesi için verilen mahkeme ya da idari engelleme kararı daha sonradan kaldırılmıştır. Engelleme bağlamında bazı siteler DNS üzerinden engellenirken bazıları da hem DNS hem IP adresiyle engellenmiştir. TİB istatistiklerine göre, 1 Ekim 2008 tarihine kadar 893 web sitesi adresine ek olarak ilintili olduğu engelleme kararına göre 222 de IP adresi engellenmiştir. (Akdeniz-Altıparmak, 2008:54-55)

Çok tartışılan YouTube yasağı Atatürk'e ilişkin bir video nedeniyle başlamıştır. YouTube, ırkçı, şiddet, seks ve benzeri içeriği saptadığı zaman kendisi kaldırmaktadır. Dakikada 10 saatlik video yüklediği için ön denetim mümkün değildir. Zaten ön denetim sansür anlamına geldiği için buna olanak bulunmamaktadır. (Akgül, 2008:7)

Engelliweb.com adlı sitede yayınlanan verilere göre 11 Mayıs 2009 itibarıyla erişimi engellenen web sitelerinin sayısı 2601'i bulmuştur. Aynı kaynağa göre erişimi engellenen 19 sitenin yasağı sonradan kaldırılmıştır. (<http://engelliweb.com> Çevrimiçi:09.09.2009) Erişimi engellenen sitelerin sayısı her geçen gün artmaktadır.

1 Kasım 2008 tarihine kadar müstehcenlik gerekçesiyle 38 site mahkeme tarafından, 352 site TİB tarafından idari karar ile engellenmiştir. Erişim yasağı kararı alınan siteler arasında dünyaca ünlü “*youporn.com*”, “*redtube.com*” ve “*pornotube.com*” gibi sitelerde bulunmaktadır. (Akdeniz-Altıparmak, 2008:74)

TİB Anayasa'ya göre mahkemelerde olması gereken özgürlükleri kısıtlama yetkisini kullanmaktadır. Tüm dünya internetini etkileyecek yönetmelikler çıkartan TİB yeni bir kolluk kuvveti durumuna gelmiştir. TİB yurt dışındaki webleri de 5651 kapsamındaki suçlardan dolayı kapatma yetkisine sahiptir; üstelik savunma isteme ya da bilirkişiye sorma zorunda değildir. Mustafa Akgül Batı'da böyle bir yasanın olmadığını, Türkiye'deki düzenlemenin bireyi ve özgürlüğü öne çıkaran gelişmiş ülkelerin değil, Çin, İran, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri gibi yasağcı ülkelerin yaklaşımına yakın olduğunu, bunun internette sansür anlamına geldiğini öne sürmektedir. (Akgül, 2008:7)

TİB'in aldığı kapatma kararları sakıncalı içeriğin yayınlandığı sayfaya erişimin engellenmesi yerine bu sayfanın yayınlandığı tüm siteye erişimi engellenmektedir. TİB bir blog sitesinde, yazarın biri porno içerikli yayın yapınca erişimin engellenmesi kararı vermektedir. Porno içerikli yazının yayınlandığı sayfa yerine tüm siteye erişim engellenmektedir. Bir yazarın hatası yüzünden yüz binlerce blogcu mağdur edilerek, site kapatılmaktadır. Mahkemeler video ve yazı gibi bazı nesnelere tedbir olarak yasaklamaktadır. Yasaklama uygulamalarındaki yalnızca o nesneye Türkiye'den erişimi yasaklamak olanaklıyken, ilgili alan adına ya da ilgili IP'ye bazen de ikisine birden yasak getirilmektedir. Alan adı temelli yasaklama, suçsuz webleri ve milyonlarca vatandaşın o webleri izlemesini ve o alan adlarını içeren e-posta adresleriyle iletişimini engellemektedir. Dolayısıyla mahkeme kararı haberleşme, iş yapma, öğrenme, eğlenme hakkını kısıtlamaktadır. IP temelli yasaklama ise bir dükkân yüzünden iş merkezleri semtinin yasaklama gibi bir sonuç doğurmaktadır. Yasaklama uygulamaları, yasaklanmak istenen nesne ve webin dışında kalan ilgisiz kişi ve yerleri de kapsayarak, suçsuz insanlar cezalandırmaktadır. Akgül bu uygulamanın bir kitap yüzünden tüm kütüphaneyi yasaklamak ya da bir dükkân yüzünden bir alışveriş merkezini, bazen de bir alışveriş semtini yasaklama anlamına geldiğini bir kişi suç işledi diye tüm aileyi, bazen de tüm mahalleyi cezalandırma anlamına geldiğini belirtiyor. Bu durum aynı zamanda Anayasa tarafından koruma altına alınmış iletişim özgürlüğünün ihlali anlamına gelmektedir. (Akgül, 2008:7)

Pornografik içeriğe erişime engel konulmaya çalışırken, serbestçe iletişim kurma ve ifade özgürlüğü gibi temel hak ve özgürlükleri de gözetilmeye çalışılmaktadır. Akgül'e göre müstehcenlik gibi sınırları kişiden kişiye değişen konularda devlet ancak okullar ve halk kütüphaneleri, okul gibi kamuya açık yerlerde filtre uygulaması yapabilir. Bu konuda denetimin yurttaşlara bırakılması, devletin yurttaşları bilgilendirmesi, ilgili yazılımların gelişmesini teşvik etmesi, alternatiflerin gelişmesini sağlaması, ücretsiz yazılım sağlaması daha doğrudur. Ama devletin yurttaşlara kendi müstehcenlik anlayışını dayatması, özgürlükçü bir demokrasilerde kabul gören bir yaklaşım değildir. (Akgül, 2008:7)

Tüm ülkeler ve uluslararası kuruluşlar pornografiyle, özellikle de çocuk pornografisiyle mücadele etmektedir. Bu mücadele gerek yasal düzenlemeler,

gerekse de teknolojik önlemlerle sürdürülmektedir. Bazı ülkeler, internet servis sağlayıcılarına filtre koyarak pornografik sitelere girişi engellemektedir. Bazı pornografik siteler içeriğini göstermeden önce kullanıcının 18 yaşın üstünde olup olmadığını sormakta ve buna göre devam etmesini istemektedir. İnternet üzerindeki porno görüntüleri saptamak amacıyla bir dizi teknik önlem alınmakta ve izlemeler yapılmaktadır. Bu amaçla özel yazılımları kullanan servis sağlayıcıları, bir yandan bu nitelikteki web sitelerini belirlemeye ve faaliyetlerini engellemeye diğer yandan site sahipleriyle ilgili kimlik bilgilerini öğrenmeye çalışmaktadır. Kredi kartı kullanıcılarının, internette yaptığı alışverişler yaptıkları izlenmekte, böylece porno sitelerine kredi kartlarıyla girenlerin kimlikleri saptanmaktadır. Elde edilen bilgiler bilişim suçlarını izleyen uzman polislerin görev yaptığı şubelere aktarılmakta, poliste kendi yöntemleriyle suçluları yakalamaya çalışmaktadır. Pek çok ülke, çocuklara ve ebeveynlere yönelik olarak yürüttüğü kampanyalarla internette gezinen pedofillerin nasıl tanınabileceğini anlatan çalışmalar yapmaktadır. Pedofili eğilimli biriyle karşılaşıldığında kimlerden ve nasıl yardım isteneceği öğretilmektedir. Tüm bu önlemlere rağmen görüntülerin yayılma hızı, onları izleyen ve yerlerini belirlemeye çalışanların hızından çok daha yüksek olduğu çocuk pornografisiyle başa çıkılamamaktadır. Amerikalı yetkililer 2006 yılı içinde, yarıya yakını kendi ülkelerinde üretilmiş 6,5 milyon çocuk fotoğrafı saptadıklarını, 3 yıl önce bu sayının yalnızca 3600 olduğunu belirtmiştir. Bu hızlı gelişimin en önemli nedeni pedofillerin çoğunun ekonomik çıkar gözetmemesidir. (Acar, 2009: 148-150)

Türkiye son yıllarını çocuk pornografisi tartışmalarıyla geçirdi, bir yandan da çocuk pornografisiyle mücadelede ise çok yetersiz kaldığı görülmüştür. Öte yandan son dönemlerde yapılan polis operasyonları ve haberlerin, bazı yetkililer tarafından interneti sansürlemek ya da ekonomik amaçlı koruyucu filtrelerin satışını hızlandırmak amacıyla yapıldığı da öne sürülmüştür. İnternet kendini sürekli geliştiren bir teknoloji olduğu için yapısı sansürlemeye olanaklı değil, bunun yerine insanların kendisini kontrol etmesi ve farkındalığın en büyük önlemler oldukları söylenebilir. (Acar, 2009: 178-179)

3. BÖLÜM: PORNOGRAFINİN KÜLTÜREL YANSIMALARI

3.1.Kitle Kültürü Olarak Pornografi

Kültür, farklı dünya görüşleri ve yaklaşımlara göre ayrılmaktadır; bunların en önde geleni alçak ve yüksek kültür ayırımıdır. Bir başka tür ayırım ise toplumsal sınıflara göre yapılmaktadır. Buna göre her sınıf, üretim ilişkileri sırasında kendini ve toplumunu üretirken egemenliğin ve karşıtlıkların kültürünü de üretmektedir. Burjuva kültürü ve işçi kültürü sınıfsal bir üretimin kültürüdür. Diğer gruplandırmalar ulusal, yerel, etnik, ırk, din gibi ölçütlere göre yapılmaktadır. 1960'ların sonunda egemen kültür ve karşı kültür ayırımı oluşmuştur. Karşı kültürün içine burjuva pratiklerine ve ekonomik, ilişkilerine alternatif dünya görüşü ve ilişki tarzı sunan dünya görüşleri girmektedir. Karşı kültürün belli bir bölümü yasal kurallar dışına itilince, yeraltı kültürü alt grubu oluşmuştur. Kültürel incelemelerin 1970'lerde artmasıyla birlikte, karşı kültür kavramı ortadan kalkmış, sınıf kültürü çoğunlukla reddedilmiş ve yerine gençlik, ihtiyarlık, cinsiyet, lezbiyenlik ve eşcinsellik gibi alt kültürler almıştır. Tutucu okulların grupları, örgütler, firmalar ile ilgili kültür ayrımlarıyla alt kültürler daha da çeşitlenmiştir. (Erdoğan, 2005: 143)

Kapitalist üretimin gelişmesi ve işbölümünün artması, nüfusun kentlerde toplanması, karar alma süreçlerinin merkezileşmesi, iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ve kitlesel işçi hareketleriyle kitle toplumu ortaya çıkmıştır. Toplumsal yaşamda ve egemenlik ilişkilerinde yaşanan değişim bu kitlelerin kültürü olan kitle kültürünü yaratmıştır. (Yaylagül, 2008: 77)

Kitle iletişim araçları tarafından topluma yayılan içeriklerin kitle kültürü olduğu ve bu içeriklerin kitle kültürünü oluşturduğu kabul edilmektedir. (Yaylagül, 2008: 78) Bu anlamda pornografik ürünlerinde gerek üretim biçimleri, gerekse de dağıtım yöntemleri açısından kitle kültürü ürünlerinden olduğu öne sürülebilir.

Kitle kültürü kavram olarak pazarda kitlesel olarak tüketilmek için üretilen kültürel ürünleri tanımlamak için kullanılmaktadır. Kitle kültürü seçkin kültürün karşısında konumlandırılmasına rağmen halk kültürü olarak da görülmüyordu. Halk kültürü halkın genel kültürel pratiklerinden oluşmaktaydı. Halkın ihtiyaçlarından

kaynaklanan halk kültürü kitle kültüründen daha güçlü ve daha gerçek görülüyordu. Kitle kültürü yukarıdan aşağıya dayatılan standartlaşmış ticari üretim ve ticari tüketimin bir sonucudur. Bu kültürün tüketicileri pasif bir konumdadır, ancak tüketmeyi ya da tüketmemeyi seçebilir. (Yaylagül, 2008: 78)

Kitle kültürü ürünleri; geniş ve heterojen bir kitleye seslenen, doğrudan bir karşılıklı iletişime ve eleştiriye olanak vermeyen, ticari başarıya dayanan, izleyicinin özdeşleşmesinin esas alındığı, genellemelerin yapıldığı ve yoğun bir ilgi gerektirmeden izlenebilen ürünler olarak görülmektedir. (Türkoğlu, 2007: 147)

Alan Swingewood kitle kültürü hakkında şunları söylemektedir:

“Kitle kültürü çok demokratiktir; hiçbir şey arasında ya da hiçbir şeye karşı ayrımcılık yapmaz. Sonuçta kültür karşı konulmaz şekilde törpülenir ve standartlar kaybolur; kapitalist kültür ve yapıtları metaya dönüşür. İşlevi, eğlendirmek, saptırmak ve bilinci topyekûn edilgenlik noktasına indirmek olur.” (Swingewood, 1996:16)

Ünsal Oskay'a göre kitle kültürü, yöneten ile yönetileni, varlıklı ile yoksulu özgür olan ile özgür olmayanı, mutsuz insan ile onu mutsuz kılan toplumsal realiteyi özdeş kılacak bir yanılsama oluşturma işleviyle üretilmektedir. Yaşadığımız bu realite ile başa çıkamayacağımızı düşündüğümüz anlarda ise kaçıp, kitle kültürünün tüketicisi oluruz. (Oskay, 1998: 152) Oskay kitle kültürünün tüketicisi olarak kalmanın yabancılaşmaya dayanan toplumsal yaşamın gerçek yüzünü algılamaktan alıkoyduğu için, gündelik yaşamı kazasız belasız sürdürmeyi sağladığını öne sürmüştür. (Oskay, 1998:155-156)

Kitle kültürünü demokratikleşme olarak niteleyen liberal yaklaşımda kapitalist pazarın üretim tarzı desteklenmektedir. Marksist ve eleştirel yaklaşımlarda kitle kültürü kültürel üretim, emtialaşma, fetişleştirme, ideolojik egemenlik ya da bilinç yönetiminin üretimi çerçeveleri içinde ele alınmaktadır. (Erdoğan, 2005: 146)

Kapitalist toplumlarda kitle kültürü yaşamın her alanına yayılmakta ve yüksek kültürü tehdit etmektedir. Yüksek kültür seçkinler sınıfının kültürüdür: Tiyatro, bale, klasik müzik, güzel sanatlar ve şiir gibi yüksek kültür ürünleri içerir; keşfedici, yaratıcı ve devrimci bir kültürdür. Yüksek kültürün karşıtı ise düzeyi düşük kültür yani kitle kültürüdür. (Alemdar- Erdoğan, 1994:118)

Kitle kültürüne yönelik en radikal eleştiriler Frankfurt Okulu'ndan gelmiştir. Teknolojinin güçlendirdiği ve tüm halka ulaşabilen kapitalizm, kültürel yaşamı daha önce görülmemiş ölçüde kısıtlamakta ve denetlemektedir. Kitle iletişim araçları kültürel yaşamı pazaryerinde elde edilebilir asgari ortak noktaya indirgeyerek tek boyutlu bir kitle kültürü yaratmıştır. (Mutlu, 1995: 217)

Popüler kültür tanımı kitle kültürünün bir parçası olarak kitle iletişim araçlarıyla popüler duruma getirilen kültürü anlatmak için kullanılmaktadır. Popüler kültür kapitalizmin, kitle iletişim araçlarıyla yaydığı ve toplumu oluşturan kitlelerin beğenisi haline getirdiği yapay bir ticari ve tüketim kültürüdür. Üretiminin ilk aşamasından son kullanım aşamasına kadar her aşamasında kullanım ve tüketim vardır. Standartlaşmıştır, fantezilere dayanır, risk almaz ve mevcut sistemin çıkarına göre belirlenmektedir. Böylece popüler kültür aracılığıyla sunulan eğlence, tüketim ve bireysel kaçış yoluyla varolan eşitsiz toplumsal ilişkiler yeniden üretilmektedir. (Yaylagül, 2008: 78-79)

Popüler kültür, seçkin kültürün altında halk kültürünün üstünde, en genel yaşama alışkanlıklarının görsel ve sözel olarak yeniden üretilmesini sağlayan bir kitle kültürünü kapsamaktadır. (Batmaz, 2006: 74)

Popüler kültür, kitle kültürünün somut şekillerinden biridir. Kitle kültürü teknelci kapitalizmin hem mal, hem de imajlar satışını yapan önceden tasarlanıp sunulmuş bir kültürdür. Bu yolla kapitalizm kitlelerin tüketimi için üretim yaparak hem pazarını genişletip canlı tutmakta, hem de etkin bir bilinç yönetimi yapmaktadır. Popüler kültür kitle kültürü pazarında en hızlı değişen en popüler ürünleri ve tüketimleri anlatmaktadır. Popüler kültürde, aynı zamanda, sürekli kalıcılıkla değil, sürekli değişimle süreklilik aranmaktadır. Müzik alanında popüler olanlar her hafta değişen top 10 içine girenlerdir. Giyimde popülerlik moda göre değişen güdümlü tercih ve yaşamdır. Yeme ve içmede ünlü markalar arasındaki yarış özgür seçim olarak tanıtılsa da, aslında müşteri kazanma yarışından başka bir şey değildir. (Erdoğan, 2005: 147)

Gelişmiş ya da gelişmekte olan iki ayrı kültür ortamı iç içe oluşturulmakta ve insanlar bu iki ayrı kültürü iç içe yaşamaktadır. Oskay popüler kültürün yeterince homojenleştirilememiş sanayi kapitalizminden önceki dönemlerin toplumlarında ya da üretkenlik düzeyi yüksek, demokratik örgütlenmelere ve kültür yaşamındaki

farklılıklara tahammül gösterebilen ileri toplumlarda olabileceğini öne sürmüştür. (Oskay, 1998:153-154)

Popüler kültürün yaratılma sürecinin eleştirisi, birbiriyle ilişkili üç suçlamadan oluşmaktadır: kitle kültürünün kâr amacıyla kurulmuş bir sanayi olduğu; bu sanayinin kâr edebilmesi için bir kitle izleyicine çekici gelebilecek, homojen ve standardize edilmiş ürünler yaratılması gerektiği ve bunun gerektirdiği süreçte de, sanayinin yaratıcıyı toplu üretim montaj şeridindeki bir işçiye dönüştürdüğü, kendi beceri ve değerlerini bireysel olarak ifade etmesini engellediği. Lowenthal bu durumu şöyle açıklamaktadır:

“Modern uygarlığın mekanikleşmiş çalışma sürecinde bireyin önemini kaybedişi, halk sanatının ya da “yüksek” sanatın yerini alan kitle kültürünü ortaya çıkartmıştır. Bir popüler kültür ürünü gerçek sanatın hiçbir özelliğini taşımaz, ama tüm popüler kültür medyasında görüldüğü üzere kendine özgü özellikleri vardır: standardizasyon, stereotipleme, tutuculuk, kandırmaca, dalavere ile yutturulmuş tüketim malları. (Gans, 2005: 44)

Pornografik ürünlerin üretilme biçimleri, sunum biçimleri ve işlevleri bakımından popüler kültürün ürünlerinden olduğu kabul edilmektedir. Popüler kültür ürünleri, dış gerçekleri değiştirmek için gerekli toplumsal, ekonomik ve siyasal olanaklardan yoksun oldukları sürece geniş toplumsal kesimlerin, bir yandan daha iyi bir toplumsal yaşama olan özlemlerini sürdürdükleri, bir yandan da varolan toplumsal yaşamın haklılaştırılması için oluşturulmuş bulunan hegemonik kültürün paylaştıkları ortak kültür alanını biçimlendirmeye yaramaktadır. (Oskay, 1993: 361)

Gans’a göre pornografi alçak kültürün normlarını izlemiştir. Çok az orta ve yüksek kültür pornografisi yaratıldığı için, pornografi izleyicileri bunlardaki alçak kültür süslerinin estetik işkencesini çekmek zorunda kalmıştır. (Gans, 2005:146-147)

Serdar Aydın’a göre kitle kültürü ve kültür endüstrisi açısından vazgeçilmez bir olgu tüketime sunulan ürünlerin estetize edilmesidir. Endüstri mantığı içerisinde seri olarak üretilen sanat yapıtları, kitlenin tüketimine estetize edilerek sunulurken, tüketimi artırmanın en önemli koşulu estetize etme yeteneğidir. Bu niteliksiz ürünler kitle kültürünün araçları ile estetize edilip sanat yapıtları olarak tüketime sunulduğunda sanat yapıtı tekniğin olanaklarıyla yeniden üretildiğinde oluşan

simülasyonun parçalanmasının tek yolu, pornografinin oluşturucu öğelere doğrudan vurgu yapan söylemidir. (Aydın, 2007: 23)

Kitle kültürü yerine de kullanılan “Kültür Endüstrisi” kavramı, bir kültür teorisi değil, bir endüstri teorisi geliştirmek için kullanılmaktadır. Geç-kapitalizm döneminde kültürün şeyleşmesi ve paranın klasik tanımıyla bir kültür haline gelmesinden yola çıkılarak bu yeni kavramla bir günlük yaşam teorisi oluşturmaya çalışılmaktadır. (Dellaloğlu, 1995: 85-87)

Adorno kültür endüstrisinin pornografik ve iffetli olduğunu ve aşkı bir aşk macerasına indirgediğini öne sürmüştür. Adorno’nun kültür endüstrisinin en çok eleştirdiği özelliği aldatıcı olan yanıdır. Adorno’ya göre, kültür endüstrisinin ürettikleri metalaşan sanat eserleri değil, daha başında pazar için üretilmiş metaldır. (Adorno, 2007: 72-73)

Horkheimer ve Adorno Aydınlanmanın Diyalektiği adlı ortak çalışmalarında günümüzde kültürün her şeyi birbirine benzettiğini; sinema, radyo ve dergiler bir sistem oluşturduğunu ve her alanın kendi içinde ve diğerleriyle uyum sağladığını belirterek tekelin egemenliğindeki her kitle kültürünün özdeş olduğunu öne sürmüşlerdir. Dünyanın kültür sanayinin süzgecinden geçirilerek yönetildiğini; kültür sanayince açıklanan her şeyin insanları, kaçınılmaz şekilde bütün bunların yapılaş nedeni olarak yeniden ürettiğini de öne sürmüşlerdir. (Horkheimer-Adorno, 1996: 7-15)

Horkheimer ve Adorno kültür sanayi sisteminin liberal sanayi ülkelerinden doğmasının nedenini bu ülkelere özgü kitle iletişim araçlarının özellikle de sinema, radyo, caz ve dergilerin buralarda başarılı oluşuna bağlamaktadır. Bu sistemin gelişmesinin sermayenin genel yasalarından kaynaklandığına işaret etmekte ve cinselliğin seri üretimini şöyle açıklamaktadırlar:

“Sanat eserleri de cinselliğin teşhirinden ileri gelmiyordu. Ne ki, başarısızlığı bir olumsuzluk diye biçimlendirerek itkinin aşağılanışını adeta iptal etmişler ve başarısız olanı dolayımlanan diye kurtarmışlardır. İşte bu, estetiksel yüceltmenin gizidir: Yani gerçekleşeni direnci kırılmış diye göstermek. Kültür sanayi yüceltmez, baskı altına alır. Arzu duyulanları, yani sweater’in altındaki kadın göğüslerini ve sportif kahramanın çıplak bedenini hiç durmadan gözler önüne sererek, başarısızlığa alışkın olma nedeniyle çoktan mazoşist hale gelmiş,

bayağılaşmış zevki tahrik eder. Belirli bir talimatı dolaylı bir anlatımla ve tahrikle birleştirmeyen erotik durumlardan hiçbiri işi bu dereceye kadar asla vardırmamalıdır. Hays Office, kültür sanayince zaten örgütlenmiş olan ritüeli, yani Tantalus ritüelini yalnızca onaylamaktadır. Sanat eserleri çileci ve utanmaz, kültür sanayi ise müstehcendir ve fazilet taslar. Böylece sevgiyi aşk serüvenine indirger. Birçok şey, hatta geçerli özellik olarak sefahat bile hisseye, paya indirgenir ve yiğitlik etiketi altında caiz görülür. Cinselliğin seri üretimi, onun bilinç dışına itilişini kendiliğinden yerine getirmektedir.” (Horkheimer-Adorno, 1996: 20-30)

Kültür sanayinin en önemli kuralının kimsenin kendi payını almaması ve bununla yetinmesi olduğunu belirten Horkheimer ve Adorno bunu sağlayanın ise erotik faaliyet olduğunu öne sürmektedir:

“Uygarlığın zorla kabul ettirdiği sürekli başarısızlık, tescil edilmişlere kültür sanayinin her gösterisinde yanlış anlamaya yer bırakmayacak şekilde tekrar tekrar reva görülür ve kanıtlanır. Onlara bir şey sunmak ve onları bir şeyden mahrum etmek aynı anlama gelir. Bunu erotik faaliyet yerine getirir. Özellikle vuku bulmaması gerektiği için her şey cinsel ilişki çevresinde döner. Örneğin sinemada suçlular ceza görmeden gayri meşru bir ilişkiyi itiraf etmek, bir milyonerin müstakbel damadının işçi hareketine katılmasından çok daha katı bir yasakla önlenmektedir.” (Horkheimer-Adorno, 1996: 32)

Postmodern kurama göre ise postmodern bir çağda yaşanmaktadır. Bu dönemde modern döneme ait ilişki ve değerler ortadan kalkmıştır. Sömürü ve emperyalizm gibi modern dönemin ilişkilerinin yerini postmodern ilişkiler ve karşılıklı bağımlılık almıştır. Postmodern anlayışın kökeninde aydınlanma hareketinin başarısız bir girişim olduğu düşüncesi yatmaktadır. Aydınlanmayla teolojik anlayışın yerini rasyonalizm almış; toplumsal ve siyasal örgütlenme bu temel üzerinde yükselmiş, bilim ve teknik son derece ilerlemiş ve eğitim yaygınlaştırılmıştır. İlk çıkışında insanın özgürlüğünü müjdeleyen aydınlanma ve bunun türevi olan akılcılık, bürokratik örgütlenme ve modern teknoloji insanın özgürlüğünü güçlendirmekten öte onu sınırlandırmıştır. Bundan dolayı postmodern dönemde aydınlanma projesinin öldüğü ilan edilmekte, eskiden doğru kabul edilen düşünce ve değerler artık geçersiz kabul edilmektedir. Postmodernistler bilimsel çalışmalarında kültürle, dille ve söylemle ilgilenmektedirler. Her türlü tarihsel ve

toplumsal belirlenim reddedilmektedir. Her şey failin niyetine bağlanmaktadır. Bu yaklaşıma göre; insanların toplumsal ilişkileri dil tarafından oluşturulmaktadır. Dil, insanların dünya hakkında bilebilecekleri tek şeydir ve dil dışında bir gerçeklik yoktur. (Yaylagül, 2008: 174-175)

Postmodern bilim felsefesi ekonomi politik yaklaşımı reddetmekte, sınıflar, sınıf farklılıkları ve sınıf mücadelesinin yerine cinsiyet, ırk, etnisite ve cinsellik gibi kimliklere ve bu kimliklerin mücadelelerine vurgu yapmaktadır. Levent Yaylagül'e göre buradaki amaç insanların cinsel, ırksal ve etnik özgürlüklerinin geliştirilmesi değildir. Klasik İngiliz siyaset geleneği olan "böl ve yönet" politikasının ifadesidir. Bu yolla insanların ortaklıkları değil farklılıkları vurgulanmakta, böylece insanların ortak hareket edecekleri sınıfsal ve ulusal temeller yok edilmektedir. (Yaylagül, 2008: 175-176)

Postmodern kuramcı Baudrillard, kültürün sonunu getiren şeyin nedenlerini toplumun biçimsiz bir kalabalığa dönüşümünde görmektedir. Kitlenin biçimsizliği, aynı zamanda tüketilen kültürün köksüzlüğü ve biçimsizliğidir. Kültür, kendi endüstriyel ve yığınsal tüketiminin yayılımıyla patlamıştır. Baudrillard'a göre kültürel alan, söz konusu güçlü yayılımıyla ya da her yerde kesintisizce karşılaşılan mevcudiyetinin aşırı gerçekliğiyle, her türlü anlam, imge ve kavramın ötesine "patlayarak", bir anlamda gerçekdışılaşmış, simülasyonlar düzeyine indirgenmiştir. Kültürel alan artık, kültürel bir hipermarkettir ve tıpkı bir olay ya da bilgi gibi, "güncellik ilkesi tarafından yönetilir." Baudrillard'ın kitle kültürüne yaklaşımının temelini oluşturan şey, bizzat kültürel tüketim konusunun kendisidir. Yani tüketilen ürünün sahip olduğu ambiyans değeri ile birlikte yeni bir yaşam tarzı oluşturmasıdır. Bu anlamda, önemli olan kültürel ürünün ne içeriği, ne de onu alan tüketicinin niteliği ya da niceliğidir; aslolan o kültürel ürünün ambiyans değeridir. Bu ambiyans değeri tüketim toplumunun gereklerine göre geçici olarak bir işlevi, bir amacı ya da bir ihtiyacı yerine getirmesiyle biçimlenmektedir. (Köse, 2007: 76-77)

Baudrillard pornoya karşı yapılan eleştirilerde ya sermayenin ve altyapının hakikatini ya da cinselliğin ve arzunun hakikatini maskeleyişinin öne sürüldüğü belirtir ve şöyle devam etmektedir:

“Oysa pornonun hiçbir şeyi gizlediği yok; çünkü porno bir ideoloji değildir, yani hakikati falan gizlemez; porno, bir simülakrdan ibarettir; yani o, hakikatin etkisidir ve onun var olmadığını saklar.” (Baudrillard, 2005: 50)

3.2 Pornografi Eleştirileri

3.2.1 Psikolojik Yaklaşımlar

3.2.1.1 Cinsel Sapkınlıklar: Voyörizm ve Egzibisyonizm

Cinsel sapkınlıklar (parafililer), bir insanla cinsel birleşme yoluyla orgazma ulaşmaya yönelik cinsel etkinlik şeklinde tanımlanan normal cinsel eylemden sürekli ve tekrarlayıcı bir biçimde sapmadır. Arada sırada yapılan farklı tarzda cinsel etkinlikler parafili olarak değerlendirilmez.

Pedofili (sübyancılık), egzibisyonizm (teşhircilik), voyörizm (gözetlemecilik), fetişizm, frottörizm (sürtünmecilik), cinsel mazohizm ve sadizm, transvestik fetişizm ve zoofili (hayvanlarla ilişki) ve nekrofil (cesetlerle ilişki) gibi parafili türleri bulunmaktadır. Bir önceki bölümde çocuk pornografisi başlığı altında parafili türlerinden pedofiliden söz edilmişti. Bu bölümde pornografiyi de yakından ilgilendiren diğer iki önemli parafili anlatılmaktadır.

(http://www.cetad.org.tr/doc/bilgilendirme_dosyasi_1.pdf Çevrimiçi:01.09.2009)

a-Voyörizm (Gözetlemecilik); parafili türlerinden biridir. Halkın, dikizcilik ya da röntgencilik olarak adlandırdığı Voyörizm başkalarının cinsel organlarını ya da cinsel ilişkilerini gizlice gözetleyerek cinsel doyuma ulaşma tutkusudur ve oldukça yaygın bir cinsel sapmadır. (Köknel, 1984: 246) İnternet pornografisiyle yakından ilgili kavramlardan biridir, zira gerek ekrandaki, gerek webcamdaki pornografik görüntüleri seyretmek voyörizmle ilgilidir.

Akif Poroy’a göre voyörizm diğer insanlara fazla zararı olmayan bir cinsel sapmadır. Çoğu insan çıplaklığı, erotik bir olayı seyretmekten zevk alır, yani röntgencilik pek çok insanı tahrik eden bir eylemdir. Ancak bu, kişinin tek cinsel tatmin yolu haline gelirse bir sapma niteliği kazanmaktadır. (Poroy, 2005: 204)

b-Egzibisyonizm (Teşhircilik); parafilisinde ise kişi cinsel organlarını, başkalarına göstermekten ya da böyle hayaller kurmaktan büyük bir haz alır. Bu davranışı genellikle beklenmedik bir yerde, zamanda ve bunu beklemeyen bir kişiye

gösterir. Birçoğu bu eylemden sonra mastürbasyon yaparak orgazm olur. Webcam üzerinden gündelik yaşamını ya da cinsel ilişkisini kayda alıp yayınlayan amatörler de teşhirci olarak görülmektedir.

(http://www.cetad.org.tr/doc/bilgilendirme_dosyasi_1.pdf Çevrimiçi:01.09.2009)

Teşhirciler tanımadığı kimselere cinsel organını göstermekten büyük haz duyar, cinsel doyumunu bu gösterme sırasında alır ve cinsel birleşme gereksinimini duymazlar. Genelde ergenlik sırasında yerleşip, oluşan bu dürtü bütün yaşam boyunca sürmektedir. Teşhirci deyince genelde erkek sapkınlar göz önüne gelmektedir. Fakat son araştırmalara göre bu sapkınlığın kadınlar arasında da arttığı anlaşılmaktadır. (Poroy, 2005: 205-206)

Bu iki parafili de pornografinin en önemli unsurları arasındadır, zira görmek ve göstermek pornografinin en önemli öğeleridir. Freud, cinsel tahrikin öncelikle görmeye ilintili bir eylem olduğunu belirtmektedir:

“Uygarlaşmayla eş zamanlı ilerleyen, vücudun giderek daha çok gizlenmesi, cinsel merakı uyanık tutar; bu merak cinsel nesnenin gizlenen kısımlarını açığa çıkararak tamamlar, fakat aynı zamanda genital kısımları ayırmayı başarıp, neden olduğu faydayı vücudun biçimine yönelttiğimizde, sanatsal olarak yüceltmesi de mümkündür.” (Freud, 2006: 66)

Freud insanlarda normal cinsel amaca ulaşılabilmeden önce en azından bir miktar dokunma gibi görmenin de vazgeçilmez olduğunu öne sürmüştür. Normal insanların çoğu için cinsel bir duyum eşliğinde bakmaktan oluşan ara cinsel amaç üzerinde bir süre oyalanmak genel bir tutumdur; bu gerçekten de libidonun bir kısmını daha yüksek sanatsal amaçlara yönlendirmeyi mümkün kılmaktadır. Öte yandan bakmaktan alınan bu haz yalnızca cinsel organlarla sınırlanması ya da tiksintinin etkisiz bırakılmasıyla ilişkili olması, ya da normal cinsel amaca bir hazırlık olmaktan çıkıp bu amacın yerini alması halinde bir sapmaya dönüşmektedir. Bu sonuncusu karşıdaki kişinin cinsel organlarını görmek için kendi cinsel organlarını sergileyen teşhirciler için özellikle geçerlidir. (Freud, 2006: 66-67)

John Berger’e göre, görme ve göstermenin yani gözetleme ve teşhirin kadının toplumsal konumuyla büyük ilgisi bulunmaktadır. Berger bu durumu şöyle açıklamaktadır:

“Kadın olarak doğmak, erkeklerin mülkiyetinde olan özel, çevrelenmiş bir yerde doğmak demektir. Kadınların toplumsal kişilikleri, böylesine sınırlı, böylesine koşullandırılmış bir yerde yaşayabilme ustalıklarından dolayı gelişmiştir. Ne var ki bu, kadının öz varlığının ikiye bölünmesi pahasına olmuştur. Kadın hiç durmadan kendisini seyretmek zorundadır. Hemen hemen her zaman kendi imgesiyle birlikte dolaşır. Bir odada yürürken ya da babasının ölüsünün başucunda ağlarken bile ister istemez kendisini yürürken ya da ağlarken görür. Çocukluğunun ilk yıllarından başlayarak hep kendi kendisini gözlemesi, bunun gerekli olduğu öğretilmiştir ona. Böylece kadın içindeki gözleyen ve gözlenen kişilikleri, kadın olarak onun kimliğini oluşturan ama birbirinden ayrı iki öge olarak görmeğe başlar.

Kadın, olduğu ve yaptığı her şeyi gözlemek zorundadır. Erkeklere nasıl görüldüğü, onun yaşamında başarı sayılan şey açısından son derece önemlidir. Kendi varlığını algılayışı, kendisi olarak bir başkası tarafından beğenilme duygusuyla tamamlanır.

Erkekler kadınlara karşı belli bir tutum edinmeden önce onları gözlerler. Bu yüzden bir kadının bir erkeğe görünüşü, kendisine nasıl davranılacağını da belirler. Bu süreci bir ölçüde denetleyebilmek için kadın bunu kabul etmeli ve benimsemelidir. Kadın benliğinin gözleyici yanı, gözlenen yanını öylesine etkiler ki sonunda tüm benliğiyle başkalarından nasıl bir tutum beklediğini gösterir. (...)

Bunu şöyle yalınlaştırabiliriz: Erkekler davrandıkları gibi, kadınlarsa göründükleri gibidirler. Erkekler kadınları seyrederek, kadınlarsa seyredilişlerini seyrederek. Bu durum, yalnız erkeklerle kadınlar arasındaki ilişkileri değil, kadınların kendileriyle ilişkilerini de belirler. Kadının içindeki gözlemci erkek, gözlenense kadındır. Böylece kadın kendisini bir nesneye –özellikle görsel bir nesneye- seyirlik bir şeye dönüştürmüş olur.” (Berger, 1999:46-47)

Görünmeden görmek çok eskilere uzanan bir insan fantezisi ve röntgencilik temel koşuldur. Röntgencilik (voyörizm) görülmeden görme ile ilişkili başka tür gözetlemelerden önemli bir noktada ayrılmaktadır. Bu görülmeden görülen şeyin cinsel hazla ilişkili olmasıdır. Örneğin güvenlik kamerasıyla gerçekleştirilen görülmeden görme eylemi cinsel haz içermez. Röntgencilik özgün kılan bir başka boyut, bu faaliyetin neredeyse bütünüyle erkek bakışı olarak adlandırılabilir alanda düşünülmesidir. (Nalçaoğlu, 2005: 54-55)

Gerçek yaşam röntgenciliği, tanımı gereği, bakışın geri döndürülemezliğine dayanan bir davranıştır. Görünmezlik fantezisini kurumsallaştıran internetin bu yaptığı işin neden bu kadar önemli olduğunun anlayabilmek için bu fantezinin olduğu gerçek yaşam röntgenciliği ile kıyaslamak yeterli olacaktır. Gerçek yaşam röntgencisi etkinliği için son derece karmaşık fanteziler ve savunma mekânizmaları geliştirmek durumundadır. Cinsel edimi ya da çıplaklığı dikizleyen bakışı meşrulaştıran araçların hepsi fantastik değildir. Tam tersine, geri dönüşü imkânsız bakışı meşru kılan mekanizmaların en önemlileri sanat ve dindir. Sinema, çıplaklığı sanat olarak tanımlayarak bakışı meşrulaştıran araçların başında gelmekte ve voyöristik bakışa dayanan bir sanat olarak görülmektedir. Sahnede ya da perdede beliren çıplak figüre bakmak bu araçlar sayesinde çoğu kez toplumsal yaptırım dışında kalmaktadır. Kilise ya da şapel duvarlarını süsleyen resimlerde ya da bu ve benzeri mekânları donatan heykellerdeki çıplaklık da yüksek bir çıplaklıktır ve bu nedenle bunlara bakmak röntgencilik sayılmaz. Sanatın ya da dinin meşrulaştırdığı çıplaklık gerçek değildir. Gerçeklik duygusu voyörizm için de geçerlidir. Hatta skopofilik etkinlik için yalnızca gerçeklik duygusunun korumak kaydıyla çıplaklıktan bile vazgeçilmektedir. Bu anlamda kimsenin çıplak olmadığı bir oturma odasını gizlice dikizlemek bile belli bir cinsellik boyutu içerebilmektedir. (Nalçaoğlu, 2005:59-60)

Çağımızda görsellik ön plana çıkmış, sinema ve televizyon yaşamımızın ayrılmaz bir parçası olmuştur. Postmodern toplumda cinsellik ve şiddet açık bir biçimde yaşanmaktadır. Postmodern sosyal kuram, çağın insanını sinema ve televizyonla çok yakın ve ayrılmaz bir ilişki içinde; simgeler denizinde boğulmuş röntgenciler olarak görür. Postmodern toplumda gerçeğin temsilleri yani sinema ve televizyondaki görüntüler gerçeğin yerini almıştır. Postmodern birey, karanlık sinema salonlarında dış gerçeklikten kaçmayı ve sinemanın sunduğu düşlemlerde doyum bulmayı yeğlemektedir. (İşcan-Demirergi, 1994:123-124)

İzleyiciyi röntgenci konumuna yerleştiren temsil biçimi modern insanın her gün televizyon ekranının başında yaşadığı bir izleyici konumudur. Bu uçak kazaları, ünlü insanların ölümü, acımasız cinayetler, linç girişimleri gibi olayları rutin bir olaymış gibi arka arkaya ve hızlıca sunan televizyon haberlerinin dayattığı izleyici pozisyonu ve temsil biçimidir. Böyle bir temsil biçiminde vaat edilen röntgencilüğün

hazdır. Röntgenciliğin hazzına hizmet eden bu temsil biçimi travmatik olayların hızlı ve birbirinin üstüne bindirerek sunmasıyla eleştirel bir alımlamayı zorlaştırmakta ve izleyiciye gizlice bu travmatik olaylardan yıkıcı, sapkın ve sadistçe bir zevk almaya teşvik etmektedir. Pornografi cinsellikten daha geniş kapsamlı olarak ele alındığında burada söz konusu olanın bir tür pornografik haz olduğunu söylenebilir. (Doğruöz, 2007: 72)

Sinematografik temsil, seyirciyi bir tür mutlak röntgencilğe davet etmektedir. Seyircinin röntgenciliği, böylece, kendi nesnesiyle ilişkisinin mutlak yokluğundan doğmaktadır. Bu kökten yokluk, onun durumunu voyörünkinden, kendi zevkini ötekini bedeninin sergilenmesiyle sınırlayan hastalıktan ayırmaktadır. Bu fantazmatik nitelik sinemanın ilk dönemlerinden bu yana, saf bir biçimde kendini göstermektedir. (Pezzella, 2006: 64-65)

Onat Kutlar pornografinin cinsel tabuları yıkmaya yaramadığını tersine sinemanın seyircisinin kalabalıklar içinde röntgencilğe yönlendirildiğini öne sürmüştür. (Kutlar, 2004:164)

İnternet ortamı röntgencilğe de, teşhirciliğe yeni boyutlar getirmiştir, diğer kitle iletişim araçlarından farklı olarak burada interaktif bir eylemden söz etmek olanaklıdır. Bu durum en açık bir biçimde kameralarla canlı yayınların yapıldığı, hem röntgenciliğin, hem de teşhirciliğin bir arada yaşandığı internet voyör sitelerinde görülmektedir. Profesyonel yapımlara göre çok daha gerçekçi olarak kabul edilen amatör porno filmlerin oyuncularını, paradan çok zevk için teşhircilik adına bu işi yaptıkları havasını vermektedir, bu da tüketicilerce tercih edilmesini sağlamaktadır. (Atayman (Der.), 2008: 36-37)

İnternet voyör sitelerinde son derece karmaşık bir sınıflandırma sistemi, özgün bir terminoloji ve kısaltmalar dizisi ve sanal bir cemaat bulunmaktadır. İnternet voyörizminin cinsel haz ve tehlikenin bileşiminden oluşan geleneksel voyörizmden farklı olarak gözetlemenin sayısı milyonlarla ifade edilebilecek anonim bir kitle ile paylaşmasına karşın yine de haz üretebilmesidir. İnternet voyör sitelerinde geliştirilen dil içinde gözetleme tiplerini, kadın bedeninin parçalarını ve gözetlenen kurbanın içinde bulunduğu durumu anlatan özel terimler olduğu gibi, kullanılan tüm bu terimlere ait özel kısaltmalar ve cemaat oluşturucu söylemler yer almaktadır. (Nalçaoğlu, 2005: 53-54)

İnternetteki voyör siteleri ücretsiz ve ücretli olmak üzere genellikle iki alt bölümden oluşmaktadır. Herkesin girebileceği ücretsiz bölümlerde genellikle amatör katılımcıların ağa yolladıkları ve voyörizm ya da teşhircilik içeren materyaller, gönderilen materyali değerlendirmek için açılmış tartışma listeleri ve bu materyallere katılımcıların ya da site yöneticisinin yorumlarını içeren metinler yer almaktadır. Ücretli bölümlere girebilmek içinse bilgisayar ve modem dışında bir araç, kredi kartı gerekli olmaktadır. (Nalçaoğlu, 2005:63)

İnternet röntgenciliği dönüştürecek iki önemli şey yapmıştır: Örneğin röntgencilik bir tür toplumsal bağ oluşturabilir. Aynı mahalleden genç erkeklerin bir duvara oturup gelip geçen kadınları seyretmesi toplumsal röntgenciliktir. Toplumsal röntgenciliği cinsel patolojilerden ayıran noktalardan biri, toplumsal röntgencinin sırrının aslında herkesin sırrı olmasıdır. İnternet röntgencilige ait kirli sırrı bireysel vakalar ya da grup bağı gibi kavramların açıklamakta çok yetersiz kalacakları bir ölçekte patlatmış ve her tarafa yaymıştır. İkinci olarak, internet röntgenciliği kişinin yaşamını gerçek yaşamdaki röntgencide olduğu gibi engellememektedir. Üstelik internette dolaşmak hiç kimse tarafından ahlâk dışı bulunmamaktadır, porno sitelere girmek son derece kolay ve risksiz bir eylemdir. Röntgenci ve teşhirci cinsel sapkındır; normal yaşantısını etkileyen davranışlarını kontrol altına alabilmek için profesyonel yardım alması gereklidir. Bu davranışın cinsel bir patoloji olarak tanımlanabilmesi için en az altı ay kadar devam etmesi gerekir. Klinik psikoloji internet röntgencisiyle ancak başvuru durumunda ilgilenebilmekte, önerdiği yöntem terapi seansları ya da ilâç tedavisi şeklinde olmaktadır.

Geleneksel anlamda klinik sapkınlık olarak tanımlanabilecek voyörizm eylemi internette zevk için gerekli tüm risk, suçluluk ve korku içeren boyutlarını terk etmiştir. Özne gerçeklikle tek ilişkisi olan fantezi evreninin inşasını tümüyle kendi dışındaki bir yapıya, internete devretmiştir. (Nalçaoğlu, 2005: 64-70)

İstisnai bir zevk olan voyöristik tatmin, sanal ortamın olanakları ile patlayarak ve istisnai olmaktan çıkıp kural durumunu almaktadır. İnternet röntgencisinin sıradan röntgencinin tahayyül dünyasının zorlayan fanteziler bir anda çok daha fazlasıyla karşısına çıkmaktadır. (Nalçaoğlu, 2005: 84-85)

3.2.1.2 Pornografi ve Şiddet İlişkisi

İnsan psikolojisinde evrensel olarak varlığı kabul edilen ve cinsellikle birlikte en güçlü iki dürtüden biri olan saldırganlık ve onun sonucu olan şiddet, toplumda pek çok boyutta gözlemlenen bir olgudur. Şiddet içgüdüsel olarak varolan ve çevre etkenlerden kaynaklanan bir davranış olarak görülmektedir.

Pornografinin şiddetle ilişkisi bireylere zarar verip, vermemesinde düğümlenmektedir. Zararlı olanın çoğu insanın yapmayı istemediği, ya da bizim onların yapmayı istememekte haklı olduklarını düşündüğümüz bir şey olması gerektiğini belirten J.R.Lucas bu durumu şöyle açıklamıştır:

“O, herhangi bir kişinin neyi istediğine ya da istemeyi talep ettiğine aldırmaksızın, benimsemeye hazır olduğumuz ortak değerler dizimizin bir parçasıdır. Paradigma durumları ölüm, bedensel yaralanma ve tutukluluktur. Çoğu kimse, bu kötülüklerden yalnızca kaçınmak istedikleri için değil, fakat onların kötü olduklarına ikna oldukları için kaçınırlar ve onlar başka türlüsüne ikna edilemezler. Bir insan, kendisine kalsaydı öldürülüp öldürülmenin, sakatlanıp sakatlanmamanın ya da hapse atılıp atılmamanın önemli olmadığını ne kadar iddia ederse etsin, onu ciddiye almaz ve eğer o öldürülürse, sakatlanırsa ya da cezaevine kapatılırsa, onu zarar görmüş olarak telakki etmeyi sürdürürüz.” (Yürüşen, 1996: 252)

Pornografinin cinsel suçları ve şiddeti teşvik ettiği şeklindeki dolaylı zarar görüşüne dayanarak, pornografik materyal üretiminin ve tüketiminin birtakım sınırlamalara tabi olmasının, Lucas’ın yaklaşımıyla çelişmemektedir. Buna göre, Lucas’ın yaklaşımı çerçevesinde bu tür bir esnek yorum ancak, pornografik materyal tüketiminin artışıyla, yararlanma ya da ölüm ile sonuçlanan cinsel suçların artışı arasında kanıtlanabilir bir ilişki bulunduğu söz konusu olabilir. (Yürüşen, 1996: 253)

Feministlere göre pornografi şiddetin doğrudan temsil edildiği bir alandır ve erkek cinselliğini resmetmektedir. Hatta pornografiyi kuram, tecavüzü onun uygulaması olarak görmektedirler.(Giddens, 1994: 114-115)

Ünsal Oskay’a göre pornografinin bizzat kendisi, erkek egemen kültürün bir ürünü olduğu için şiddet içermektedir. Pornografi erkek egemen kültürün kendisini en etkin bir biçimde yeniden üreten kültür alanıdır. Pornografik filmlerde görülen

cinsel şiddet iki önemli olguya dayanmaktadır. Bunlar cinsel eşitsizliğin doğallığı ve bunun biyolojik ve evrensel bir olgu sayılması gerektiği inancı (sexist bias- cinsiyete dayanan yanlılık), kadını kullanmayı, erkeğin gönlünce davranmasını, kadın üzerinde erkeğin şiddet uygulayabilmesi (machismo) anlayışıdır. (Oskay, 1993:362-365)

Oskay bu durumu şöyle açıklamıştır:

“Cinselliğin yerini sexuality'nin ve hatta şiddetin aldığı pornografide satılan/tüketilen şey ortadaki yaşama üslubudur. Reel-toplum yaşamındaki toplumsal edilginleşmenin, çok karmaşık yöntemlerle “hafifletilmesi” ve “hissedilmez kılınması”, hatta haklılaştırılmasıdır. Şiddetin olağan bir olgu gibi kabul ettirilmesi; edilginleştirilmiş kitle toplumu insanların şiddete yönelmeleri ve bunu, ancak, kendileri ile yakın toplumsal konumdaki insanlar üzerinde uygulayabilmeleri kitlelerin toplumsal sistemi daha “geniş” meşruiyet ölçüleri içinde değerlendirmeye itilmelerine yaramaktadır.

Başka bir deyişle, kitle iletişimindeki en etkin yayın ya da yayım türlerinden biri durumuna gelmiş bulunan düz şiddet ve pornografi gösterimleri, radyo haber bültenlerinden, gazetelerin birinci sayfalarındaki haberlerden, “editorial” denen “türsel kimliği” açık sayılabilecek metinlerden çok daha etkin bir biçimde, toplumsal sistemden ve onun gündelik hayatın işleyişi içindeki yeniden üretiminden yana bir iletişim türü oluşturmaktadır.” (Oskay, 1993: 397-398)

Hasan Bülent Kahraman da pornografinin bir şiddet unsuru olarak tanımlanması gerektiğini öne sürmektedir:

“Bilindiği gibi, cinsellik doğal bir şiddet içerir. Bu, şiddetin fiilen uygulanması demek değildir. Bedenlerin açılması, soyulup ortaya çıkarılması, size ait olan bir bedenin bu çıplaklıkla başkasına ‘sunulması’dır. Bir başka deyişle, içerdiği rızaya rağmen cinsel ilişki bedenin kullandırılması, bedenin size ait olan iktidarının bir başkasıyla paylaşılmasıdır. Bu, insanın kendisine ait olanı dışlaması ve ondan vazgeçmesi anlamına gelir ve doğal bir şiddet içerir. Pornografiye bu şiddetin abartılması, kadın bedenin tüketilen bir meta olarak büsbütün yoğunlaştırılmış bir şiddete maruz bırakılmasıdır. Hele birçok pornografi filminin bu kadarıyla bile yetinmeyip, kadına yöneltmiş büsbütün açık bir şiddeti öne çıkarması, pornografinin bir kavram olarak mahkûm edilmesini gerektiren temel anlayış olmalıdır.

O nedenle, pornografi ahlâkla ilgili değil, siyasetle ilgili bir kavramdır ve onun siyasal boyutunu da feminizm oluşturur. Karşı çıkması gereken varsa devlet değil, feministler olmalıdır. “(Kahraman, 2005: 198)

Ayşe Sargın’a göre internet sayesinde erişimi kolaylaşan, yaygınlaşan ve eskisine göre çok daha fazla şiddet içeren pornografi, kadına yönelik şiddetin üzerinde yükseldiği toplumsal cinsiyet rollerini güçlendirerek kadınları erkek şiddetine açık hale getirmektedir. Birçok erkek, pornografide gördüğü cinsel pozisyonlarda cinsel ilişkiye girmek istemekte, birçok kadın da erkekler bunu istediği ve pornografideki kadınlar bunu yaptığı için istemediği ve acı duyduğu pozisyonlarda seks kabullenmektedir. Ayrıca grup seks ve tecavüze duyulan ilgiyle pornografi arasında bağ olduğu düşünülmektedir.

(<http://www.bianet.org/bianet/medya/95989-pornografi-siddet-ve-kapitalizm---3--2>

Çevrimiçi:15.05.2007)

Sargın’a göre pornografi şiddeti cinselliğin doğal bir parçası, kadınları da bu şiddete rıza gösteren ve hatta bundan zevk alan varlıklar olarak göstermektedir. Cinsellik, pornografide erkeğin kadın bedenini ele geçirmesi, fethetmesi, kendi arzuları doğrultusunda kadın bedenine egemen şeklinde gerçekleşmektedir. Pornografik materyallerde, kadınların yalnızca meme kalça vajinadan ibaret, sözleri, tarihleri, kimlikleri, kişisel sınırları, mahremiyetleri olmayan her an her türlü sekse hazır ve sekste erkeğe itaat eden, onun zevklerine ve isteklerine sürekli uyum gösteren varlıklar olarak temsil edilmesi, toplumda varolan “kadın” modelini yeniden üretilip, güçlendirmektedir.

Pornografide sunulan cinsellik, neredeyse hiçbir zaman kadın ile erkek arasında karşılıklılığa ve eşitliğe dayalı bir cinsellik değildir. Rızaya dayalı izlenimi veren bir cinsel ilişki görüntüsü dahi argo sözcüklerle anılmaktadır. Yani kadınların cinsellikteki rolü pasif ve itaat eden nesne rolüyle sınırlandırılmaktadır. Yine kadınlar bu kurgularda argo sıfatlarla anılmaktadır. Pornografide sıkça yer alan cinsel birleşme kategorilerinde tanımlanan cinsel eylemler, erkeğin kadının bedeninin bir bölümü üzerinde tek taraflı olarak uyguladığı bir eylemi ifade etmektedir. Cinsel eylemler sırasında kadının çektiği acı ve yaşadığı zorlanma bile erotik unsurlar olarak sunulmaktadır. Bağlama, bandajlama, cezalandırma, işkence, kalça şaklatma gibi kategorilerde kadınların ipe bağlandıkları, tavana asıldıkları, dövüldükleri ve

çeşitli işkencelere maruz kaldıkları görüntüler bulunmaktadır. Bunlar da pornografik materyallerde erotik bağlamda sunulan şiddet görüntüleri arasındadır.

(<http://www.bianet.org/kadin/medya/95706-pornografi-siddet-ve-kapitalizm---2--2>)

Çevrimiçi:15.05.2007)

Kadının rızası dışında gerçekleşen cinsel eylemler, yani tecavüz ve taciz görüntüleri ve yazıları da, pornografinin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Bunların bir kısmı da temsili görüntülerdir. İnternet pornografisinde okulda, hapisanede, karakolda, hastanede, gerdek gecesinde tecavüzün işlendiği temsili görüntülerin yanında gizli çekim tecavüz ve taciz görüntüleri de bulunmaktadır. Cinsel saldırının her şeyden önce bir hak ihlali ve suç olduğunu gerçeği göz ardı edilmekte; gerçek ya da temsili görüntülerde cinsel şiddet erotize edilmektedir. Bu nedenle izleyici erkek kadına yönelik şiddete duyarsızlaştırılmaktadır. Sıradan filmlerde şiddet efektlerle kurguya dönüşebilmektedir. Pornografide ise kadına yönelik şiddet gerçektir, kadının kalçalarının tokatlanarak kızarması gerekiyorsa gerçekten bu yapılmaktadır. Kadın porno oyuncularını çekim sırasında gerçekten bedensel acı çekip ve zarar görmektedir.

(<http://www.bianet.org/kadin/medya/95706-pornografi-siddet-ve-kapitalizm---2--2>)

Çevrimiçi:15.05.2007)

Kitle iletişim araçlarında yer alan kurgusal ya da gerçek şiddetin saldırgan tutum ve davranışlarla ilişkisinin ele alındığı araştırmalarda ulaşılan sonuçlar, gerek yöntem, gerekse farklı kuramsal yaklaşımlar açısından tartışılmaktadır. Medyada şiddet gösterimi ve saldırgan tutumlar arasındaki ilişkiyi ele alan kuramcılar, davranış üzerindeki doğrudan ya da dolaylı etkilere dikkat çekmektedir. Doğrudan etkiyi öne sürenler, belli bazı gösterimlerin belirli fiiller için sorumlu olduğuna işaret etmektedir. Gerçekten de bazı kriminal şiddet olaylarıyla televizyon programlarında sunulan bazı kurgusal olaylar arasında dikkat çekici benzerlikler görülebilmekte, hatta bunların açıkça model alındığı saldırılara ve cinayetlere rastlanmaktadır. Örneğin “Born Innocent” adlı sinema filmindeki tecavüz sahnesinin ardından, pek çok genç izleyicinin bunu taklit ederek tecavüz suçu işlemiş olması nedeniyle NBC televizyonu aleyhine kamu davası açılmış olması tipik bir olaydır. Bu ve benzeri olaylar doğrudan etki modellerini desteklemektedir. Ancak, şiddet sahneleri izlemekle saldırgan davranış arasında doğrudan nedensel bir ilişki gösterilememiştir.

Bu nedenle bulguların yorumlanmasında Dolaylı Etkiler Modeli daha açıklayıcı olmaktadır. Dolaylı Etkiler Modeline göre, medyanın da içinde yer aldığı belli kültürel faktörlerin ve bireysel değişkenlerin, bazı kişilerin düşünce kalıplarında değişikliklere; saldırganlık da dâhil olmak üzere bazı antisosyal davranışlarla sonuçlanabilecek davranışsal değişikliklere neden olabileceği düşünülmektedir.

(<http://health.groups.yahoo.com/group/siddetehayir/message/7> Çevrimiçi:21.09.2009)

Genellikle araştırmalarda alınan sonuçlar, dolaylı bir ilişkinin varlığı yönündeki kanıyı desteklemektedir. 1994 yılında yapılan bir çalışmada televizyonda şiddet gösterimi ile saldırganlık arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur.

Pornografi ve kadınlara yönelik şiddet ilişkisinin araştırılmasında, geliştirilen ölçeklerden birisi, “*Tecavüz Mitlerinin Kabulü Ölçeği*”dir. Tecavüz mitleri, tecavüzle ilgili yaygın ve kalıcı olan, erkeğin kadına karşı cinsel saldırısının inkârına ve haklılaştırılmasına hizmet eden tutumlar ve genel olarak yanlış inançlardır. Bu inançların bireyler tarafından ne düzeyde kabul gördüğünün araştırılması suretiyle, kadınlara yönelik şiddet eğiliminin bir boyutunun ölçülebileceği düşünülmüştür. Bu ölçek yakın dönem araştırmalarında geniş ölçüde kullanılmış olmakla birlikte, tecavüz mitlerinin kabulüyle ilişkili bulunan faktörleri ortaya çıkarmaya yönelik çalışmalarda, yapılan tanımların, terminolojinin ve TMK (Tecavüz Mitinin Kabulü) ölçeğinin kendisinin hala yeterli keskinliğe ulaşmadığına dikkat çekilmektedir. Bu alandaki araştırma sonuçlarının da kullanılan yöntemler açısından farklılaşabildiği görülmektedir. Pornografiye maruz kalma ve TMK arasındaki ilişkinin araştırıldığı çalışmalar üzerinde yapılan bir analizde, deneysel olmayan yöntemler ve deneysel yöntemler arasında elde edilen sonuçlar açısından farklılıklar olduğu bulunmuştur. Deneysel yöntemle yürütülen çalışmalar pornografi ve kadınlara yönelik şiddet arasında pozitif bir ilişkiye işaret ederken, deneysel olmayan yöntemlerle yürütülen araştırmalarda hiçbir etki görülmemiştir.

Erkeklerin pornografi kullanımı ve kadının fiziksel istismarı arasındaki ilişkiyi araştırmak üzere, erkek arkadaşları ya da eşleri aleyhinde dava açmakta olan 87 kadın mağdurla yapılan bir çalışmada, fiziksel istismara uğrayan kadınların yüzde 40’ı eşlerinin en az bir kez bu tür materyal kullandığını belirtmişlerdir. Bu araştırmada, pornografik materyal kullanımıyla, tecavüz, şiddet içeren cinsel ilişkiye

girmek üzere kadını zorlama ya da bu tür ilişki teklif etme davranışları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

(<http://health.groups.yahoo.com/group/siddetehayir/message/7> Çevrimiçi:21.09.2009)

Başka bir araştırmada filmlerde gösterilen cinsel şiddetin etkilerini araştırmak üzere, 87 erkek ve 106 kadından oluşan denekler rastgele dört eşit gruba ayrılmış ve her gruba farklı bir film izlettirilmiştir. Birinci gruba bir erkeğe uygulanan cinsel saldırıyı içeren “Deliverence” adlı film; ikinci gruba bir kadına uygulanan cinsel saldırıyı içeren “Straw Dogs” adlı film; üçüncü gruba fiziksel saldırganlık içeren “Die Hard” adlı film; dördüncü gruba ise fiziksel ya da cinsel saldırı sahneleri olmayan tarafsız bir film “Days of Thunder” izlettirilmiştir. Filmin izlenmesinden sonra tüm deneklerden, birincisi 252 sorudan oluşan, ikincisi çeşitli ölçeklerden oluşan uzun bir anketi doldurmaları istenmiştir. Anketin ardından deneklere bir tecavüz sahnesi yeniden gösterilmiş ve son olarak 23 sorudan oluşan bir başka anketi doldurmaları istenmiştir. Sonuçlar, kadınlar ve erkekler arasında büyük farklılıklar olduğunu göstermiştir. Buna göre erkeklerin kişiler arası şiddeti ve tecavüz mitini daha kabul edilebilir bulduğu, cinsel saldırganlığa daha çok ilgi duyduğu, tecavüze uğrayan tarafa daha az sempati duyduğu, sanığı tecavüzden suçlu bulma olasılığının düşük olduğu görülmüştür.

(<http://health.groups.yahoo.com/group/siddetehayir/message/7> Çevrimiçi:21.09.2009)

Pornografik materyale maruz kalma sonucu ortaya çıkan kadınlara yönelik şiddetin, bazı faktörlerin etkisiyle azalabildiğini gösteren araştırmalar da bulunmaktadır.

1994 yılında pornografik materyal kullanma nedenlerinin, cinsiyet rolü stereotipi, cinsel tutuculuk ve tecavüz mitinin kabulüne ne yönde katkıda bulunduğunu test edilmiştir. Bu çalışmada, söz konusu materyalin etkilerine ilişkin iki model dikkate alınmıştır: Liberal bir modele göre erotik materyal yararlıdır ve olumsuz etkisi azdır. Feminist sosyal sorumluluk modeline göre ise, cinsel yönden açık saçık materyal, kadınlar hakkındaki olumsuz inançlara katkıda bulunmaktadır. İkinci modelle ilgili olarak, başlıca üç açıklama çevresinde tartışılmaktadır.

Birincisinde cinsel yönden açık saçık medya içeriğinde kadının olumsuz tanımlanmasının, cinselliğe ilişkin düşünce ve davranışlarımızı yönlendiren kadın-cinsellik hakkındaki şemalara temel oluşturabileceği düşünülmektedir. İkincisinde,

erotik materyalin saldırganlık üzerinde dolaylı etkisi vurgulanmaktadır. Üçüncü olarak kullanım ve haz duyma perspektifi, yalnızca medyaya maruz kalışın ele alınmasıyla, medya etkisinin açıklanmasında yetersiz kalınacağını, izleyici olarak bireyin medyaya tümüyle pasif bir şekilde maruz kalmadığını ileri sürmektedir. Buna göre birey, izlediği medya içeriği karşısında pasif bir alıcı değildir. Kendine özgü nedenlere dayanarak belli bir içeriği kendisi seçmekte ve böylelikle başından itibaren izleme sürecini aktif biçimde yaşamaktadır. Bireylerin erotik materyali kullanma nedenleri, izleme sırasındaki dikkat seviyesini, izlenen içeriğin nasıl yorumlanacağını, izlenen içeriği nasıl kullanacağını, ayrıca içeriğin tutumsal ve bilişsel açıdan bireyi ne yönde etkileyeceğini belirlemektedir.

(<http://health.groups.yahoo.com/group/siddetehayir/message/7> Çevrimiçi:21.09.2009)

Başka bir çalışmada ise, erotik materyal kullanımında başlıca dört neden öne sürüldüğü görülmüştür: Cinsel uyarımın arttırılması, oyalanma-eğlenme, cinsel yönden rahatlama ve yerine koyma. Erotik materyal izleme nedeni olarak cinsel uyarımın attırılmasını neden gösterenlerin, cinsellik ve kadınlar hakkında tutucu inançlara ve stereotiplere sahip olduğu; eğlenme ve cinsel uyarımın arttırılması amacıyla erotik materyal izlemenin tecavüz mitinin kabulüyle dolaylı olarak ilişkili olduğu bulunmuştur. Erotik materyalin cinsel yönden rahatlama nedeniyle izlenmesi ve tecavüz mitinin kabulü arasında negatif, yerine koyma amacıyla izlemenin ise tecavüz mitinin kabulüyle pozitif ilişki göstermiştir.

Pornografik içeriğin kadınlar ve erkekler üzerindeki etkilerinin farklı olup olmadığı da araştırma konularından biridir. Medyada kadına yönelik şiddetin kadınlar üzerindeki etkisinin araştırıldığı bir çalışmada 57 kadın denek 4 gruba ayrılmış ve bir kadın ya da erkek kurbanı yöneltmiş şiddet sahneleri izletilmiştir. Sonuçlara göre medyada yer alan kadına yönelik saldırı sahnelerinin, kadın izleyicilerin güçsüzlük hissini arttırdığı gözlenmiştir.

Pornografinin kadınları nasıl etkilediğinin araştırıldığı bir çalışmada 187 kız öğrenci; çocuklukta pornografiye maruz kalma durumunu, hâlihazırdaki cinsel fantezilerini ve tecavüzü destekleyici tutumlarını ifade ettikleri bir anketi cevaplandırmışlardır. Erken yaşta pornografiye maruz kalmanın, bunu izleyen yıllarda kurulan tecavüz fantezileriyle ve kadınlara karşı cinsel şiddet kullanımına ilişkin destekleyici tutumlarla ilgili olduğu görülmüştür. Kadınların da pornografik

içerikten olumsuz etkilenebildiğini gösteren araştırma sonuçları da bulunmaktadır. Kadınlarda da gözlenen bu tutum değişikliği, yalnızca pornografik değil, erotik görsel materyal izlediklerinde de ortaya çıkabilmektedir.

Reklamlardaki kadın imajı ile cinsel şiddete ilişkin tutumların etkileşiminin araştırıldığı bir çalışmada, kadının seks objesi olarak sunulduğu reklam fotoğraflarını inceleyen erkek deneklerde tecavüze ilişkin tutumların yumuşadığı gözlenmiştir. Benzer tutum değişikliğine kadınlarda da rastlanmıştır.

(<http://health.groups.yahoo.com/group/siddetehayir/message/7> Çevrimiçi:21.09.2009)

Yapılan bir çalışmada porno dergilerinin yüzde 25'inin sözlü saldırıdan işkence ve saldırıya kadar olabilen şiddet içerdiği ve bunun videolarda yüzde 27'lerde olduğu ortaya çıkmış. İnternetteki Usenet grupları toplam sürenin yüzde 42'sinin şiddet içerdiği anlaşılmıştır. (Paul, 2007: 78-79)

3.2.1.3 Yapaylık ve Bağımlılık

Pornografiye getirilen eleştirilen başında yapay bir cinselliğe ve bağımlılığa neden olması gelmektedir. Pornografi gerçeğe benzetilmeye çalışılsa da birçok yönden gerçek dışıdır. Doğal cinsel davranışın kur yapma, flört etme, reddetme, baştan çıkarma, hatta soyunma ya da uyuma gibi öğelerine pornografide yer verilmemektedir. Oysa insan cinselliği doğası gereği sonsuz farklılıklar barındırmaktadır. Pornografi bu farklılıklarla uğraşmak yerine; yalnızca seksin kendisiyle ilgilenmektedir. Pornografide bir an önce cinsel eyleme geçilir, kadınlar her zaman istekli, erkekler her zaman güçlüdür. Karmaşık deneyimler, kalıplaşmış oyuncular arasında kalıplaşmış alışkanlıklara indirgenmektedir. Pornografi gerçek dışı olduğu gibi cinselliği ve onun günlük yaşamdaki yerini de değiştirmektedir. (Faust,1986: 27-28)

Serdar Aydın'a göre porno filmler, gerçek yaşamda rastlanması çok da mümkün olmayan uzunlukta girme-çıkma devinimlerini, orgazm sürelerini ve ereksiyon durumlarını göstererek bir "hayal dünyası" yaratmaktadır. Bu dünyada cinsellik sekse dönüşmüş, cinselliğin duygusal yönü yok sayılarak her şey devinime, pornografide ve hazza indirgenmiştir. Bu filmlerde rol alan porno yıldızlarının adeta duyguları yoktur ve sürekli haz peşinde koşmaktadır. (Aydın, 2009: 268)

Pornografi cinsel faaliyeti belgeler; güzel metinler, güzel görüntüler ya da ince sanat ürünleri yaratmaya kalkışmaz. Yazılı metinler klişe sözlerle doludur; fotoğraf ya da filmler ise estetik kaygılar taşımaz, olayın kaydedilmesi yeterlidir. (Faust, 1986: 28)

Pornografi bedenin bütünlüklü yapısını, bedeni oluşturan öğelere ayırır ve bu öğelere mutlak anlamda vurgu yapılmasını sağlamaktadır. Pornografik materyallerde, bedenin oluşturuca öğelerinden olan cinsel organlara ve bu organların durmak bilmeyen devinimine mutlak bir vurgu yapılmaktadır. Erkek ve kadın cinsel organları birbirini kuşatarak, durmadan devinerek, hazza odaklanmıştır. Vajina ve penis, pornografik sunumun başat öğeleridir. Hazza ulaşmak için beden parçalara ayrılmış, bedenin hatta bireyin yerini cinsel organlar almıştır. (Aydın, 2009: 80-81)

Günümüzde erkekler (hatta kadınlar) cinsellik hakkındaki bilgileri pornografi yoluyla öğrenmekte, arzuları ve cinsel yönelimleri izledikleri pornografiye göre şekillenmektedir. Ergenlik çağındaki erkeklerin birçoğu cinsel duygularını karşı cinse yönetmeyi, arzularının kaynağını ve bu arzuları tatmin etmenin yollarını pornografi yoluyla öğrenmektedir. Kinsey Enstitüsü'nün anketine katılanların yüzde 86'sı pornografinin insanları eğiteceğine, yüzde 68'i de kişinin kendi cinselliği ile ilgili daha açık eğilimlere yönelmesine yol açacağına inanmaktadır. Çoğu erkek, pornografiyi kadınların ne istediğini ve seksten ne beklediğini belirlemek için kullanıyor, dahası erkekler porno filmlerde gördüklerini eşlerine uygulamaya çalışmaktadır. Uzmanlar buna örnekleme teorisi demektedir. Pornografideki her bir cinsel birleşme, bir cinsel ilişki modeli olarak görülmektedir. Bu nedenle pornografi neredeyse bütün kadınları anal birleşme sırasında, kendinden geçercesine çılgınlık atarak gösterdiği sürece; örnekleme teorisi pornografi dışındaki bütün kadınların da aynısını yapacağı genellemesine varmaktadır. Yani erkekler pornoda olanların gerçek yaşamda da böyle olduğu sonucuna varmaktadır. Bu insanların cinselliğe bakışını da değiştirmekte; gerçek yaşamda çok nadir yaşanan, kadınların istemeyeceği eylemler pornoda bir fantezi olarak sunulmaktadır. (Paul, 2007: 29)

Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği'nden Doç. Dr. Cem İncesu'ya göre Cinselliğin pornografi yoluyla keşfedilmesi onarılması güç sorunlar doğurmakta; erkekler kendilerini kıyasladıkları porno yıldızlarının performansları, bitmeyen ereksiyonları ve vücut ölçüleri karşısında komplekse girmektedir. Zira

porno filmlerdeki cinsellik, doğal cinsel yaşama hiç de uygun değildir. Cinsel birleşme ve cinsel organlara odaklanan pornografi cinselliğin sevgi, sarılmak, dokunmak, şefkat gibi çok geniş bir alanını yok saymaktadır. Cinsel eğitimin olmadığı ülkelerde, çok geniş bir kitle cinselliğin porno filmlerdeki gibi yaşadığını, böyle yaşanması gerektiğini düşünmekte, eşleri ya da partnerleriyle cinsel yaşamlarında doyumsuzluk ve hayal kırıklığı yaşamaktadır.

(<http://www.hurriyet.com.tr/pazar/13312016.asp?gid=59> Çevrimiçi: 27.12.2009)

Pornografide sergilenen cinsellik çoğunlukla düşmanlık ve hoşnutsuzluğa yol açmaktadır. Bunun nedeni işlerin çabucak yapılması ve bu işlerden hemen kurtulmaya çalışılmasıdır. Pornografi dünyasında seks genellikle kirli, ucuz ve sonunda eğlendirmeyen bir olaydır. (Paul, 2007: 325)

Pornografik görüntülerde kadının aşağılanması, izleyiciyi çevresindeki kadınları benzer şekilde elde edilebilecek varlıklar olduğu düşüncesine yöneltmektedir. Pornografide kadın erkek için cinsel arzu nesnesi olarak sunulmakta, düzenli olarak pornografi tüketen erkeklerin gerçek yaşamlarında kadınları öznellikleri, insani özellikleri ve farklılıklarıyla görmesi ve kabullenmesi güçleşmektedir.

(<http://www.bianet.org/kadin/medya/95706-pornografi-siddet-ve-kapitalizm---2--2> Çevrimiçi:15.05.2007)

Pornonun erkekler üzerindeki etkisi üzerine birçok görüş bulunmaktadır. Bazı uzmanlar sürekli pornoya maruz kalan erkeklerin kadınlardan uzaklaştıklarını öne sürmektedir. Bu kişiler zamanla kadınları pornoya yaklaşımlarına göre sınavı ve porno seviyeleri yeterliyse onlara yaklaşmaktadır. Erkekler pornografik ürünlerde estetikli, güzel vücutlu, çekici kadınlar gördükleri için gerçeklerinden zamanla uzaklaşmaya başlamaktadır. Çıplak kadın figürü erkeği tatmin edici olmaktan çıkıp toplum içindeki kadınlara tamamen farklı bir açıdan yaklaşmasına neden olmaktadır.

(<http://www.internetajans.com/default.asp?t=wa&wid=27&aid=1416> Çevrimiçi:13.11.2007)

Porno filmleri izleyen insanlar üzerinde yapılan araştırmalar, birçok insanın, çıplak kadın resimlerinden haz almakla başlayan süreçte, giderek pornografik içeriğe yöneldiğini gösteriyor. Bunu, zamanla şiddet içerikli porno filmlere yönelme ve cinsellik konusunda sapkın düşünceler geliştirme adımlarının izlediği kabul ediliyor.

İnsanların pornografik içeriğe yönelmesi, filmler ve reklamlar aracılığıyla sağlanmaktadır. Kadının meta olarak sunulduğu reklam ve filmler, pornografiye uzanan zincirin ilk halkası olarak tanımlanmaktadır. Pornografik içerik de, izleyicisine, kadının bir meta olduğunu göstermektedir. Porno filmlerin oyuncularını, genellikle ailesinden kaçan, uyuşturucu kullandığı için paraya ihtiyacı olan insanlardan oluşmaktadır. ABD’de yapılan bir araştırmaya göre porno film izleyen başlayan insanların “duyarsızlaşabilmek” için çoğu zaman uyuşturucu kullanmaya başladığı ortaya çıkmıştır.

(<http://haber.sol.org.tr/mansetler/mansetalt/7158.html> Çevrimiçi:28.02.2009)

Özcan Köknel’e göre cinsel konuları sömüren açık saçık dergilere, romanlara, filmlere aşırı düşkünlük, gençlik çağında, özellikle erkeklerde görülen kötü bir alışkanlık biçimidir. Bu alışkanlık kimilerinde evlendikten sonra da sürmekte; eşler arasında cinsel doyuma hatta cinsel birleşmeyi zorlaştıran, engelleyen önemli bir sorun durumuna gelmektedir. Cinsel birleşmeden bedensel ve ruhsal olarak doyum bulamayan eşlerden biri, bu tür yayınlar ya da filmlerden yararlanarak gençlik çağında alıştığı biçimde doyum sağlamaya çalışıyor. Kimi kez erkek ya da kadın kendini roman ya da filmdeki kahramanlardan birinin yerine koyuyor. Onun kişiliğine bürünüp onunla özdeşleşiyor. Onun yaptıklarını ya da ona yapılanları kendisi yapmakta ya da kendisine yapılmış gibi algılamakta ve bu yolla cinsel doyuma ulaşmaktadır. (Köknel, 1984: 247-248)

Cinsellik konusundaki araştırmalarıyla tanınan Akif Poroy ise tam tersi düşünceler öne sürmektedir:

“Pek çok kişi, erotik kitap ve resimleri cinsel açıdan heyecan verici bulur; ama bunu ancak, kendine yalan söylemeyenler itiraf eder. Bu kitap ve resimler yalnızca kendi kendini tatmin araçları mıdır, yoksa sağlıklı bir ilişki içinde de bir rolleri olabilir mi? Evet olabilir. 1980’li yıllardan itibaren bütün seksoloji otoriterleri bazı cinsel sorunların tedavisinde pornografiden faydalanmayı önermiştir. California da Center for Marital and Sexual Studies’i yöneten hocalarım Hartman ve Fithian’ın önerisi doğrultusunda ben de yirmi yıldır bazı fonksiyonel cinsel bozuklukların tedavisinde pornodan başarı ile faydalandım.” (Poroy, 2005: 145-146)

Yapaylık kadar bağımlılık da pornografiyle ilgili psikolojik sorunlardan biridir. Pornografinin bağımlılık olup, olmadığı da tartışılmaktadır. Kinsey Enstitüsünden Profesör Erick Janssen porno hakkında “bağımlılık” teriminin kullanılmasını eleştirmektedir. Zira bu insanların bağımlılara uygulanan tedaviden bir fayda görmediğini öne sürmektedir.

Pensilvanya Üniversitesinden Profesör Mary Anne Layden patolojik kumar alışkanlığının ve maddenin kötüye kullanımının teşhisinde kullanılan ölçütlerin porno bağımlılarına da uygulanabileceğini öne sürmüştür. Çünkü porno bağımlılarının diğer bağımlılar gibi olduğu kabul edilmektedir. Bağımlılığın önemli göstergelerinden biri bağımlı hale gelen maddeye karşı tolerans gelişimidir, bu bağlamda uyuşturucu bağımlıları aynı uyarımı elde etmek için gittikçe daha fazla dozda uyuşturucuya ihtiyaç duymaktadırlar. Layden’e göre porno bağımlıları da ilk porno deneyimlerindeki benzer uyarılma seviyesine erişebilmek için daha fazla porno tüketimine ve daha uçuk materyal kullanımına gerek duymaktadır. Porno bağımlıları her bağımlılıkta olduğu gibi, giderek daha yüksek doz ihtiyacıyla, daha uç porno görseller istemektedir. Layden uzun süre pornoya maruz kalmanın grup seks, sadomazoşistik deneyimler ve hayvanlarla cinsel ilişki gibi yönelimleri tetiklediğini de öne sürmektedir.

(<http://www.bildirgec.org/yazi/pornografi-bagimlilik-yapar-mi> Çevrimiçi:19.01.2009)

Porno bağımlılığı, bir süre sonra daha fazlasını isteme, duyarlılığın azalması ve davranışları etkileme gibi sonuçlar doğurmaktadır. İnternette sürekli porno izleyenler belli bir süre sonra farkında olmadan bağımlı olmakta, sağlıklı cinsel yaşamlarını yitirmekte ve yalnızca pornoyla tatmin olmaktadır. İnternette önce pornoyu yalnızca haftalık bir uğraş olarak gören erkeklerin internetle birlikte günlük porno izleyicileri durumuna geldikleri kabul edilmektedir. (Paul, 2007: 280)

Porno bağımlılarında görülen başlıca belirtiler şunlardır; bağımlı porno materyale karşı duyarlılığı kaybetmekte, daha önce izlediği şeye karşı heyecanını yitirmektedir. İzlediği porno sahnelerini gerçekleştirmek istemekte, normal cinsel ilişkiden heyecan almamaya başlamakta, karşı cinsi bir seks objesi olarak görmektedir.

(<http://www.internetajans.com/default.asp?t=wa&wid=27&aid=1416> Çevrimiçi:13.11.2007)

Genelde pornodan kaynaklanan internet bağımlılığı teşhisi koyabilmek için aşağıdaki sorulardan herhangi birine evet demesi gerekmektedir; bu durumda tedaviye başlanmaktadır.

- *Porno izlemeye düzenli olarak az denemeyecek kadar vakit harcıyor musunuz?*
- *Eşinizden ya da önemseydiğiniz kişilerden internette ne yaptığınızı saklıyor musunuz?*
- *Bir sonraki internete girişinizde cinsel olarak tahrik olacağınızı düşünüp bundan haz alıyor musunuz?*
- *İnterneti kullandığınız için kendinizi suçlu hissediyor musunuz?*
- *İnternetteki seksten ilk olarak istemeden tahrik olup daha sonra internette girdiğiniz zamanlarda bunu arıyor musunuz?*
- *İnternetteyken mastürbasyon yapıyor musunuz?*
- *İnternette porno izlemeye başladığınızdan beri eşinize olan ilginiz azaldı mı? (Paul, 2007: 279)*

Porno bağımlıları internet pornografisine yılda yaklaşık 10 milyar dolar harcamaktadır. ABD’de her üç boşanmanın birinin nedeninin internet bağımlılığı olduğu öne sürülmektedir. Yapılan çalışmalarda internet kullanıcılarının % 29’u ile % 50’sinin internet bağımlısı oldukları ortaya çıkmıştır.

(http://www.bagimlilik.info.tr/internet_bagimliliginin_dunyada_ve_turkiyede_durumu.html Çevrimiçi: 26.09.2009)

Araştırmacı Al Coper’a göre haftada 11 saat ve üzerinde porno izleyen erkekler bağımlı olarak kabul ediliyor. Amerikan Ulusal Cinsel Sağlık Merkezi’nin yaptığı araştırmalara göre porno bağımlısı erkeklerin oranı yüzde 3-8 arasında değişiyor. Başka bir araştırmaya göre ise, yalnızca 200.000 Amerikan çocuğunun internet pornosu bağımlısı olduğu öne sürülmüştür. (Paul, 2007: 280)

Avustralya’da yapılan bir araştırmaya göre pornografik içerikli sitelerde haftada 12 saatten fazla zaman geçiren erkeklerin yüzde 27’sinde depresyon, yüzde 30’unda korku ve yüzde 35’inde stres gibi psikolojik rahatsızlıklar meydana gelmektedir. (<http://www.veteknoloji.com/arama.php?id=10903&gkat=&aranan=porno%20film> Çevrimiçi: 01.09.2009)

Kumar ve pornonun Türkiye’de de son yıllarda en sık rastlanan bağımlılık türü olduğu belirtilmektedir. Uzmanlar, bağımlılığın çevre, aile etkenli ile kişinin psikolojik ve biyolojik durumuna bağlı olarak oluştuğunu, bir davranışı kontrol edememek olarak kendini gösterdiğini belirtmektedir. Kumar ve porno, gerek kişide bir tür ödül duygusu yaratması nedeniyle giderek artan bir bağımlılık türü durumuna gelmiştir. Örneğin BATEM’e (Bağımlılık Tanı ve Tedavi Merkezi) başvuran hastaların yüzde 50’si porno ve kumar alışkanlığından kurtulmak için yardım alıyormuş. Tedavi programı ise hastaların sosyal yaşamı, aile yapısı ve bağımlılık türüne göre düzenlenmektedir. (Yılmaz, 2008:19)

Prof. Dr. Arif Verimli de internetin sunduğu olanaklar arasında yer alan ve yüksek haz duygusu yaşatan kumar ve porno sitelerinin bağımlılık yarattığını öne sürmektedir. Verimli madde bağımlılığı ile davranışsal bağımlılıklar arasında bir fark olmadığını, her iki durumda da beynin frontal bölgesinde var olan biyokimyasalların ödüllendirilme yanıtını aldığını belirterek; kişiyi sosyal işlev bozukluğuna kadar götüren internet bağımlılığının, en az madde bağımlılığı kadar tehlikeli olduğu öne sürmektedir. (Yılmaz, 2008:19)

Balıklı Rum Hastanesinin Anatolia Kliniğinde de, bir süredir özellikle gençler arasında sayısı hızla artan internet ve porno bağımlılığı tedavi edilmektedir. Hastanenin İnternet Bağımlılığı Servisi’nin sorumlusu Doç. Dr. Özkan Pektaş bu olguyu *“ailenizle geçireceğiniz zaman yerine bilgisayarı tercih ediyorsanız, arkadaşlarla buluşmak yerine internete giriyorsanız bağımlılıktan söz edebiliriz”* şeklinde özetlemiştir. (Acar, 2009: 188)

3.2.2 Etik Yaklaşımlar

3.2.1.1 Kadın Hakları Açısından

Batı ülkelerinde yetmişli ve seksenli yıllar boyunca hem kadınlar hem de erkekler açısında pornografinin zararları, yasallığı, ahlaki değerlere uygun olup olmadığı ve sonuçları tartışılmıştır. Özellikle feministler 1970’li yıllar boyunca bütün kadınları etkilediğine inandıkları pornografiye karşı mücadele etmiştir.

1968 olayları bütün dünyayı dönüştürüp değiştirirken cinsellik de sinemada kendine yeni bir yol bulmuştur. 1970’li yılların başında Avrupa’da *“Emmanuelle”*

filmiyle sembolize olmuş bir cinsel özgürlük dönemi yaşanmış, aynı dönemde ABD’de Deep Throat adlı ilk uzun metrajlı porno film sinemalarda gösterime girmiştir. Böylece pornografi geniş kitlelere ulaşma olanağı bularak, meşrulaşmıştır. Bu dönemde feminist yazarlar da pornografiye karşı protestolarını yükseltmiştir. Feministler pornografiyi cinsel saldırı olarak tanımlamıştır. Hatta feminist Susan Brownmiller bunu fuhuşa olan hoşgörüle bir tutarak tecavüze karşı verilen kavganın merkezi olarak nitelendirmiştir. Feministler pornografinin cinselliği değil, yalnızca erkeğin kadın üzerindeki egemenliğini yansıttığı görüşünde birleşmiştir. (Faust,1986: 13-15)

ABD’de 1970’lerden 1990’ların sonlarına kadar devam eden pornografi karşıtı feminist hareketin en önemli temsilcilerinden biri olan Catharine MacKinnon’e göre pornografi tecavüzü, dayaağı, cinsel tacizi, fuhuşu ve çocuklara yönelik cinsel istismarı erotize ediyor, özendirip, varlığına izin vererek ve meşrulaştırıyordu. Bunun yanında kadınları cinsiyetçi ve ırkçı kalıplarla temsil ederek, onların bir kimlik grubu olarak sahip oldukları hakları ihlal etmekle kalmıyor; ehil, eşit vatandaşlar olarak toplumsal yaşama katılımlarını engelleyen erkek egemen pratiklere de katkıda bulunuyordu. (<http://bianet.org/kadin/insan-haklari/85484-pornografi-erkekegemenlik-ve-feministler> Çevrimiçi:21.06.2009)

Feministlerin özellikle karşı çıktığı şey, pornografik unsur taşıyan film ve yazılarda kadınların zayıf, güçsüz ve kendi cinselliklerini yaşama konusunda bilgisiz ve beceriksiz olduklarına dair imajlar kullanılmasıydı. Pornografideki kadın temsili, kadınlar üzerindeki erkek egemenliğinin ve kadınların erkekler karşısındaki eşitsiz konumlarının erotize edilmesine dayanıyordu. Feminist Kathy Acker, pornografinin özgürlük olduğunu savunuyor, bir başka feminist Andrea Dworkin ise pornografinin aslında bir kadın sömürüsü olduğunu ileri sürüyordu. Feminist hareketin öncülerinden olan Dworkin’e göre pornografik filmlerde gösterilen, dışa vurulan haz duygusu bütünüyle kadının aldığı ve kadın tarafından verilen bir hazdı. Dolayısıyla, pornografi hem gerçektirdiydi hem de kadının nesneleştirilmesini içeren bir süreçti. Bu özelliğiyle pornografi, erkek egemen bir dünyaya hizmet sunmakta, kadının ticari bir meta ve tüketim aracı haline gelmesine yol açmaktadır. (Kahraman, 2005: 197)

Dworkin, pornografiyi, doğrudan doğruya yozlaşmanın kendisi olarak görmüştür. Dworkin pornografinin kadınlara karşı şiddet olduğunu ileri sürerek,

özünde bir yozlaşma olduğunu düşündüğü pornografik materyalin tümüyle ortadan kaldırılmasını istemiştir. (Yürüşen, 1996: 264-266)

Pornografide cinsellik paketlenen ve satılan bir üründür. Aynı zamanda ırkçılığın hala kabul gördüğü tek alandır. Ürünler pazarlanırken ırka özellikle vurgu yapılmakta; toplumdaki ırkçılık erotize ederek yeniden üretilmektedir. Pornografide yer alan kadınlar Asyalı, Uzakdoğulu, zenci, Latin, beyaz, sarışın, Doğu Avrupalı gibi kategorilere ayrılmaktadır. Örneğin Asyalı kadınlar, şiddet içeren senaryolarda kullanılırken; Afrikalı ve Latin kadınlar cinsel yönden doyumsuz kadınlar olarak gösterilmektedir. (<http://www.znet-turkiye.org/gd061205.htm> Çevrimiçi:15.06.2009)

Pornografi endüstrisi hem varolan erkek egemenlikten beslenmekte, hem de ürünlerini satmak için erkek egemenliğin temel unsurlarının yeniden üretimine katkıda bulunmaktadır. Bu yüzden pornografik ürünlerde, karşılıklılığa ve rızaya dayalı cinsellikten çok, kadınların acı çekmesi, aşağılanması ve tecavüze uğramasına dayalı cinsel imajlar daha çok yer almaktadır.

Feministlere göre pornografide kadınlar, kendi kişilikleri, tercihleri ve beden bütünlükleri olan öznel olarak değil; ruhsuz, kimliksiz, yalnızca vajina, meme, kalça gibi beden parçalarından ibaret olan ve erkeklerin zevklerine hizmet eden cinsel nesnelere temsil edilmektedir. Kadın bedenini doğal bütünlüğü içinde değil, parçalar üzerinden temsil edilerek, nesneleştirilmekte ve kadınların tüm varlığı cinsel fonksiyonlarına indirgenmektedir. Erkek egemen toplumun cinsiyet rollerini olumlanarak yeniden üretilmektedir. Kadınların aşağılanması, küçümsenmesi, onlara acı çektirilmesi ve tacizden tecavüze uzanan cinsel şiddet, pornografinin öğeleri arasındadır. Kadınlar da bu şiddet ve aşağılamadan içten içe hoşlanan varlıklar olarak gösterilmektedir. Pornografik sitelerde bandajlama, kalça şaklatma, boğazına kadar sokma, kol sokma, ağlatma, üzerine işeme gibi başlıklarla kategorileştirilen, acı verme, aşağılama ve kadın bedeni üzerinde egemenlik kurmaya yönelik cinsel pratikler yer almaktadır. Kadın bedenine yönelik açık şiddet içeren görüntüleri erotik bir bağlamda cinsel fantezi olarak sunarak, kadına yönelik şiddeti yeniden üretmekte, sıradan ve doğal duruma getirmektedir. Pornografide yönetilen, hükmedilen, hatta hırpalanan kadın bedeni erkeğin haz almasına yönelik bir nesne gibi sunulmaktadır. Pornografide cinsellik, erkeğin kadın bedenini ele geçirmesi, fethetmesi, kendi arzuları doğrultusunda kadın bedenine egemen olması şeklinde gerçekleşmektedir.

Seyreden için cinsel haz ise, kadının bu egemenliğe rızasıyla ya da rızası dışında itaat etmesi ve kendisine biçilen rolü kabullenmesiyle oluşmaktadır.

(<http://www.bianet.org/bianet/kadin/88323-pornografi-ve-kadina-siddet> Çevrimiçi: 06.08.2009)

Pornografide senaryo gereği bile olsa yaşanan şiddet gerçektir. Bunun yanında bu sektörde çalışan kadınların büyük bölümünün uyuşturucu kullandığı ve toplumdan dışlandıkları da bilinmektedir. Cihan Demirci 1970’li yıllarda çekilen porno filmlerde rol alan kadınların yönetmenlerce içki ve esrarlı sigarayla sarhoş edildiğini, bu nedenle kadınların bu filmlerde ne yaptığının farkında bile olmadıklarını pek çok porno ya da pornoya yakın sahnenin bu sayede çekildiğini öne sürmüştür. (Demirci, 2004: 86)

Feministlere göre kadının pornografi ile ilgisi bile kendisi için değil, karşı tarafı mutlu etmek üzerinedir. Yani bu alanda kadına edilgen bir rol biçilmiştir. Aslında bu rol kadının toplumsal cinsiyet rolleri ile doğrudan bağlantılıdır. Toplumsal cinsiyet içinde kadın, cinselliğini kendi için değil, eşi için yaşar. Erkekler bunu pornografik yayınlardan öğrenirken, kadınlar pembe dizlerden, zararsız kadın dergilerinden öğrenirler. İlk cinsel kimliklerini keşfettikleri çağda, onlar için erkeklere oranla daha fazla kısıtlanmış olan bu alanı keşfederken bu tür yayınlar ile üstü kapalı, örtülü bir şekilde pembe ve romantik keşiflere girerler. Bu yüzden kadın ve erkeğin cinselliği yaşamada, toplumsal cinsiyete bağlı olarak konumları, beklentileri ve istekleri birbirinden farklıdır. Sonuçta pornografi, cinsiyetçiliğin yeniden üretimini sağlamakta, cinsiyetçi rol ayrımını perçinlemektedir. Pornografi içerdiği temsiller ve cinsellik kurgusuyla kadınlara yerini hatırlatarak; erkek egemen kültürün kendini yeniden üretmesini sağlamaktadır.

(<http://www.bianet.org/bianet/kadin/41026-pornografi-kuramsa-irza-gecmek-uygulamadir> Çevrimiçi:15.05.2007)

Pornografik sitelerde kadınlar standart olarak sınıflandırılmakta, bu sınıflandırılma kadınların fiziksel özellikleri, yaşları, etnik kimlikleri, meslekleri, medeni durumları ve sosyal konumlarına göre düzenlenip pornografi tüketicisine sunulmaktadır. Her bir kategori belli bir cinsel tema ya da senaryoyla özdeşleştirilmektedir, görüntüler tanıtım yazıları eşliğinde sunulmaktadır. Kadınların

yaşları, ruhsal ya da maddi nedenlerle dezavantajlı olduğu durumlara, yani kadınların aşağılanması ve bunun erotize edilmesine pornografide sıkça yer verilmektedir.

(<http://www.bianet.org/kadin/medya/95706-pornografi-siddet-ve-kapitalizm---2--2>

Çevrimiçi:15.05.2007)

Feministler, erkeklerin pornografiye olan ilgilerini, erkeklerin üstünlük iddiaları ve kadınları cinsel yollarla aşağılamalarına kanıt olarak göstermektedirler.

(Faust,1986: 40)

Kinsey, cinsellik üzerine yaptığı araştırmalarda, amatörler tarafından hazırlanmış binlerce belge incelemiştir. Erkeklerin yazdığı türden erotik öğeler içeren ve kadınlarca yazılmış yalnızca üç belgeye rastlamıştır. Resim alanında ise, kadın sanatçılar tarafından yapılan erotik resimler bir düzineyi bulmuyordu. Kinsey kadınların çoğunun erkeklere hitap eden pornografi türünden etkilenmediği, Kadınların eğilimi, genel duygusal ilişkileri, romantizmi ve aşkı konu alan edebiyat ve sanat eserlerinden yana olduğu sonucuna varmıştır. Genellikle, kadınlar saf pornografiye ilgi duymamaktadırlar. Cinsellik konusuna böyle bir yaklaşım, onlara göre kabadır. (Hyde, 1986: 26-27)

1953 Kinsey raporuna göre pornografinin tüketicisi yalnızca erkeklerdi. Buradan, pornografi piyasasındaki malzemenin, hemen hemen tümüyle erkek müşterilere hizmet ettiği sonucuna varılıyordu. (Paul, 2007: 143)

1980'lere gelindiğinde pornografi üzerindeki feminist tartışma akademik ve yasal bir alana çekildi, doksanlı yıllarda bu tartışmalar son buldu. Pornografi yanlıları insan cinselliğini pornografi tüketimiyle eş tutuyor. Bu yaklaşıma göre, erkekler çıplak kadınlara bakmaktan hoşlandığı için ister istemez porno izleyecek; erkekliğin ve cinselliğin aracılığıyla pornografi tüketicisi olacaktır. Bu yaklaşım medyada ve popüler kültürde de destek buluyor, Batı toplumlarında pornografiyi desteklemek sivil özgürlükçü ve liberal olmanın bir gereği olarak görülüyor, karşı çıkanlar ise gerici olarak adlandırılıyor. Pornoyu savunan feministler porno karşıtı feministleri muhafazakâr feministler hatta feminaziler olarak adlandırıyor. (Paul, 2007: 316-319) Batı'da pornografi yanlısı olmak kişisel özgürlük, cinsel özgürlük ve bilimin lehine bir duruş; pornografi karşıtı olmak ise, baskıcı, geri kafalı ve seks karşıtı olarak görülmektedir. (Paul, 2007: 11)

Bu sürece kadın dergileri de ayak uydurmuş görünmektedir. Kadınların büyük çoğunluğu hala pornografiye karşı olumsuz düşünceler beslerken, bu dergilerde onlara pornonun seksi olduğu çekici ve ilerici olmak istiyorlarsa porno modasına uygulamaları gerektiği anlatılmaktadır. (Paul, 2007: 143-144)

Pornografi karşıtı feminist hareketin kanıtları, post-feminizmle birlikte etkisini yitirmiş gibi görünmektedir. Ancak pornografi sürekli büyüyen ve yaygınlaşan bir endüstri olma niteliğini korumaktadır. ABD’de yapılan bir araştırmaya göre internette pornografiyle tanışma yaşı 11’e düşmüştür. Yapılan araştırmalara göre pornografi kadınlar arasında da yaygınlaşmaktadır. İnternetteki pornografi sitelerinin ziyaretçilerinin yüzde 28’i kadınlardır. Buna göre kadınların yüzde 13’ü işyerinde pornografik sitelere bağlanmakta ve pornografi tüketicisi kadınların yüzde 17’si ise pornografi bağımlılığıyla mücadele etmektedir.

(http://www.familysafemedia.com/pornography_statistics.html Çevrimiçi:3.08.2009)

ABD’de yapılan bir araştırmaya göre, 2004 yılının Ocak ayında, 32 milyona yakın kadın en az bir kez pornografik internet sitelerini ziyaret etmişti. Bunların yalnızca 800.000’i 65 yaş üstü iken, yedi milyonu 35-44 yaş arasındaydı. 2004 yılında yapılan Elle-MSNBC.com anketine göre ise, kadınların yüzde 41’i bilerek ve isteyerek, erotik film ve ya fotoğraflara baktıklarını ve ya indirdiklerini; yüzde 13’ü de internette canlı olarak birini izlediklerini ve ya biriyle cinsel bakımdan iletişim kurduklarını söylemiştir. (Paul, 2007: 154)

Kadınlar tarafından ve kadınlar için yapılan pornografi üretiminin artmasıyla, birkaç şirket ve porno endüstrisi kadınların pornografiye karşı ilgisini arttırmak için uğraşmaktadır. Kadınların porno tüketimindeki artış; kadınlara yönelik pornografik üretimin artışına ve ilişkilerde kadın ve erkeğin rollerinin yer değiştirmesi ve buna bağlı olarak kadının beklentisi ve cinselliğe karşı tutumundaki değişime bağlanmaktadır. (Paul, 2007: 149)

Pornografi üzerine çalışmalar yapan Profesör Michael Kimmel bu değişimi şöyle anlatmaktadır:

“20 yıl önce sınıfta pornografiden bahsettiğimde kız öğrencilerim, “iğrenç” derdi, erkekler ise suçlulukla “evet, izledim” derdi. Bugün ise erkekler suçluluk duymaksızın porno izlediklerini söylemekte çok daha açıktır. Kadınlar şu an erkeklerin eski alışkanlığını devralmış durumdadır: Mahcup bir şekilde porno

izlediklerini kabul ediyorlar". Kadınların tavırları çok yakın bir şekilde erkeklerinkiyle örtüşüyor." (Paul, 2007: 150)

Çocuk pornografisiyle mücadelede toplumun neredeyse tamamı hemfikirdir. Ancak yetişkin pornografisi ise "bireysel özgürlük" ya da "ahlaki tercih" olarak toplumsal denetim ve mücadelenin dışına itilmektedir. Oysa yetişkin pornografisi, içerdiği kadın temsilleri ve cinsellik kurgusuyla, toplumda cinsiyete dayalı hiyerarşilerin ve kadına yönelik şiddetin yeniden üretildiği ve doğallaştırıldığı alanlardan biridir. Bu nedenle yetişkin pornografisiyle mücadele feministlerce kadına yönelik şiddetle mücadelenin önemli bir parçası olarak görülmektedir.

(<http://www.bianet.org/bianet/kadin/88323-pornografi-ve-kadina-siddet> Çevrimiçi: 06.08.2009)

3.2.1.2 Basın ve İfade Özgürlüğü Açısından

Büyük bir öneme sahip olsa bile, ifade özgürlüğü mutlak değildir ve ifade özgürlüğünün bazı alanları, diğerlerinden daha değerli, bazıları ise düşük değerli olarak kabul edilmektedir. Yapısı bakımından bütün ifadelerin, bir karine olarak eşit derecede korunması gerektiği konusunda ısrar etmek hem yersiz, hem de gerçekten değerli olan ifadenin özgürlüğüne aykırıdır. (Sadurski, 2002:46)

İfade özgürlüğü Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesiyle güvenceye alınmıştır. 10.maddede herkesin ifade özgürlüğü güvence altına alınırken, bu özgürlüğün ne zaman, nasıl ve hangi koşullarda sınırlandırılacağı açıklanmıştır. Kamusal makamlar bu özgürlüğün kullanılmasına ancak genel ahlakın korunması gerekçesiyle müdahale edebilir. Genel ahlak ise belli bir zamanda, belli bir toplumun büyük çoğunluğunca benimsenmiş, kolayca anlaşılabilir ahlak kurallarının bütünüdür. Bu gerekçeyle yapılacak sınırlamada meşru bir amacının bulunması, demokratik bir toplum için gerekli olması gibi ölçütlere uyulması gerekmektedir.

(<http://www.hukukcu.com/bilimsel/kitaplar/mustehcenlik.htm> Çevrimiçi:17.04.2009)

Çağımızda, yasalarla korunan hukuki değer genel ahlak olmayıp, kişinin cinsel özgürlüğüdür. Örf ve adet, genel ahlak, cinsellik konusundaki kavrayış biçimi, toplumsal bir olgudur ve belirli süreçlerde toplumsal gelişmelere bağlı olarak kendiliğinden değişmektedir. Toplumsal gelişim ve değişim toplumsal yapının dinamizmine bağlıdır. Normatif kurullarla toplumsal gelişimi ve değişimi önlenemez.

Günümüzde cinsellikle ilgili suçların örf ve âdeti, genel ahlakı korumak, cinsellikle ilgili yazı, resim ve çalışmalarını suç saymak amacı taşımadığı kabul edilmektedir. Günümüzde, korunan hukuki değerinin kişinin cinsel hürriyeti olduğu, fiillerin genel adaba aykırı olduğu için değil, kişinin cinsel özgürlüğünü ihlal ettiği için cezalandırıldığı kabul edilmektedir. (Özek,1999:442-443)

Öte yandan en liberal toplumlarda bile, bütün ifade çeşitleri mutlak anlamda korunmaz. Bir kısım ifadelere kısmen izin verilirken, bazıları tamamen yasaklanabilir. Amerikan Yüksek (Anayasa) Mahkemesi bu konuda şöyle bir karar almıştır:

“Bazı ifade kategorileri; fikirlerin herhangi bir anlatımı için temel bir unsur değildir ve gerçeğe giden bir adım olarak sosyal değeri öylesine değersizdir ki, düzen ve ahlaktaki toplumsal yararlar onlardan gelebilecek faydayı açıkça aşar.” (Arslan, 2003:152-156)

İrkçi kötüleme, pornografi, çirkin lakaplar, küçük düşürücü sözler, herhangi bir toplumsal değeri olmayan ya da nispeten daha az toplumsal değere sahip olan ifade türleridir. Düşük değerli ifade kategorileri Chaplinsky/New Hampshire davasında, müstehcenlik, iftira, tahrik ifadeleri, çocuk pornografisi ve çatışmaya yol açan kelimeler olarak belirtilmiştir. Düşük değerli olarak belirlenen ifadeler de bütünüyle korumasız değildir, yüksek değerli olarak belirlenen ifadelerle göre daha fazla sınırlandırılabilirlerdir. (Arslan (der.), 2003:52.)

Düşük değerli ifade kategorilerinden biri de üzerinde pek çok tartışmanın yapıldığı müstehcen ifadedir. Müstehcenliğin ifade özgürlüğünün korumasından yararlanıp yararlanamayacağı, yararlanacaksa hangi ölçüde yararlanacağı konusunda ortak bir görüş bulunmamaktadır. Müstehcen kavramı pornografiden farklı bir anlam taşımasına rağmen birçok ülkenin yasalarının ‘müstehcenlik’ terimi içinde kabul ettiği şeylerin çoğunun aslında pornografik, pornografik olarak kabul ettiği şeylerin ise müstehcen olduğu söylenebilir, bu yüzden birçok ülkede müstehcen ve pornografi kavramları eş anlamlı kullanılmaktadır. ABD’de 1973 yılında verilen *Miller/California* kararında müstehcenlik şöyle tanımlanmıştır;

“Müstehcenlik, bir bütün olarak alınır ve günümüz toplumunun standartları kullanılırsa, şehvet ilgilerine hitap eden, yani cinsel arzulara tahrike eden materyaldir. Materyalin aynı zamanda açıkça incitici ve saldırgan olması gerekir;

bu belki 'galiz, açık seçik' erotik materyal olarak tanımlanabilir. Ve ciddi bir edebi, sanatsal, siyasi veya bilimsel değerinin bulunmaması gerekir."

Bu karara göre bir ifadenin ya da materyalin müstehcen sayılabilmesi için; tamamen şehvi duygulara hitap etmesi; açıkça rahatsız edici olması ve bütün olarak ele alındığında hiçbir edebi, sanatsal, siyasal ve bilimsel değere sahip olmaması gerekmektedir. Bu görüşe göre müstehcenliğin diğer ifade kategorilerine göre daha sıkı bir incelemeye tabi tutulması gerektiği savunulmakta, yasaklanması toplumsal ahlak anlayışına dayandırılmaktadır. Müstehcen yayınlar ahlak dışı kabul edilip, toplumun ahlak anlayışının korunmasındaki yararın, egemen ahlak değerlerine uymayan müstehcen yayınların yasaklanmasının doğuracağı zarardan daha önemli olduğu ileri sürülmektedir. Buna göre bir materyal özellikle ergenlik çağındaki çocukları yozlaştırabilecek ise, onun müstehcen olduğu düşünülmekte, bu nedenle çocuklara dağıtımı yasaklanmalıdır. Ancak bir materyalin çocukları yozlaştırıyorsa erişkinleri de yozlaştırılacağı ve bu nedenle erişkinlere de dağıtımının yasaklanmalıdır. Ayrıca müstehcen yayınların cinsel sapmalara, çocuklara taciz ve ırza geçme gibi suçlara neden olduğu da öne sürülmektedir. (Yürüşen, 2001: 28)

Bir görüşe göre insanların müstehcen yayınlara bakmak zorunda bırakılarak rahatsız edildiğini ve bu nedenle müstehcenliğin kamuya açık yerlerde sergilenmesinin yasaklanması gerektiği ileri sürülmektedir. Bazıları bu tezi daha da ileri götürüp müstehcen yayınların varlığını bilmek suretiyle bile insanların rahatsız edilmiş olacağını ve bu çirkinliğin kamuya teşhirden çekilse bile uzaklaştırılmış olmayacağını savunmaktadırlar. Müstehcenliğin diğer ifade biçimlerine göre daha sıkı denetlenmesini savunan görüşlerde bulunmaktadır. İlk olarak, müstehcen yayınların sapık eğilimleri kışkırtıp başkalarına zarar verecek türde eylemlere yöneltmekten ziyade, onların fantezi düzeyinde tatmin edilmesine yardımcı olarak, bu türden eylemleri önlemeye katkıda bulunduğu gerekçesi ile yasaklanmaması gerektiği ileri sürülmektedir. (Yürüşen, 2001:38)

Müstehcen yayınların kullanılmasının ya gizli olduğu ya da başkalarının zararına sebep olmadığından hareketle bu faaliyetlerle devletin ilgilenmesinin doğru olmadığı da öne sürülmektedir. Ancak bu konuda unutulmaması gereken müstehcenliğin nerede, nasıl, hangi ortamda, ne zaman verildiğidir. Ulaşımı diğerlerine göre daha az çaba gerektiren internetteki müstehcen yayınlar ile

televizyonların en yoğun izlenme dönemlerindeki müstehcen oldukları iddia edilen yayınları birbirinden ayırmak gerekmektedir. Müstehcen olduğu iddia edilen materyalin herhangi bir ifade içerip içermemesi de bu yayınların denetiminde önem taşımaktadır. Örneğin, herhangi bir sanat formunda seksin betimlenmesi ya da anlatılması, cinsel betim ne kadar açık saçık olursa olsun, sanatı da ifade eden bir özgür ifade ilkesi tarafından korunmaktadır. Bu nedenle sanat korunduğuna göre, sanatsal ifade konusu olan cinsel sanat da korunacak, cinselliğin en dolaysız ifadelerini içerse bile sanat ya da edebiyat yapıtının yasaklanmaması gerekecektir. Sanatsal ve bilimsel çalışmalar müstehcen olarak nitelendirilmemekte ve bu konudaki yaratımlar mutlak bir hak olarak kabul edilmektedir. (Yürüşen, 2001:27)

Ancak müstehcenliğin verilmesi ile içinde hiç bir ifade açıklaması, müzik ve sanatsal bir girişim bulunmayan hatta kadınla erkeğin yüzlerinin bile yer almadığı, bütün içeriği cinsel ilişkide bulunan bir erkek ve bir kadının cinsel organlarının birleşmesinin betiminden ibaret olan, belli süreli bir filmin aynı korumadan yararlandığını düşünmek olanaklı değildir. Bu tür müstehcen yayınlar “şehvet uyandıran (hardcore) pornografi” olarak adlandırılıp ifade özgürlüğü güvencesinden yararlanması ya çok az olmakta ya da olmamaktadır. Şehvet uyandıran pornografinin ifade olarak ele alınmaması ise, pornografik yayının haberleşmeden daha çok cinsel faaliyetin özelliklerini paylaştığı ve ortada aktarılan bir fikrin olmadığı kabul edilmektedir. Müstehcenlik cinsel arzudan başka bir şey uyandırmamaktadır ve bu nedenle ifade özgürlüğünün güvencesinden yararlanmamalıdır. (Yürüşen, 2001:34)

Müstehcenlik, pornografik yazı okumak, resim görmek istemeyen kişilerin, bu türden yazı ya da resim görmek zorunda bırakıldığı durumda suç oluşturmaktadır. Örneğin, İngiliz Hukukunda pornografik yayınlar bile suç oluşturmamaktadır. Buna karşılık pornografik yayınların onları görmek istemeyen kişilere gösterilecek bir biçimde teşhiri, postalanması suç oluşturmaktadır. Bu neden, pornografik yayınların üretimi ve satışı suç değildir. Fakat herkesin görebileceği şekilde teşhiri ve kişilerin evlerine postalanması suçtur. (Özek,1999:444)

Amerikan Yüksek Mahkemesi, müstehcen yayınların alanını çok sınırlamış, toplumsal önemi olmayan, sanatsal, bilimsel değeri bulunmayan, salt kötü niyetle yapılan, kişinin cinsel duygularını istismar amacını güden yayınların müstehcen

sayılacağını kabul ederken, özellikle bu tür yayınların, kişilerin cinsel özgürlüğüne saldırı oluşturacak biçimde kullanılmasını hukuka aykırı bulmuştur. (Özek,1999:444)

Müstehcenliğin sınırlarının belirlenmesi pek çok faktörle yakından ilgilidir ve bu faktörler ülkeden ülkeye, toplumdan topluma değişiklik göstermektedir. İsveç, Danimarka ve Hollanda gibi Avrupa ülkelerinde müstehcenlik suç olmaktan çıkarılmış, pornografiye karşı da hoşgörülü davranılması kabul edilmiştir. Burada esas alınan ölçütler; pornografik yayınların küçüklere satılmaması, teşhir edilmemesi ve bu tür yayınları görmek, okumak istemeyenlere gönderilip onların cinsel özgürlüklerine saldırıda bulunulmamasıdır. Bu konulardaki kesin yasaklamalar, “insanların istediği şeyleri öğrenmek ve görmek, bu konularda karar vermek hakkını” tanıyan İnsan Hakları Sözleşmesine aykırı görülmektedir. (Özek, 1999:447)

Japonya’da ise çıplaklık ve seks genel olarak ahlak dışı bulunmamaktadır. Japon haber programlarında çıplak denecek kadar az giyimli ya da tam çıplak kadınlar gösterilmektedir. Ayrıca yetişkinleri model ve aktör olarak kullanan pornografi yaygın bir şekilde sunulmaktadır. Aynı zamanda, cinsel rıza yaşının 13 olduğu Japonya’da çocuk pornografisi yapımı ve dağıtımını aleyhine hiçbir yasa yoktur, yalnızca Japon çocuklarının pornografide kullanımını yasaktır. Ancak cezanın en üst miktarı 1 yıllık hapis cezasıdır. Bu yasa Japon olmayan çocuklara uygulanmamaktadır. Dünyanın en büyük çocuk pornografisi üreticisi olan Japonya, Doğu Avrupa ve Güneydoğu Asyalı çocukların resimlerini dağıtmaktadır. Bu durum ise hem Japonya’da müstehcenliğin ahlakdışı görülmemesinden, hem de İkinci Dünya Savaşı öncesinde ifade özgürlüğü üzerindeki ağır baskılara yönelik bir tepki olmasından kaynaklanmaktadır. Çocuk pornografisi ve erotik materyaller konusunda engellemeler getirilmesine yönelik istekler de bu nedenle geri çevrililmektedir. (Yürüşen, 2001: 29)

Sansürün çok sıkı olduğu zamanlarda yasaklanmış yayınlar karaborsaya düşmüştür. Pornografinin değeri düşüktür, ama değeri bulunmazlık oranıyla artar. Sansür bu değeri daha da arttırır, gevşediği zaman değeri düşer. Erotik sanatların değeri ise diğer güzel sanatlarda ya da edebiyatta olduğu gibi az bulunmasından kaynaklanmaktadır. Rodin’in erotik bir bronz yontusu, sansür dağıtımını yasakladığı için değil, Rodin’in olduğu için değerlidir. Sansürsüz bir pazarda erotik sanat değer kazanırken, pornografi değerini kaybetmektedir. (Faust,1986: 33)

Pornografik malzeme üretimi ve tüketimi konusunda 1960'ların ortalarından itibaren büyük bir serbestleşme yaşamıştır. Bu serbestleşmenin bir süre sonra yürürlükteki yasaların yeniden düzenlenerek çok daha ılımlı bir yaklaşımı esas alacak olan bir yenisiyle değiştirilmesi gereğini doğurmuştur. Bunun bir örneği yaşandığı İngiltere'de, 1959 yılında kabul edilen Müstehcen Yayınlar Yasasına (Obscene Publications Act), 1970'lerin ortalarında modası geçmiş ve günün ihtiyaçlarını karşılayamaz nitelikte olduğu gerekçesiyle şiddetli eleştiriler gelmiştir. Bunun sonucunda, televizyon yayıncılığı dışında, eğlencelerde, sergilerde ve basılı yayınlarda müstehcenlik, edebe aykırılık ve şiddete ilişkin yasaları incelemek; film sansürüne yönelik düzenlemeleri gözden geçirmek amacıyla, Profesör Bernard Williams'ın Başkanlığında bir komite kurulmuştur. Komitenin çalışmaları sonunda Williams Raporu adıyla bilinen bir rapor yayınlanmıştır. Rapor mevcut yasanın keskin bir eleştirisini içermekte ve müstehcen yayınlar konusunda günün gereklerine uygun bir düzenlemeye gitmenin zorunluluğuna işaret etmektedir. 1959 Müstehcen Yayınlar Yasası ve Williams Raporu'nun müstehcenlik konusundaki iki farklı anlayışı yansıtmaktadır. Bu iki farklı anlayış, pornografik malzemelerin üretimine ve tüketimine ilişkin, ilki daha katı ve ikincisi daha esnek olmak üzere iki farklı tutuma zemin hazırlamıştır. Başka bir deyişle, ilki, hoşgörüsüzlüğe daha yakın uygulamaların desteklenmesini; ikincisi hoşgörülü politikaların desteklenmesine daha elverişlidir. (Yürüşen, 1996: 260-261)

Pornografi konusunda yasaklamaları ve ciddi sınırlandırmaları savunanların kanıtlarından biri, pornografik materyallerin, onları tüketenleri yoldan çıkarma ve yozlaştırma eğilimi taşıdığıdır. William Komitesi yozlaştırma ve yoldan çıkarma eğilimi ibarelerinin belirsizlikleri ve kullanışsızlıkları nedeniyle terk edilmeleri gereğini vurgulamıştır. Komite, pornografi üretimi ve tüketimi konusunda getirilecek yasakları ve sınırlandırmaları pornografik materyalin içerdiği ya da neden olduğu zarar temelinde ele almıştır. Bu zararın kamunun meşru çıkarlarına yönelik bir yönü de olduğu vurgulanmıştır. (Yürüşen, 1996: 262-263)

Ancak burada da, zarar kavramıyla ilgili belirsizlikler söz konusudur. Pornografinin özel bireysel zararlarının yanı sıra, kamusal ve toplumsal zararlara da neden olduğu belirtilmektedir. Kamusal ve toplumsal zararsa, John Horton'ın ifadesiyle, bir topluluğun fiziksel ortamına, kültürüne ve moralitesine hasar vererek

başkalarına zararı dokunan bir şey olarak anlaşılmaktadır. Williams Komitesi Raporu'nda da pornografinin kişiye verdiği zararlar, kültürel kirlenme, moral bozulma ve insani merhameti, sosyal değerleri ve temel kurumları tahrip etme şeklinde sıralanmaktadır. Komite, pornografinin verdiği bu zararların hepsinin bir iddia olarak almıştır. Onların asıl sordukları soru, pornografinin bu zararların bir nedeni olduğu konusunda varolan kanıtın ne olduğu sorusudur. Sonuçta, eğer moral yozlaşmadan söz edilecekse, pornografinin bu moral yozlaşmanın sebebinden çok bir göstergesi olduğu vurgulanmıştır. (Yürüşen, 1996: 264)

Pornografik malzemelerin üretimi ve tüketimi konusunda önerilen hoşgörü politikaları, neredeyse tümüyle, onların serbest üretiminin ve tüketiminin topluma, toplum içindeki belli kesimlere zarar verip vermedikleri tartışmalarının içinde şekillenmiştir. İşte bu noktada, zarar ilkesi, tarafsızlık ilkesinin gerçekten işleyip eşlemediğinin bir örneğini oluşturmaktadır. Tarafsızlık ilkesi, devletin farklı iyi anlayışlarının temsil eden ve bunun yaşam tarzlarıyla ortaya koyan gruplar karşısında tarafsız kalmasını, yani bunlardan birine değeri karşısında onu açıkça avantajlı kılabilecek hiçbir uygulamaya gitmemesini öngörmektedir. Zira her zaman pornografik malzemelerin üretiminin kendilerine zarar verdiği gerekçesiyle müdahalede bulunulmasının talep edenler; pornografik materyallerin üretiminin ve tüketiminin zararlı ilişkilerden kaçınmaları olacaktır. (Yürüşen, 1996:244-245)

Öte yandan insanlar arasında neyin zararlı olup, olmadığı konusunda büyük görüş farklılıkları bulunmaktadır. Bu konuda yaklaşık yüzyıl önce John Stuart Mill *Özgürlük Hakkında* adlı denemesinde bireyle ilgili olarak şunlar söylemiştir: *“Uğruna uygar bir toplumun herhangi bir üyesi üzerinde kendi isteğine rağmen haklı olarak yetki kullanılabilecek yegâne amaç, başkalarının zarara uğramasını engellemektir. İster fiziksel olsun ister ahlaki, kendi iyiliği yeterli teminat değildir. Kendisi üzerinde, akli ve bedeni üzerinde birey egemendir.”* (Tannahill, 2003: 372-373)

ABD’de seks resimlerinin toplumun standartlarından ne kadar saptığına ya da toplum üyeleri için yüksek derecede incitici olup, olmadığına bakılmaktadır. (Arslan (der.), 2003:52)

Amerikan Yüksek Mahkemesi ilke olarak çocukların pornografiden korunması gerektiğini vurgulayıp, çocuk pornografisini yasaklayan yasaların

anayasaya uygun olduğunu belirtmektedir. Ancak mahkeme bu yasağın da sınırlı olduğunu 2002 tarihli *Ashcroft v. The Free Speech Coalition* davasında belirtmiştir. (Arslan (der.), 2003:466- 487)

Amerikan Anayasasında “iletişim özgürlüğü aleyhinde yasa çıkarılamaz” şeklinde bir madde bulunmaktadır. Buna göre pornografiyi yasaklamanın ifade özgürlüğünü kısıtlamak anlamına geldiği öne sürülmüş ve bu madde yoluyla yetişkin pornografisi anayasal güvenceye alınmıştır. Gerçek çocuk yerine sanal çocuk imajlarının kullanılarak pornografik malzeme üretilmesini bile yasaklayan 1996 Çocuk Pornografisini Önleme Kanununun bazı maddelerinin Anayasanın birinci değişikliğinin ihlal edildiğinin iddia edildiği davada Amerikan Yüksek Mahkemesi, söz konusu kanunu Anayasaya aykırı bulmuştur. Yüksek Mahkeme, hükümetin çocukları zararlı materyallerden koruma görevinin yetişkinlere yönelik bir ifadenin gereksiz şekilde geniş ölçekte bastırılmasını meşru kılmayacağı üzerinde durmuştur.

ABD’de Telekomünikasyon Yasasında yer alan müstehcenlikle ilgili bir maddenin Amerikan Anayasasına aykırı olduğu öne sürülmüş, bu maddeyle kişilerin düşündüklerini özgürce ifade etmelerinin olanaksız hale geldiği, sırf içinde yedi müstehcen sözcükten biri geçtiği için elektronik tartışma listelerinin bazılarının kapatılabileceği söylenmiştir. Bu tür bir davranışın kişilerin kendilerini ifade etmelerini engellediği görüşü savunularak trajikomik bir örnek verilmiştir. Beyaz Saray’a gönderilen bir mesaj içinde “meme” sözcüğü geçtiği için otomatik olarak elenmiştir. Oysa daha sonra mesajın meme kanseriyle ilgili olduğu görülmüştür. Bu maddeyi protesto etmek için web sayfaları bir süre karartılmış ve kamuoyunun dikkati buna çekilmek istenmiştir.

(<http://yunus.hun.edu.tr/~tonta/yayinlar/beozgur.html> Çevrimiçi: 23.05.2009)

İnternet, kullanıcıları tarafından özgürce düşüncelerini ifade ettikleri, yeteneklerini sergiledikleri, eleştirilerini yapabilecekleri bir platform olarak algılanmaktadır. İnternetin demokratik potansiyeli konusundaki en güçlü kanıt, bu aracın bilginin özgürce akışına izin vermesidir. Küresel iletişime izin verdiği halde herhangi bir merkezi otoritenin denetleyememesi interneti ifade özgürlüğüne izin veren bir iletişim ortamı konumuna sokmaktadır. Siyasal otoritelerin denetim isteklerine karşılık internet içeriğinin ve kullanımının tam olarak denetlenemez

oluşu, fikir ve ifade özgürlüğünü belki de tam olarak gerçekleştirdiği bir iletişim ortamı özelliğini sağlamaktadır. (Timisi, 2003: 197)

İnternette ifade özgürlüğü ya da mesajların özgür akışı konusunda iki farklı yaklaşım bulunmaktadır. Liberal yaklaşım internet mesajlarının özel mülkiyet konusu olduğunu ve kesinlikle denetlenemeyeceğini savunurken; hükümet ve güvenlik kuruluşları ise mesajların kamusal olduğu ve belli durumlarda denetlenmesi gerektiğini öne sürmektedir. Demokratik sansür olarak görülen ikinci yaklaşım gözetleme tehdidini içinde barındırmaktadır. Ayrıca internetin teknolojik yapısı nedeniyle ne kadar yasal düzenleme yapılırsa yapılsın ırkçı, cinsiyetçi ya da pornografik mesajların dolaşımının engellenmesinin mümkün olmadığı da bilinmektedir. (Timisi, 2003: 197)

İnternet ancak uluslararası antlaşmalarla düzenlenebilir düşüncesi kabul gören bir saptamadır. Bu konuda esas alınan ölçütlerden en önemlisi ABD anayasasının ifade özgürlüğüne getirdiği geniş korumadır. ABD çocuk pornografisi dışında içerik düzenlemesi yapan uluslararası antlaşmalara taraf olmamaktadır. ABD'nin taraf olmadığı uluslararası antlaşmalar ise işlevsiz kalmaktadır. İfade özgürlüğünün ölçütleri uluslararası antlaşmalarla belirlenmiştir. ABD gibi ülkelerdeki yüksek standartlar nedeniyle içeriğin bu ülkelere kayması ve yayınının devam etmesi bir sorun olarak görülmektedir. Yasakçı zihniyetle yapılacak hareketlerin internetin doğası gereği başarısızlığa uğraması kaçınılmazdır. Kullanıcıları bilinçlendirmeye yönelik yapılacak çalışmalar, çocukları zararlı içerikten korumak için geliştirilecek rating ve filtreleme sistemlerinin evlerde kullanımının teşvik edilmesi, şikâyet hatları kurularak zararlı ya da yasadışı içerik konusunda tedbir alınmasını sağlamak hem kullanıcıları denetim faaliyetinin bir parçası yapacak ve hem de bilinçlenme yasaklarla elde edilemeyecek kadar büyük bir koruma sağlayacaktır. (Batur, 2005:175-176)

Amerikan Mahkemelerinde alınan ve diğer ülkelere de emsal olan bir karara göre internete devlet müdahalesinin özgür iletişim akışı ilkesini ortadan kaldıracığı öngörülmektedir. İnternette yer alan şiddet, pornografi ve istismar gibi istenmeyen mesajlara Amerikan hükümeti tarafından 1996 yılında çıkarılmak istenen düzenleyici bir yasaya karşı sivil kuruluşların açtığı dava, devletin internette düzenleyici bir rol oynamaması gerektiği sonucuna varmıştır. Mahkemenin verdiği karar internete

ilişkin herhangi bir düzenleme girişiminin, internetin özgürlükçü ruhunu ortadan kaldıracığı yönünde olmuştur. Amerikan Anayasasındaki “iletişim özgürlüğü aleyhine yasa çıkarılamaz” maddesinden hareketle alınan bu karar aynı zamanda internette ifade özgürlüğü fikrini özetlemektedir. (Timisi, 2003: 198)

İnternette sansüre karşı savunmalarında ABD District Court, interneti insan iletişiminde biricik ve bütünüyle yeni bir ortam olarak tanımlamaktadır. Buna göre internet iletişim ortamına girmek için çok düşük düzeyde bir engele sahiptir. Bu giriş engelleri hem konuşanlar hem dinleyenler için geçerlidir, böylece geleneksel iletişim ortamında var olan kaynak-alıcı ikiliği ortadan kalkmıştır. Kapasite artışı internet üzerindeki içeriği çoklulaştırmış ve çoğulcılaştırmıştır. Son olarak internet mevcut ortamda konuşmak isteyen herkese açıktır. Mahkeme interneti sonuç olarak kitle konuşmasının en katılımcı biçiminin gelişmeye başladığı dünya çapında ve asla son bulmayacak bir konuşma olarak tanımlamıştır. Şimdiye kadarki en katılımcı kitle konuşması olarak internet, devlet müdahalelerinden en yüksek derecede korunmaya gereksinim duymaktadır. İnternette bazı konuşmalar saldırgan olabilir ve pek çok insan bazı konuşmaları yakışsız olarak niteleyebilir. İnternet içeriğine ilişkin devlet düzenlemesinin yokluğu bir kaos ortaya koyabilir. Ancak internetin gücü kaos oluşudur. Amerikan Anayasasındaki ifade özgürlüğünü tanımlayan, özgür konuşmanın kaosu ve kakafonisine dayanmaktadır. Bu yüzden devletin internet iletişimini düzenleme girişimleri yasal bulunmamıştır. (Timisi, 2003: 198-199)

İnternet içeriğine müdahale edilemeyeceğine ilişkin yaygın bir uzlaşımın varlığına karşılık, belirli içeriklere erişimin kontrol edilmesine ilişkin uluslararası uzlaşılar da bulunmaktadır. Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan “Görsel-İşitsel ve Enformasyon Hizmetlerinde Azınlıkları ve İnsan Onurunu Korumak: Yeşil Belge”, gerek geleneksel iletişim araçlarında ve gerekse yeni iletişim ve enformasyon teknolojilerinde ifade özgürlüğünün temel insan hakları bağlamında sınırlandırılmazlığının altını çizerek, yine insan hakları bağlamında kimi içeriklerin düzenlenmesine ilişkin öneriler sunmaktadır. Yeşil belge, internet gibi ademi merkezi enformasyon altyapılarının ulusal yasalar çerçevesinde düzenlenmesinin geçersizliğini ortaya koymakta, uluslararası uzlaşılar aracılığıyla kimi içeriklere erişimin sınırlandırılmasını önermektedir. Bu sınırlama bireysel, etnik, dinsel ve toplumsal cinsiyete ilişkin topluluk onurunu zedeleyen içerikleri,

genel ahlaka aykırı yayınları, çocuk pornografisi, şiddet ve pornografik yayınların çocuklara ulaşmasını kapsamaktadır. Ancak içerik üzerindeki sınırlandırma önerisini merkezi bir denetim ve kurallar dizisinden çok, öz düzenlemeci, aşağıdan gelen ve teknolojik gelişmelerden yararlanarak son kullanıcının tercihine bırakılan uygulamaları içermektedir. Bu teknolojik uygulamalar, benzer sayfaların etiketlenmesi ve herhangi bir internet sayfasına erişimi engelleyecek filtreleme yöntemlerinden oluşmaktadır. (Timisi, 2003: 199)

Türk hukukuna göre ifade özgürlüğü ancak TBMM tarafından çıkarılmış bir kanun yoluyla sınırlandırılabilir. Yani kanuna dayalı olmayan bir engelleme yapılamaz. Ancak 5651 Sayılı Kanunla 11 Mayıs 2009 tarihine kadar erişimi engellenen web sitelerinin sayısı 2601'i bulmuştur. Bu katı bir yasaklayıcı tedbire hangi tür web içeriğinin neden olduğunu gösteren, geniş bir açıklamayı ne TİB, ne de mahkemeler yapmıştır. (<http://engelliweb.com> Çevrimiçi:09.09.2009)

Müstehcenlik anayasamızda da tanımlanan genel ahlak kavramının içinde yer almaktadır. Genel ahlakı ihlal eden eylemler, düşünce açıklama özgürlüğünün dışında yer alan eylemler olarak görülmektedir. 1 Ekim 2008'e kadar, müstehcen içerik taşıdığı için engellenen 390 web sitesinden 352'si idari engelleme kararı ile pornografik ve müstehcen içerik arasında bir ayırım gözetilmeksizin yasaklanmıştır. Çocukları pornografik içeriğe erişiminden koruyacak önlemlerin alınması son derece gereklidir. Ancak yetişkinleri küçükler için öngörülen kurallara tabi tutmak, aslında büyüklerin anayasal haklarını kullanmasını engellemek anlamına gelmektedir. ABD Yüksek Mahkemesi Reno v.ACLU davasında çocukları potansiyel olarak zararlı malzeme içeren içerikten korumanın hükümeti ilgilendiren bir konu olmasına rağmen, İletişim Ahlakı Kanunu (Communications Decency Act) ile bu amacı gerçekleştirmek için yetişkinlerin anayasal hakkı olan çok geniş kapsamda ifadeyi alıp vermeye sınırlandırma getirildiğini belirtmiştir. Yüksek Mahkeme zararlı içeriğe erişimin engellemesini Anayasa'ya aykırı bulmuş ve daha az sınırlandırıcı seçenekler ile kanunun meşru amaçlarının elde edilmesi mümkün iken kanunun yetişkinlerin içeriğine getirdiği bu yükümlüğün kabul edilemeyeceği sonucuna varmıştır. Böylece, Yüksek Mahkeme yetişkinleri yalnızca çocuklara uygun olanı görme zorunda bırakan içerik temelli yasaklamalara izin vermemiştir. (Akdeniz-Altıparmak, 2008: 115-116)

TİB'in aldığı bazı sitelere erişimi engelleme kararları yetişkin ve çocuklar arasında fark gözetmemektedir. Cinsel içerik taşıyan web sitelerini ziyaret konusunda bir kişinin vereceği karar onun özel yaşamıyla ilgilidir. AİHM (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi), bu alana kamu yetkililerinin müdahalesini AİHS (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi) 8.maddesinin 2. fıkrası bağlamında meşru sayabilmek için müdahaleden önce ortaya çıkmış çok ciddi gerekçeler olması gerektiğine hükmetmiştir. Kanun gerekçesi ve yetkililer, 5651 sayılı Kanunun temel amacının çocukları zararlı içeriğe erişimden korumak olduğunu belirtmektedir. Ancak kanun demokratik bir toplumda asla kabul edilemeyecek bir biçimde, o sitelere girip girmeme kararını yetişkin vatandaşlara bırakmamakta; yetişkinleri kendi isteklerine karşı korumaktadır. TİB incelemelerinin esas itibarıyla TİB İhbar Hattı'ndan alınan şikâyetlere göre yapıldığı bildirilmiştir. Bu yöntem böylece kimi ahlaki değerlerin bazılarında zorla benimsetilmesi tehlikesini taşımaktadır. (Akdeniz-Altıparmak, 2008: 116)

İnternet için uygulanabilir bir düzenleme, küçüklerin küçükler için zararlı içeriğe erişimini yasaklarken, yetişkinlerin aynı içeriğe erişimde engellerle karşılaşmamasını amaçlamalıdır. Kullanıcı temelli filtreleme yazılımları son derece etkin yöntemler olup, hükümetin çocukları zararlı içeriğe erişimden engelleme amacına da uygun biçimde, anne babalara ev bilgisayarları üzerinde kullanacakları olanaklar sunmaktadır. Zaten internet servis sağlayıcıları çocukları zararlı içerikten koruyan önlemler almaktadır. Örneğin TTNET'in ADSL ve VDSL2 hizmeti alan müşterilerine sunduğu NeTTe Çocuk Var Hizmeti sakıncalı siteleri filtreleyerek kullanıcıları internet ortamında sakıncalı içerikten koruyan bir güvenlik servisedir. Üstelik hiçbir kurulum gerektirmiyor, isteyen herkes özellikle de çocuklarını zararlı içerikten korumak isteyen ebeveynler bu hizmeti sansüre gerek kalmaksızın kullanabilmektedir. Aynı şekilde internet kafelerde de filtreleme yazılımları kullanılması zorunluluğu bulunmaktadır.

(http://www.ttnet.com.tr/web/118-1197-1-1/tr/evde_ttnet/servisler/nette_cocuk_var
Çevrimiçi: 10.09.2009)

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 16 Kasım 2007 tarihli tavsiye kararında üye devletlere haberleşme özgürlüğünü ve internetteki sınırsız yaratıcılığı teşvik etmeleri için çağrıda bulunulmuştur. Kararda bireyleri bu bağlamda herhangi

bir izne ya da benzer bir etki doğuran diğer zorunluluklara ya da resmi makamlarca alınan herhangi bir genel engelleme ya da filtreleme önlemlerine ya da içeriğin aktarılmasında diğer iletişim araçları için uygulananları aşan sınırlamalara tabi tutmamanın önemine özellikle dikkat çekilmiştir. Bakanlar Komitesinin 6 Mart 2008 tarihli bir başka tavsiye kararında kamu otoritelerinin genel engelleme ya da filtreleme önlemleriyle, kamu bilgilerine erişimi ve internette sınır tanımayan diğer iletişimi kesintiye uğratmaması gerektiğini hatırlatmıştır. Buna göre, internet kullanıcıları içeriğin filtrelenmesine ve engelleme kararlarına itiraz edebilmeli ve ayrıca konuya ilişkin açıklama isteyebilmelidirler. Bir filtrenin geçit vermeyeceği zararlı ya da suç içeren içeriğin özellikle (çocuklar gibi) olumsuz etkilenebilecek bir grubun bir parçası olmayan kullanıcılar açısından yaygın engellemesinden kaçınılmalıdır. (Akdeniz-Altıparmak, 2008: 152-154)

Yaman Akdeniz ve Kerem Altıparmak 5651 Sayılı Kanunun çocukları hukuka aykırı ve zararlı internet içeriğinden korumak amacıyla hazırlandığını, ancak benimsenen engelleme politikasının çocukları koruma amacının çok ötesine geçtiğini, çocuk ve yetişkin ayrımı gözetmediği için sansür olduğunu öne sürmektedirler:

“Kanunun hukuka aykırı ve zararlı internet içeriğinden çocukları korumak amacıyla tasarlandığının açıklanmasına rağmen, uygulamada yaygın olarak görülen sonuç, hukuka aykırı olmayan içeriğe, yetişkinlerin erişimi, bakması, bilgisayarına indirmesi ya da saklaması da yasaklanmıştır. Öte yandan 8.maddede sayılan suçların hepsini çocukların korunmasıyla ilişkilendirmeyeceği gibi, şimdiye kadar verilen erişim engelleme kararlarının büyük bir kısmının çocukların korunmasıyla bir ilgisinin bulunmadığı ortadadır.

Daha önemlisi, Türk Ceza Kanunu’nun 226. Maddesinin 3. ve 4. fıkralarında tanımlanan suçlar ayrı tutulursa, 5651 Sayılı Kanun’un 8. Maddesinde sayılan suçlardan hiçbirisi içerik suçu değildir. Bir başka deyişle, çocuk pornografisi ve ırza tecavüz, hayvanlarla ya da ölümlerle cinsel ilişki bağlamında aleni cinsel ilişki içeren resim, video ve metinleri saklamak depolamak Türk Ceza Kanunu’na göre suçtur. Fakat bu durum 8. maddede sayılan diğer suçlar için geçerli değildir. Bu suçlar bulundurmaya oluşmayan sadece davranışın gerçekleştirilmesiyle tamamlanabilecek suçlardır. Yürürlükteki Türk Ceza Kanunu hükümleri 8.

Maddedeki ya da Atatürk aleyhine işlenen suçların (5816 Sayılı Kanun) işlenmesini teşvik veya kolaylaştırmayı suç saymıştır. Ancak 226.maddenin 3. ve 4.fıkralarında düzenlenen suçlardan farklı olarak, bu hükümlerde sözü edilen içeriğin saklanması, okunması veya görüntülenmesi suç sayılmamıştır. Böylece bu gibi içeriği taşıyan web sitelerini ziyaret eden Türk vatandaşları hiçbir suç işlememektedir. Dolayısıyla bu gibi web sitelerine hükümetin 5651 Sayılı Kanun yoluyla verdiği tepki beklenen yarar ile orantılı değildir ve sansür ile eşdeğerdir.” (Akdeniz-Altıparmak, 2008: 168-169)

Akdeniz ve Altıparmak’a göre hukuka aykırı ve zararlı içeriklerin yol açtığı ilkel sorunlar Türkiye’nin de her açıdan entegre olmaya çalıştığı Avrupa Komisyonunun da belirttiği gibi birbirlerinden köklü biçimde farklıdır. Bu sorunlara çok farklı hukuki ve teknolojik cevaplar bulunması gerekmektedir. Çocukların yetişkinler için olan pornografik içeriğe erişimiyle, yetişkinlerin çocuklar hakkındaki pornografiye erişimi gibi farklı konuları birbirine karıştırmak doğru değildir demektedirler. (Akdeniz-Altıparmak, 2008: 170)

İnternet yapısı gereği sansürlenemez, internet kullanıcıları DNS engellemelerini aşmak için alternatif DNS adresleri çeşitli kimlik gizleyen vekil (Proxy) sunucuları ve IP adresi engellemelerinde de bunları aşmalarına yardım edecek diğer sistemleri kullanarak erişimi engellenmiş web sitelerine erişebilmektedirler. Alexa.com’un verilerine göre Türkiye’den ciddi sayıda kullanıcı erişimi engellenmiş sitelere girmektedir. Nitekim 2009 yılında, Google Türkiye, Facebook, Google Global ve Windows Live’den sonra hakkında yasaklama kararı bulunan YouTube Türkiye’den en çok girilen 5. web sitesi olmuştur.

(<http://www.alexacom/topsites/countries/0/TR> Çevrimiçi: 19.09.2009)

Bazı taşınabilir iletişim araçlarından erişilebilir olması da YouTube yasağının etkin olmaması bir yana, uygulanabilirliğini de ortadan kaldıran bir olgudur. Bu araçlar arasında YouTube mobil iletişim için Türkiye’den engellenmeyen farklı bir sunucu kullandığından BlackBerry, iPhone gibi cep telefonlarıyla bu yasak aşılabilmektedir. (Akdeniz-Altıparmak, 2008:104-105)

Alexa.com’un “en çok ziyaret edilen 100 web sitesi” listesi içinde Türkiye’den erişime kapatılmış siteler de bulunuyor. (bilgisayarında alexa toolbar olanların verilerine göre). “*ktunnel.com*” ve “*opendns.com*” gibi kimlik gizleyen

sunucuların web siteleri de Türkiye'deki engelleme ve sansürü delmek için gittikçe daha fazla kullanıldıklarından bu "ilk 100" arasına yerleşmiştir. 19.09.2009 tarihi itibarıyla opendns.com 46., ktunnel.com 53., ve erişime yasaklı porno sitelerden xhamster.com 64. Sırada kendisine yer bulmuştur.

(<http://www.alex.com/topsites/countries/2/TR> Çevrimiçi: 19.09.2009)

3.3 Gündelik Yaşamdaki Yansımaları

Sanallığın gündelik yaşamdaki en önemli karşılığı olan internet, insanlara bu konuda yepyeni seçenekler sunmakta ve cinsellik hiçbir dönemde olmadığı kadar gündelik yaşamın içine girmektedir. Eskiden pornografiye ulaşmak isteyen bir kişi, evinden çıkıp bir dergi satın almak ya da bir video kiralamak zorundaydı. Pornografik ürünlerin satın alınacağı yerlerin açılış-kapanış saatleri, bunları alırken bir tanıdığa yakalanma korkusu, bu materyallerin evde uygun şekilde saklanması gibi sorunlar insanların pornoya ulaşımını ve kullanımını sınırlandırıyordu. Şimdi ise çok daha fazlasına internet aracılığıyla ulaşabilmektedir. Teknolojideki hızlı gelişim porno yapımcıları için internet üzerinde yeni ve kazançlı dağıtım yolları yaratmıştır. Kullanıcılar için artan dağıtım olanaklarıyla pornografi eskiden hiç olmadığı kadar ulaşılabilir olmuştur. Bilgisayarlarda, evlerde, televizyonda ya da cep telefonlarında yani hemen her yerde insanların karşısına çıkan pornografi yaygınlaştıkça insanların gündelik yaşamlarında daha fazla etkili olmaya başlamıştır. (Paul, 2007: 67)

Günümüzde her şeyin pornografik yöntemle, cinsel sömürü üzerinden pazarlandığı anımsandığında; herkesin pornografiyle kurduğu ilişki daha iyi anlaşılacaktır. Pamela Paul pornografinin gündelik yaşama etkilerini şöyle ifade etmektedir:

"Porno kullanan insanlar bile, pornografinin insanların günlük yaşamına sızdığı konusunda dertliler. Erkekler bilgisayar başında saatlerce oturup mastürbasyon yapmaktan rahatsızlar. Pornografinin cinsel faaliyetleri üzerindeki etkisini sorguluyorlar. Bu süreç esnasında boşa zaman harcadıkları ve kendilerini kaybettikleri için endişeleniyorlar. Pornografi yalnızca kadın erkek arasındaki kişisel, profesyonel, sosyal ilişki ve iletişimi zedelemiyor; ayrıca kadınlar kendilerini, cerrahi olarak mükemmelliğe erişmekten ve erkeklere yeterli olmaktan yoksun, aldatılmış ve önemsiz bireyler olarak hissediyor. Kadınlar kocalarının ve

erkek arkadaşlarının, kendilerini kadın davranışının yapay ve itaatkâr imgelerine yakın hissetmelerine şaşıyorlar.” (Paul, 2007: 341)

Serdar Aydın’a göre pornografi gündelik yaşamın kendisi durumuna gelmiştir ve ne olduğunun yanıtı burada aranmalıdır:

“Denebilir ki, güncel dünyamız, bu tarihsel momentteki zamanın ruhu ve süre giden hayat, pornografiktir! Pornografik olanın neliği irdelendiğinde, şaşırtıcı bir şekilde, aslında güncel hayatın irdelendiği görülecektir. Pornografinin bir gösterge olarak ele alınıp anlamlandırılması, vukuu bulan hayatın neliğine dair bir yüzleşmeyi, bireysel ve toplumsal anlamda ortaya serecek, bu yüzleşmenin ifadelendirilmesine olanak sağlayacaktır. Dolayısıyla pornografi, kapitalizmin sonsuzca kullandığı ve bekası için araçsallaştırdığı bir unsur olarak güncel dünyamıza, süre giden hayatlarımıza ve ben’in varoluşuna “zorunlu” olarak eklenmiştir. Yapılacak her türlü yorum pornografiyi, bir şekilde yorumlamak, içermek ve anlamlandırmak zorundadır. Herhangi bir insana pornografi konusunda görüşü sorulduğunda, çoğunlukla “iğrenç” sıfatı ile başlayan olumsuz görüşler belirtileceği söylenebilir. Ancak aynı insan, çantasında porno bir materyal taşıyor ya da gecenin karanlığında yasaklı hazların peşine düşüp, izlediği porno filmlerdeki hazları arıyor olabilir. Aksi durumda pornografinin böylesi yaygınlaşması, etkinleşmesi olanaklı değildir. Toplumsal ikiyüzlülüğün yaftası olan genelleştirilmiş ve bireye dikte edilen ahlaki değerler, görüşü sorulan insanın bu şekilde konuşmasını gerektirirken, aynı insanın yasaklanmış olanın çekimine karşı duramadığı her an pornografinin esiri haline geleceği açıktır. Günümüzün kapitalist dünyasında, hazzın yaratımı ve sunumunun ahlaktan her zaman güçlü çıkıyor, legal olmasa da illegal anlamda kendi iktidarını kuruyor.” (Aydın, 2009: 74-75)

Gündelik yaşama yön veren medya ve reklamlar, cinselliğe ve erotizme bir pazarlama tekniği olarak en sık başvuran sektörlerin başında gelmektedir. Reklamlarda cinselliğin ve erotizmin kullanılması alışıldık bir durumdur, ancak şimdi pornografik öğelerde kullanılmaktadır. Prime time kuşağında yayınlanan birçok yiyecek ve içecek reklamında, reklamı yapılan ürünü tadan kişi genel olarak kadındır. Kamera kadının ağzına, dudaklarına ve diline odaklanmaktadır. Tadına baktığı ürünle kendinden geçmiş izlenimi veren kadının orgazmı çağrıştıran yüz ifadesi ve kapanan göz kapakları yavaş çekimle verilmektedir. 2009 yılında

yayınlanan uluslararası bir dondurma markasının reklamında bu son derece açık bir şekilde yaşanmaktadır. Böylece pornografik ürünleri tüketmeyenler de dolaylı olarak da olsa pornografiye bulaşmaktadır.

Paul eskiden utanılacak bir şey olan pornografinin günümüzdeyse gizlice izleme ve utanma gibi durumlardan arınarak popüler kültürle bütünleştiğini öne sürmektedir:

“İnternette tam sayfa pornografik reklamların olduğu, e-posta kutularının tamamen “XXX” adlı pornografik mesajlarla dolduğu ve Christina Aguilera’nın “dirty” adlı şarkısına çektiği video klipinin televizyonlarda sürekli yayınlandığı bir ortamda; 11 yaşındaki, çocukların kız olsun erkek olsun, kaç Penthouse ya da Hustler dergilerinin herhangi bir sayısını bulduğunda utanır ya da şaşırır? Playboy dergisinin ergenlik çağındaki bir kıızı şaşırtacak, kafasını karıştıracak ve korkutacak kadar etkisi olabilir mi? Daha önceleri softcore olarak adlandırılan, şimdi ise anaakım medyaya dâhil olup yerel gazete bayilerinin raflarında bulunan ve açıkça sergilenen dergilere maruz kalan ergenlik çağındaki bir erkeği etkilememesi mümkün mü? (Paul: 2007, 11-12)

Pornografinin bu kadar çok yaygınlaşması, gündelik yaşamın bir parçası haline gelmesinin kapitalizmin ürünü olduğunu görmek gerekmektedir; zira kapitalizm kadın bedeni ve cinsellik de dâhil olmak üzere her şeyi metalaştırmıştır. Küreselleşen dünyamızda gündelik yaşamın bütün dinamiklerinin pornografik bir mantığa indirgenmesi, kapitalist tüketim kültürünün doğal bir sonucudur. İnternetin yaygınlaşması cinselliğin küresel bir şekilde pazarlanmasını sağlamış ve bu sayede pornografi büyük bir endüstriye dönüşmüştür. İnternet bununla sınırlı kalmamış, sıradan insanlar da pornografinin aktörleri durumuna gelmiştir. Birçok çift en mahrem anlarını kayda alıp gerek fotoğraf, gerekse de video formatında başkalarıyla paylaşmaktadır. Pek çok web sitesinde böyle fotoğraf ve videolara rastlanmaktadır. Bu görüntülerin amatörlerce çekildiği gerek çekim kalitesinden, gerekse de kişilerin davranışlarından kolayca anlaşılmaktadır. Şahin K., Sibel Kekilli gibi ünlü oyuncularının rol aldığı porno filmlerde amatör görüntülerle birlikte bu sitelerde yer almaktadır. Örneğin TİB tarafından 2008 yılında yasaklanmış Türkçe bir web sitesi hala işlevini sürdürmektedir. Bu sitenin yerli resim kategorisinde 1104 ayrı kişi tarafından eklenmiş binlerce farklı amatör fotoğraf yer almaktadır.

(<http://www.kudurgun.net/forumdisplay.php?f=152> Çevrimiçi:28.07.2009) Bu sitede çok sayıda amatör video da bulunmaktadır. Bu durum pornografinin aslında gündelik yaşamımıza ne denli girdiğinin göstergesidir.

Pornografinin gündelik yaşamımıza ne denli girdiğinin bir kanıtı da geçtiğimiz yıllarda yaşanmış bir olaydır. 2004 yılında Türk yönetmen Fatih Akın'ın filmi "Duvara Karşı"da başrol oynayan Sibel Kekilli Berlin Film Festivalinde "Altın Ayı" ödülünü kazandı. Almanya'da yaşayan bir Türk kızı olan Sibel Kekilli aldığı ödülünden çok, geçmişte çevirdiği porno filmlerle basında yer aldı. Bu haberler üzerine ailesi Sibel Kekilli'yi evlatlıktan reddettiğini açıkladı, çeşitli kesimler Kekilli'yi kınayan açıklamalar yaptı. Kekilli birçok kesim tarafından adeta linç edilirken, çevirdiği porno filmler el altından kapışıldı. (Demirci, 2004: 278)

Hasan Bülent Kahraman Sibel Kekilli'nin geçmişinin, gizlerinin ortaya çıkarılması sürecinin kendisinin pornografik olduğunu öne sürmüştür. (Kahraman, 2005: 188)

Can Dündar bu durumu asıl toplum pornografik diyerek açıklıyor ve röportaj yaptığı Sibel Kekilli hakkında şunları anlatmaktadır:

"(...)Konuştukça her cümlesiyle ikiyüzlülüğümüzü yüzümüze vuruyor: Porno filmde oynadı diye onu lanetlerken karaborsada o filmleri arayanları... Düne kadar hiç kendisiyle ilgilenmediği halde şimdi birden namus bekçisi kesilen akrabaları... Sinemasına hiç destek verilmemiş bir yönetmen ödül aldığında "İşte Türk başarısı" diye sahipleneni... Şu sözler onun:"(...) Türk erkekleri hem internetten filmleri izleyip, hem namus bekçiliği yapıyorlar. Geçtikleri mesajları okusam asıl porno neymiş görürsünüz. 'Kimse kusura bakmasın ama bu benim hayatım, siz kendi namusunuza bakın diyorum' onlara..."

(<http://www.candundar.com.tr/index.php?Did=2700> Çevrimiçi:16.11.2007)

İnternette birlikte gündelik yaşamda çarpıcı değişiklikler yaşanmaya başlamıştır. Bilgisayar cinselliği AIDS riski taşıyan fiziksel cinselliğe karşı cazip bir alternatif ortaya koymaktadır. Bilgisayarlar, münzevi, sosyal uyumsuz karikatürünü sürdüren ve başta kadınlar olmak üzere insanlarla sohbet etmek yerine bilgisayarla sohbet etmeyi tercih eden genç erkekler için çok tüketilen şeyler arasına çoktan girmiştir. (Springer, 1998: 142)

Türkçeye muhabbet olarak çevrilen chat sayesinde bilgisayar üzerinden başkalarıyla konuşma olanağı doğmuştur. Chat teknolojisini MSN izlemiş, bunun yanında insanların birbirleriyle tanışabileceği siteler kurulmuştur. Bu sitelerde sanal ortamda arkadaşlık kurma işlevini görmüştür. Elbette insanlar istediği takdirde bu sanallık gerçeğe de dönüşebilmektedir. İnsanlar internet sayesinde kültürel alışkanlıkların getirdiği kısıtlamalardan, korkulardan, çekingenlikten kurtulup, sırlarını bile paylaşmaya başlamıştır. Bu sırların paylaşıldığı siteler de kurulmuştur. Örneğin www.itiraf.com sitesine gelen başvuruların büyük bir bölümü cinselliğe aittir. Eşlerini aldatmak isteyenler, aldatanlar, cinselliklerini bastıranlar, fantezilerini duyuramayanlar bu sitenin müşterileri arasındadır, üstelik bunların yüzde 80'i kadındır. (Poroy, 2005: 296-298)

İnternet yeni bir sosyalleşme biçimi olarak da görülmektedir. İnternetin sanal olmadığı, asıl sanal olanın komşuların birbirini tanımadığı insanların bir başkasıyla tanışma şansın olmadığı yaşam tarzının sanal olduğu da ileri sürülmektedir. Bu olgunun bir başka boyutu da sanal sekstir. Duygusal ve cinsel ilişki gibi kişinin en özel alanını oluşturan bir konuda bile bilgisayar devreye girmiş durumdadır. Özellikle karşı cinsle gerçek anlamda iletişim kuramayanlar sanal seks bağımlısı olmaktadır. Ayrıca teşhirciler, röntgenciler ve pedofiller gibi cinsel sapkınlar da sanal seksin yakın takipçisidir. Bazı insanlar kendi cinsel yaşamlarını kayda alıp, internet ortamında paylaşmakta, bazıları da webcam yâda evlerine yerleştikleri kameralarla çevrimiçi olarak, kendilerini teşhir etmektedir. (Poroy, 2005: 298-302)

3.4 Küresel Kültür ve Pornografi

3.4.1.1 Pornografi Sektörünün Ekonomisi

Pornografi küresel bir pazar durumuna gelmiştir. Yapılan bir araştırmaya göre video, televizyon, sinema, dergi, kitap, telefon, seks shop ve internet gibi birçok aracı kullanan pornografi sektörünün 2005 yılında Dünya genelindeki cirosu 57 Milyar Doları bulmuştur.

(http://www.familysafemedia.com/pornography_statistics.html Çevrimiçi:3.08.2009)

Yılda 8000-9000 arasında porno filmin üretildiği ABD'de porno sektörünün cirosu 1997 yılında 4,2 milyar dolara ulaşmıştır. ABD'deki porno endüstrisinin

merkezi ise Kaliforniya’da ki San Fernando Vadisidir. Burada Paramaount ve Universal film şirketleri kadar büyük olan Vivid gibi porno endüstrisinin şirketleri faaliyet göstermektedir. Buralarda yetişkin filmleri çekilmekte, video ve DVD haline getirilerek otellere, kablolu televizyon yayını yapan şirketlere ve internete satılmaktadır. San Fernando Vadisinde çekilen porno filmlere “pornocopia” adı verilmektedir. (Altman, 2003: 151)

2005 yılında 12 milyar dolarla pornografik üretimde Dünya lideri olan ABD’de, bu sektörden elde edilen gelir, ülkenin önde gelen medya kuruluşları olan ABC, CBS ve NBC’nin toplam gelirinden daha fazla olmuştur. Amerika’nın önde gelen şirketlerinden General Motors, Marriott ve Time Warner bile erotik ürün satışı yapmaktadır.

(http://www.familysafemedia.com/pornography_statistics.html Çevrimiçi:3.08.2009)

ABD’de porno yapımcıları Adult Video News adlı organizasyonla bir araya gelmiştir. Bu kurumun başkanı Paul Fishbein’e göre ABD’de yılda 800 milyon adet porno DVD ve videokaset satılıp, kiralanmakta; yalnızca Kaliforniya’da 12 bin kişinin çalıştığı bu sektörün tüm yapımları yetişkinlerin rızası ile üretilmekte ve ürünler yetişkinlerin kendi istekleriyle ev ortamlarının gizliliği içinde kullanılmaktadır. Yılda 36 milyon dolar vergi ödeyen sektörün devleri Vivid ve VCA’i, Wicked Pictures şirketi izlemektedir. Porno yapımcıları ticari faaliyetlerini NASDAQ ve New York Borsası’nda yürütmektedir. (Paul, 2007: 85)

Pornografi düşük maliyeti, ucuz iş gücü ve büyük kar oranı nedeniyle yatırımcıların ilgisini çekmektedir. Her ne kadar devletler ve toplumlar pornografiye karşı çıkıyor gibi görünse de yarattığı istihdam ve artı değer yüzünden birçok ülkede yasal bir sektör olarak kabul edilmiştir. Dünyanın birçok ülkesine dağılmış yapım şirketleri porno üretimini sürdürmektedir. Önemli porno yapım firmaları ise şunlardır: ABD’de Vivid Entertainment, Hustler, Playboy, Wicked Pictures ve Red Light District; Brezilya’da Frenesi Films, Pau Brazil ve Marco Studio; Hollanda’da Erostream, Midhold Media, Your Choice ve Seventeen; İspanya’da Private Media Group ve Woodman Entertainment; Japonya’da Soft on Demand ve Moodyz; Rusya’da Beate Uhse, SP-Company ve Dolphin Entertainment; Almanya’da Trimax, SG-Video, GGG, VideoRama, Zip Production; İngiltere’de Hot Rod Productions, JoyBear Pictures, Blue Juice TV, Rude Britannia ve Fresh SX; Fransa’da Euro Choc,

Eil du Cochon, Ragtime, Video Marc Dorce, JTC Video, Colmax ve Cadinot; Çek Cumhuriyeti'nde Lupus Pictures ve Bel Ami; İsviçre'de Gordi Films ve Ikarus; Kanada'da Wild Rose Productions, Eromodel Group ve Dugmor; Avustralya'da Pistol Media; İsveç'te Maxs Video; İtalya'da Adamo Entertainment; Danimarka'da Color Climax Corporation ve Belçika'da GM Videos.

(<http://internet-filter-review.toptenreviews.com/internet-pornography-statistics.html>

Çevrimiçi:25.05.2007)

Pornografik yayınlar yurtdışında hem bir kablo şirketi için, hem bir uydu şirketi için, hem de ev-otel sistemine sahip oteller için önemli bir gelir kaynağıdır. 2002 yılında Amerika'nın en büyük kablo şirketi olan Comcast, yetişkin yayınlarından 50 milyon dolar kazanmıştır. Hilton, Marriot, Hyatt, Sheraton, Holiday Inn gibi oteller odalarında film başına ücret ödenen PayTV sistemiyle müşterilerine porno film izletmektedir. Müşterilerin yaklaşık yüzde 50'si odalarında bu filmleri izlemekte ve odalardan elde edilen karın yüzde 70'ini bu filmlerden elde edilmektedir.

(<http://www.internetajans.com/default.asp?t=wa&wid=27&aid=1412> Çevrimiçi:13.11.2007)

Kişi başına düşen porno harcaması ise Güney Kore'de 526,7 Dolar, Japonya'da 156,7 Dolar, Finlandiya'da 114,7 Dolar, Avustralya'da 98,7 Dolar, Brezilya'da 53,1 Dolar, Çek Cumhuriyetinde 44,9 Dolar, ABD'de 44,6 Dolar, İngiltere'de 31,8 Dolar ve Kanada'da 30,2 Doları bulmaktadır.

Ülkelerin pornoya yaptıkları harcamalarda çok büyük rakamlara ulaşmıştır. Pornoya Çin 27,4 Milyar Dolar, Güney Kore 25,7 Milyar Dolar, Japonya 19,9 Milyar Dolar, ABD 13,3 Milyar Dolar, Avustralya 2 Milyar Dolar, İngiltere 1,9 Milyar Dolar, İtalya 1,4 Milyar Dolar ve Kanada 1 Milyar Dolar harcamaktadır.

(<http://internet-filter-review.toptenreviews.com/internet-pornography-statistics.html>

Çevrimiçi:25.05.2007)

Pornografi sektöründeki gelişmenin başlangıcı olarak 1975 yılında videokaset teknolojisinin bulunması gösterilmektedir. Bu döneme kadar birçok insan sinemaya gitmekten utandığı için hiç porno film görmemişti. Bir kaset satın alıp ya da kiralayıp evinde seyretmeye olanağı sayesinde pornografinin büyük atılımı başlamıştır. 1986'da üretilen her beş videodan biri yetişkinler içindi ve her yıl 1500 yeni yetişkin filmi piyasaya sürülmüştür. 1985'te 75 milyon dolar olan porno film pazarı 1992 de

490 milyon doları bulmuştur. 1988 yılında yılda 1300 pornografik film üretilirken, bu sayı 1995 yılında 5700'e çıkmıştır, 1998 yılında 9200, 2005 yılına gelindiğinde ise 13586 porno film üretilmiştir.

(<http://internet-filter-review.toptenreviews.com/internet-pornography-statistics.html>
Çevrimiçi:25.05.2007)

Her hafta ABD'de 211 yeni pornografik film üretilmektedir. Avrupa, Amerika ve Asya'nın bir çok ülkesinde pornografik ürünlerin üretimi sürmektedir.

(http://en.wikipedia.org/wiki/Pornography_by_region Çevrimiçi: 06.04.2009)

Yapılan araştırmalara göre her dört Amerikalıdan biri cinsel içerikli film izlemekte ve Amerika'da porno videolara yılda 4 milyar dolar harcanmaktadır. Bu rakam futbola, beyzbola ve basketbola harcanan miktardan daha fazladır. Amerikalılar her yıl 800 milyondan fazla porno videosu ya da DVD'si kiralyorlar (bütün film türlerinin beşte biri) ve pornografi Hollywood'un 400 seçkin filmi 11.000 porno filmle aşmış durumdadır. Toplam yıllık gelirin 10 milyar dolara ulaşıldığı sanılmaktadır. (Paul, 2007: 73)

Porno yapımcıları internet sayesinde pazarın büyüyeceğini ve karlarını artıracaklarını düşünüyorlardı. Bir süre bu durum gerçekten de böyle oldu ancak korsan da işin içine karışınca pornografik ürünlerin satışlarında büyük düşüşler yaşanmıştır. Eskiden interneti şans olarak gören porno yapımcıları şimdilerde interneti kar oranlarını düşürmekle suçlamaktadır. Çünkü kullanıcıların video paylaşımını kolaylaştıran yapılar korsan içeriğe de fırsat vermektedir. Bu nedenle yetişkin videoları üreten sektörün temsilcileri internetteki korsan kopyalarla mücadele etmektedir. Ücretsiz ya da ucuz, resim ve film satışlarının yapıldığı internet yüzünden kar paylarının düşmesinden şikâyet etmektedirler. FLV gibi yeni teknolojiler sayesinde internet kullanıcılarının kendi amatör videolarını paylaşma açması porno sektörün planlarını bozmuştur. Red Light District film şirketinin yöneticisi David Joseph sektöre en büyük darbeyi amatör çekimlerin vurduğunu; bunların lisans haklarının olmadığını, bu nedenle internette rahatça yayıldığını ve ücretsiz olması nedeniyle en çok bu çekimlerin izlendiğini söylemiştir. Bu yüzden 2005 yılında 4,28 Milyar Dolarlık gelir elde eden sektörün cirosu 2006 yılında 3,62 Milyar Dolara kadar düşmüştür.

(<http://www.nytimes.com/2007/06/02/technology/02porn.html?ex=1338436800&en=be6f728bf4c9ccbd&ei=5088&partner=rssnyt&emc=rss> Çevrimiçi:17.04.2009)

Ünlü erkek dergisi Playboy da internet pornografisine yenik düşerek satışa çıkarılmıştır. 1953 yılında Hugh Hefner tarafından kurulan ve ABD toplumunu cinsel içerikli fotoğraflarla tanıştıran dergi 1972 yılında tüm Dünyada 7 milyonluk satış rakamına ulaşmıştır. Penthouse, Hustler gibi rakip dergilerin kurulması, 1980’de yetişkinlere özel video sektörünün gelişmesi ve 1990’larda internet üzerinde yaygınlaşan ücretsiz porno videolar Playboy’un satışlarını etkilemiş ve Dünya genelindeki tirajı 1,5 milyona gerilemiştir. Günümüzde en çok bilinen 20 marka arasında sayılan Playboy’un krizden ve internet pornografisinden olumsuz yönde etkilenmiştir. 2008 yılında ABD’de 16,9 milyon dolarlık ciro yapan şirketin cirosu 9,4 milyon dolara düşünce satışa çıkarılmıştır.

(<http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/12949963.asp?gid=254> Çevrimiçi:21.11.2009)

İnternet pornografisine ticari pornografik filmlerin izinsiz olarak konulduğu ve amatör pornocuların kendi filmlerini yükledikleri internet siteleri egemen olmaya başlamıştır. Dünyanın en büyük video paylaşım sitesi Youtube’dan esinlenerek kurulan YouPorn, Pornotube, Xhamster gibi pornografik içerikli siteler kısa süre içinde internetin en çok ziyaret edilen siteleri durumuna gelmiştir. Bu sitelerin ücretsiz olması da ücretli porno sitelerinin üye sayısının hızla düşmesine yol açmış ve porno endüstrisinin satışlarında da ciddi ölçüde düşüşlere neden olmuştur. Amerika’nın en büyük porno film stüdyosu Vivid Video, lisanslı filmleri korsan olarak yayınladığı iddiasıyla Pornotube’u mahkemeye vermiştir. İnternet araştırmacılarına göre özellikle Pornotube ve YouPorn siteleri, şu anda CNN’in internet sitesinden daha fazla ziyaretçi çekmektedir. YouTube sistemiyle çalışan YouPorn’a, her ay 15 milyon yeni kullanıcının kaydolduğu söylenmektedir. Kim tarafından kurulduğu ve merkezinin nerede olduğu belli olmayan YouPorn’un herhangi bir iletişim bilgisi de bulunmamaktadır.

(<http://www.nytimes.com/2007/06/02/technology/02porn.html?ex=1338436800&en=be6f728bf4c9ccbd&ei=5088&partner=rssnyt&emc=rss>)

Hem basılı yayınların satışı hem de aylık belli bir ücret ödenerek abone olunan internet sitelerinin üye sayısı pornografik içeriğe internet üzerinden ücretsiz olarak ulaşabildiği için düşmektedir. Buna rağmen yapılan araştırmalar porno

endüstrisinin pazarı ve geliri sürekli artan bir eğilimle yükselmeye devam ettiğini göstermektedir. Ücretsiz yayın yapan pornografik sitelerde para kazanmakta, ancak kullanıcıdan ücret almadıkları için ücretsiz yayın yaptıkları düşüncesi oluşmaktadır. Oysa ücretsiz içeriğin bulunduğu siteler bir başka siteye yönlendirme ve reklam gibi yöntemlerle gelir elde etmektedir. Porno yapımcıları internette ücretsiz yayınlanan pornografik materyallerden rahatsız olduklarını söylemektedir. Ancak ücretsiz görüntüleri seyretmeye başlayan insanların zamanla daha fazlasını arayacakları ve ücretli servislere de abone olacakları da öne sürülmektedir. Zaten porno izleyicilerinin giderek daha fazla hareket, şiddet ve uçlardaki durumların yer aldığı materyaller aradıkları bilinmektedir. Bu konuyla ilgili olarak Elle-MSNBC.com tarafından yapılan bir ankette erkeklerin yüzde 37'si internet pornografisinin erotizm konusundaki sınırlarını çok ileriye taşıdığını söylemiştir. (Paul, 2007: 114-115)

2006 yılında internet pornografisinden elde edilen gelir 97 milyar dolardı. Bir araştırmaya göre Dünya genelindeki pornografik sayfaların 244.661.900 adedi ABD kaynaklıydı ki bu tüm pornografik içeriğin yüzde 89'uydu. ABD'yi 10.030.200 sayfayla Almanya, 8.506.800 sayfayla İngiltere ve 5.665.800 sayfayla Avustralya izliyordu. Her 39 dakikada 1 porno sitesi kuruluyor, internet üzerinden her ay 4,9 milyar dolarlık pornografik içerikli alışveriş yapılıyordu.

(http://www.familysafemedia.com/pornography_statistics.html Çevrimiçi 3.08.2009)

3.4.1.2 Kültürün Pornolaşması

Bu çalışmada pornografinin internet üzerindeki durumu incelenmiş, bilimsel, etik ve hukuki eleştiriler çerçevesinde pornografi olgusu tartışılmıştır. Bütün bu verilerin ışığında pornografinin kültürel yansımalarının anaakım kültür ve medyaya sızdığı ve kültürün pornolaşmasına neden olduğu öne sürülmektedir.

Hasan Bülent Kahraman'a göre görsellik, hem cinselliğin yerini alan bir haz kavramı ve doyum olanağıdır, hem de kendi içinde kuramsal hale getirilmiş, gizli bir dili, bilinci olan bir olgudur. Kahraman bu durumu şöyle açıklamaktadır:

“20. yüzyılın garabeti hiç beklenmeyen bir noktada ortaya çıktı, cinsellik ve beden söz konusu olduğunda. Gene 1950'lerin sonundan başlayarak ve giderek artan bir yoğunlukta insan bilinci, bu sürecin görsellikle kopmaz bir bağı olduğunu

öğrendi. Hatta daha fazlası vardı: bedenın tüm kültürel anlamı, görsellik üstüne kuruluydu. Gerek Batı gerekse Doğu metafizikleri bu gerçeği kendiliğinden ve bilmeden uygulamışlardı. 20. yüzyıl hem o karanlıkları aydınlattı, hem de daima yaptığı gibi, bilgisini bu ilişkiyi yapay biçimde yeniden kurmaya yöneltti. Sonuç olarak, reklamların, modanın, sanatın ve sanallığın dünyası üçlü bir temele oturdu: cinsellik, görsellik, beden.(...)

21. yüzyılın başlangıcı bu ikilinin vazgeçilmez iktidarı üstüne oturuyor. Bu ilişkinin patlatıldığı en uç nokta, pornografidir. Bu kavram popüler kültürün, tüm siyasal açılımlarıyla ortaya çıkmasının bir sonucudur. Popüler kültürün, doyurulmayan arzusunun sanal tatmini olan yoz hedonizmle ilişkisi söz konusu olmasaydı pornografi de olmayacaktı. Artık pornografi çıplak bir cinsellikten öte bir anlamda taşıyor; zira içinde bulunduğumuz dünya her noktasında ona batmış durumda.” (Kahraman, 2005: XIII-XIV)

Pornografinin gelişimi gözün yerini kameranın almasıyla başlamıştır. Fotoğraf pornografinin yeniden üretimini sağlamış, pornografi sinemayla birlikte endüstri durumuna gelmiştir. Kameranın küçülüp fotoğraf makinesi boyutuna inerek bireysel kullanıma açılması ise herkese kendi filmini çekme olanağını sağlamıştır. Bu sayede bir yandan kendi filminin yapımcı, yönetmen ve oyuncusu olurken bir yandan da istemeden her zaman ve her yerde gözetlenebilir duruma gelmiştir. Böylece pornografi artık yalnızca birilerinin arayıp bulduğu, satın aldığı, ulaşmaya çalıştığı bir olgu olmaktan çıkmıştır. Artık herkes, her an, pornografinin malzemesi olabilmekte, özel yaşamı habersizce röntgenlenerek pornografi sektöründe kullanılabilir. Pornografi mahremiyet alanının bir parçası olmaktan çıkarak kamusal alanla, özel alanı birleştiren bir tür medyatik araç durumuna gelmiş, cinsellik alanından sıyrılıp gündelik yaşamın bütününe yayılmıştır. (Atayman (Der.), 2008: 16-17)

McLuhan medya kavramını geniş bir çerçevede ele almış tüm teknolojik gelişme ve keşiflerin insani duyarlılığın yeniden yapılandırılması sağlayan vücudun uzantıları ya da budanmış parçaları olduğunu belirtmiştir. (Barbier- Lavenir, 2001:302) Kuşkusuz internette bunlardan biridir; özellikle internet pornografisi bu teknolojinin cinsellik yoluyla insan vücudundaki uzantısı olmuş, böylece yeni ilişkiler ve dengeler kurulmuştur.

Pornografinin yaygınlaşmasıyla birlikte cinselliğin toplumsal yaşamına geri dönmeye başladığı da varsayılmaktadır. Bu sayede güzel sanatlar, tiyatro, edebiyat ve müzik gittikçe erotikleşmekte ve pornografi yasak meyve olma niteliğini yitirmektedir. (Faust,1986: 36)

Pornografi internet çağına kadar dar bir alana sıkışmıştı. İnternet aracılığıyla geniş kitlelere ulaşma olanağı bulmuştur. Böylece yaygınlaşarak dergi ve filmlerin dışına çıkmış; günlük gazetelere, dergilere, magazin programlarına, dizilere, filmlere, reklamlara özetle anaakım kültür ve medyaya sızmış, hatta yön vermeye başlamıştır.

Anaakım kültürün pornolaştığının bir kanıtı da müzik ve pornografi arasındaki yakınlaşmadır. Aslında çok eski dönemlerden beri şarkılarda, türkülerde cinsel çağrışımlar yer almaktadır. (Bardakçı, 2005: 155-156) Ancak pornografinin yaygınlaşmasının bu etkileşimi hızlandırdığı görülmektedir.

Müzikle, pornografi arasındaki ilişkinin en somut örneği ise hiphop tarzında görülmüştür. “The Makine of Sex Hop” adlı rapora göre, hip-hop ile pornografi arasındaki ilişki, DJ Yella of NWA’nın 1994 yılında yapmış olduğu porno filmle başlamıştır. Yella yaptığı açıklamada bir şeyleri değiştirmek için uğraştığını ve rap ile ilişkilendirerek pornoyu anaakıma kazandırdığını söylemiştir. (Paul, 2007: 14)

Yalnızca hip-hop tarzında değil, popüler müziğin hemen her türünde bu yakınlaşmayı görmek olanaklıdır. Pop müzik de, günümüzün pop yıldızlarının pornografiyi yüceltmesi ve kabul etmesi açısından pornografiyle yakından bağlantılıdır. Paul bu ilişkiyi şöyle açıklamaktadır:

“Eminem, Kid Rock, Bilnk 182, Metallica, Everclear ve Bon Jovi’nin video kliplerinde pornografik sahneler yer alıyor. Britney Spears, Lil Kim ve Christina Aguilera ise video kliplerinde ve konserlerinde porno yıldızlarının hareketlerinden örnekler sunuyor.” (Paul, 2007: 13)

Dünyanın önde gelen Alman metal grubu Rammstein’de “Pussy” adlı parçasının klibinde gerçek seks sahnelerine yer vermiştir. Yaklaşık 4 dakika süren klip boyunca gösterilen sahneler Almanya’da sansasyona yol açmıştır. Televizyonda yayınlanamayacak kadar açık sahnelerin bulunduğu video klip resmi olarak henüz yayınlanmamasına rağmen internete sızmıştır. Birçok porno yıldızının yanı sıra 46 yaşındaki şarkıcı Till Lindemann’da grup üyeleriyle birlikte klipte oynamış, şarkının sözlerinde bütünüyle cinsel öğelere yer verilmiştir.

(http://w9.gazetevatan.com/Skandal_klip/259672/30/Dunya Çevrimiçi:17.09.2009)

Özellikle müzik kanallarında buna benzer video klipler sıkça yayınlanmaktadır. Örneğin ünlü sinema yıldızı Penelope Cruz'un, rock müzisyeni olan kardeşi Eduardo Cruz'a destek olmak için oynadığı video klip porno filme benzetilip, eleştirilmiştir. Penelope ve kızkardeşi Monica Cruz'un bir porno filmi seslendiren iki genç kadını canlandırdığı klipte lezbiyen ilişkiyi çağrıştıran görüntüler de bulunmaktadır.

(<http://www.hurriyet.com.tr/magazin/dunyadan/7939600.asp?gid=180&sz=34714>

Çevrimiçi:27.08.2009)

Enrique Iglessias'ın son parçası “*Sad Eyes*”in klibinde de pornografik sahneler bulunmaktadır. Klipte adeta softcore bir porno filmdeki gibi, küvette ve yatakta çıplak sevişen bir çift yer almaktadır.

(http://videogaleri.gazetevatan.com/8721_3_Bu-klip-olay-yaratacak.html

Çevrimiçi:18.11.2009)

Türkiye’de de gerek pop müzik, gerekse arabesk-fantezi şarkılarında ve türkülerde cinsellik içeren sözler yer almaktadır. Özellikle “Ankaralı” olarak bilinen şarkıcıların sözlerinin pornografik içerik ve çağrışımlar taşıdığı rahatlıkla söylenebilir.

Anaakım kültürün pornolaşmasının en önemli kanıtlarından biri de, tıpkı pornografi gibi porno yıldızlarının meşrulaşmasıdır. Eskiden porno yıldızları toplumdan dışlanırken, söz gelimi bu tür filmlerde rol alan kadın oyuncular normal filmlerde oynatılmazken, şimdilerde diğer “ünlü”ler gibi pek çok sektörde boy göstermektedirler. Örneğin porno yıldızı Mary Caey bir yandan program sunuculuğu yaparken, bir yandan da California vali adayı olmuştur. Private Stars adlı bir başka programda ise beş erkek ve beş porno yıldızı bir eve kapatılmıştır. Büyük ilgi gören ve birkaç ülkede yayınlanan programda erkekler cinsel performanslarına göre değerlendirilmiş ve ödül olarak bir porno film yapımcısıyla sözleşme yapılmıştır. (Paul, 2007: 14-15)

Veysel Atayman porno filmin normal sinemalarda gösterilmeye başladığı 1972 yılından bu yana yaşanan bu dönüşümü ve meşrulaşmanın başlangıcını şöyle anlatmaktadır:

“Bir kere pornografik film yapımcıları, yönetmen ve oyuncular “utanmayı” bir yana bırakmışlardır. (Örneğin *Lovelace*, 1999’da, yaşını başını almış bir hanımefendi olarak, San Fransisco’daki o ilk gösterimin yapıldığı salonda “onuruna” düzenlenen bir anma gecesinde popüler sinemanın öteki türlerinde rol almış bir artist muamelesi görmüştü! O günlerde porno piyasasının “elemanları”, adlarının basında yer almasına aynen okur gibi hoş gözle bakıyor; promosyon turları düzenlendiğinde bunlara katılıyor, kültürel alanla ilgili düşüncelerini açıklıyorlardı.) Nihayetinde 70’lerin başında ABD’de bir tür seks özgürlüğü” misyonerleri” havası esiyordu ortalıkta. *Deep Throat* gibi bir filmde, onca “icraatın” ardından kültürel bir temsilci olarak kamusal alanda dolaşabilmek, elbette bir misyon yüklenmişliği de çağrıştırıyordu.” (Atayman (Der.), 2008: 226)

Porno yıldızları gibi yapımcıları da medyada boy göstermeye başlamıştır. Ünlü porno yapımcısı Hugh Hefner bir fastfood zincirinin reklam filminde rol alırken; porno yıldızı Jenna Jameson’un, Neil Strauss ile birlikte yazdığı “*How to Make Love Like a Porn Star* (Bir Porno Yıldızı Gibi Sevişmenin Yolları)” adlı kitap çok satanlar listesinde yer almıştır. Jameson aynı zamanda televizyon programları yapmış, müzik kliplerinde rol almış ve birçok Hollywood filminde de oynamıştır. (Paul, 2007: 15-16)

Sekiz yüzden fazla porno filmin yıldızının bulunduğu bir şirketin sahibi olan Ron Jeremy ise “*The Surreal Life*” adlı reality show ve kendi belgesel filmi olan “*Porn Star The Legend of Ron Jeremy*” gibi yapımlarda ve bazı filmlerde rol almıştır. Alışveriş merkezleri ve üniversitelerde binlerce hayranına konferanslar veren Jeremy tarzıyla ergenlik dönemindeki gençler tarafından örnek alınmaktadır. Ayrıca ıslak tişört yarışmalarında, rock konserlerinde ve televizyon eğlence programlarında da boy göstermektedir. Yalnızca ergenlerin değil, çocukların da ona ilgi gösterdiği anlaşılmaktadır. Hatta 2004 yılının Mayıs ayında gezmeye gittiği Orlando’daki Disneyland’da etrafını saran kalabalığı “*iyi giyimli anne ve babaların çocukları tüm gün boyunca benimle fotoğraf çektirebilmek için yarıştı*” diye anlatmıştır. (Paul, 2007:16)

Pornografinin meşrulaşması öyle bir noktaya ulaşmıştır ki, basına yansıyan haberler insana şaşkınlık verecek düzeye gelmiştir. Örneğin Amerikalı porno yıldızlarından Sunny Lane’in menajerliğini babası Mike yapıyor, Annesi Shelby,

üzerinde Sunny Lane XXX yazan iç çamaşırları pazarlıyormuş. Sunny'e sürekli destek olan ailesinin hedefi kızlarının şişme bebeğini yapmış. Baba Mike, Sunny ilk kez Playboy TV'ye çıktığında Shelby ile sevinçten ağladıklarını söylemiş. Kızının rol arkadaşlarına onun kısa süreli erkek arkadaşları gözüyle bakan Mike, *“Kızım tanımadığım bir adamla cinsel ilişkiye gireceğine, bu işi profesyonel olan insanlarla yapıyor. Bu daha iyi”* demiştir.

(<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=6136646> Çevrimiçi:16.03.2007)

Anaakım medyada da pornografi kendisine geniş yer bulmaktadır. Bu yaygınlaşma da kültürün pornolaşmasının kanıtlarından biri olarak görülebilir. Artık anaakım medyada pornografi haberinin yapılmadığı neredeyse tek bir gün bile yoktur. Pornografi anaakım medyada yaşamın doğal, normal bir parçası olarak gösterilmektedir. Pornografide sıkça tekrarlanan temalar, anaakım medyada da kullanılmaktadır. Daha önceleri softcore pornografi kabul edilen dergiler şimdi anaakıma dâhil olmuş durumda ve erkeklerin yaşam tarzı olarak kabul edilmekte; erkek dergilerinde pornografik unsurlara daha çok yer vermektedir. (Paul, 2007: 361)

Pamela Paul pornografinin günümüzün pornolaşmış kültüründe her an, her yerde karşımıza çıktığını öne sürmektedir:

“Maxim dergisindeki kadınlar bile ciddi bir biçimde Penthouse'daki seksi kızlar gibi pozlar vermeye çalışıyor. Kadın dergileri okuyucularını, kendilerine striptizcileri model olarak almaları konusunda zorluyor. Bu dergilerdeki makalelerde, porno yayınları izledikten sonra bunların seks hayatına nasıl uygulanacağı anlatılıyor ve köşe yazarları da seks hayatından sıkılmış ya da memnun olmayan genç kadınlara, seks hayatlarını canlandırmak için sevgileriyle beraber porno film izlemelerini öneriyor.” (Paul, 2007:12)

Baudrillard'ın işaret ettiği gibi pornografi sanal olarak her yerdedir, çünkü pornografik olanın özü, bütün görsel görüntü ve televizyon tekniklerini sarmış durumdadır. (Baudrillard, 2001:134)

Yazılı ve görsel medyada yer alan haberlerden internet pornografisinin ne denli yaygınlaştığını ve toplumu etkilediğini anlamak olanaklıdır. Örneğin internette izlediği bir porno filmde eşinin giydiği kazağa benzer bir kazak giyen ve başörtüsünü aynı şekilde bağlayan bir bayanın erkekle sevişme sahnelerine rastlayan Bursalı işçi Y.Ö. (41) yüzü gözükmeyen kadının sesinden eşi olduğunu sanmış. İnternetteki

görüntüleri cep telefonuna çekip eşine izleten Y.Ö. karısından aldığı yanıtlar yüzünden kendinden geçmiş ve karısını bıçaklayarak öldürmüştür.

(<http://www.haberturk.com/haber.asp?id=122026&cat=200&dt=2009/01/18>

Çevrimiçi:19.01.2009)

Hatta bu durum gazetecilerin pornografinin öznesi olup, soyunmasına kadar varmıştır. Gazeteci Rasim Ozan Kütahyalı, Habertürk Pazar'da Helin Avşar ile yaptığı söyleşide soyunmuştur. İki gazetecinin sevişir gibi çektiği fotoğraflar özellikle softcore pornografinin artık anaakım gazetelere bile yer aldığıın kanıtıdır.

(<http://www.haberturk.com/haber.asp?id=186487&cat=140&dt=2009/11/15>

Çevrimiçi:15.11.2009)

Softcore pornografinin anaakım medyanın bir parçası olduğunun bir kanıtı da dizilerde düzenli ve aleni bir şekilde pornografi kullanılmasıdır. Kültürün pornolaşması yalnızca eğlencenin, reklamın, modanın ve popüler kültürün yeni şekli demek değildir; yaşamında eskiye göre değişmesi anlamına gelmektedir. Pornonun sağladığı büyük kazanç, pornografiyi aile eğlence programlarıyla bir tutulur duruma getirmiştir. (Paul, 2007: 14)

Ayşe Sargın artık televizyonların prime time kuşağında yer alan programlarda, internet pornografisindeki yaygın kadın temsillerinin etkilerinin görüldüğünü öne sürmektedir.

(<http://www.bianet.org/bianet/kategori/kadin/87241/piyasa-ana-akim-medya-ve-kadin-bedeni> Çevrimiçi:23.08.2007)

Sargın sıradan bir Amerikan ailesinin yaşamıyla ilgili sitkomlarda bile porno tüketimi, striptiz kulübü vs. üzerine düzenli olarak espriler yapıldığını ve porno tüketiminin anaakım medyada yaşamın ve erkekliğin doğal bir parçası gibi sunulduğunu belirtmektedir. Hatta pornografik içeriğin çocuk filmlerine bile sızdığı; bu filmlerde geçen kolejli kızlar, çamur güreşi gibi kavramlara pornografide sıkça rastlanıldığını öne sürmektedir:

(<http://www.bianet.org/bianet/medya/95989-pornografi-siddet-ve-kapitalizm---3--2>

Çevrimiçi:15.05.2007)

Pornografinin yayılımı ve ulaşılabilirliği kaçınılmaz bir şekilde bireysel ve toplumsal kabulün artmasına neden olmaktadır. Araştırmalara göre insanlar pornografiye maruz kaldıkça, hoşgörülmesi artmakta ve bireyler pornografi yanlısı

olmaktadır. Bu durumun kültürün pornolaşması olarak tanımladığımız olguya büyük etkisi vardır. Bunun nedenini anlamak için pornoyu özümseyen bir kültürün nasıl değiştiğine ve pornonun insanları nereye götürdüğüne bakmak gerekmektedir. (Paul, 2007: 68-69)

Pamela Paul'a göre pornografi ABD'deki değer yargılarını da değiştirmeye başlamıştır. Örneğin geçmişte hoş karşılanmayan striptiz kulüpleri artık meşru görülmeye başlamıştır. (Paul, 2007: 145)

Pornografinin giderek yaygınlaştığı daha önceki bölümlerde veriler eşliğinde ortaya konulmuştur. Bazı ülkelerde pornografi yaygınlaşmanın ötesine geçmiş, yetişkin erkeklerin tamamı porno izleyicisi olmuştur. Örneğin Kanada'nın Montreal Üniversitesi'nde 2009 yılında yapılan bir araştırma porno film izlememiş tek bir erkeğin kalmadığını ortaya koymuştur. Araştırmacılar, bu ülkede porno film izlememiş hiçbir erkek bulamamıştır.

(<http://w9.gazetevatan.com/haberdetay.asp?tarih=04.12.2009&Newsid=274129&Categoryid=7> Çevrimiçi:04.12.2009)

Bütün bu örneklerden de anlaşılacağı gibi artık pornografik içeriğin görülmediği neredeyse hiçbir alan kalmamıştır. Octavio Paz bu dönüşümü şöyle açıklamaktadır:

“İnsan imgesi, bütün dinlerde ve uygarlıklarda kutsal sayıldı, onun için de resmedilmesi çoğu zaman yasaklanmıştı. Pornografinin en çekici yanlarından biri, bu yasağın çiğnenmesindeydi. Pornografide meydana gelen nitel değişiklik buradadır.

Modernite, bedeni kutsal olmaktan çıkardı, reklamcılık da onu bir meta olarak kullandı. Televizyon her gün bir biranın, bir mobilyanın, yeni model bir arabanın ya da bir kadın çorabının satılabilmesi için yarı-çıplak, güzel insan bedenleri sunuyor bize. Kapitalizm, Eros'u, hirs ve servet tanrısı Mammon'a kul etti. İnsan imgesinin alçaltılışına, cinsel kölelik de eklendi. Bildiğimiz gibi, fahişelik, şimdiden ırk, yaş hatta çoluk çocuk dinlemeyen uluslararası bir ağ niteliği kazandı. Marquis de Sade, yasadan yana güçsüz, tutkudan yana güçlü bir toplum düşlemişti: Bu toplumda tek hak, haz duyma hakkı olacaktı, ne kadar zalimce, öldürücü olursa olsun. Hiç kimse tecimsel amaçların haz felsefesinin ayağının kaydıracağını, hazzın bir sanayi aygıtına dönüşeceğini öngöremezdi. Erotizm, reklamcılığın bir dalı, iş

hayatının bir kol oldu. Geçmişte bir el sanatı sayılabilecek olan pornografi ve fahişelik, bugün tüketim ekonomisinin vazgeçilmez bir parçasının oluşturuyor.” (Paz, 2002: 150-151)

Halil Nalçaoğlu'na göre 2003 yılında ortaya atılan Web 2.0 ifadesi ikinci kuşak web temelli cemaatlere ve hizmet sağlayıcılara karşılık gelmektedir. Web 2.0 aslında bilinen web altyapısında somut bir değişiklikten çok bir kullanım ve algılama farkına işaret etmektedir. Nalçaoğlu görsel malzemeyi ya da bilgiyi paylaşmak üzere kurulan YouTube, Daily Motion, MySpace, Facebook, Second Life, Flickr ve porno içerikli YouPorn ve PornTube gibi siteler ve bunlara ek olarak sayısız blog ve vlog siteleri aracılığıyla Web 2.0 akımının internetin demokratikleşmesini sağladığını öne sürmektedir. (Nalçaoğlu, 2007:46)

FLV gibi yeni teknolojiler sayesinde video yükleme, paylaşma ve izleme kolaylaşmış, Web 2.0'ın ardından Porn 2.0 olarak adlandırılan akım gelişmiştir. 2006 yılından bu yana Porn 2.0 olarak tanımlanan web sitelerinde bizzat kullanıcılar tarafından yüklenen videolar yer almakta; bu videolar ücretsiz olarak seyredilebilmektedir. YouTube gibi sitelere tepki olarak kurulan bu sitelerde kullanıcıların eklediği videolarla, ticari amaçlarla çekilmiş filmlerden alınan görüntüler yer almaktadır.

(http://en.wikipedia.org/wiki/Internet_pornography Çevrimiçi: 06.04.2009)

M.Serdar Kuzuloğlu da Porn 2.0 akımına dikkat çekmekte; insanların kendi cinsel ilişkilerini kaydedip, herkesle paylaşmasının normal ya da sıradan olduğu bir kültür, ülke, din ya da sosyal akım biliyor musunuz diye sormaktadır. (Kuzuloğlu, 2009:9)

Hasan Bülent Kahraman artık pornografinin çıplak bir cinsellikten çok daha öte bir anlam taşıdığını ve içinde bulunduğumuz dünyanın her noktasının ona batmış durumda olduğunu öne sürmektedir:

“Ben pornografiyi sokakta, gündelik hayatta, sıradan ilişkilerde arıyorum. Pornografinin bir iktidar baskısı kurma süreci olduğunu, pornografinin içinde hegemonik bir hiyerarşinin bulunduğunu biliyoruz. Bu güçler ilişkisi, pornografi. Ahlaki düzeyde öncelikle reddedilmesinin altında yatan neden budur ve bu yönden bakınca pornografinin her ‘mikro’ alanda olmayacağını, oluşmayacağını söylemek olanaksızlaşıyor. Gerçekle bağımlı gitgide koparan, dolayısıyla ciddiyet konusunda

şizofrenik bir duruş sergilediğini düşündüğüm Türkiye'nin, bu anlamda bir pornografiyi her adımda yaşamadığını söylemek bana göre olanaksız.” (Kahraman, 2005: XIV)

Pornografi kavramının oluşum süreci ve geçirdiği aşamalar göz önüne alınınca cinsellikten türemiş bir kavram oluşu görülür. Zaman içinde yan-anlamlar, alt-anlamlar ve gönderme yapılan diğer kategorilerle çapı genişlemiştir. Bu nedenle pornografiyi yalnızca cinsel organların birleşimi ya da insan bedeninin çıplaklık halinin sergilenmesi oluşturmaz. Gündelik yaşamın sıradanlığına, bir tür güç ilişkisine ve iktidarın baskı kurma sürecine evrilerek dönüşüm geçiren pornografi, cinsellikten öte anlamlar taşıyan bir olguya da dönüşmüştür. (Aydın, 2009: 160)

Artık yemekten (gastroporn) savaşa kadar “zihinlerimizi iğfal eden ve şiddet içeren” pek çok konunun pornografisinin olduğundan söz edilebilir ve bu durum “pekala” kültürün pornolaşmasının kanıtlarından biri olarak gösterilebilir.

Kapitalizm pornografiyi sürekli gelişen bir sektör haline getirmiştir. Sistemin sürekliliği açısından kapitalizm, pazar yaratarak artı değer üretmek zorundadır. Haz sektöründe de hazzın üretimi ve pazarlanması temel etkinliktir. Serdar Aydın'a göre yemek ile pornografi arasındaki ilgiye odaklanan “gastroporn” kavramı da bu kapsamda değerlendirilmelidir. (Aydın, 2009: 86-87)

İlk kez 1990'lı yılların sonunda ortaya atılan gastroporn kavramı da pornografinin artık cinsellikten öte anlamlar taşıdığına kanıtlarındandır. İlk kez feministler, doğrudan kadınlara yönelik yemek programlarını, ağız sulandıran yemek fotoğraflarını pornografik olarak tanımlamıştır. Çok eski zamanlardan beri yemek adlarında cinsel çağrışımlar yer almaktaydı. Dilber Dudağı, Hanım Göbeği ve Kadın Budu gibi yemek adları buna örnektir. Pornografinin giderek yaygınlaştığı günümüzde ise iyi yemek merakına verilen gastronomi kelimesiyle pornoyla birleştirilmiş ve gastroporn kavramı ortaya çıkmıştır. Pornografik görüntülerde olduğu gibi gastroporn'da da duyuları uyarmak için, özellikle bir ayrıntıya odaklanan yakın plan çekimler zevk unsuru olarak kullanılmakta, izleyicinin mükemmel görünümlü bir yemeğin tadını çıkarmasını sağlamaktadır. Hem pornografi, hem de gastroporn zihin, vücudun en önemli uyarılabilir bölgesi ve bedeninin tensel zevklerinin merkezidir gerçeğine dayanmaktadır. Gastroporn kavramı zaman içinde normalleşmiştir. İnternette yemek pornosu başlığı altında çok sayıda “normal”

yemek kitabı ve porno terminolojisini kullanarak yemek tarifi yapan siteler bulunmaktadır.

(<http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalEklerDetay&ArticleID=866904&Date=25.11.2006&CategoryID=41> Çevrimiçi:24.07.2009)

Saddam'ın idamının video görüntüleri evlerimize "ceza pornografisi" olarak girince, birçok yayın organında "Nasıl ki porno seksi kirletiyorsa, ölüm pornografisi yaşamı, ceza pornografisi de adaleti kirletir oldu" şeklinde yorumlar yapılmıştır. Hadi Uluengin en uç pornografik görüntülerin bile eski Irak Devlet Başkanı Saddam Hüseyin'in idamıyla ilgili görüntülerin yanında masum kaldığını öne sürmektedir:

"Evet, evet, en iğrenç ve en dehşet cins bir pornografiye boğulduk. Battık. Çürüdük. Burada kastettiğim şeyi ise cep telefonuyla kayda alınan ve sonra internet aracılığıyla tüm dünyaya "sunulan" (!) o rezil, o pespaye, o namahrem "infaz videosu" oluşturuyor. İşte, kameraman "bilişim teknolojisi"dir ve seyirci "bilişim toplumu"dur! Ve hiç şüphesiz de, bunun tanımı adıyla ve sayıyla "por-no-g-ra-fi"dir! Öyledir, çünkü ilkin cinsellikle irtibatlandırılmış olsa dahi, Yunani kökenli sözcük baldır bacak oyunlarını teşhir etmek fülünün ötesinde bir anlam taşır. Kelime genel olarak, "gösterilmemesi gerekeni göstermek" eylemini tanımlar. Şüphesiz, o "gösterilmemesi gereken şey" zamanda ve mekânda görecelik kazanır. Fakat yine de bir "ana çizgi"; bir "esas hat"; bir "temel dürtü" mevcuttur. Sınırı, uygarlıkların "genel ahlak" ve toplumların "insani etik" değerleri belirler. Bunun ötesi bir "te-ca-vüz"dür ve de zaten pornografi esas itibariyle, sınırı aşmak tecavüzüne tekabül eder."

(<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=5712547> Çevrimiçi: 03.01.2009)

L.Doğan Tılıç'ta başta devlet aygıtı olmak üzere toplumun her kesiminin bir yandan pornografik bir merakın esiri, öte yandan da kurbanı olmuş durumda olduğunu öne sürmektedir.

(http://www.birgun.net/writer_index.php?category_code=1186995520&news_code=1253351114&day=19&month=09&year=2009 Çevrimiçi:19.09.2009)

Zeki Coşkun pornografinin her zaman politik bir silah ve her biçimiyle şantaj ve tehdit aracı olduğunu öne sürmekte; taşıdığı farklı anlamları şöyle açıklamaktadır:

"En sıradan, en doğal ve zorunlu, hem en keyifli hem en tehlikeli uğraşımıza; beslenmeye bakalım. Her türden yiyecek-içecek, gıdayla ilişkimiz de

“pornografi”yle ifade ediliyor artık. Teşhir/seyir, kıskırtma/sakinme, edilginlik (seyreyleyerek) etkinmiş (doymuş) gibi yapma, hissetme, haz/suç denklemi, gastroporn durumunu ve kavramını hayatımıza sokmuş bulunuyor. Hal böyleyken, Amerikan devlet başkanı Clinton’ın Oval Ofis’teki oral kaçamağının “porno-politik” malzeme ve uğraş olması kaçınılmazdır, doğaldır. ABD’de cereyan eden porno-politik operasyonun küresel teşhir ve seyir halinde yaşanması da öyle. Politika-pornografi ilişkisi için belki de çok daha geriye sarmak gerekiyor zaman makinesini. Sümer’e, “tapınak fahişeleri”ne kadar gidebiliriz örneğin. Büyük İskender’i de anabiliriz, Kleopatra’yı da... Napolyon-Josephin efsanesi hâlâ belleklerde. J. F. Kennedy-Jackie ve dahi M. M. ilişkisi de öyle. Yakın zamanların trajik çifti Prens Charles-Leydi Diana ve son olarak da karşımızda Sarkozy-Carla Bruni ikilisi var. Daha ilk buluşmada neler konuştuklarını da biliyoruz, Bruni’nin eşine yataktaki performansını takviye ettirmek için “seks danışmanı” tuttuğunu da... Özetle tarihin hemen bütün dönemlerinde, dünyanın her yerinde yönetilenlerin gözü kulağı, “iktidar” sahiplerinin yatak odasında! Demek ki, pornografiyle politika her daim iç içe. Bir başka deyişle “iktidar”ın olduğu yerde pornografi var.”

<http://www.taraf.com.tr/makale/4113.htm> Çevrimiçi:20.09.2009)

Selçuk Candansayar bir görüntü, söz ya da metni pornografik olarak tanımlamak için cinsel organların, cinsel ilişkinin açıkça gösterilmesi ya da eylemden söz edilmesi gerekmediğini; pornografinin asıl olarak bir üslup, görme, ifade etme ve iletme biçimi olduğunu öne sürmektedir. Candansayar pornografik dilin yalnızca cinayet haberlerinde değil, siyasetle ilgili haberlerde de kullanıldığını ve cinselliği aşan bir özellik gösterdiğini öne sürmektedir:

“Günümüz pornografisinin en temel özelliği izleyen imgelemine edilgenleştiren hipnotik yapısıdır. Pornografik bir görüntü ya da metni “izleyen” kişinin hayal gücü uyuşur ve içi boşalır. İzleyici gördükleriyle kendi zihninden yaşamından ve tarihinden kopar. Mekân ve zaman silinir ve geçmişsiz, şimdiniz ve geleceksiz bir zaman ötesine sıkışılır. İzlenen hiçbir zaman bir hikâye değildir. Başı, ortası, sonu ve daha önemlisi nedenselliği yoktur. Yalnızca bir eylem vardır ve bu eylemi gerçekleştirenler de otomatik davranışlarıyla robot gibidir. Pornografik eylemi gerçekleştirenlerden yalnızca dışil rolde olan kameraya bakar, izleyenle göz göze gelir. Dışil rolden kasıt bu rolün yalnızca kadınlarca üstlenilmediğini öne

sürmek içindir. Bu göz göze gelme, pornografide izleyenle eyleyen arasında gerçeği kuran, aynı gerçeklik boyutunda olduğunu ileten tek hattır. Bu hat sanılanın aksine izleyenin görüntüdeki eylemi gerçekleştirenin kendisi olduğu yanılsamasını yaratmaz. Eylemin gerçekleştiği mekânda tanık/izleyici olarak bulunduğu yanılsamasını sağlar. Bu hal tanıklık edilen her durumda olduğu gibi tanığın eyleyenle değil üzerinde eylem yapılanla özdeşim yapmasını körükler. Göz teması 'yapıyorum' değil 'yapılıyorum' hislerini kıskırtır. Aynı durum pornografik metin için de geçerlidir. 'Erkek' okurlar dişilin dilinden anlatılan metinleri daha uyarıcı bulurlar."

http://www.birgun.net/writer_index.php?category_code=1187091205&news_code=1245064707&day=15&month=06&year=2009 Çevrimiçi:16.07.2009)

Veysel Atayman toplumun metalara ve iletilere, içeriklere ayrıştırılmış, parçalanmış, ele geçirilmiş denetlenebilen ve ekonomikleştirilebilen cinsellikten başka bir şey isteyemeyeceğini ve kendini pornografikleştirmek zorunda olduğunu öne sürmektedir. (Atayman (Der.), 2008: 284-285)

Serdar Aydın görünürde yasaklanan pornografinin son derece yaygın ve etkin bir duruma geçtiğini bunun sonucunda da yemek ile pornografi arasında ilişkiler kuran gastroporn gibi kavramlar türetildiğini belirtmektedir. Aydın pornografinin fuhuş ve kozmetik sanayi ile kapitalizmin asla zarar etmeyen üç sektöründen biri olduğunu ve pornografinin en çok artı değer üreten, dolayısıyla kapitalist mantığa en uygun, sömürünün acımasızca ve yoğun olarak uygulandığı bir sektör olduğunu öne sürmektedir. (Aydın, 2009: 72-73)

Serdar Aydın'a göre devletler yasaklayıp, lanetlediği pornografik hazza görünürde karşı çıkarken el altından destek vermektedir. Aydın bunun nedeninin iktidarın "haz aracılığıyla ve hazzın çoğaltılmasıyla" sağlanmasının olduğunu öne sürmektedir. Zira kapitalizm, sürekli ve arsızca haz almayı, yani daha fazla meta tüketmeyi, kişisel tatmini sistemin geleceğiyle bir tutmayı önerirken, haz alan ya da haz veren bedeni; çalışan, açlık çeken, işkence gören, öldürülen bedenin yerine ikame etmektedir. Öte yandan kapitalizmin pazarlama yeteneği pornografiyi hiçbir zaman zarar etmeyen ve artı değeri sürekli artan bir sektöre dönüştürmüştür. Aydın kapitalizmin "ücretini ödediğiniz sürece her şeye hakkınız vardır" ilkesini temel aldığını belirtmektedir. (Aydın, 2009: 84-85)

Octavio Paz kapitalizmin pornografinin dönüşümündeki rolünü şu cümlelerle anlatmaktadır:

“Para, bir kez daha, özgürlüğü yozlaştırıyor. Bana pornografinin her toplumda, en ilkel toplumlarda bile görüldüğünü; onun toplum göreneklerindeki kısıtlamalara doğal bir tepki olduğunu söyleyeceksiniz. Fahişeliğe gelince, ilk kentler kadar eski bir tarihi var: Gilgamiş Destanı’nda gördüğümüz gibi, başlangıçta tapınaklarla ilintili. O yüzden pornografi, fahişelik ve para arasındaki bağ yeni değil. İmgeler (pornografi) ve bedenler (fahişelik) her zaman, her yerde meta olmuşlardır. O zaman, bizim şimdiki durumumuzdaki yenilik ne? Yanıtım şöyle: Bir kere, yenilik, olgunun edindiği boyutlarda ve görüleceği gibi uğradığı nitel değişiklikte. İkincisi, her ne kadar cinsel özgürlüğün bedenler ve erotik imgeler tecimini durduracağı varsayıldıysa da, aslında tam tersi oldu. Demokratik kapitalist toplum, erotik hayata piyasa kurallarını ve seri üretim teknolojisini uyguladı. Tecimsel olarak çok büyük bir başarı kazandı, ama erotik hayatı da yozlaştırdı.”
(Paz, 2002: 149-150)

SONUÇ

Bu çalışmada internet yoluyla yaygınlaşan pornografinin gündelik yaşamın bir parçası durumuna geldiği, anaakım medya ve kültüre sızarak kültürün pornolaşmasına neden olduğu öne sürülmektedir.

Kültürün pornolaşması kavramı eğlencenin, reklamın, modanın ve popüler kültürün yeni biçimi olarak ortaya çıkmaktadır. Günümüzde pornografıyı eskiden olduğu gibi dar kalıplar içine sığdırmak olanaksızdır. Artık herşeyin içine sızan bir pornografinin varlığından söz edilebilir.

İnsanın en doğal işlevlerinden biri olan cinselliğin sunumları kültürlerin şekillenmesinde büyük bir rol oynamıştır. Zamanla, din, iktidar, gelenek bağlamlarında cinselliğe bakış değişmiş, onu çeşitli kısıtlamalara tabi tutmuş ve sonunda pornografi ortaya çıkmıştır. Pornografi, 1945 sonrasında kendini göstermeye başlayan, 1960'tan itibaren patlayan önce popüler kültürün, sonra kitle kültürünün verileriyle bütünleşerek dönüşüm geçirmiş bir kavramdır. Pornografik görüntüler insanlık tarihi kadar eskidir, ancak kamuya açık mekânlarda gösterimi oldukça yenidir. Sinemalarda gösterime giren ilk uzun metrajlı porno filmler 1970'li yıllarda çekilmiş ve videokaset teknolojisi sayesinde bu tür filmler evlere kadar girmiştir.

İnternetin yaygınlaşmasıyla birlikte pornografi anaakım medya ve kültürün içine sızmıştır. Teknolojik gelişmeler bu değişimin en önemli unsuru olmuştur. Eskiden pornografiye ulaşmak isteyen bir kişi, evinden çıkıp dergi satın almak ya da video kiralamak zorundaydı, bu ise insanların pornoya ulaşımını ve kullanımını sınırlandırmaktaydı. Teknolojideki hızlı gelişim sayesinde bilgisayarlarda, evlerde, televizyonda, cep telefonlarında ya da arabada yani hemen yerde insanlar pornoya ulaşılabilir duruma gelmiş; yaygınlaştıkça gündelik yaşamda daha da etkili olmaya başlamıştır.

2009 yılında Dünya nüfusunun dörtte biri (1,6 milyar kişi) internet kullanıcısıydı. Türkiye'de ise 26,5 milyon internet kullanıcısı bulunmakta, bu rakam Türkiye nüfusunun üçte birine denk düşmektedir. On yıldan daha kısa süre içinde her üç evden birine giren internet, kitle iletişim araçları içinde çok farklı bir yer

edinmiştir. Sinema, televizyon ya da radyo hep başkalarının ürettiği içeriği ileten tek yönlü araçlardır. İnternet ise girilen, ziyaret edilen, gezilen, hatta konuşulan çift yönlü bir iletişim aracıdır. Sanal ortamda kimliğin gizlenebilmesi insanların korkusuzca internete girmesini sağlamıştır. FLV gibi yeni teknolojiler sayesinde video yükleme, paylaşma ve izleme kolaylaşmış, Web 2.0 olarak bilinen akım sayesinde web bireyselleşmiştir. Bunun ardından Porn 2.0 olarak adlandırılan ve insanların kendi videolarını web sitelerine yükleyerek paylaştıkları akım gelişmiştir. Bu gelişmeler görsel medyanın her döneminde ve aracında büyük ilgi gören pornografiyi internette zirveye taşımıştır. Bu da pornografinin internet pornografisi olarak adlandırılan alt türünün doğmasına neden olmuştur.

İnternet porno endüstrisinin hızla büyüüp, yaygınlaşmasını sağlamıştır. Pornografinin bu kadar hızlı yaygınlaşıp, gündelik yaşamın bir parçası haline gelmesinde kapitalizmin de büyük rolü bulunmaktadır. Zira kapitalizm her şeyi olduğu gibi, cinselliği pornografi yoluyla metalaştırıp, bir ürüne dönüştürerek pazara sunmaktadır. Pornografi, arzuyu bir nesne haline getirip, piyasa metasına dönüştürmekte, böylece arzunun dar, terbiye edilmiş kalıpları içinde fanteziler yaratmaktadır. İnsanın içinde gizlenen fantezilerin tatmin alanı olan internet sitelerinde cinsel fantezilerin somut olarak yaşanması için konuşma odaları, arkadaşlık hatları gibi arzunun tatmin edildiği olanaklar sunmaktadır.

Popüler kültür pornografiyi de kullanarak gündelik yaşamın her anına eklenmiştir. Pornografik ürünler her türlü eleştiriye rağmen diğer kitle kültürü ürünleri gibi büyük ilgi görmektedir. Kimilerinin ahlaki çöküntü, kimilerinin cinselliğin istismarı olarak gördükleri pornografi, artık yadsınamaz bir gerçektir.

Son yıllarda sürekli medyanın gündeminde yer alan pornografi, en önemli fenomenlerden biri durumuna gelmiştir. Anaakım medyada neredeyse pornografi haberinin yapılmadığı tek bir gün bile yoktur. Özellikle softcore pornografi anaakım medyanın bir parçası olmuştur. Artık televizyonlarda prime time kuşağında yer alan programlarda bile internet pornografisindeki yaygın kadın temsillerinin etkileri görülebilmektedir. Ünlülerin gizlice çekilmiş görüntüleri, fotoğrafları, porno filmleri derken pornografi daha önce hiç olmadığı kadar gündelik yaşamımıza girmiştir.

İnternet pornografisinin kültürel yansımalarından biri de bu kavramın cinsellikten farklı anlamlar taşıyan bir olguya dönüşmüş olmasıdır. Pornografi

kavramının artık yalnızca cinsellik alanıyla sınırlı kalmadığı; yemekten, ölüme kadar “zihinlerimizi iğfal eden ve şiddet içeren” pek çok konunun pornografisinin olduğu, gastroporn ve ölüm pornografisi gibi yeni kavramların icat edildiği görülmektedir. İşte bu durum “kültürün pornolaşması” olarak tanımlanan dönüşümün en önemli kanıtlarından biri olarak görülebilir.

Anaakım kültürün pornolaştığının bir kanıtı da müzik ve pornografi arasındaki yakınlaşmadır. Gerek şarkıların sözleri, gerekse de video klipleri gittikçe pornografik içerikle dolmaktadır.

Bir başka kanıt ise tıpkı pornografi gibi porno yıldızlarının da meşrulaşmasıdır. Eskiden porno yıldızları toplumdan dışlanıp, normal filmlerde oynatılmazken, şimdilerde diğer ünlüler gibi tercih edilmektedir.

İnternet pornografisinin kültürel yansımalarından bir diğeri de pornografinin internet ortamında asla engellenemeyişidir. Diğer kitle iletişim araçları gibi büyük yatırımlar gerektirmeyen internet teknolojisi, bu yayınları herkesin izleyebilmesine olanak tanımaktadır. İnternetin bir merkezi yoktur, bu nedenle üzerindeki pornografik içeriği yasa ya da yasaklarla engellenme olanağı bulunmamaktadır.

İnternet pornografisinin kültürel yansımalarından biri de yayılımı ve ulaşılabilirliğinin arttıkça, kaçınılmaz bir şekilde bireysel ve toplumsal kabulün artmasıdır. Araştırmalara göre insanlar pornografiye maruz kaldıkça, hoşgörülmesi artmakta ve bireyler farkına bile pornografi yanlısı olmaktadır.

İnternet pornografisinin bir başka kültürel yansımasıysa yaygınlaştıkça meşru görülen ilişki biçimlerinin değişmesidir. Uzun süre pornoya maruz kalmanın grup seks, sadomazoşistik deneyimler ve hayvanlarla cinsel ilişki gibi yönelimleri tetiklediği de öne sürülmektedir. Günümüzde erkekler (hatta kadınlar) cinsellik hakkındaki bilgileri büyük ölçüde pornografi yoluyla öğrenmekte, arzuları ve cinsel yönelimleri izledikleri pornoya göre şekillenmektedir. Çoğu erkek, porno filmlerde gördüklerini eşlerine uygulamaya çalışmaktadır. Pornografideki her bir cinsel birleşme, bir cinsel ilişki modeli olarak görülmektedir. Erkekler pornoda olanların gerçek yaşamda da böyle olduğu sonucuna varmaktadır. Gerçek yaşamda çok ender yaşanan, kadınların istemeyeceği eylemler pornoda bir fantezi olarak sunulunca insanların cinselliğe bakışı da değişmektedir.

İnternet pornografisinin bir diğerkültürel yansıması ise porno bağımlılığıdır. İnternette sürekli porno izleyenler belli bir süre sonra farkında bile olmadan bağımlı olmakta, sağlıklı cinsel yaşamlarını yitirebilmekte ve yalnızca pornoyla tatmin olmaktadır. Porno bağımlıları her bağımlılıkta olduğu gibi, giderek daha yüksek doz ihtiyacıyla, daha uç porno görseller talep etmektedir. Bu durum pornografi sektörünün büyümesini ve ürünlerin çeşitlenmesini sağlayan etkenlerin başında gelmektedir.

İnternet pornografisinin kültürel yansımalarından bir başkası ise sağladığı “görece” gizlilik ortamının insanların içinde gizli kalmış pedofili, röntgencilik ve teşhircilik gibi cinsel sapkınlıkları açığa çıkarması ve bu sapkınlıkların yaygınlaşmasını sağlamasıdır. İnternet insanların her şeyi izlemesine, hatta göstermesine olanak sağlamıştır. Webcamdan kendilerini canlı olarak teşhir edenlerden eşiyile, sevgilisiyle yaşadığı “mahrem” anları gerek fotoğraf, gerekse de video formatında milyonlarca kişiyle kendi rızalarıyla paylaşan sıradan insanlar pornografinin aktörleri durumuna gelmiştir. Öte yandan bu durum yeni bir suç türünün de doğmasına neden olmuştur. Kimileri ayrıldıkları sevgilisi ya da karısından intikam almak için çektikleri film ya da fotoğrafları internette yayınlamaya başlamıştır.

Zaten pornografinin, röntgencilüğün bir başka türü olduğu kabul edilmektedir. Dış dünya karşısında mahremiyet koşullarını sağlamış bir çiftin sevişmesini üçüncü bir göz izlemiyorsa pornografi değildir. Burada izleyici ister istemez röntgenci pozisyonuna itilmiştir. Pornografi bir görsellik bağlamıdır; mutlak şartı gösterilmesidir. Cinsel eylem değil, eylemin gösterimi pornografiyi ortaya çıkarmaktadır. Nasıl ki izleyen röntgenci oluyorsa, oyuncuların da teşhirci olduğundan söz edilebilir. Özellikle son yıllarda yaygınlaşan amatör pornolar ve webcam üzerinden yapılan teşhirler pornografinin teşhircilikle ilgili yönünü de ortaya koymaktadır.

Pornografinin kültürel yansımalarından biri de özünü şiddetin oluşturmasıdır. Pornografik toplum şiddete yatkın, açık şiddeti içinde yaşatan bir toplumdur. Görsel medyada izlediğimiz şiddet görüntüleri de pornografinin alanına girmektedir. Televizyonda yayımlanan dizilerde yer alan ayrıntılı ameliyat sahneleri, öldürülen, ölen, işkence gören insan görüntüleri, televizyonlarda kavga eden, ölen insan

görüntülerinin yayımlanması Dünyanın görüntü temelinde pornolaşmasının bir kanıtı olarak görülmektedir.

Cinsiyetçi kadın temsilleri, cinsiyet hiyerarşisine dayalı bir cinsellik kurgusu ve kadın bedenine uygulanan şiddet de, pornografinin temel özellikleri arasındadır. Pornografide cinsellik, erkeğin kadın bedenini ele geçirmesi, fethetmesi, kendi arzuları doğrultusunda kadın bedenine egemen olmasından ibarettir. Seyreden için cinsel haz ise, kadının bu egemenliğe rızasıyla ya da rızası dışında itaat etmesi ve kendisine biçilen rolü kabullenmesidir. Pornografide kadın çoğu kez parçalara ayrılmakta, yalnızca cinsel organlarından ibaret bir nesne gibi gösterilmektedir. Kadın her zaman cinsel ilişki isteyen ve asla hayır demeyen erkeğin kölesiymiş gibi yansıtılmakta ve porno filmlerde tecavüz, dövme ve hakaret içeren sahneler sıradanlaşmaktadır. İnternet pornografisinde okulda, hapisanede, karakolda, hastanede, gerdek gecesinde tecavüzün işlendiği temsili görüntülerin yanında gizli çekim tecavüz ve taciz görüntüleri de bulunmaktadır. Gerçek ya da temsili görüntülerde cinsel şiddet erotize edilmektedir. Cinsel saldırının her şeyden önce bir hak ihlali ve suç olduğu gerçeği unutulmakta; şiddet erotize edilerek verildiği için izleyiciyi kadına yönelik şiddete duyarsızlaştırmaktadır. Sıradan filmlerde şiddet efektlerle kurguya dönüşebilmektedir. Pornografide ise kadına yönelik şiddet gerçektir, kadının kalçalarının tokatlanarak kızarması gerekiyorsa gerçekten bu eylem yapılmaktadır. Kadın porno oyuncularını çekim sırasında gerçekten bedensel acı çekip ve zarar görmektedir.

Tarih boyunca yeni kitle iletişim araçları kuşkuyla karşılanmış ve topluma zarar verebileceği endişesiyle devletlerce yasal düzenlemelere tabi tutulmuştur. İnternet geleneksel kitle iletişim araçlarından birçok açıdan farklıdır. İnternet üzerindeki her şey küreseldir, bir kullanıcının eriştiği bir sayfaya aynı anda dünyanın herhangi bir köşesindeki insanlar ulaşabilmektedir. Bu alt yapının yani internetin bir sahibi ve denetleyen merkezi bir otoritesi yoktur. Ancak hiçbir şekilde düzenlenemez, görüşü de doğru değildir. En azından internet kullanıcıları gerçek kişilerdir ve bu dünyada ülkelerinin sınırları içinde yaşamaktadırlar. Faillerin kimliği tespit edilir ve ülke sınırları içinde yakalanabilirlerse kurallar uygulanabilir. Ancak internette devlet sınırı olmadığı için devletlerin kendi başlarına yapacakları

düzenlemeler ya işlevsiz kalacak ya da çok büyük oranda etkili olarak diğer devletlerin egemenlik alanlarına girecektir.

İnternetin demokratik potansiyeli konusundaki en güçlü kanıt, bu aracın bilginin özgürce akışına izin vermesidir. Devletlerin denetim isteklerine rağmen internet içeriğinin ve kullanımının tümüyle denetlenemez oluşu, ifade özgürlüğünün gerçekleştiği bir iletişim ortamı özelliğini sağlamaktadır. İnternet üzerindeki pornografik içerikten yakınılmaya başlamasıyla birlikte; devletler düzenleme ve teknik önlemler alma çabasına girmiş, bu düzenlemelerle birlikte ifade özgürlüğü, özel yaşam ve mahremiyet, kişi hakları gibi konularda ciddi kaygılar da başlamıştır. Bu konudaki kesin yasaklamalar, “insanların istediği şeyleri öğrenme ve görme, bu konularda karar verme hakkını” tanıyan İnsan Hakları Sözleşmesi’ne aykırı görülmektedir.

İnternet içeriğine müdahale edilemeyeceğine ilişkin yaygın bir uzlaşımın varlığına karşılık, belirli içeriklere erişimin kontrol edilmesine ilişkin uluslararası uzlaşmalar da bulunmaktadır. Bu konuda esas alınan ölçütlerden en önemlisi ABD anayasasının ifade özgürlüğüne getirdiği geniş korumadır. ABD Yüksek Mahkemesinin aldığı ve diğer ülkelere de emsal olan bir karara göre internete devlet müdahalesinin özgür iletişim akışı ilkesini ortadan kaldıracığı öngörülmüş, yetişkinleri yalnızca çocuklara uygun olanı görme ya da okuma kertesine indirgeyen içerik temelli yasaklamalara izin vermemiştir. ABD anayasasında yer alan ifade özgürlüğünün aleyhinde yasa çıkarılamaz maddesi nedeniyle yetişkin pornografisi yasal güvence altındadır. Bu nedenle ABD çocuk pornografisi dışında içerik düzenlemesi yapan uluslararası antlaşmalara taraf olamamaktadır. İnternet üzerindeki içeriğin yarısından fazlasını sağlayan ABD’nin taraf olmadığı uluslararası antlaşmaların da işlevsiz kalacağı ortadadır. Pornografi hakkında ortak bir görüş bulunmadığı; yasa ve yaklaşımlar ülkeden ülkeye değiştiği için bu tür yayınları engelleme olanağı bulunmamaktadır. Ayrıca internet, yapısı gereği sansürlenemez, internet kullanıcıları DNS engellemelerini aşmak için alternatif DNS adresleri, çeşitli kimlik gizleyen vekil (Proxy) sunucuları ve IP adresi engellemelerinde de bunları aşmalarına yardım edecek diğer sistemleri kullanarak yasaklanmış web sitelerine erişebilmektedirler.

Avrupa Birliği üye devletleri de, yasadışı içerik ve zararlı içerik arasında ayırım yapmaktadır. Yasadışı içerik, mevcut hukuki ve polisiye kurumların sorumluluk alanına girmektedir. Polis ve kamu otoritelerinin görevini kolaylaştırmak için, endüstrinin uygun şekilde işlev gören kendini düzenleme sistemleri edinmesi teşvik edilmektedir. Zararlı içeriği izlememek içinse, kullanıcıların bu malzemeyi filtrelemeleri için teknik araçlar kullanmalarına olanak veren çabalara öncelik vermektedir. İçeriğin niteliğini kontrol eden sistemler, ebeveynler için bilinçlendirme girişimleri ve gençlerin kendilerini düzenleyici yöntemler geliştirmelerini teşvik Avrupa Birliği programının birer parçasıdır.

Pornografinin suçla olan ilişkisi konusunda ortak bir anlayış ve hukuki bir çerçeve yoktur. Çocuk pornografisi hemen hemen her ülkenin kabul ettiği bir suçtur. Yetişkin pornografisi birçok ülkede anayasal güvence altında olup ve suç olarak kabul edilmez iken; bazı ülkelerde suçtur, hatta üreten ve yayanlar idam edilmektedir. Teknolojik gelişmeler çocuk pornografisi gibi toplumu rahatsız eden suçlarla mücadeleyi de güçleştirmiştir. Porno içerikli sitelere Türkiye’de mahkeme kararlarıyla erişim yasağı getirilmesine rağmen sürekli yenilerinin açılması ve bypass siteleri ya da ayarlarda yapılan küçük değişikliklerle bu engellerin aşılabilmesi çocuk pornografisiyle mücadeleyi zorlaştırmaktadır.

Türkiye’de de çocukları hukuka aykırı ve zararlı internet içeriğinden korumak amacıyla 5651 Sayılı Kanun hazırlanmıştır. Ancak 2007 yılında çıkarılan kanunda benimsenen engelleme politikası, çocukları zararlı internet içeriğinden koruma amacının çok ötesine geçmiş, uygulamada hukuka aykırı olmayan içeriğe, yetişkinlerin erişimi, bakması, bilgisayarına indirmesi ya da saklaması da yasaklanmıştır. 1 Ekim 2008 tarihine kadar, müstehcen içerik taşıdığı için engellenen 390 web sitesinden 352’si idari engelleme kararı ile pornografik ve müstehcen içerik arasında bir ayırım gözetilmeksizin yasaklanmıştır. Çocukları pornografik içerikten koruma adına yetişkinleri de küçükler için öngörülen kurallara tabi tutmak, aslında büyüklerin anayasal haklarını kullanmasını engelleme anlamına gelmektedir.

5651 Sayılı Kanun çerçevesinde kurulan Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB) Anayasa’ya göre mahkemelerde olması gereken özgürlükleri kısıtlama yetkisini kullanmaktadır. Tüm Dünya internetini etkileyecek yönetmelikler çıkartan TİB adeta yeni bir kolluk kuvveti durumuna gelmiştir. TİB yurt dışındaki

siteleri de 5651 Sayılı Kanun kapsamındaki suçlardan dolayı kapatma yetkisine sahiptir; üstelik savunma istemek ya da bilirkişiye sormak zorunda değildir. TİB'in aldığı bazı sitelere erişimi engelleme kararları yetişkin ve çocuklar arasında fark gözetmemektedir. Cinsel içerik taşıyan web sitelerini ziyaret konusunda bir kişinin vereceği karar onun özel yaşamıyla ilgilidir. TİB demokratik bir toplumda asla kabul edilemeyecek bir biçimde, o sitelere girip girmeme kararını yetişkin vatandaşlara bırakmamakta; yetişkinleri kendi isteklerine karşı korumaktadır.

Şunu da belirtmek gerekir; pornografinin, yetişkin ve çocuk pornografisi olarak ikiye ayrılması ve yetişkin pornografisi tüketiminin bireysel özgürlük ya da ahlaki tercih olarak toplumsal denetim ve mücadelenin dışına çıkarılması, küresel pornografi endüstrisinin işini kolaylaştırmaktadır. Öte yandan kadına yönelik şiddeti ve aşağılamayı erotize eden, metalaştırılmış bir cinsellik temsilini bireysel özgürlük adı altında savunmak mümkün değildir. Aynı şekilde her türlü cinsel ilişki betimini, temsilini muğlak bir genel ahlak çerçevesinde yasaklayan bir sistemin de başarılı olma şansı bulunmamaktadır. Çocuklar için zararlı bulunan bir içeriğin yetişkinlere de yasaklanması ise ifade özgürlüğüne de aykırı bulunmaktadır.

Peki, çözüm nedir? Büyük bir çoğunluk tarafından topluma zarar verdiği kabul edilen pornografiye karşı ne yapılmalı ve ne gibi önlemler alınmalıdır?

Müstehcenlik gibi sınırı kişiden kişiye değişen konularda devlet ancak okullar ve halk kütüphaneleri gibi kamuya açık yerlerde filtre uygulaması yapabilir. Bu konuda denetimin yurttaşta bırakılması, devletin yurttaşı bilgilendirmesi, ilgili yazılımların geliştirilmesini teşvik etmesi ve çocukları zararlı içerikten korumak için ücretsiz yazılım sağlaması daha doğru olacaktır. Ama devletin yurttaşlara kendi müstehcenlik anlayışını dayatması, özgürlüğü demokrasilerde kabul gören bir yaklaşım değildir.

İnternet üzerindeki kullanıcıların, kullanım konusundaki sorumluluklarını fark etmeleri için öğrenim yaşamının her düzeyinde yapılandırılmış eğitimlere ihtiyaç bulunmaktadır. Eğitimli, öğrenimi gelişkin ve yüksek kültürle tanışmış bireylerin kendi özgür iradeleriyle karar vermeleri ve ebeveynlerin durumun farkında olmaları gereklidir. İnternet mimarisi sansüre olanaklı değildir, bu yüzden yasak ve teknik önlemler geçici çözümlerdir. Bunun yerine insanların kendisini kontrol etmesi ve farkındalığın, en büyük önlemlerden olduğu söylenebilir.

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- ACAR, Tülay: (2009) **Çocuğuma Dokunma Sanal Tuzaklar**, Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- ADORNO, Theodor: (2007) **Kültür Endüstrisi**, Çev: Nihat Ülner v.d., İletişim Yayınları, İstanbul.
- AKDENİZ, Yaman - Kerem Altıparmak: (2008) **İnternet: Girilmesi Tehlikeli ve Yasaktır**, İmaj Yayınevi, Ankara.
- AKTUNÇ, Hulki: (2002) **Erotologya?**, YKY, İstanbul.
- ALEMDAR, Korkmaz - İrfan Erdoğan, (1994) **Popüler Kültür ve İletişim**, Ümit Yayıncılık, Ankara.
- ALTAN, Çetin: (2000) **Yeryüzü Tanrıçaları**, İnkılap Kitabevi, İstanbul.
- ALTMAN, Dennis: (2003) **Küresel Seks**, Çev: Serpil Çağlayan, Kitap Yayınevi, İstanbul.
- ARMUTÇU, Emel:(2006) **Türkiye Cinselliğini Konuşuyor**, Doğan Kitap, İstanbul.
- ARSLAN,Zühtü(Der.): (2003) **ABD Yüksek Mahkemesi Kararlarında İfade Özgürlüğü**, Çev: Bahattin Seçilmişoğlu, Liberte Yayınları, Ankara.
- ATAMER, Yeşim: (2004) **İnternet ve Hukuk**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- ATAYMAN, Veysel (Der.): (2008) **Cinselliğin Mitolojisi “Pornografik Filmin Tarihi”**, Es Yayınları, İstanbul.
- AVŞAR,Zakir-Vedat Demir: (2005) **Düzenleme ve Uygulamalarla Medyada Denetim**, Piramit Yayıncılık, Ankara.
- AYDIN, Serdar: (2009) **Fatma Tülin Resmi: Algı, Form ve Pornografi**, Sel Yayıncılık, İstanbul.
- AYDIN, Serdar: (2007) **Üzerine Yazılar**, Kül Sanat Yayıncılık, Ankara.

- BARBIER, Frédéric -
Catherine Lavenir: (2001)
BARDAKÇI, Murat: (2005)
BARTHES, Roland: (2000)
BATAÏLLE, Georges:(2006)
BATMAZ, Veysel: (2006)
BATUR, Kerem: (2005)
BAYNES, Ken: (2004)
BAUDRİLLARD, Jean: (2005)
BAUDRİLLARD, Jean: (2001)
BENJAMİN, Walter: (1995)
BERGER, John: (1999)
BRİGGS, Asa-
Peter Burke: (2004)
CANPOLAT, Nesrin: (2005)
CAVCI, Osman: (2006)
DADOUN, Roger: (2007)
DELLALOĞLU, Besim(1995)
DEMİRCİ, Cihan: (2004)
- Diderot'tan İnternete Medya Tarihi**, Çev: Kerem Eksen, Okuyanus Yayınevi, İstanbul.
Osmanlı'da Seks, İnkılap Kitabevi, İstanbul.
Camera Lucida, Çev: Reha Akçakaya, Altıkırkbeş Yayın, İstanbul.
Cinsellikten Dinselliğe Erotizm, Çev: Bora Akad, Kelebek Arges, İstanbul.
Medya Popüler Kültürü Gizler, Karakutu Yayınları, İstanbul.
İnternet, Toplum, Kültür "İnternet ve Hukuk", Epos Yayınları, Ankara.
Toplumda Sanat, Çev: Yusuf Atılgan, YKY; İstanbul.
Baştan Çıkarma Üzerine, Çev: Ayşegül Sönmezay, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
Tam Ekran, Çev: Bahadır Gülmez, YKY, İstanbul.
Pasajlar, Çev: Ahmet Cemal, YKY, İstanbul.
Görme Biçimleri, Çev: Yurdanur Salman, Metis Yayınları, İstanbul.
Medyanın Toplumsal Tarihi, Çev: İbrahim Şener, İzdüşüm Yayınları, İstanbul.
"Bilginin Arkeoloğu Michel Foucault" **Kadife Karanlık**, Su Yayınevi, İstanbul.
Yanlış Anlaşılmış Filmler, Parantez Yayınları, İstanbul.
Erotizm, Çev: Işık Ergüden, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara.
Frankfurt Okulu'nda Sanat ve Toplum, Bağlam Yayıncılık, İstanbul.
Araya Parça Giren Yıllar, İnkılap Kitabevi, İstanbul.

- DÜMEN, Haydar: (1983) **Cinsel Kültür**, Yaşam Yayınevi, İstanbul.
- EKŞİ, Aysel: (1993) “Genç Kızlarımız ve Cinsellik”, **Kadın ve Cinsellik** Say Yayınları, İstanbul.
- ERDOĞAN, İrfan: (1995) **Dünyanın Çarpık Düzeni Uluslararası İletişim**, Kaynak Yayınları, İstanbul.
- ERDOĞAN, İrfan: (2005) **İletişimi Anlamak**, Erk Yayınları, Ankara.
- ERGÜVEN, Mehmet: (2006) **Aydınlıkta Görmek**, Agora Kitaplığı, İstanbul.
- ERSÖZ, Selva- Pınar Meral (2007) “İnternet Okuryazarlığı ve Dijital Uçurum”, **Medya Okuryazarlığı**, Kalemus Yayınları, İstanbul.
- FAUST, Beatrice: (1986) **Kadınlar Seks ve Pornografi**, Çev: A.Erdem Bagatur, Mert Yayıncılık, İstanbul.
- FOUCAULT Michel: (2007) **Cinselliğin Tarihi**, Çev: Hülya Uğur Tanrıöver, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- FOLCO, Philippe Di:(2005) **Dictionnaire de la Pornographie**, Press Universitaires de France, Paris.
- FALİGOT, Roger: (1987) **Porno Business**, Fayard, Paris.
- FREUD, Sigmund: (2006) **Cinsellik Üzerine**, Çev: Selçuk Budak, Öteki Yayınları, İstanbul.
- FROMM, Erich: (2004) **Cinsellik ve Cinsel Sapmalar**, Çev: Aydın Arıtan, Arıtan Yayınevi. İstanbul.
- GANS, Herbert J.: (2005) **Popüler Kültür ve Yüksek Kültür**, Çev: Emine Onaran İncirlioğlu, YKY, İstanbul.
- GERVASO, Roberto- Vincenzo Mirone: (2007) **Eros ve Eşler**, Çev: Murat Diren, Sel Yayınları, İstanbul.
- GİDDENS, Anthony: (1994) **Mahremiyetin Dönüşümü**, Çev: İdris Şahin, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- HORKHEİMER, Max-Theodor W.Adorno:(1996) **Aydınlanmanın Diyalektiği II**, Çev: Oğuz Özügül, Kabalcı Yayınevi, İstanbul.
- HYDE, Montgomery:(1986) **Pornografinin Tarihi**, Çev: Feride Çiçekoğlu, Kalem Yayıncılık, Ankara.

- İŞCAN, Cüneyt v.d.: (1994) “20. Yüzyıl Toplumunda Şiddet, Yıkıcılık, Saldırganlık: Sosyal Antropoloji, Psikanaliz ve Postmodern Kuram Açısından Düşünceler”, **Bu Ne Şiddet**, Kitle Yayınları, Ankara.
- İŞÇİBAŞI, Yaprak: (1998) **Televizyonda Müstehcenlik**, Anadolu Üniversitesi Yayını, Eskişehir.
- KAHRAMAN, Hasan Bülent:(2005) **Cinsellik Görsellik Pornografi**, Agora Kitaplığı, İstanbul.
- KEJANLIOĞLU, Beybin:(2001) **Medya Politikaları**, İmge Kitabevi, Ankara.
- KILIÇ, Levend: (2008) **Fotoğraf ve Sinemanın Toplumsal Tarihi**, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara.
- KÖKNEL, Özcan: (1984) **Kaygıdan Mutluluğa Kişilik**, Altın Kitaplar Yayınevi İstanbul.
- KÖSE, Hüseyin: (2007) **Küresel Akıntıya Karşı Sivil Arayışlar Alternatif Medya**, Yirmi Dört Yayınları, İstanbul.
- KUTLAR, Onat: (2004) **Sinema Bir Şenliktir**, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- MARZANO, Michela:(2003) **La Pornographie Ou L'épuisement du Désir**, Buchet/Chastel, Paris.
- MUTLU, Erol: (1995) **İletişim Sözlüğü**, Ark Yayınevi, Ankara.
- NALÇAOĞLU, Halil:(2005) “İnternette Röntgencilik: Çağdaş Ahlakın Öznesi Üzerine”, **İnternet, Toplum, Kültür**, Epos Yayınları, Ankara.
- NALÇAOĞLU, Halil:(2007) “İnternet ve Görselin İmhası: İnternet İçeriğini Analiz Etmek İçin Kuramsal Model Arayışları”, **Yeni Medya Çalışmaları**, Dipnot Yayınları, Ankara.
- OGİEN, Ruwen: (2003) **Penser La Pornographie**, Press Universitaires de France, Paris.
- OSKAY, Ünsal: (1993) **Kitle İletişimin Kültürel İşlevleri**, Der Yayınları, İstanbul.

- OSKAY, Ünsal: (1998) **Yıkanmak İstemeyen Çocuklar” Olalım,** YKY, İstanbul.
- OSKAY, Ünsal-
Melis Çelebi (2004) **Peki Konuşalım,** Epsilon Yayıncılık, İstanbul.
- OVIDİE: (2006) **Oyuncu Olarak Beden,** Çev: Yaprak Yaltı, Dharma Yayınları, İstanbul.
- ÖNGÖREN, Mahmut T.: (1982) Sinemada Kadın ve Cinsellik Sömürüsü, Dayanışma Yayınları, Ankara.
- ÖZEK, Çetin: (1999) **Basın Özgürlüğünden Bilgilenme Hakkına,** Alfa Yayınevi, İstanbul.
- ÖZGÜÇ, Ağâh: (2000) **Türk Sinemasında Cinselliğin Tarihi,** Parantez Yayınları, İstanbul.
- ÖZGÜÇ, Ağâh: (2005) **Türlerle Türk Sineması,** Dünya Kitapları, İstanbul,
- ÖZÖN, Nijat: (2008) **Sinema Sanatına Giriş,** Agora Kitaplığı, İstanbul.
- PAGLIA, Camille: (1996) **Cinsellik ve Şiddet ya da Doğa ve Sanat,** Çev: Turgut Berkes, İyişeyler Yayıncılık, İstanbul.
- PAUL, Pamela: (2007) **Pornografi,** Çev: Derya Metin, Ekvator Yayıncılık.
- PAZ, Octavio: (2002) **Çifte Alev / Aşk ve Erotizm,** Çev: Tomris Uyar, Okuyan Us Yayın, İstanbul.
- PERNİOLA, Mario: (2006) **İletişime Karşı,** Çev: Durdu Kundakçı, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara.
- PEZZELLA, Mario: (2006) **Sinemada Estetik,** Çev: Fisun Demir, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara.
- POLAT, Oğuz: (2007) **Çocuk Pornografisi,** Nokta Kitap, İstanbul.
- POROY, Akif: (2005) **Türkiye’de Cinsellik,** Alfa Yayınları, İstanbul.
- PRİCE, Mary: (2004) **Fotoğraf Çerçevdeki Gizem,** Çev: Ayşenaz & Kubilay Koş, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- ROLOFF, Bernhard v.d:(1996) **Erotik Sinemanın Estetiği,** Çev:Veysel Atayman, Alan Yayıncılık, İstanbul.

- SADURSKÍ, Wojciech:(2002) **İfade Özgürlüğü ve Sınırları**, Çev. M.Bahattin Sepetçioğlu, Liberte Yayınları, Ankara.
- SAYIN, Zeynep: (2003) **İmgenin Pornografisi**, Metis Yayınları, İstanbul.
- SELKİRK, Errol-Rosenblatt (t.y.) İstanbul. **Herkes İçin Cinsellik**, Milliyet Yayınları, Naomi
- SCOGNAMİLLO, Giovanni-Demirhan, (2002) **Erotik Türk Sineması**, Kabalcı Yayınevi, Metin İstanbul.
- SCOGNAMİLLO, Giovanni:(1998) **Türk Sinema Tarihi**, Kabalcı Yayınevi, İstanbul.
- SPARGO, Tamsın: (2000) **Foucault ve Kaçıklık Kuramı**, Çev: Kaan H.Öktem, Everest Yayınları, İstanbul.
- SPRİNGER, Claudia:(1998) **Elektronik Eros**, Çev: Hakan Güneş, Sarmal Yayınevi, İstanbul.
- SWİNGEWOOD, Alan:(1996) **Kitle Kültürü Efsanesi**, Çev: Aykut Kansu, Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara.
- TANNAHİLL, Reay: (2003) **Tarihte Cinsellik**, Çev: Sinem Gül, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara.
- TİMİSİ, Nilüfer: (2003) **Yeni İletişim Teknolojileri ve Demokrasi**, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara.
- TİMUÇİN, Afşar : (1998) **Felsefe Sözlüğü**, İnsancıl Yayınları, İstanbul.
- TOHİLL, Cathall-Pete Thombs: (2005) **Avrupa'da Seks ve Korku Sineması**, Çev: Nilgün Birgül, Kabalcı Yayınevi, İstanbul.
- TÜRKOĞLU, Nurçay:(2007) **İletişim Bilimlerinden Kültürel Çalışmalara Toplumsal İletişim Tanımlar, Kavramlar, Tartışmalar**, Kalemus Yayınları, İstanbul.
- WİLLİAMS, Linda: (2002) "Cinsellik ve Sansasyon", **Dünya Sinema Tarihi**, Çev: Ahmet Fethi, Kabalcı Yayınevi, İstanbul.
- WİLLİAMS, Linda: (1999) **Hard Core**, University Of California Press, Berkeley.

- YALOM, Marilyn: (2002) **Memnin Tarihi**, Çev: Ayşe Gün, Çitlembik Yayınları, İstanbul.
- YAYLAGÜL, Levent: (2008) **Kitle İletişim Kuramları Egemen ve Eleştirel Yaklaşımlar**, Dipnot Yayınları, Ankara.
- YÜRÜŞEN, Melih: (1996) **Ahlaki ve Siyasi Hoşgörü**, YKY, İstanbul.
- ZİZEK, Slavoj: (2008) **Yamuk Bakmak**, Çev: Tuncay Birkan, Metis Yayınları, İstanbul.

MAKALELER

- AKGÜL, Mustafa: (2008) “İnternet Yasakları Türkiye’ye Zarar Veriyor”, **Cumhuriyet Bilim Teknik Dergisi**, 01.08.2008, Sayı: 115, s.7.
- DOĞRUÖZ, Hakan Şükrü: (2007) “Sinemada 12 Eylül: Bellek yitimine direnmek ve temsil stratejileri”, **Birikim Dergisi**, Ekim 2007, Sayı:222, s.70-76.
- KUZULOĞLU, M.Serdar: (2009) “Porno 2.0 Çağı Mahremiyeti”, **Radikal Gazetesi**, 02.02.2009, s.9.
- YILMAZ, Meltem: (2008) “Seks ve Kumar İlk Sırada”, **Cumhuriyet Gazetesi**, 21 Haziran 2008, s.19.
- YÜRÜŞEN, Melih: (2008) “Pornografiyi İfade Özgürlüğü Bağlamında Düşünmek”, **Liberal Düşünce Dergisi**, 2001, Yıl: 6, Sayı: 24, s.27-39.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

- <http://tr.wikipedia.org/wiki/Pornografi> (Çevrimiçi: 06.04.2009)
- http://tr.wikipedia.org/wiki/İnternet_pornografisi (Çevrimiçi: 06.04.2009)
- <http://en.wikipedia.org/wiki/Pornography> (Çevrimiçi: 06.04.2009)
- http://en.wikipedia.org/wiki/Internet_pornography (Çevrimiçi: 06.04.2009)
- http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_pornographic_sub-genres
(Çevrimiçi:06.04.2009)

http://en.wikipedia.org/wiki/Pornography_by_region (Çevrimiçi: 06.04.2009)

http://en.wikipedia.org/wiki/Child_pornography (Çevrimiçi: 06.04.2009)

http://www.familysafemedia.com/pornography_statistics.html

(Çevrimiçi:03.08.2009)

http://www.law.stanford.edu/display/images/dynamic/events_media/Kendall%20cover%20+%20paper.pdf (Çevrimiçi:10.01.2009)

<http://internet-filter-review.toptenreviews.com/internet-pornography-statistics.html>

(Çevrimiçi:25.05.2007)

http://www.0-18.org/raporlar/cocuk_cinsel_somuru_rapor_01.doc

(Çevrimiçi:01.08.2008)

http://www.ncmec.org/missingkids/servlet/NewsEventServlet?LanguageCountry=en_US&PageId=2064 (Çevrimiçi: 24.08.2009)

<http://www.internetajans.com/default.asp?t=wa&wid=27&aid=1412>

(Çevrimiçi:13.11.2007)

<http://www.internetajans.com/default.asp?t=wa&wid=27&aid=1416>

(Çevrimiçi:13.11.2007)

<http://www.internetajans.com/default.asp?t=wa&wid=27&aid=1421>

(Çevrimiçi:13.11.2007)

<http://www.bianet.org/bianet/kadin/88323-pornografi-ve-kadina-siddet> (Çevrimiçi: 06.08.2009)

<http://www.bianet.org/bianet/kategori/kadin/87241/piyasa-ana-akim-medya-ve-kadin-bedeni> (Çevrimiçi:23.08.2007)

<http://www.bianet.org/bianet/kadin/86376-pornografiye-ve-seks-endustrisine-hayir> (Çevrimiçi:23.08.2007)

<http://www.bianet.org/kadin/medya/95706-pornografi-siddet-ve-kapitalizm---2--2> (Çevrimiçi:15.05.2007)

<http://www.bianet.org/bianet/medya/95989-pornografi-siddet-ve-kapitalizm---3--2> (Çevrimiçi:15.05.2007)

<http://www.bianet.org/bianet/kadin/41026-pornografi-kuramsa-irza-gecmek-uygulamadir> (Çevrimiçi:15.05.2007)

<http://bianet.org/kadin/insan-haklari/85484-pornografi-erkekegemenlik-ve-feministler> (Çevrimiçi:21.06.2009)

http://ulas.teori.org/index.php?option=com_content&task=view&id=362&Itemid=28
(Çevrimiçi:06.07.2006)

<http://www.ntvmsnbc.com/news/373358.asp> (Çevrimiçi:06.07.2006)

http://www.cetad.org.tr/doc/bilgilendirme_dosyasi_6.pdf (Çevrimiçi:01.09.2009)

http://www.cetad.org.tr/doc/bilgilendirme_dosyasi_4.pdf (Çevrimiçi:01.09.2009)

http://www.cetad.org.tr/doc/bilgilendirme_dosyasi_1.pdf (Çevrimiçi:01.09.2009)

<http://haber.sol.org.tr/mansetler/mansetalt/7158.html> (Çevrimiçi:28.02.2009)

<http://www.hukukcu.com/bilimsel/kitaplar/mustehcenlik.htm> (Çevrimiçi:17.04.2009)

http://www.hukukcu.com/bilimsel/kitaplar/bilisim_internet_suclari.htm
(Çevrimiçi:17.04.2009)

<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Asp?MevzuatKod=1.5.5651&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=> (Çevrimiçi: 10.09.2009)

<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Asp?MevzuatKod=1.5.5237&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=> (Çevrimiçi: 17.04.2009)

http://www.rtuk.gov.tr/sayfalar/IcerikGoster.aspx?icerik_id=8e56c98d-e0fd-4c25-a9c4-1c615a431b71 (Çevrimiçi: 22.09.2009)

http://www.rtuk.gov.tr/sayfalar/IcerikGoster.aspx?icerik_id=c0962d2a-0248-4fd1-8755-593949538046 (Çevrimiçi: 22.09.2009)

http://www.rtuk.gov.tr/sayfalar/IcerikGoster.aspx?icerik_id=c0962d2a-0248-4fd1-8755-593949538046 (Çevrimiçi: 22.09.2009)

<http://www.digiturk.com.tr/theme/erotic.aspx> (Çevrimiçi:01.09.2009)

<http://extra.dsmart.com.tr/full.asp> (Çevrimiçi:01.09.2009)

<http://www.uydu.info/erotik-tv-kanallari/> (Çevrimiçi:01.09.2009)

www.google.com/insights/search (Çevrimiçi:16.09.2009)

<http://www.cikolata.de/sinema/erotikliste.htm> (Çevrimiçi:18.02.2009)

<http://yunus.hun.edu.tr/~tonta/yayinlar/beozgur.html> (Çevrimiçi:23.05.2009)

<http://www.alexa.com/topsites/countries:2/TR> (Çevrimiçi:19.09.2009)

<http://www.alexa.com/topsites/global:2> (Çevrimiçi:19.09.2009)

http://www.chip.com.tr/konu/3g-de-porno-sorunu_14034.html
(Çevrimiçi:30.08.2009)

<http://ansiklopedi.turkcebilgi.com/Cinsellik> (Çevrimiçi:28.02.2009)

<http://ansiklopedi.turkcebilgi.com/erotizm> (Çevrimiçi:28.02.2009)

<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=4104> (Çevrimiçi:31.08.2009)

<http://www.kudurgun.net/forumdisplay.php?f=152> (Çevrimiçi:28.07.2009)

<http://www.tr-delights.com/site/index.php> (Çevrimiçi:12.08.2009)

<http://www.veteknoloji.com/arama.php?id=10903&gkat=&aranan=porno%20film>
(Çevrimiçi:01.09.2009)

<http://www.candundar.com.tr/index.php?Did=2700> (Çevrimiçi:16.11.2007)

<http://www.internetworldstats.com/stats.htm> (Çevrimiçi:28.09.2009)

<http://www.internetworldstats.com/stats4.htm> (Çevrimiçi:28.09.2009)

<http://www.itu.int/ITU-D/ICTEYE/Indicators/Indicators.aspx#>
(Çevrimiçi:28.09.2009)

http://www.birgun.net/writer_index.php?category_code=1187091205&news_code=1245064707&day=15&month=06&year=2009 (Çevrimiçi:16.07.2009)

http://www.birgun.net/writer_index.php?category_code=1186995520&news_code=1253351114&day=19&month=09&year=2009 (Çevrimiçi:19.09.2009)

http://www.dedeman.com/Istanbul_TR.aspx (Çevrimiçi:28.09.2009)

www.xhamster.com (Çevrimiçi:09.09.2009)

<http://engelliweb.com> (Çevrimiçi:09.09.2009)

<http://www.hasturk.net/xhamster-xhamster-giris-x-hamster-sitesine-giris.html>
(Çevrimiçi:07.09.2009)

<http://www.nytimes.com/2007/06/02/technology/02porn.html?ex=1338436800&en=be6f728bf4c9ccbd&ei=5088&partner=rssnyt&emc=rss> (Çevrimiçi:17.04.2009)

<http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalEklerDetay&ArticleID=866904&Date=25.11.2006&CategoryID=41> (Çevrimiçi:24.07.2009)

http://www.chip.com.tr/konu/3g-de-porno-sorunu_14034.html
(Çevrimiçi:30.08.2009)

<http://www.kanaldhaber.com.tr/haberdetay.aspx?haberid=48591&catid=36>
(Çevrimiçi:30.08.2009)

<http://www.bildirgec.org/yazi/pornografi-bagimlilik-yapar-mi>
(Çevrimiçi:19.01.2009)

<http://www.znet-turkiye.org/gd061205.htm> (Çevrimiçi:15.06.2009)

<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=6696919> (Çevrimiçi:14.04.2008)

<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=5509050> (Çevrimiçi:12.09.2009)

<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=3511945> (Çevrimiçi: 03.09.2009)

<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=353518> (Çevrimiçi: 28.04.2008)

<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=6136646> (Çevrimiçi: 16.03.2007)

<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=5712547> (Çevrimiçi: 03.01.2009)

<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=7847734&tarih=2007-12-12>
(Çevrimiçi:30.11.2008)

<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=5624449&yazarid=145>
(Çevrimiçi:12.05.2008)

<http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/12949963.asp?gid=254> (Çevrimiçi:21.11.2009)

<http://www.hurriyet.com.tr/magazin/dunyadan/7939600.asp?gid=180&sz=34714>
(Çevrimiçi:27.08.2009)

<http://www.hurriyet.com.tr/pazar/13312016.asp?gid=59> (Çevrimiçi: 27.12.2009)

<http://www.taraf.com.tr/makale/4113.htm> (Çevrimiçi:20.09.2009)

<http://www.haberturk.com/haber.aspx?id=122026&cat=200&dt=2009/01/18>
(Çevrimiçi:19.01.2009)

<http://www.haberturk.com/haber.aspx?id=186487&cat=140&dt=2009/11/15>
(Çevrimiçi:15.11.2009)

<http://www.kriminoloji.com/Krminolojide%20Suc.htm> (Çevrimiçi:21.09.2009)

<http://health.groups.yahoo.com/group/siddetehayir/message/7>
(Çevrimiçi:21.09.2009)

http://www.unicef.org/turkey/crc/_cr23c.html (Çevrimiçi: 14.09.2009)

http://www.unicef.org/turkey/crc/_cr23e.html (Çevrimiçi: 14.09.2009)

<http://unesdoc.unesco.org/images/0011/001147/114734eo.pdf>
(Çevrimiçi: 23.09.2009)

http://www.tk.gov.tr/Yayin/pv/ucaylik09_3.pdf (Çevrimiçi:21.09.2009)

<http://www.navige.com> (Çevrimiçi:10.10.2009)

http://www.ttnet.com.tr/web/118-1197-1-1/tr/evde_ttnet/servisler/nette_cocuk_var
(Çevrimiçi:10.09.2009)

<http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5237.html> (Çevrimiçi: 23.08.2009)

<http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/medeni/4721.doc> (Çevrimiçi: 21.09.2009)

<http://www.milliyet.com.tr/Yasam/HaberDetay.aspx?aType=HaberDetay&ArticleID=1155346&Date=28.10.2009&b=MSNde%20sapik%20dehseti&KategoriID=5>

(Çevrimiçi:28.10.2009)

www.milliyet.com/2006/10/18/pazar/paz02.htm (Çevrimiçi: 01.07.2008)

<http://www.milliyet.com.tr/Guncel/HaberDetay.aspx?aType=HaberDetay&KategoriID=24&ArticleID=1169449&Date=04.12.2009&b=Iste%20Istanbul%20sanal%20suc%20tablosu> (Çevrimiçi:04.12.2009)

<http://w9.gazetevatan.com/haberdetay.asp?tarikh=04.12.2009&Newsid=274129&Categoryid=7> (Çevrimiçi:04.12.2009)

http://w9.gazetevatan.com/Skandal_klip/259672/30/Dunya (Çevrimiçi:17.09.2009)

http://w9.gazetevatan.com/Leflefin_arsivinden__2_bin_400_porno_fotograf_ve_CD_cikti/258350/7/Yasam (Çevrimiçi:09.09.2009)

http://videogaleri.gazetevatan.com/8721_3_Bu-klip-olay-yaratacak.html

(Çevrimiçi:18.11.2009)

http://w9.gazetevatan.com/haberdetay.asp?detay=Pornonun_babasi_oldu_206172_8&tarikh=27.12.2009&Newsid=206172&Categoryid=8 (Çevrimiçi: 27.12.2009)

http://www.bagimlilik.info.tr/internet_bagimliliginin_dunyada_ve_turkiyede_durumu.html (Çevrimiçi: 26.09.2009)

ÖZGEÇMİŞ

1971 Gemlik doğumluyum. 1988 yılında Bursa Erkek Lisesinden mezun oldum. Lisans eğitimimi İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Bölümünde tamamladım. Yüksek Lisansımı Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo-Televizyon-Sinema Anabilim dalında yaptım. Tez konum “Ticari Olmayan Radyoculuk Anlayışı ve Alternatif Radyolar” idi.

Yayına hazırladığım üç özgün kitap projesi bulunuyor. Bu kitaplar 2010 yılı içinde farklı yayınevlerinden yayınlanacak.

Halen günlük bir gazetede gezi ve turizm yazıları yazıyorum. Aynı zamanda Turizm Gazeteci ve Yazarları Derneğinin Yönetim Kurulu Üyesiyim.

20 yıldır yayıncılık sektöründe çalışıyorum.

Evliyim ve bir oğlum var.